

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJILJNICA

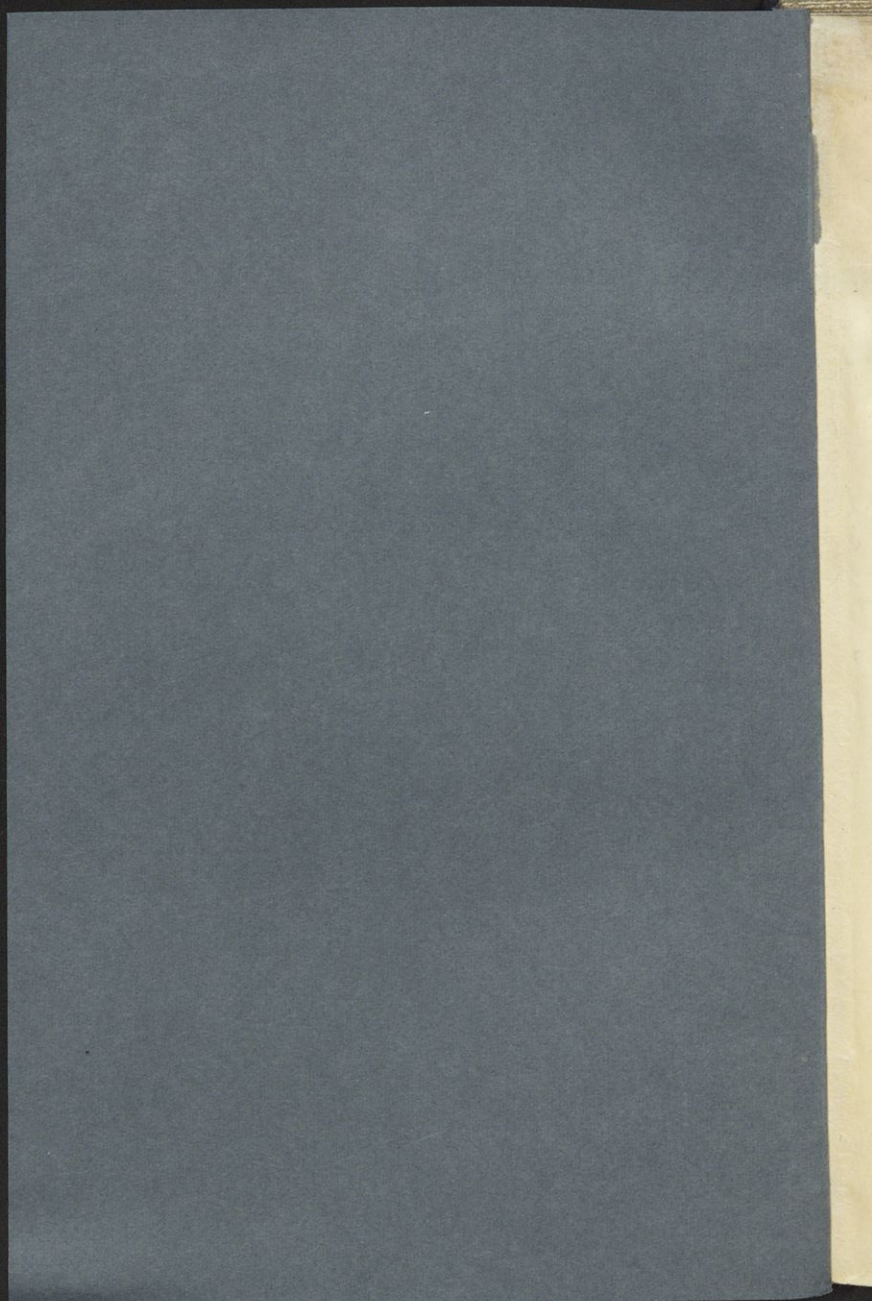
GS

I 39 609

030039374

COBISS ©

39609. III, M, h.

Vodilo

manjših bratov in njegovo razlaganje

z naukom o redovnem življenju,
odpustki, privilegiji, malim obrednikom
in neketerimi molitvami.

Spisal

P. Aljfonz Furlan,
mašnik reda manjših bratov.

Ljubljana, 1912.

Založila provincija sv. Križa.

Natisnila Katoliška Tiskarna.

Imprimatur

Datum in Kamnik die 1. Martii 1912.

P. Angelus Mlejnik

Min. Prov.

Predgovor pisavčev.

Vsak gdor hoče v svojem stanu svoj namen doseči, mora dolžnosti svojega stanú poznati in jih vestno in stanovitno spolnjevati. Redovnik ima kot kristijan dolžnosti kaker drugi kristijani mej svetom. Kot redovnik pa ima še dolžnosti ketere mu nalaga sveto vodilo, redovne postave ali konstitucije in izročena služba. Ako hoče te dolžnosti vestno spolnjevati, jih mora poznati in umeti; zato pa je potrebno, da pogosto prebira sveto vodilo, njegovo razlago in najnovejše redovne postave ali konstitucije. Zato sem po naročilu svojih predstojnikov sestavil kratko razlago vodila za brate, katero sem vredil po načinu p. Aljberta a Bulsano, ali po najnovejših razlagah vodila, ki so namenjene za manjše brate, ki živijo v južnih in merzlih deželah. Zlasti sem se pa ravnal po najnovejših konstitucijah našega reda. Rabil sem na zadnji strani naštete knjige. K razlaganju vodila sem dodal nauk o redovnem življenju, odpustke, neketere privilegije, kratek obrednik in neketere molitve za brate lajike. Vse pa v čast božjo in v zveličanje svojih sobratov.

V Pazinu, 4. oktobra 1911.

Pisavec.

Pervi del.

Vodilo manjših bratov.

Bula (pismo) papeža Honorija III. o vodilu manjših bratov.

Honorij, škof, služabnik služabnikov božjih. Ljubljenim sinovom bratu Frančišku in drugim bratom pozdravljenje in apostoljski blagoslov. Apostoljski sedež ima navado pobožnim željam priterjevati in poštenemu hrepenenju prosivcev blagovoljno vstrezati. Zato, v Gospodu ljubljeni sinovi, vašim pobožnim prošnjam nagnjeni, vodilo vašega reda, katero je naš prednik, blagega spomina papež Inocencij odobril, tu spisano, z apostoljsko oblastjo poterdimo in s tem pismom v varstvo sprejmemo, ki je tako.

Pervo poglavje.

V imenu Gospodovem se začne vodilo in življenje manjših bratov.

Vodilo in življenje manjših bratov je to, namreč spolnjevati sveti evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa, živeč v pokorščini, brez

lastnine in v čistosti. Brat Frančišek obljubi pokorščino in spoštovanje gospodu papežu Honoriju in njegovim postavno izvoljenim naslednikom in rimski cerkvi. Drugi bratje pa naj bodo zavezani brata Frančiška in njegove naslednike vbogati.

Drugo poglavje.

O tistih, ki hočejo to življenje prevzeti, in kako naj jih sprejemajo.

Če bodo kateri hoteli to življenje prevzeti in pridejo k našim bratom, naj jih pošljejo k svojim provincijalnim ministrom, katerim samim in ne drugim naj se da pravica brate sprejemati. Ministri pa naj jih natančno izprašajo o katoliški veri in cerkvenih zakramentih. In ako vse to verujejo in hočejo zvesto spoznavati in do konca stanovitno spolnjevati, in niso oženjeni, ali ako so, pa so žene že v samostan šle, ali so jim dale dovoljenje z oblastjo svojega škofa, ko so že naredile obljubo čistosti, in ako so žene takó stare, da se ne more o njih kaj slabega sumiti, naj jim rekó besede svetega evangelija, da naj gredó in prodajo vse svoje reči in naj skušajo vse vbozim razdeliti. Če bi pa tega ne mogli storiti, jim zadostuje dobra volja. Bratje pa in njihovi ministri naj se varujejo,

da jih ne bodo skerbele njihove časne reči, da bodo slobodno storili ž njimi, karkoli jim bo Bog navdihnil. Če bi se pa svet iskal, jih smejo ministri poslati h kakim bogaboječim, da po njihovem svetu svoje imetje vbozim razdele. Nato naj jim dajo obleko poskušnje, namreč dve tuniki brez kapuca in pas, hlače in kaparon noter do pasa, ako ne bodo kedaj ministri po Bogu drugači sodili. Doveršivši pa leto poskušnje naj jih sprejmejo v pokorščino z obljubo to življenje in vodilo zmirom spolnjevati; in po naročilu gospoda papeža nikaker ne smejo tega reda zapustiti; ker po svetem evangeliju: Nihče, ki se sè svojo roko za drevo prime, in se nazaj ozira, ni pripraven za božje kraljestvo. Oni pa, ki so že obljubili pokorščino, naj imajo eno tuniko s kapucem in drugo brez kapuca, kateri jo hočejo imeti. In ketere potreba sili, smejo nositi obuvalo. In vsi bratje naj nosijo vbožno obleko in jo smejo krpiti s kosci vreč in drugimi zaplatami z blagoslovom božjim. In svarim in opominjam jih, naj ne zaničujejo in ne sodijo ljudi, ki jih bodo videli v mehko in barvano obleko opravljene ter uživati izbrane jedi in pijače, temuč naj rajši vsaki sam sebe sodi in zaničuje.

Tretje poglavje.

O službi božji in postu in kako naj bratje hodijo po svetu.

Kleriki naj opravljajo službo božjo po obredu svete rimske cerkve razen psaljterja, namestu keterega smejo imeti brevirje. Lajiki pa naj molijo štiriindvajset očenašev za jutranjice, za hvalnice pet, za prvo, tretjo, šesto in deveto uro po sedem, za večernice dvanajst, za sklepnice sedem, in naj molijo za mertve. In naj se postijo od praznika vseh svetih do božiča. Sveto štiridesetdnevnicu pa, ki se začnja od Razglašenja Gospodovega in traja do izpolnjenih štirideset dni, ki jo je Gospod se svojim svetim postom posvetil, kateri jo prostovoljno deržijo, naj bodo blagoslovljeni od Gospoda, in kateri je nočejo, niso zavezani. Drugo štiridesetdnevnicu do Velike noči so se pa dolžni postiti. Druge čase pa se niso dolžni postiti kaker le ob petkih. V času očitne potrebe pa bratje niso dolžni telesno se postiti.

Svetujem pa, svarim in opominjam svoje brate v Gospodu Jezusu Kristusu, da naj se na potovanju ne kregajo in ne prepirajo, in drugih naj ne sodijo, temuč naj bodo krotki, miroljubni, skromni, pohlevni in ponižni, sè vsemi naj vljudno govorijo kaker se spodobi. In ne smejo jahati, ako jih očitna potreba ali

bolezen ne sili. In v katerokoli hišo pridejo, naj reko: Mir bodi tej hiši. In po svetem evangeliju smejo jesti od vsake jedi, ki jo pred nje postavijo.

Četerto poglavje.

Da naj bratje denarja ne sprejmejo.

Ostro zapovedujem vsem bratom, da ne smejo na noben način, ne sami, ne po drugi osebi denarja ali novcev sprejeti, za potrebe pa bolnih bratov in za obleko drugih bratov naj samo ministri in kustosi po duhovnih prijateljih pridno skerbe, kaker se jim bo glede na kraje in čase in merzle dežele po potrebi primerno zdelo, vender zmirom s tem pogojem, da kaker je bilo rečeno, denarja ali novcev ne sprejemajo.

Peto poglavje.

Tisti bratje, katerim je Bog dal milost za delo, naj delajo zvesto in pobožno tako, da bodo odganjali lenobo sovražnico duše, ne bodo pa vgasnili duha svete molitve in pobožnosti, kateremu morajo vse druge časne reči služiti. Kot plačilo pa za delo, naj sprejemajo za se in svoje brate telesu potrebne reči, razen denarja

ali novcev, in sicer ponižno kaker se spodobi služabnikom božjim in presvetega vboštva nasledovavcem.

Šesto poglavje.

Da naj si bratje ničesar ne prilasté, in kakó naj miloščinjo prosijo, in o bolnih bratih.

Bratje naj si ničesar ne prilasté, ne hiše, ne kraja in nobene reči. In kaker ptujci in popotniki naj na tem svetu v vboštvu in ponižnosti Gospodu služijo in zaupljivo hodijo po miloščinjo. In ni treba, da bi se sramovali, ker se je Gospod za nas storil vbozega na tem svetu. To je ona vzvišenost najvišjega vboštva, ki je vas, moje predrage brate, postavila za dediče in kralje nebeškega kraljestva, v časnih rečeh vboge naredila, v čednostih povišala. To bodi vaš delež, ki naj vas pelje v deželo živih. Tega se, preljubeznivi bratje, popolnoma deržite in zaradi imena Gospoda našega Jezusa Kristusa ne želite nikdar nič drugega imeti pod nebom.

In kjerkoli so in bodo bratje, naj se domače kažejo mej seboj. In drugi drugemu naj zaupljivo razodene svojo potrebo; zakaj, ako mati redi in ljubi svojega telesnega otroka, koliko bolj mora gdo ljubiti in hraniti svojega

duhovnega brata? In, če bi gdo izmej njih zbolel, mu morajo drugi bratje streči, kaker bi želeli, da bi se njim streglo.

Sedmo poglavje.

Kakó se naj pokora nalaga bratom, kateri grešijo.

Če se kateri bratov po sovražnikovem spodbadanju smertno pregreše, naj bodo zavezani imenovani bratje do njih se obrniti zavoljo tistih grehov, o katerih je bilo mej brati določeno, da se je treba obrniti do samih provincijalnih ministrov. Ministri pa sami, ako so mašniki, naj jim milostljivo naložé pokoro, ako pa niso mašniki, naj jim jo dajo naložiti po drugih redovnih mašnikih, kaker se jim bo zdelo bolj koristno v Gospodu. Varovati pa se morajo, da se ne bodo jezili in vznemirjali zaradi greha keteregakoli, zakaj jeza in nemir v njih in pri drugih zaderžujeta ljubezen.

Osmo poglavje.

O volitvi generaljnega ministra tega reda in o binkoštnem kapiteljnu.

Vsi bratje morajo enega izmej bratov ravno tega reda zmirom imeti za generaljnega ministra in služabnika cele družbe, in njega imajo terdno

vbogati. In ko odstopi, naj mu izvolijo naslednika provincijalni ministri in kustosi pri binkoštnem kapiteljnu, na katerega so provincijalni ministri vselej dolžni priti, kamerkoli določi generaljni minister, in sicer enkrat vsako tretje leto, ali pa po daljšem ali krajšem času, kakor bo imenovani minister vkažal. Če bi se pa kedaj zdelo vsem provincijalnim ministrom in kustosom, da imenovani minister ni sposoben za službo in splošno korist bratov, so dolžni imenovani bratje, ki imajo pravico voliti, v imenu Gospodovem drugega izvoliti za generaljnega ministra. Po binkoštnem kapiteljnu pa moreju posamezni ministri in kustosi, če bodo hoteli in se jim bo prav zdelo, ravno tisto leto v svojih kustodijah svoje brate enkrat na kapitelj sklicati.

Deveto poglavje.

O pridigarjih.

Bratje naj ne pridigajo v škofiji kakega škofa, ko jim bo prepovedal. In nobeden bratov naj se nikaker ne predrzne pridigati ljudstvu, ako ga ni generaljni minister tega reda izprašal in poterdil ter mu pridigarsko službo dovolil. Svarim in opominjam pa, da naj bodo v njihovih pridigah, ketere imajo besede dobro prevdarjene in dostojne v korist in spodbujenje

ljudstva, in naj jim oznanjajo grehe in čednosti, kazni in slavo v kratkem govorjenju, ker je skrajšal besedo Gospod na zemlji.

Deseto poglavje.

O svarjenju in kaznovanju bratov.

Bratje, ki so ministri in služabniki družih bratov, naj svoje brate obiskujejo in opominjajo ter ponižno in ljubeznivo svare, in naj jim ničesar ne zapovedo, kar bi bilo zoper njihovo dušo in naše vodilo. Bratje pa, ki so podložni, naj se spominjajo, da so se zaradi Boga odpovedali svoji volji. Zato jim terdno zapovedujem, da naj vbogajo svoje ministre v vsem, kar so Bogu obljubili spolnjevati in ni zoper njih dušo in naše vodilo. In kjerkoli so bratje, ki bi vedeli in spoznali, da ne morejo vodila duhovno spolnjevati, se morajo in smejo obrniti do svojih ministrov. Ministri pa naj jih ljubeznivo in do brotljivo sprejemajo in naj jim bodo tako prijazni, da bodo mogli govoriti in občevati z njimi ko gospodarji s svojimi hlapci; zakaj tako mora biti, da bodo ministri služabniki vseh bratov.

Opominjam pa in nagovarjam v Gospodu Jezusu Kristusu, da naj se bratje varujejo vsake prevzetnosti, prazne časti, nevošljivosti, sko-

posti, skerbi in prizadevanja za časne reči, opravljanja in godernjanja. In naj ne skerbe, da bi se tisti, ki ne znajo vednosti, vednosti učili, temuč naj gledajo, po čimer morajo pred vsemi rečmi hrepeneti, da bodo imeli duha Gospodovega in njegovo sveto delavnost, da bodo k njemu zmirom molili s čistim srcem, da bodo ponižni, v preganjanju in boleznih potrpežljivi, in ljubili one, ki nas preganjajo, zmerjajo in dolžijo, zakaj Gospod pravi: Ljubite svoje sovražnike, molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo. Blager zaradi pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo. Kateri pa vstraja do konca, bo zveličan.

Enajsto poglavje.

Da naj bratje ne hodijo v samostane redovnic.

Terdno zapovedujem vsem bratom, da naj nimajo sumljivega občevarja in posvetovanja sè ženskimi, in da naj ne hodijo v samostane redovnic razen tistih, katerim je apostoljski sedež dal posebno dovoljenje. Tudi botri moških ali ženskih naj ne bodo, da po ti priložnosti mej brati ali od bratov pohujšanje ne nastane.

Dvanajsto poglavje.

O tistih, ki hočejo iti mej saracene in druge nevernike.

Keterikoli od bratov bi po božjem navdihu hoteli iti mej saracene in druge nevernike, naj prosijo za to dovoljenja svoje provincijalne ministre; ministri pa naj nikomur dovoljenja ne dajo, kaker le tistim, ketere bodo za to poslanje sposobne spoznali.

H temu pod pokorščino nalagam ministrom, da naj prosijo gospoda papeža enega kardinaljev svete rimske cerkve, ki naj bo voditelj, zaščitnik in svarivec tega reda, da bomo zmirom, podložni in podverženi ravno ti sveti cerkvi, stanovitni v katoliški veri, vboštvo in ponižnost ter sveti evangelij Gospodina našega Jezusa Kristusa spolnjevali, kar smo terdno obljubili.

Sklep papeževega pisma.

Nobenemu človeku tedaj ni dovoljeno tega lista našega poterjenja keršiti ali mu prederzno nasprotovati. Če se pa gdo to storiti prederzne, naj ve, da si bo nakopal serd vsemogočnega Boga in njegovih sv. apostolov Petra in Pavla.

Dano v Lateranu 29. novembra v osmem letu našega papeštva.

Opominjevanje sv. očeta Frančiška svojim sinovom.

O preljubljeni bratje in na veke blagoslovljeni sinovi, poslušajte me, poslušajte besede svojega očeta. Velike reči smo obljubili, še večje so nam obljubljene. Spolnujmo one, zdihujmo po teh. Kratko je veselje, večna pa kazen; majhino je terpljenje, neskončna pa slava. Mnogo je poklicanih, malo pa izvoljenih. Vsem bo povernjeno. Amen.

Prekletstvo sv. očeta Frančiška.

Od tebe, najsvetejši Oče, in od vsega nebeškega zbora in mene vbozega naj bodo prekleti vsi, ki sè svojim slabim zgledom motijo in podirajo, kar si po svetih bratih tega reda sezidal in zidati ne nehaš. Amen.

Oporoka sv. očeta Frančiška.

Gospod je meni bratu Frančišku tako dal, da sem začel delati pokoro, ker se mi je zdelo, ko sem bil v grehih, zelo zoperno videti gobove; in sam Gospod me je pripeljal med nje in sem bil vsmiljen ž njimi. In ko sem šel od njih, se mi je tisto, kar se mi je zoperno zdelo,

spremenilo v dušno in telesno sladkost. In po tem sem nekoliko počakal in sem zapustil svet. In Gospod mi je dal toliko vero v cerkvah, da sem priprosto molil in govoril: „Molimo te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in po vseh tvojih cerkvah, ki so na celem svetu, in te blagoslavljam, ker si sè svojim svetim križem svet odrešil.“

Potem mi je Gospod dal toliko vero do mašnikov, ki živijo po načinu svete rimske cerkve, zaradi njihovega reda, da se hočem k njim zateči, če bi me preganjali. In če bi imel toliko modrost kaker Salomon, in bi našel siromašne svetovne duhovnike v župnijah, kjer prebivajo, nečem pridigati zoper njihovo voljo. Hočem se jih bati, jih ljubiti in častiti ko svoje gospode in nečem v njih gledati greha, ker vidim v njih Sinu božjega, in ker so moji gospodje. In to delam zato, ker na tem svetu ne vidim nič telesnega od najvišjega Sinu božjega kaker njegovo presveto Telo in Kri, kar sami sprejemajo in samo oni drugim dele. In te najsvetejše skrivnosti hočem bolj ko vse častiti in spoštovati in na drage kraje spravljati. Presveta imena in njegove pisane besede, kjer koli jih bom našel na nespodobnih krajih, hočem pobrati in prosim, da se naj pobirajo in na dostojen kraj spravljajo. In vse bogoslovce in tiste, ki nam oznanjajo presvete besede božje,

moramo častiti in spoštovati ko take, ki nam dajejo duh in življenje.

In potem, ko mi je izročil Gospod skerb za brate, mi ni nihče rekel, kaj imam delati, temuč sam Najvišji mi je razodel, da imam živeti po načinu svetega evangelija. In jaz sem z malo besedami in priprosto dal napisati, in gospod papež mi je poterdil. In tisti, ki so k nam prihajali, da bi prevzeli to življenje, so vse, kar so mogli imeti, vbozim dajali. In smo bili zadovoljni, z edino znotraj in zunaj zašito tuniko s pasom in hlačami. In nismo hoteli več imeti.

Službo božjo smo mi kleriki opravljali kakor drugi kleriki, lajiki so molili pa očenaše; in smo zadosti radi ostajali v vbožnih in zapuščenih cerkvah. In smo bili neuki in vsem podložni. In jaz sem sè svojimi rokami delal in hočem delati, in terdno hočem, da naj vsi drugi bratje delajo kako pošteno delo. Keteri ne znajo, naj se naučijo, ne zaradi želje po plačilu za delo, temuč zaradi zgleda in da bodo odganjali lenobo. In keder bi se nam ne dalo plačila za delo, smo šli k mizi Gospodovi, proseč miloščinjo od hiše do hiše.

Gospod mi je razodel ta le pozdrav, da naj pravimo: „Gospod naj ti da mir.“ In bratje naj se varujejo, da cerkev in stanovanj in vsega družega, kar se zanje napravi, nikaker

ne bodo sprejeli, ako ni tako, kaker se spodobi za sveto vboštvo, katero smo v vodilu obljubili, da bomo tam prebivali zmirom kot tuji in popotniki.

Terdno zapovedujem pod pokorščino vsem bratom, naj bodo kjerkoli že, da se ne prederznejó prositi kakega pisma v rimski kuriji ne sami ne po drugi osebi, ne za cerkev ne za kak drugi kraj, ne kaker zaradi pridiganja, ne zaradi telesnega pokorjenja, temuč kjerkoli jih ne sprejmejo, naj bežijo v drugo deželo delat pokoro z blagoslovom božjim. In terdno hočem slušati generaljnega ministra tega reda, in tistega gvardijana, keterega mi bo hotel dati. In tako hočem biti vjet v njegovih rokah, da ne bom mogel kam iti ali kaj storiti zoper pokorščino in njegovo voljo, ker je moj gospod. In dasiravno sem neuk, in bolan, vender hočem zmirom imeti klerika, ki mi bo opravljal službo božjo po vodilu.

In vsi drugi bratje so dolžni tako vbogati svoje gvardijane in opravljati službo božjo po vodilu. In če bi bili kateri, ki ne bi opravljali službe božje po vodilu, in bi hoteli na drugi način spreminjati, ali bi ne bili katoličani, so vsi bratje, kjerkoli so, dolžni pod pokorščino, kjerkoli bi našli kakega takega, izročiti ga bližnjemu kustosu tistega kraja, kjer so ga našli. In kustos ga je terdno pod pokorščino dolžan

čversto varovati kot vklenjenega človeka po dnevi in po noči tako, da se ne bo mogel iztergati iz njegovih rok, dokler ga sam osebno ne izroči v roke svojega ministra; in minister ga je pod pokorščino ostro dolžan poslati po takih bratih, ki ga bodo po dnevi in po noči kot vklenjenega človeka varovali, dokler ga ne izročijo ostijskemu gospodu, ki je gospod, zaščitnik in svarivec celega reda.

In naj ne reko bratje: To je drugo vodilo; zakaj, to je spomin, svarjenje in nagovarjanje in moja oporoka, katero jaz brat Frančišek, mali, in vaš hlapec vam, svojim blagoslovljenim bratom storim zato, da bomo vodilo, katero smo v Gospodu obljubili, boljše katoliško spolnjevali. In generaljni minister in vsi drugi ministri in kustosi pod pokorščino ne smejo tem besedam ne dodati ne odvzeti. In to pisanje naj imajo zmirom pri sebi zraven vodila. In pri vseh kapiteljnih, katere imajo, keder berejo vodilo, naj berejo tudi te besede. In vsem mojim bratom, klerikom in lajnikom terdno zapovem pod pokorščino, da naj ne razlagajo vodila in teh besed govoreči: Tako se naj umejo, temuč tako, kaker mi je Gospod dal priprosto in čisto govoriti in pisati vodilo in te besede, priprosto in čisto razumevajte in sè sveto delavnostjo spolnujte do konca.

Blagoslov.

In keterikoli bo to spolnjeval, naj bo v nebesih napolnjen z blagoslovom najvišjega Očeta, in na zemlji naj bo napolnjen z blagoslovom njegovega ljubljenega Sina sè svetim Duhom Tolažnikom in vsemi nebeškimi krepostmi in vsemi svetniki. In jaz, brat Frančišek, vaš najmanjši in služabnik, koliker morem, vam znotraj in zunaj poterdim ta presveti blagoslov. Amen.

Drugi del.

Razlaganje vodila manjših bratov.

Pervo poglavje.

V imenu Gospodovem se začne življenje manjših bratov.

Pervo poglavje našega vodila je nekak uvod, v katerem sv. oče Frančišek prav na kratko pove, v čem obstoji življenje manjših bratov, namreč v spolnjevanju svetega evangelija po treh obljubah pokorščine, vboštva in sv. čistosti. Potem zveže s pokorščino vse ude z glavo, generaljem, ves red pa podverže apostolskemu sedežu, rimski cerkvi.

Pervi odstavek.

O spolnjevanju sv. evangelija in treh redovniških obljub.

Besede. Vodilo in življenje manjših bratov je to, namreč spolnjevati sveti evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa, živeti v pokorščini, brez lastnine in v čistosti.

Sv. Frančišek začenja svoje vodilo po naku sv. Pavla: „Vse, karkoli delate z besedo

ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.“¹ Svoje posnemavce imenuje brate kaker Kristus svoje apostole: „Vi vsi ste bratje“,² da bi se vselej spominjali bratovske ljubezni. Manjše brate jih pa zato imenuje, da bi se ne prevzeli. Ime manjši brat naj jih spominja ponižnosti. „Keteri je večji med vami, naj bo kaker manjši,“ pravi Kristus.³

Beseda vodilo ali pravilo pomeni način, načert, predpis ali pouk, po katerem treba živeti, da doseže redovnik svoj namen, v tem življenju namreč redovniško popolnost, po smerti pa večno zveličanje. Ako želi redovnik to doseči, ne zadostuje samo vodilo imeti, temuč mora tudi po njem živeti; zato dostavlja naš sv. oče in življenje, to je, vsaki redovnik mora živeti, kaker mu vodilo predpisuje.

Sveti evangelij je najboljše vodilo, kako naj živimo, da se bomo zveličali. Tu imamo zglede in nauke našega Zveličarja; tu nahajamo vse, kar je dobro in koristno za duhovno življenje. Zato zahteva sv. Frančišek od svojih duhovnih sinov najprej, da naj živijo po svetem evangeliju, ki je temelj in podlaga vseh zapovedi v vodilu. Kaker drugi kristjani, morajo tudi vsi redovniki spolnjevati vse, kar sveti evangelij zapoveduje. Manjši bratje pa morajo

¹ Kološ. 3, 17. — ² Mat. 23, 8. — ³ Luk. 22, 26.

spolnjevati tudi neketere svête, kar Kristus samo svetuje. Bili so pa v našem redu, ki so mislili, da so dolžni spolnjevati vse, kar Jezus v sv. evangeliju zapoveduje, svetuje in opominja; toda Nikolaj III., Klement V. in drugi papeži so odgovorili, da so bratje dolžni spolnjevati samo one reči, ketere je sv. Frančišek iz evangelija sprejel v svoje vodilo kot zapovedi ali prepovedi. Drugih reči v vodilu niso sicer pod grehom dolžni spolnjevati, spodobi se pa, da tudi te reči bolj ko drugi verni premišlujejo, spoštujejo in spolnjujejo. Pod smertnim grehom so tedaj dolžni spolnjevati razen treh redovnih obljub vboštva, čistosti in pokorščine še 24 zapoved, ki so v vodilu.¹

Manjši bratje so dolžni pod grehom spolnjevati obljubo vboštva. S to obljubo se prostovoljno odpovedo vsem časnim rečem in tudi pravici do njih. Vsled te obljube si ne smejo prideržati svojih reči, katere so imeli pred redovno obljubo in si ne morejo pridobiti nobene časne reči. Brez predstojnikovega dovoljenja ne smejo ničesar sprejeti, hraniti, rabiti, podariti, prodati, zameniti, pokončati i. t. d.

Obljuba sv. čistosti veže redovnike, da se ne smejo oženiti in da se morajo varovati vsega, kar šesta in deveta božja zapoved prepovedujete.

¹ Clemens V. Exivi, art. 1. n. 2.

Obljuba pokorščine nalaga redovnikom dolžnost, da morajo vbogati svoje predstojnike v vseh rečeh, ki niso očitno zoper kako božjo ali cerkveno zapoved in zoper naše vodilo.

Razen teh treh bistvenih redovnih obljub morajo manjši bratje spolnjevati še 24 zapovedi, ki so v vodilu.¹

Drugi odstavek.

O pokorščini do rimskega papeža in naslednikov sv. Frančiška.

Nobena družba se ne more dolgo ohraniti, ako nima svojega predstojnika, kateremu morajo biti podložni vsi udje. Zato mora vsaki cerkveni red stati na terdni in splošni pokorščini. To zapoveduje tudi naš sv. oče Frančišek vsem svojim bratom. Vsi morajo vbogati rimskega papeža in njegove naslednike.

I. O pokorščini in spoštovanju papeža in rimske cerkve.

Besede. Brat Frančišek obljubi pokorščino gospodu papežu in njegovim postavno izvoljenim naslednikom in rimski cerkvi.

Kardinalj Belarmin pravi, da je naš sv. oče Frančišek izmej vseh vstanoviteljev prvi prosil

¹ Neketeri razlagavci vodila naštevajo 25, drugi pa še več zapoved.

papeža, da naj poterdi njegovo vodilo, in mu je prvi podvergel svoj red. Zato obljubi papežu in njegovim naslednikom pokorščino in spoštovanje, v svojem in vseh njegovih naslednikov (generaljev), da kaker neketeri pravijo, v imenu vsega reda. Manjši bratje morajo tedaj papeža, rimsko cerkev, kardinalje, ki vladajo cerkev, ko vmre papež, splošne cerkvene zборе in svete kongregacije v Rimu vbogati in spoštovati tako kaker drugi kristjani.

Generaljne konstitucije za naš red zraven nalagajo,¹ da vselej dolžno čast skazujemo vsem kardinaljem rimske cerkve, zlasti pa še kardinalju protektorju, škofom in drugim cerkvenim predstojnikom. Sveti oče Frančišek slednjič izraža v oporoki svojo željo, da naj vso duhovščino spoštujemo.

II. O pokorščini sv. Frančiška in njegovih naslednikov.

Besede. Drugi bratje pa naj bodo zavezani brata Frančiška in njegove naslednike vbogati.

Teh besed ni zapisal sv. Frančišek, temuč so jih v rimski kuriji po prizadevanju kardinalja Hugolina pristavili prvemu poglavarju vodila.² Postavni naslednik sv. Frančiška je oni generalj minister, ki je v nepretergani versti

¹ Constitutiones generales n. 13.

² Dr. Gustav Schnürer, Franz von Assisi.

naslednik sv. Frančiška, kateremu je izročen starodavni pečat vsega reda manjših bratov. Tako sta določila¹ papeža Leon X. in leta 1897. Leon XIII. „Njemu kot postavnemu nasledniku našega očeta sv. Frančiška so zaradi vodila vsi bratje dolžni vso in splošno pokorščino skazovati. Zato jim po očetovsko svetujemo, da naj se ravnaajo po zgledu svojega serafinskega očeta, ki pravi v svoji oporoki: ‚Terdno hočem vbogati generaljnega ministra ... in tako hočem biti vjet v njegovih rokah, da ne bom mogel kam iti ali kaj storiti zoper pokorščino, ker je moj gospod.‘ Zato naj mu bodo popolnoma podverženi in naj z veseljem in marljivo izvršujejo, kaker se spodobi, vse, kar bo generalj za veči dobro reda, edinnost, mir in čistejše spolnjevanje vodila storil in zapovedal.“²

Kratka vsebina prvega poglavja. V tem poglavju je:

1. splošna zapoved, da je vodilo in življenje manjših bratov spolnjevati sv. evangelij v onih točkah, ki so v vodilu navedene kot zapovedi ali dolžnosti;

2. tri bistvene redovniške obljube pokorščine vboštva in sv. čistosti;

¹ P. Quint. Müller, Geschichte des h. Franziskus und der Franziskaner I. B. Seite 21. Anm. 2.

² Const. gen. n. 14.

3. velika zapoved vbogati in spoštovati papeža Honorija, njegove postavno izvoljene naslednike in rimsko cerkev;

4. zapoved, da morajo bratje pokorni biti bratu Frančišku in njegovim naslednikom.

Drugo poglavje.

O tistih, ki hočejo to življenje prevzeti, in kako naj jih sprejemajo.

Ko je sv. oče Frančišek postavil v prvem poglavju terdno podlago ali temelj svojemu redu, govori v tem poglavju o tistih, ki bi radi stopili v njegov red. Zato govori v tem poglavju 1. o sprejemanju prosivcev, 2. o poskušnji novincev, 3. o obljubi poskušanih novincev, 4. prepoveduje red zapustiti in 5. govori o obleki redovnikov.

Pervi odstavek.

O sprejemanju prosivcev v red.

Za vsak red je zelo važno, da sprejema samo take, ki so sposobni za redovno življenje. Zato govori sv. Frančišek v tem poglavju 1. o dolžnostih, ketere imajo bratje do prosivcev; 2. določuje, gdo ima pravico v red sprejemati in 3. navaja pogoje ali lastnosti, ketere morajo imeti prosivci.

I. O dolžnostih bratov do prosivcev.

Besede. Če bodo kateri hoteli to življenje prevzeti, in pridejo k našim bratom, naj jih pošljejo k svojim provincijalnim ministrom.

Gdor želi stopiti v kaki red, mora za to imeti božji poklic in potrebne lastnosti, ketere zahteva sv. cerkev in red. Zakaj v redu je treba spolnjevati božje in cerkvene zapovedi, tri evangelijske svete pokorščine, vboštva in sv. čistosti. Ti trije evangelijski sveti pa niso za vse verne, in Kristus jih je samo svetoval. „Ako hočeš,“ je rekel mladeniču.¹ Po Kristusu se je ravnal tudi naš sv. oče, ko pravi v vodilu: „Če bodo kateri hoteli to življenje prevzeti in pridejo k našim bratom, naj jih pošljejo k svojim provincijalnim ministrom.“ Sposobne so bratje dolžni pod smertnim grehom priporočiti provincijalju; če bi takim vstop odsvetovali ali bi jih ne hoteli priporočiti provincijalju, bi grešili zoper red, ker bi mu odtegnili dobre ude, in zoper prosivce, ker bi se v redu lažje zveličali kaker mej svetom. Ravno tako bi pa tudi grešili, če bi provincijalju priporočali nevredne in nesposobne, ker bi bili v red sprejeti udje, ki bi redu delali nečast in sramoto.

Ako prosivca ne poznajo, ga ne smejo odpraviti, temuč naj ga previdno vprašajo, zakaj

¹ Mat. 19.

misli stopiti v red, ima li vboge stariše, nepre-
skerbljene sestre, je li bolehen i. t. d. Potem
naj se v dvojbi posvetujejo s pobožnimi in
razumnimi redovniki zlasti pa sè samostanskim
predstojnikom. Ta pa naj provincijalju sporoči,
kar je poizvedel, ako ni prosivca za nesposob-
nega spoznal.

V red siliti ne smejo nobenega. Nagovarjati
pa smejo samo take, ki so lepega vedenja,
pobožni in imajo vsaj neketera zunanja zna-
menja poklica za redovni stan.

II. O pravici sprejemati prosivce v red.

„Keterim (provincijaljem) samim
in ne drugim naj se da pravica brate
sprejemati.“

V red sprejemati imajo pravico: papež za
vse redove, generalj za ves red, provincijalji
pa samo za svoje provincije. To pravico pro-
vincijaljev pa more in sme generalj omejiti,
kaker jo generaljne konstitucije v resnici ome-
jujejo (št. 19). Provincijalj sme tudi drugega
pooblastiti, da v njegovem imenu prosivce spre-
jema v red.

III. O pogojih, pod katerimi more biti prosivec sprejet v naš red.

Provincijalji imajo pravico sprejemati pro-
sivce v red, morajo se pa ravnati po pogojih,
ketere zahteva od prosivcev redovno vodilo,

božje in naravne zapovedi, cerkveno pravo in naše najnovejše generalne konstitucije.

Vodilo predpisuje: „Ministri pa naj jih natančno izprašajo o katoliški veri in cerkvenih sakramentih. In ako vse to verujejo in hočejo zvesto spoznavati in do konca stanovitno spolnevati, in niso oženjeni, ali ako so, pa so žene že v samostan šle, ali so jim dale dovoljenje z oblastjo svojega škofa, ko so že naredile obljubo čistosti, in ako so žene takó stare, da se ne more o njih kaj slabega sumiti,“ ...

Naše vodilo nalaga provincijaljem, da naj prosivce izprašajo o sv. veri, sakramentih, in da niso navezani na sv. zakon. Vodilo zahteva, a) da so prosivci katoličani ne samo v sercu, temuč, da sv. vero javno kažejo, svete sakramente prejemajo. b) Prosivec ne sme imeti žene; redovnik mora biti prost in ne zadrževan; oženjen pa ni prost, temuč je navezan na ženo in družino. Ako je sv. cerkev zakon za neveljaven razglasila, ali ga prosivec še ni spolnil, sme v red sprejet biti.

Oženjen more biti sprejet v red. Treba je pa prvič, da gre njegova žena ali v ženski red, ali pa da ostane v svetu in naredi obljubo sv. čistosti do smerti, ter da dovoli svojemu

možu v red stopiti. Drugič zahteva sv. Frančišek od žen primerno starost, ako hočejo v svetu ostati, da odstrani od njih nevarnost in sum. Tretjič zahteva, da se mora vse to goditi sè škofovem dovoljenjem; ker so oženjeni glede zakona podverženi škofovi jurisdikciji in ima on pravico razsoditi, kedaj se smejo poročeni ločiti.

Ako ima prosivec vse te pogoje ter kar zahteva cerkveno pravo¹ in naše konstitucije¹, ga sme provincijalj sprejeti v red.

Drugi odstavek.

O poskušnji novincev.

Ko je sv. oče Frančišek naštel pogoje ali lastnosti, ketere mora imeti prosivec, da ga smejo in morejo v red sprejeti, govori v vodilu nadalje 1. kako se morajo bratje vesti glede na časne reči novincev; 2. kako obleko naj jim dajo in 3. kako naj jih vzgojujejo.

I. Kako se morajo bratje vesti glede na časne reči novincev.

Besede. Naj jim (ministri) reko besede sv. evangelija, da naj gredo in prodajo vse svoje reči in naj skušajo vse vbozim razdeliti.

¹ Kaj zahteva cerkveno pravo in konstitucije našega reda za veljavno in dovoljeno sprejemanje v red, glej tretji del.

1. Kristus je rekel bogatemu mladeniču: „Ako hočeš popolen biti, pojdi, prodaj, kar imaš, in daj vbozim, in boš zaklad imel v nebesih; ter pridi in hodi za menoj.“ Sv. Frančišek hoče, da naj provincijalji te Kristusove besede rekó vsakemu, keterega sprejmejo v red. Zakaj naš red je postavljen na največi vboštvo; zato se morajo prosivci odpovedati vsem časnim rečem in jih razdeliti vbozim, da smejo svoječasno Bogu obljubiti evangelijsko vboštvo. Preden stopi prosivec v red, sme vse svoje premoženje razdeliti siromašnim, sme si pa tudi prideržati svoje časne reči do slovesnih obljub. V novicijatu ne sme razdati svojega posestva brez škofovega dovoljenja, tudi za dobre namene ne.¹ Proti koncu novicijata si mora poiskati oskerbnika, ki bo njegovo premoženje oskerboval do njegovih slovesnih obljub, ker ga sam ne sme oskerbovati in rabiti.

2. „Če bi pa tega ne mogli storiti, jim zadostuje dobra volja.“

Prosivec ne more razdeliti svojega premoženja siromakom, ako bi zaradi tega nastal prepir, pravda ali pohujšanje. Ako ima novinec siromašne stariše, sestre, brate, sorodnike, ali ako niso sicer siromašni, potrebujejo pa njegovo pomoč, da morejo n. pr. svojemu stanu primerno živeti, svoje dolgove poplačati, ali

¹ Concil. Trid. Sess. 25. c. 16.

svoje otroke primerno vzgojiti in jih preskerbeti i. t. d., iz teh in še drugih vzrokov, sme novinec svoje premoženje svojim starišem, bratom, sestram ali sorodnikom prepustiti, samo da ima željo svoje premoženje razdeliti siromakom, ako bi mogel.

3. Svoje premoženje pa morajo sami razdeliti in našim bratom prepoveduje vodilo, da se ne smejo mešati v razdeljenje:

„Bratje pa in njihovi ministri naj se varujejo, da jih ne bodo skerbeje njihove časne reči, da bodo slobodno storili ž njimi, karkoli jim bo Bog navdihnil.“

Predstojniki in drugi bratje bi se smertno pregrešili, če bi novincu svetovali ali ga prosili, da naj da svoje reči, denar... temu ali onemu. Grešili bi tudi, če bi svoje ali samostanske potrebe razodeli z namenom ga nagniti, da naj pomaga njim, samostanu..., preden se je sam odločil dati za samostanske potrebe. Ako se novinec sam odloči za samostan kupiti kako reč, mu smejo reči, katero reč naj bolj potrebujejo. Sicer pa še svetovati ne smejo novincu, kako naj razdeli svoje reči, ker vodilo pravi dalje:

4. „Če bi se pa svet iskal, jih smejo ministri poslati h kakim bogaboječim da po njihovem svetu svoje imetje vbozim razdele.“

S temi besedami razodeva naš sv. oče, da naj ne bodimo navezani na nobeno časno reč. Zato prepoveduje, da se ne smemo mešati v časne reči novincev, in še celo svetovati jim ne smemo, tudi ako novinci sami prosijo. Samo ministri, to je provincijalj, gvardijan in njegov namestnik ter učitelj novincev smejo imenovati osebe, s katerimi naj se novinci posvetujejo. Te osebe morajo biti bogaboječe, pa ne naši bratje, sorodniki bratov, tudi samostanski duhovni oče ne.

II. O preobleki sprejetih prosivcev ali kandidatov.

Besede. Nato naj jim dajo obleko poskušnje, namreč dve tuniki brez kapuca, pas in hlače in kaparon noter do pasa, ako ne bodo kedaj ministri po Bogu drugači sodili.

1. Naš sv. oče Frančišek je mej vstanovitelji redov prvi predpisal redovno obleko novincem, namreč dve suknji brez kapuca, opas, hlače in kaparon. Dve suknji, gornja ali habit in spodnja ali tunika morate biti narejeni iz sukna; opas sme biti iz bele volne; hlače (ene) so lahko suknene ali platnene. Namesto kapuca (pokrivalo glave) dobijo novinci kaparon, to je, četerokotni kos sukna, ki leži na herbtu in na persih do opasa. S takim kosom sukna so ob času našega sv. očeta kmetje in vozniki pokrivali svojo glavo v dežju. Kaparon tedaj spo-

minja novinca, da si je izvolil siromašen in ponižen stan. Tak kaparon bi moral nositi vsaki novinec, toda provincijalj sme dovoliti novincu navadni kapuc, na katerega je spredaj in zadaj prišit ozek in podolgast košček sukna.

2. Provincijalj ima pravico sprejemati v red in preoblačiti prosivce ali kandidate, drugi pa smejo veljavno (valide) preobleči samo s provincijaljevim dovoljenjem.

Generaljne konstitucije predpisujejo, da ne sme nobeden kandidat prejeti redovne obleke, dokler ni na kratko poučen v zapovedih vodila, ki vežejo pod smertnim grehom, v treh redovnih obljubah, in dokler mu niso javno povedali, da bo neveljavno sprejet in neveljavno obljube naredil, ako ima božjast ali drugo nalezljivo ali hudo bolezen, katero skriva. To javno napoved podpišejo predstojnik, dve priči in kandidat, katero morajo hraniti v samostanskem arhivu. Preden je kandidat preoblečen, opravlja desetdnevne duhovne vaje, pri katerih opravi dolgo spoved čez celo svoje življenje¹ pri katerem spovedniku hoče.

III. O letu poskušnje ali o novicijatu.

Ko je kandidat preoblečen v redovno obleko začenja novicijat, to je predpisano leto poskušnje. Tu treba govoriti o novicijatu 1. kot kraju,

¹ Const. gen. n. 23—24.

kjer stanujejo novinci, 2. o predpisanem letu poskušnje, 3. o novincih, 4. o glasovanju novincev.

1. Novicijat kot kraj. Po generaljnih konstitucijah¹ mora biti novicijat v zato odločenih samostanih sè svojo klavzuro in tako vrejen, kaker predpisujejo dekreti papeža Klementa VIII. V novicijatu smejo stanovati samo kleriki novinci in njihova učitelja, magistra, drugim je vhod v novicijat prepovedan. Samo samostanski predstojnik sme s tovarišem iti v novicijat, ako se mu potrebno zdi.

Lajiki novinci bivajo zunaj novicijata, podložni so pa vender učitelju novincev, ki jih poskuša in vadi ne samo v ročnih delih, temuč tudi v duhovnih, po njihovi zmožnosti, zlasti jih pridno uči premišljevati. Lajiki novinci morajo s kleriki novinci obiskovati kapiteljne in pridige, ketere ima učitelj z novinci.

Brez velike potrebe in brez vednosti učiteljeve ne sme samostanski predstojnik izročiti lajiku novincu kuhinje, krojačnice i. t. d.

2. Novicijat kot leto. poskušnje terpi v našem redu eno celo in nepretrgano sončno leto od minute do minute. N. pr. gdor je preoblečen 1. marcija 1911 leta, sme veljavno neslovesno obljubo narediti ne 29. februarja, temuč 1. marcija, ko je pretekla ura, ob kateri je bil preoblečen. Novinec ne sme pretergati novicijata.

¹ Ibid. n. 45—50.

3. Leto novicijata je zato, da novinec poskuša redovno življenje, njega pa samostanska družina. V novicijatu poskuša novinec, ako bo mogel, do smerti spolnjevati, kar bo Bogu obljubil namreč živeti po sv. vodilu. Zato ne smejo novinci nadaljevati svojih šol, sprejeti svetih redov in ako so mašniki, ne smejo pridigati in spovedovati. Njih učitelj jih mora poučevati v kerščanskem nauku, o neslovesnih in slovesnih redovnih obljubah, o našem vodilu po najnovjših generaljnih konstitucijah. Naučiti jih mora prav in pobožno brevir moliti, vredno prejemati zakramenta sv. pokore in sv. obhajila, dobro premišljevati, pri sv. maši streči, dostojno se vesti ter v cerkvenem petju.¹

Da novincev ne motijo ali celo ne pregovorijo red zapustiti, ne smejo *a)* iti novinci v sobe drugih novincev drugih redovnikov. *b)* Nobeden novinec ne sme govoriti s svetnimi osebami in z nobenim redovnikom brez potrebnega vzroka, katerega odobri učitelj; ki mora biti vedno pričujoč, razen ako neketerikrat govori novinec s svojim očetom ali materjo. Novinca, ako se opominjan v tej reči pregreši, naj pošljejo iz reda ali vsaj ostro kaznujejo.²

Ako novinec sam želi prestopiti v drugi red, ali se verniti v svet, ga ne smejo pred-

¹ Const. gen. n. 38—43.

² Const. gen. n. 47—48.

stojniki in drugi zadržavati, ali ga nagovarjati, da tako prostovoljno in neprisiljeno naredi svete obljube.¹

4. V letu novicijata ali poskušnje se mora tudi družina dotičnega samostana prepričati, je li novinec sposoben in vreden za red. Zato ga morajo previdno opazovati in proti koncu četrtega, osmega in desetega meseca novicijata tajno glasovati o njegovi sposobnosti. Ako treba predstaviti novinca v drugi novicijat, glasujejo o njem, preden gre, tudi ako še ni preživel četrtega meseca v novicijatu. Izid glasovanja pravočasno sporočijo provincijalju in predstojniku samostana, kamer je predstavljen.²

Glasovati ali votirati smejo samo oni redovniki, ki so naredili slovesno obljubo in živijo z novincem v istem samostanu vsaj dva meseca.³ Glasovati pa morajo zelo previdno, ker so pod smertnim grehom dolžni dobro glasovati za novinca, keterega spoznajo za naš red sposobnega. Novinec ima namreč pravico narediti redovno obljubo, in zato bi mu veliko krivico storili, ako bi ga brez postavnega vzroka iz reda zapodili. Ravno tako se smertno pregrešijo, vsi ki za naš red nesposobnega kandidata sprejmejo ali mu dober glas (votum) dajo, ker napertijo redu težko butaro, in mu postanejo nezvesti.⁴

¹ Ibid. n. 52. — ² Ibid. n. 55. — ³ Ibid. n. 53. — ⁴ Decr. Innoc. X., Const. gen. cap. II. § VII, VIII et XI.

Glasovati morajo tedaj zelo previdno. Ozi-
rati se morajo na novincevo znanje, vedenje in
telesno zdravje. Ako ne zna vodila, ali vsaj
redovnih zapoved in njihove razlage, ako pada
v velike grehe, ali je pokvarjenega serca, in
ne kaže resničnega poboljšanja, ako je bolehen,
slabega želodca, ali slabo vidi ali sliši, o katerih
lahko sodijo, da ne bo mogel vodila brez di-
spenze spolnjevati, tak ni za naš red. Zato se
votantje pred votacijo skupaj posvetujejo; gdor
tudi po tem posvetovanju dvoji, kako bi votiral,
naj se posvetuje z učiteljem novincev, ali s
predstojnikom ali drugim razumnim patrom.

Glede na votacijo določujejo generaljne
konstitucije:¹ „Ako ne dobi novinec večine gla-
sov, naj že bo pri prvi, drugi ali tretji votaciji,
mora red zapustiti in provincijalj ga ne sme
prideržati.“ Ako novincu ena tretina glasov
manjka zlasti pri zadnji votaciji, je sumljivo
njegovo sprejetje in zato treba provincijalju
sporočiti, ki bo po mnenju definitorjev in po
dobrem prevdarjenju poskerbel po božji volji.
Provincijalj in izpraševavci v provinciji imajo
pravico odpustiti novince, keterega poznajo za
nesposobnega, tudi ako dobi dotični novinec
večino glasov.²

¹ Kerckhove, l. c. s. 40.

² Const. gen. n. 54.

Tretji odstavek.

O redovniških obljubah.

Besede. Doveršivši pa leto poskušnje naj jih sprejmejo v pokorščino, z obljubo to življenje in vodilo zmiraj spolnjevati.

1. Ko novinec predpisano leto poskušnje konča, prosi provincijalja, da bi smel narediti redovne obljube (profes). Do leta 1857. so delali redovniki samo slovesne obljube, imenovanega leta je pa papež Pij IX. vpeljal neslovesne obljube (*professio simplex* ali *vota simplicia*). Po dokončanem novicijatu namreč morajo novinci narediti neslovesne obljube; slovesne obljube pa napravijo, ko so po neslovesnih obljubah tri cela sončna leta hvalevredno preživeli v redu.¹

2. Z neslovesnimi in slovesnimi obljubami se redovnik zaveže vse svoje življenje do smerti spolnjevati vse, kar je v vodilu, in sicer tako, kaker vodilo posamezne reči predpisuje: zapovedi kot zapovedi, svete kot svete, opominjevanja kot opominjevanja.² To je pod smertnim grehom dolžan spolnjevati vsak, tudi ako bi drugi tega ne spolnjevali; ker obljubi spolnjevati vodilo tako, kaker ga je dal sv. Frančišek in ne tako, kaker ga neketeri spolnjujejo.

¹ Decret. Neminem latet d. d. 19. Mart. 1857.

² Clemens V. l. c. Cap. I. n. 2.

Red ni nigdar sprejel polajšanja ali dispenze kake zapovedi, in ako neketeri kake zapovedi ne spolnjujejo, so razvado vpeljali in grešijo.

Četerti odstavek.

O prepovedi red zapustiti in o odpadnikih.

Besede. In po naročilu gospoda papeža nikaker ne smejo tega reda zapustiti; ker po svetem evangeliju: „Nihče, ki se sè svojo roko za drevo prime, in se nazaj ozira, ni pripraven za božje kraljestvo.“

I. Redovna obljuba, neslovesna in slovesna, ter prepoved¹ papeža Honorija III. vežejo redovnika pod smertnim grehom in redovnika sè slovesno obljubo še s cerkveno kaznijo izobčenja, da ne sme zapustiti svojega reda, tudi v ostrejši red ne sme prestopiti, ako nima potrebnega dovoljenja.²

Red zapusti: a) ako stopi iz reda in se poda mej svet ter postane odpadnik; pravi odpadnik ni sicer, ki gre iz samostana zoper prepoved svojega predstojnika, ker ima namen se zopet verniti v samostan, kaznujejo ga pa vendar kot pravega odpadnika.³

¹ Honorius III. Bulla Cum secundum consilium de 22. Sept. 1220.

² Innocent. VIII. pri a Politio in cap. 2. Reg. n. 87.

³ Constit. gen. n. 87.

b) Red zapusti, ako prestopi v drugi red, ki ima svojega verhovnega predstojnika ali generalja, česar pa ne sme storiti, ako nima papeževega dovoljenja.

c) Ako prestopi iz ene provincije v drugo, ni odpadnik, ker ni zapustil svojega generalja. To sme storiti, ako ga provincijalj odpusti, in novi sprejme.¹

II. Red ima pravico² zapoditi iz reda redovnika, ki pohujšljivo živi in se neče poboljšati. Sveta cerkev zahteva, da sme red zapoditi redovnika, sledeče :

1. da je dotični redovnik padel v tri velike grehe, ali pa trikrat v isti greh v samostanu ali pa zunaj;

2. da ga je predstojnik trikrat v različnih časih javno opomnil in kaznoval; mej eno in drugo kaznijo morajo vsaj trije dnevi preteči;

3. da je bil v samostanu zapert brez kapuca in opasa šest mesecev ali pa tudi manj³ in da se je vsaj nekaj dni postil ob kruhu in vodi, ko je bil zapert;

4. da provincijalj z definatorji to zadevo preišče in redovnika za nepoboljšljivega spozna, generalj pa sè svojimi definatorji poterdi;

¹ Const. gen. n. 83.

² Urbanus VIII. an. 1624 et Innoc. XII. an. 1683.

³ Benedictus XIII. 6. Dec. 1729.

5. da nepopoljšljivemu redovniku vso preiskavo naznanijo, in ako se v desetih dneh ne pritoži, mu pokažejo generaljevo pismo, da je iz reda zapoden, ter mu vzamejo redovno obleko. Mej svetom je dolžan spolnjevati tri obljube in vodilo. Ako se resnično poboljša, ga mora red zopet sprejeti.¹

Peti odstavek.

O samostanskih tretjerednikih.

Neketere provincije sprejemajo v red tudi tretjerednike; o teh samostanskih tretjerednikih predpisujejo generaljne konstitucije:

1. Provincijalj ima pravico samostanske tretjerednike sprejemati v red in odpuščati iz reda, ako niso sposobni; drugi samostanski predstojniki pa nimajo teh pravic.

2. Kandidat za samostanskega tretjerednika mora biti 20 let star in imeti vse lastnosti, ketere so predpisane za brate lajike, tudi odpustivno pismo svojega škofa. Preoblečejo ga pa po obredniku tretjega svetovnega reda. Obleko nosi isto, kaker bratje lajiki razen kapuca.

3. V redu imajo iste redovne molitve, poste, pobožnosti in drugo kaker bratje po vodilu manjših bratov in ne po vodilu svetovnega tre-

¹ Const. gen. n. 349—351.

tjega reda. Denarja ne smejo imeti in rabiti, ako jim provincijalj ne dovoli, da so namestniki samostanskega duhovnega očeta.

4. S provincijaljevim dovoljenjem smejo narediti začasno obljubo pokorščine in sv. čistosti, dokler namreč ostanejo v samostanu. Ako sami prostovoljno izstopijo, ali jih provincijalj odpusti, so precej odvezani od storjene obljube. Odškodnine pa ne morejo zahtevati, zato, ker so v samostanu delali.

5. Samostanskih tretjerednikov ne smejo preobleči za lajike, ako niso prej že tri leta hvalevredno preživeli v samostanu.¹

Šesti odstavek.

O obleki redovnikov.

Ko je naš sv. oče vredil vse, kar zadeva sprejemanje v red, poskušnjo in redovno obljubo, govori o obleki onih redovnikov, ki so že naredili redovniške obljube ali profes, in sicer 1. o obleki redovnikov; 2. o obuvalu; 3. o kerpanju obleke; 4. o pokrivalu glave; 5. o postelji; 6. o tonzuri in 7. o zveličavnem opominjevanju.

I. O obleki manjših bratov.

Besede. Oni pa, ki so že obljubili pokorščino, naj imajo eno suknjo s

¹ Constit. gen. n. 92—101.

kapucom, in drugo brez kapuca, kateri jo hočejo imeti.

Glede na redovno obleko se moramo ozirati 1. katero obleko dovoljuje vodilo; 2. iz kakega blaga in kake barve mora biti in 3. kako mora biti narejena ali kaki kroj mora imeti.

1. Vodilo predpisuje eno gornjo suknjo (habit) s kapucom, eno spodnjo suknjo (tuniko), gdor jo hoče nositi; ene hlače in opas (cingulum). Plašč (mantelj) so nosili že sv. Frančišek in njegovi učenci, da so se varovali mraza in dežja. Ker ne spada mej pravo redovno obleko, ga redovnik ne sme nositi pri blagoslovljenju sveč, pepela, olijik, pri sv. obhajilu, pri sv. maši, ako ni prav merzlo.¹ Vsako drugo obleko vodilo prepoveduje; ravno tako ne smejo nositi manjši bratje brez prave potrebe in predstojnikovega dovoljenja dveh tunik, dvojnih hlač. Iz raznih vzrokov je zelo pametno, da rabi redovnik eno in isto perilo in obleko, ketere pa ne sme imeti v sobi, izvzeti so bratje kuharji, zidarji, vertnarji, črevljarji in drugi, katerim so izročena taka dela, da se lahko vmažejo. Takim smejo namreč predstojniki dovoliti, da imajo v sobi še drugi snažen habit, katerega oblečejo, ko strežejo pri sv. maši, ali gredo za pogrebom itd.

¹ Caeremoniale Rom. Seraphic.

2. Habiti in tunike morajo biti volneni, hlače pa so lahko suknene ali platnene. Zdaj je za ves red predpisano sukno kostanjeve barve, debelost sukna določuje provincijalj za svojo provincijo. Pas¹ mora biti iz bele volne, ne predebel, ne pretenak, brez vsake smešnosti in pri vseh enako narejen.

3. Kroj redovne obleke za ves red je sledeči :

Širokost kapuca naj ne sega čez rame, dolgost pa na herbtu ne čez pas. Kapuc mora biti okrogel in dvojnati.²

Habit naj ne bo daljši kakor redovnik, širok naj ne bo čez štiri metre, ožji pa tudi ne čez tri metre. Rokava brez žepov naj segata samo do prstov in naj ne bota čez 25 centimetrov široka v premeru. Žepi in odper-tine okrog pers in pod opasom so prepovedani.³ Plašči naj bodo narejeni po velikosti osebe; ena četert v obsegu naj bo izrezana in čez 10 centimetrov ne smejo segati čez kolena; pod vratom naj jih zapen-jajo sè železnimi za-ponci.⁴

Nobeden, naj bo kedorkoli, ne sme nositi drugačne obleke, kakor jo nosijo bratje v samostanu, tudi ne z izgovorom, da so jo mu drugi podarili. Gvardijan ne sme pod kaznijo,

¹ Constitut. gen. n. 111. — ² Constit. gen. n. 108; —

³ ibid. n. 109. — ⁴ ibid. n. 110.

da precej zgubi službo in pravico voliti in izvoljen biti, na nobeden način dati komu svojih podložnih denarja ali kake druge obleke, temuč naj da vsim obleko narejeno iz skupnega sukna.¹ To sukno pa ne sme biti krasno, fino ali zelo drago, zakaj vodilo zapoveduje:

„Vsi bratje naj nosijo vbožno obleko.“ V teh besedah je prava zapoved, ki veže vse redovnike, zlasti pa one, ki morajo naročevati sukno.

II. O obuvalu.

Besede. „In ketere potreba sili, smejo nositi obuvalo.“

Obuvalo pomeni vsako usnjeno obuvalo, ki pokriva celo stopalo, kaker so navadni črevlji, škornje, čizmi, šlape (pantofeljni) itd. Mej pravo obuvalo pa ne spada obuvalo, narejeno iz klobučine, sukna, volne in enakega blaga, nogovice, in ni tako ostro prepovedano.² Sandalji so dovoljeni, naj bodo pa brez vsake ničernosti in smešnosti.

Črevlje in drugo usnjeno obuvalo smejo manjši bratje nositi v veliki potrebi in s predstojnikovim dovoljenjem. Predstojnik pa se mora ozirati *a)* na redovnika, je li bolehen, zelo star, ima li bolne noge; *b)* na vreme, ako mora redovnik potovati v dežju, po snegu; *c)* na kraje,

¹ ibid. n. 116.

² Kerckhove l. c. S. 52.

ako ga pošlje na kraje, ki so močvirni, blatni, ki imajo zelo slaba pota; č) na potovanje, ako je res potrebno in se nemore odložiti, n. pr. v dežju bolnika previditi.

Tu treba vedeti:

1. črevlje nositi pomeni nositi obuvalo po več dni, in ne samo nekaj ur ali eden dan. Le tako se redovnik smertno pregreši zoper to prepoved.

2. Gdor nosi nogovice brez velike potrebe, ima samo majhni greh, ker niso nogavice pravo obuvalo.

3. Da sme gdo črevlje itd. nositi, se zahteva velika potreba; ko preneha potreba, preneha tudi predstojnikovo dovoljenje.

III. O kerpanju obleke.

Besede: Obleko smejo kerpiti s kosci vreč in drugimi zaplatami z blagoslovom božjim.

S temi besedami dovoljuje sv. oče, da smejo bratje obleko kerpiti, pa tako, da bo v obleki vboštvo in brez smešnosti.

Kerpe namreč morajo biti ravno take barve, kaker habit. Generaljne konstitucije nalagajo bratom, da naj imajo čisto in snažno obleko; vmazana ali raztergana obleka razodeva nemarnost in ne vboštva.¹

¹ Constit. gen. n. 118.

IV. O pokrivalu.

Pravo pokrivalo manjših bratov je kapuc, novincev pa kaparon. Ker pa vodilo izrecno ne prepoveduje drugega pokrivala, smejo se nositi kapice, kape, slamniki, klobuki, kjer je taka navada in ni ničemernosti ali prevzetnosti.¹

V. O postelji.

1. Redovna obleka manjših bratov je terda, spokojna; na pokoro jih mora spominjati tudi postelja. Generaljne konstitucije nalagajo, da naj ležijo na slamnici; žimnice so dovoljene samo bolnikom, bolehnim in zelo starim redovnikom.

2. Bratje naj ne spijo brez habita, ali vsaj brez tunike, hlač in opasa, razen v bolezni in s predstojnikovim dovoljenjem.

3. Pod ostro kaznijo, tudi pri razvedrenju ne smejo habita sleči ali nanj svetno obleko obleči in tudi v gledališče ne smejo iti.²

VI. O tonzuri.

Generaljne konstitucije nalagajo poleg cerkvene zapovedi, da imajo manjši bratje ostriženo glavo, in so podobni Jezusu, ki je imel na glavi ternjevo krono, in se varujejo ničemernosti v lasih. Zato naj se vsem vsaj vsaki mesec napravi tonzura doma. V brivnice ne sme nihče iti.³

¹ Kerckhove, l. c. S. 50. — ² Constitut. gen. n. 122 et. 125. — ³ Ibid. n. 127.

Ako si gdo zaradi bolehnosti ali ker ni spretnega brivca, ne more dati tonzure narediti z britvijo, naj si jo da narediti še škarjami, pa tako, da je videti obrit. Venec ali krona na glavi naj se dela nad ušesi in naj ne bo širji čez tri perste. Bratom lajikom naj se tudi dela krog nad ušesi.¹

VII. Opominjevanje.

Besede. In svarim in opominjam jih, da naj ne zaničujejo in ne sodijo ljudi, ki jih bodo videli v mehko in barvano obleko opravljene ter uživati izbrane jedi in pijače, temuč naj rajši vsaki sam sebe sodi in zaničuje.

S temi besedami opominja sv. oče svoje brate, da naj se varujejo hudega. Ko imajo ostro in malovredno obleko, priprosto hrano in se varujejo tudi v jedi in pijači se pregrešiti zoper vboštvo, naj ne sodijo drugih, ki imajo mehko in lepo obleko in dobro hrano, ker sme vsaki svojemu stanu primerno obleko in hrano brez greha imeti. Manjši brat naj tedaj gleda, da se bo vadal v vboštvu in ponižnosti, in ako najde na sebi pogreške, naj sam sebe graja kot malomarnega.

Kratek obseg drugega poglavja.

¹ Constit. gen. n. 127—128.

1. V tem poglavju je pet zapovedi, ki vežejo pod smertnim grehom: *a)* da ne smejo stopiti iz reda; *b)* da smejo imeti samo eden habit s kapucom, in eno tuniko brez kapuca, gdor jo hoče nositi; *c)* da ne smejo nositi črevljev, ako jih potreba ne sili; *č)* da morajo imeti priprosto obleko; *d)* kar je v tem poglavju povedano glede kroja obleke novincev in redovnikov ter glede sprejetja in obljube novincev.

2. Ena prostost: kerpati obleko.

3. Eno opominjevanje: da naj ne sodijo drugih glede njihove obleke, jedi in pijače.

Tretje poglavje.

O službi božji in postu, in kako naj bratje hodijo po svetu.

V tretjem poglavju govori serafinski oče o treh rečeh: 1. o službi božji, 2. o postu in 3. o potovanju po svetu. Sè službo nam naznanja, kako naj Boga hvalimo in častimo; s postom nas uči zatajevati sebe; in ko nam predpisuje, kako naj hodimo po svetu, nas uči dober zgled dajati bližnjemu. Tri dolžnosti nam nalaga v tem poglavju; prva je, da kleriki molijo brevir po redu sv. rimske cerkve, bratje lajiki pa očenaše; druga dolžnost je, postiti se

od praznika vseh svetnikov do božiča, štiridesetdanski post in vsaki petek v letu. Tretja dolžnost je, da ne smejo jahati brez očitne potrebe ali bolezni.

Pervi odstavek.

O službi božji.

Kristus nalaga vsem ljudem: „Treba je vselej moliti, in ne jenjati“ (Luk. 18, 1). Sv. oče Frančišek je sam to zapoved vestno spolnjeval, veliko je molil in tudi od svojih duhovnih sinov zahteva, da naj bolj skerbijo ohraniti duha molitve, ter jim nalaga brevir moliti, lajikom pa očenaše, da bodo tej dolžnosti zadoščevali. Tu treba govoriti A. o dolžnosti klerikov brevir moliti in B. o dolžnosti bratov lajikov in samostanskih tretjerednikov moliti očenaše. C. O molitvah za mertve. Č. O drugih pobožnostih.

A. O dolžnosti klerikov brevir moliti.

Besede. Kleriki naj opravljajo službo božjo po obrědu svete rimske cerkve — razen psaljterija, namestu katerega smejo imeti brevirje.

I. Brevir so dolžni moliti.

- a) kleriki, ki so prejeli subdijakonat (Martin V.);
- b) oni, ki imajo kaki cerkveni beneficij;

c) redovniki kleriki našega reda, ki so naredili sveto redovno obljubo; pa ne vsi enako. Kleriki sè slovesno obljubo so pod smertnim grehom dolžni brevir moliti ne samo v koru, temuč tudi zasebno (privatno), ako so postavno zadržani v kor priti. Kleriki z neslovesno obljubo so dolžni v kor hoditi brevir molit kaker kleriki sè slovesno obljubo, zasebno pa niso dolžni pod smertnim grehom brevir moliti, ako jih predstojnik kora oprosti (Pij IX., 6. avg. 1858). Svetuje se jim pa, da ga tudi zasebno molijo, vsaj zaradi dobrotnikov.

Kleriki novinci niso pod grehom dolžni v kor hoditi brevir molit, spodobi se pa tudi njim, da se ga naučijo dobro opravljati in pa zaradi dobrotnikov.

I. Razni cerkveni redovi rabijo še dandanašnji razne brevirje. Sv. Frančišek je predpisal svojim duhovnim sinovom skrajšan brevir, kterega so takrat rabili papež in drugi duhovniki na papeževem dvoru, psaljme pa je obderžal v prvotni, ljudstvu znani prestavi, ne pa v novi in popravljeni, zato pravi v vodilu: „razen psaljterija“. Dandanes je vsak manjši brat dolžan pod smertnim grehom rabiti rimsko-serafinski brevir.

Vsak manjši brat je vsaki dan dolžan ves brevir ali oficij opraviti. Smertno bi grešil: 1. gdor bi vedè opustil znatni del oficija

n. pr. eno malo uro (tercijo). 2. gdor ne bi zmolil oficija za mertve na vernih duš dan, litanij vseh svetnikov našega reda na dan sv. Marka in tri dni križevega tjedna. Ravno tako bi se pregrešil, gdor bi molil brevir po redu kartuzijanov, benediktinov itd., ali bi vedè, iz lahkomišljenosti in brez potrebe krajši oficij molil namesto daljšega n. pr. namesto oficija nedelje ali ferije, bi vzel oficij takega svetnika, ker ne bi molil po redu svete rimske cerkve.

II. Dolžnost brevir moliti preneha:

1. keder je gdo fizično zaderžan, ako n. pr. nima brevirja, (v tem slučaju je dolžan zmoliti, kar na pamet zna), ako je slep, zelo bolan;

2. keder je komu moralično nemogoče brevir opraviti: n. pr. ako iz ljubezni do bližnjega spoveduje, vmirajočim sv. zakramente deli ... tako dolgo, da ne vtegne brevirja moliti;

3. keder je gdo postavno dispenziran brevir moliti. Predstojniki smejo dispenzirati s pravičnim vzrokom, ker drugači bi jim papež ne bil dal te pravice.

II. Kraj, kjer treba brevir moliti.

Dasiravno vodilo ne pove, da bi bilo treba brevir moliti v koru, je vender gotovo, da smo dolžni v koru moliti, ker a) sv. cerkev nalaga, da se brevir očitno opravlja v škofijskih, kapiteljskih in samostanskih cerkvah (Vienski

cerkveni občni zbor in konstitucija Klementa VIII. Nullus omnino). *b)* Naše gener. konstitucije zapovedujejo: „K brevirju, ki se mora v koru opravljati, naj vsi o pravem času prihajajo, in nihče z izgovorom, da ima privilegij, ali da je predstojnik, ni oproščen kora razen za čas, keder je zaradi svoje službe postavno zaderžan“ (št. 134). P. Sporer pravi,¹ da se more manjši brat smertno pregrešiti, 1. ako iz zaničevanja zanemarja kor; 2. radi pohujšanja, ker mislijo drugi, da so tudi oni izvzeti kora; 3. ako namreč radi njega drugi terpijo ali se celo kor opusti in 4. radi nepokorščine, ako neče priti v kor, dasiravno mu je predstojnik ostro zapovedal. Predstojniki morajo skerbeti, da v koru brevir opravljajo in zato smejo nemarne tudi ostro kaznovati.

Za kor pa zadostujejo, ako so štirje ali pet klerikov tudi z neslovesnimi obljubami.² Ako bi bili v koru sami kleriki novinci, ne zadostijo cerkveni zapovedi (S. C. Episc. et Regul. 6. Aug. 1858. et 24. Mart. 1882).

Brevir treba opravljati v cerkvi, v koru; tudi v zakristiji, oratoriju se sme brevir moliti, ako je z vratni, ali z oknom zvezan s cerkvijo in z dovoljenjem dotičnega škofa, ki ko papežev delegat pregleda dotični kraj (S. R. C.

¹ Theolog. Moral. Tom. III. parte I., n. 400. ed. 1901.

² l. c. n. 397.

n. 3506); na drugih krajih, v obednici itd., ki niso v dotiki s cerkvijo, se pa ne zadosti tej cerkveni zapovedi.

III. Gdaj treba brevir opravljati?

Po stari cerkveni navadi delijo brevir v dnevne in nočne ure; nočni del, to je, jutranjice in hvalnice so molili in v neketerih samostanih še vedno molijo o polunoči, sme se jih pa že pred polunočjo, da kaker neketeri važni moralisti Noldin in drugi učijo, po večernicah, to je, ob dveh popoldan začeti moliti za drugi dan pozimi in poleti. Ure (Horae) se opravljajo navadno predpoludne, večernice in sklepnice pa popoldan do polunoči.

IV. Kako treba brevir opravljati?

Redovniki so dolžni tako moliti brevir kaker svetni duhovniki, namreč da čisto izgovarjajo besede in sè sercem mislijo na to, kar izgovarjajo z jezikom; tako nalagata brevir moliti občna cerkvena zbora, lateranski četerti in tridentinski (v 24. seji, pogl. 12).

B. O službi božji bratov lajikov.

Besede. „Lajiki pa naj molijo 24 očenašev za jutranjice, za hvalnice pet, za pervo, tretjo, šesto, deveto, za vsako teh (ur) sedem, za večer-

nice pa dvanajst, za sklepnice sedem; in naj molijo za mertve.“

Ko je serafinski oče, sv. Frančišek, klerikom predpisal, kako naj z brevirjem po redu svete rimske cerkve Boga častijo, poučuje brate lajike, ki so neuki in zato v red sprejeti, da strežejo klerikom in opravljajo v samostanu ročna dela, kako naj Boga hvalijo in častijo. Pod smertnim grehom jim nalaga krajše molitve z določenim številom očenašev. Neketeri so dvojili, jih li vežejo ti očenaši pod smertnim grehom, ker papež Klement V. ne omenja te zapovedi, toda generalj Frančišek de Angelis je leta 1523. v papeževem imenu povedal, da so dolžni bratje lajiki pod smertnim grehom vsak dan izmoliti naštete očenaše. Zdrave Marije pa niso pod grehom dolžni očenašu predstavljati, dobro je, ako to delajo iz same pobožnosti.

Ako tedaj lajik brez veljavnega vzroka opusti vse očenaše enega dne, ali ene ure (Kerckhove), se smertno pregreši; drugi razlagavci kaker p. a Bulsano pa pravijo, da se lajik smertno pregreši, ako opusti osem ali deset očenašev.

Očenaše za prvo, tretjo, šesto in deveto uro moliti je primeren čas od sončnega vshoda do poludne, za večernice in sklepnice popoldne do polunoči, za jutranjice in hvalnice pa

ponočni čas, smejo jih pa že od druge ure popoldne moliti za drugi dan. Gdor denes ne izmoli predpisanih očenašev za današnji dan, greši in jih jutrašnji dan ne more za denes opraviti.

Redovne očenaše smeta tudi dva lajika skupaj moliti in sicer glasno, eden moli prvo polovico, drugi pa drugo, ko je že prvi končal, in ne prej.

Kaker klerik, tako mora tudi lajik pazljivo in pobožno moliti redovne očenaše.

C. O molitvah za mertve.

Gener. konstitucije nam nalagajo moliti za mertve zlasti za one, na ketere smo bolj navezani.

Po smerti papeža opravijo za njegovo dušo v vsakem samostanu slovesne molitve za mertve sè sveto mašo, vsaki mašnik opravi eno sveto mašo, bratje kleriki (in novinci) molijo oficij za mertve (to je eden nokturen dotične ferije) s hvalnicami, bratje lajiki (tudi novinci in tercijarji) pa stokrat Oče naš, zdravo Marijo in pokoj večni.

Za kardinalja zaščitnika se v vsakem samostanu poje ali bere ena sveta maša, bratje kleriki (in novinci), lajiki (in novinci in tretjeredniki) pa opravijo eno postajo presvetega Rešnjega Telesa, to je šestkrat Oče naš, zdravo Marijo in slava Očetu.

Za generalja ministra opravijo mašniki po dve sveti maši, vsak samostan eno slovesno sveto mašo s celim oficijem za mertve (to je večernice, jutranjice in hvalnice), kleriki (novinci tudi) in lajiki (novinci in tretjeredniki tudi) pa tri rožne vence (frančiškanske) in dve postaji presvetega Rešnjega Telesa.

Za generalja vikarja, za bivšega generalj-ministra ali vikarja opravijo mašniki po eno sveto mašo, vsak samostan opravi eno slovesno sveto mašo s celim oficijem za mertve, kleriki (novinci tudi) pa in lajiki (novinci in tretjeredniki) zmolijo dva rožna venca (frančiškanska) in dve postaji presvetega Rešnjega Telesa.

V provinciji opravi za vsakega vmerlega patra in brata (naj bo klerik ali lajik, ki je vsaj neslovesno obljubo naredil) vsak mašnik vsaj eno sveto mašo, bratje kleriki (novinci tudi) oficij za mertve (to je eden nokturn s hvalnicami) in bratje lajiki (novinci in tretjeredniki tudi) stokrat Oče naš, zdravo Marijo in pokoj večni.

Za brate novince in tretjerednike poskerbi provincijalj deset svetih maš, vsak samostanski predstojnik pa vsaj eno sveto mašo; bratje kleriki (novinci tudi) iste provincije opravijo oficij za mertve (to je eden nokturn s hvalnicami), lajiki (novinci in tretjeredniki) pa petde-

setkrat Oče naš, zdravo Marijo in pokoj večni.

Za samostanskega duhovnega očeta, za pokojnega očeta, mater kakega redovnika istega samostana se opravi v dotičnem samostanu vsaj ena sveta maša, kleriki (ako so) opravijo oficij za mertve (to je eden nokturn s hvalnicami), bratje lajiki (novinci in tretjeredniki) pa stokrat Oče naš, zdravo Marijo in pokoj večni.

Posebne rubrike v brevirju našega reda nalagajo štiri splošne oficije za mertve (generale) s peto sveto mašo, bratje lajiki (novinci in tretjeredniki) pa molijo po sto očenašev, zdravih Marij in pokoj večni, in sicer tri 18. februarija (ali 20. februarija, ako pade nedelja na 18. februarija), 13. julija (ali pa 10. julija) in 16. septembra (ali 7. septembra) za rajne sobrate, sorodnike in dobrotnike celega reda, četerti oficij 13. novembra (ali 26. oktobra) za rajne stariše vseh živih in mertvih redovnikov prvega reda; 2. (ali 3. decembra) pa se opravi celi oficij za mertve s peto sveto mašo, bratje lajiki (novinci in tretjeredniki) pa molijo stokrat Oče naš, zdrava Marija in pokoj večni za rajne sobrate, sestre, sorodnike, dobrotnike vseh treh redov, in tudi za tiste, ki so pokopani v naših cerkvah in pokopališčih.

V naši provinciji opravljamo po stari navadi¹ za rajne sobrate, sorodnike in dobrotnike vsak mesec večernice, eden nokturn s hvalnicami in eno sveto mašo, bratje lajiki (novinci in samostanski tretjeredniki) kaker jim naroči dotični provincijalj. 3. (ali 4.) novembra se vsako leto opravi celi oficij za mertve s peto sveto mašo za obletnico rajnih sobratov naše provincije in bratje lajiki (novinci in samostanski tretjeredniki) molijo zanje stokrat Oče naš, zdravo Marijo in pokoj večni.

Za pokojnega brata se v dotičnem samostanu opravi peta sveta maša pa samo za prvo obletnico.

Razen teh oficijev za mertve imajo neke teri samostani še druge, kaker je napisano na tablici v koru.

Č. O drugih pobožnostih.

Generaljne konstitucije nam nalagajo sledeče pobožnosti:

1. Vsak dan *a)* premišljevanje, in sicer najmanj eno uro na dan; premišljevanja ni nihče oproščen; nemarne naj predstojniki s kaznijo prisilijo (št. 161 in 162);

b) biti pri konventualjni maši, gdor ni postavno zaderžan (št. 130);

¹ Statuta Provinc. S. Crucis Croatiae Carnioliae Labaci 13. Jul. 1719.; Goritiae 1871. Labaci 1889.

c) obiskati presveto Rešnje Telo (št. 168);
č) vsakdanje spraševanje vesti opraviti.
(št. 168);

d) moliti frančiškanski rožni venec (št. 170).

2. vsaki petek ali pa drugi dan v tjednu opraviti sv. križev pot (št. 169).

3. Trikrat v tjednu, ponedeljek, sredo in petek, opraviti disciplino (bičanje), ki se opusti, ako na te dneve pade praznik prvega ali drugega razreda, in mej osmino božično, sv. treh kraljev, velikonočno, binkoštno, presv. Rešnjega Telesa, Marijinega vnebovzetja, našega očeta sv. Frančiška, vseh svetnikov in brezmadežnega spočetja bl. device Marije (št. 166).

4. Opraviti sveto spoved vsaj enkrat vsaki teden (št. 163).

5. Bratje kleriki, lajiki in tretjeredniki naj pristopijo k sv. obhajilu vsako nedeljo, zapovedan praznik, vsaki prvi petek v mesecu, keder je popolni odpustek in še večkrat v tjednu po spovednikovem nasvetu (št. 164).

6. Vsaki teden ali vsaj dvakrat v mesecu treba opraviti zbor pogrškov (*capitulum culparum*) (št. 167).

7. Vsako nedeljo, ali pa drugi dan v tjednu razlaga zato odločeni pater lajikom in tretjerednikom kerščanski nauk in sveto vodilo (št. 172).

8. Vsaki prvi petek v mesecu se izpostavi presv. Rešnje Telo in opravi molitev „O ljubeznivi Zveličar“. (Generalj minister Bernardin Portugruarski.)

9. Vsako leto treba opraviti duhovne vaje (št. 171).

Drugi odstavek.

O postu.

Modro je vredil sv. Frančišek, da je z molitvijo tudi post zedinil. S postom namreč mrtvimo svoje telo, delamo pokoro za svoje grehe in premagujemo hudega duha kaker uči Kristus: „Ta rod se ne more z ničemer izgnati, kaker z molitvijo in s postom“ (Mark. 9, 28). Ker se je manjši brat pod smertnim grehom dolžan postiti, treba da ve: 1. v čem obstoji post; 2. kateri so zapovedani postni dnevi; 3. gdo se je dolžan postiti in 4. gdaj je oproščen posta.

1. Gdaj se manjši brat posti, in gdaj prelomi to zapoved.

Besede: „In naj se postijo od praznika Vseh svetnikov do Rojstva Gospodovega. Sveta štiridesetdnevnic pa, ki se začenja od razglasenja Gospodovega in traja do izpolnjenih 40 dni, ki jo je pa Gospod sè svojim svetim postom posvetil, kateri jo prostovoljno derže, naj

bodo blagoslovljeni od Gospoda, in kateri je nečejo, niso zavezani. Drugo štiridesetdnevno do Vstajenja Gospodovega so se pa dolžni postiti. Druge čase pa se niso dolžni postiti kaker ob petkih.“

1. Posti se, gdor se samo enkrat na dan ob določeni uri in postnih jedi do sitega najé. Zdaj je določena ura, se do sitega najesti, pol-dan. Z važnim vzrokom, n. pr. ako mora potovati, sme eno, tudi dve uri pred poludnem do sitega se najesti. Dovoljena je tudi mala večerja ali okrepčanje, pri kateri smeš zavžiti četerti del obeda, ali pa okoli 240 do 250 gramov srednje redivne hrane. V neketerih deželah je dovoljeno tudi zjutraj se oteščati s kavo, ne smeš pa vzeti kruha ali druge redivne jedi čez 60 gramov.

Redovnik post prelomi, ako se v postnih dnevih dvakrat na dan do sitega najé; ali ako večkrat na dan poleg zajuterka, obeda in male večerje mleka, medu, juhe, čokolade, sadja, todi grozdja čez 60 gramov zavžije. Z vinom, pivom, žganjem, černo kavo in drugimi pijačami, katerih ne prištevajo mej jedi, ne prelomi posta.

Kjer je v postnih dnevih prepovedano zavžiti mleko, jajca, sir, tam ne sme redovnik teh reči vživati, tudi, ako so v njegovi škofiji dovoljene.

II. Zapovedani postni dnevi so :

a) cerkveni postni dnevi so : štiridesdanski post, kvaterni (sreda, petek in sobota), adventni (sreda in petek), binkoštna sobota, pred praznikom sv. Petra in Pavla (28. junija), pred praznikom Marijinega vnebovzeta (14. avgusta), pred praznikom vseh svetih (31. oktobra), pred praznikom Marijinega brezmadežnega spočetja (7. decembra) in pred božičem (24. decembra).

b) Vodilo nalaga te poste :

1. od praznika vseh svetih do božiča;
2. štiridesdanski post od pepelnice do velike noči;
3. vsak petek, tudi ako božič ali katerikoli drugi praznik na petek pade;
4. prostovoljni 40 danski post od praznika sv. treh kraljev do 15. februarija.

c) Gener. redovne konstitucije nalagajo post 3. oktobra pred praznikom našega očeta sv. Frančiška.

d) Neketere dežele in škofije imajo še posebne svoje poste.

III. Pod smernim grehom je dolžan se postiti :

Cerkvene poste je dolžan držati tisti, ki je 21 let star in še ni prestopil 60. leta svoje starosti, redovne poste pa oni, ki so naredili vsaj neslovesne redovniške obljube.¹ Cerkvenih

¹ S. C. super statum Regularium 6. Aug. 1858.

postov tedaj niso pod smertnim grehom dolžni deržati kleriki, ki še niso stari 21 let, ker jih cerkvena zapoved ne veže bolj kaker druge verne; posebne postne zapovedi za nje ni izdala sveta cerkev, vodilo pa jih tudi ne veže na te poste, ko jim ničesar ne odrejuje. Ravno tako niso dolžni deržati cerkvenih postov redovniki, ki so že spolnili 60. leto svoje starosti.¹ Redovne poste so pa dolžni deržati kleriki, ki še niso stari 21 let in redovniki, ki so že prestopili 60. leto. Za vsakdanje življenje se smejo vsaj dispenzirati tudi od redovnih postov redovniki, ki so spolnili 60. leto svoje starosti in oni kleriki, ki še niso stari 21 let, in niso očitvidno zelo krepki; zakaj pri starih redovnikih telo peša, kar štejejo za bolezen, in da ne opešajo, morajo večkrat in več hrane zavživati; telo še ne 21 let starega klerika pa raste, in je podoben prebolelemu (rekonvalescentu) in zato potrebuje obilnišo in večkratno hrano, da telesno ne oslabi.²

IV. Vzroki, ki oproščujejo redovnika posta.

„V času očitne potrebe pa bratje niso dolžni se postiti.“

Dasiravno nalaga vodilo post pod smertnim grehom, vender niso bratje dolžni se

¹ S. Alphonsus Libr. III. n. 1035. in fine.

² Commentarius in Constitutiones generales. §. V.

postiti ob očitni potrebi. Potreba pa je očitna, pravi p. Hugon de Dina, ako nihče, zlasti pa predstojnik ne dvoji o nji. Tako očitno potrebo prinaša visoka starost, bolezen, telesna slabost, velik trud in naporno delo. Postiti se tedaj niso dolžni:

1. bolniki, tisti, ki so ravno preboleli (rekonvalescenti), slabotni, ki se zadosti enkrat na dan ne morejo ali ne smejo najesti, ketere glavi boli ali jim slabo prihaja zaradi posta, ali ne morejo spati, ako so brez navadne večerje.¹ Ako na potovanju ne dobe družega kakor samo mesne jedi, ali ako gdo o poludne nima toliko hrane, da bi se do sitega najedel.²

2. Potovanje oprosti posta, ako je: 1. potrebno in ga predstojnik naloži; 2. ako mora gdo štiri ali pet ur na dan peš hoditi, 3. ali ako je zelo gerda pot, slabo vreme, ali popotnik sam le slaboten redovnik.

3. Dostojno telesno delo, ki se ne vjema s postom, mora biti pri redovniku res potrebno, tako težko, da telesne moči obnemorejo zaradi njega in da ga mu predstojnik naloži. Bratje lajiki niso oproščeni posta zaradi svojega navadnega dela.

Zaradi duhovnega dela so oproščeni posta: lektorji, ki sicer enkrat na dan v šoli preda-

¹ Noldin, Comp. Theol. Moral. de jejunio.

² A. Bulsano, de jejunio §. 45.

vajo, morajo se pa zelo pripravljati za svoj predmet; učitelji, ki v šoli s trudom in naporom poučujejo štiri ali pet ur na dan; studiosi, ki so v šoli devet do deset ur in se resno pripravljajo za šolo; pridigarji, ako vsak dan pridigajo; spovedniki, ako sedem do osem ur na dan spovedujejo.¹

Ako je potreba očitna, ne veže vodilo redovnikov na post, tudi ako ne prejmejo od predstojnikov polajšanja (dispenze). Ako pa gdo dvoji, naj vpraša vestnega zdravnika ali pa svojega predstojnika.² Da sme redovnik postne dneve meso jesti, se zahteva večji potreba kakor pa da se sme dvakrat na dan do sitega najesti.

V. O polajšanju postnih jedi.

Keder sveti sedež dovoli, da smemo nekatere postne dneve mesne jedi uživati po enkrat na dan, smemo v nedeljo večkrat jesti meso, ker nedelje niso postni dnevi.³

Keder je redovnik zunaj samostana, sme o poludne in zvečer kō gost uživati mesne jedi pa samo ob redovnih postih in keder smejo verni ob petkih in postnih dnevih meso jesti.⁴

¹ Noldin, Comp. Theol. Moral. de jejunio.

² Kerckhove, Erklärung der Regel. Seite 74.

³ Commentarius in Constitut. gles, §. V. de jejunio.

⁴ S. C. super Negot. et Consult. Epp. et Reg. d. 3. Dec. 1904. ad quinquen.

Polajšanja postnih jedi, kakor je v škofiji za verne dano, se smemo tudi v samostanu posluževati,¹ keder je vernim dovoljeno v postnih dnevih (v 40 danskem postu in drugih mej letom) mesne jedi vživati in stoji v polajšanju (dispenzi) opazka: „Tega dopusta se morejo posluževati tudi vsi samostanski redovi“; keder je pa vernim dovoljeno jesti meso ob nepostnih dnevih, n. pr. ako pade praznik Marijinega vnebovzetja na petek, ne smemo mesa jesti, ker nas veže vodilo na post vsak petek, tudi ako pade božič na petek.²

VI. O molčanju.

Sveti očetje in učitelji duhovnega življenja zelo priporočajo molčanje ko zdaten pripomoček za pobožnost in dobro redovno življenje. Zato so ga sprejeli vsi cerkveni redovi in zraven cerkvene zapovedi³ ga nam nalagajo tudi naše generaljne konstitucije,⁴ da naj molčimo v cerkvi, v zakristiji, v koru, v obednici (mej obedom), v samostanu, da, celo na vertu je prepovedano govoriti razen razvedrenja (rekreacije).

Po potrebi ali iz pametnega vzroka, je sicer dovoljeno govoriti, toda samo kratko in

¹ C. S. Officii 20. Dec. 1871.

² S. Officium 18. Nov. 1891.

³ Cap. Cum ad monasterium 6. De Statu monach. Libr. III. Tit. XXXV.

⁴ Constitutiones gles, Cap. III. §. V. de silentio.

tiho (št. 177). Čez poludrugo uro naj se ne raztega čas, ko se sme govoriti radi razvedrenja. Vsaka provincija naj določi, koliko tega časa se sme govoriti po (ali mej) obedom in koliko po večerji (št. 178). Mej obedom in večerjo naj se povsod bere in redko naj se okrajša; popolnoma pa naj se nigdar ne opusti (št. 179). Samostanskim predstojnikom zapovedujemo, da naj marljivo in previdno pazijo, da se ne bodo bratje v zasebnih sobah pogovarjali, temuč naj odločijo kraj, kjer naj bodo bratje za čas razvedrila. Da, bratom je celo prepovedano, da ne smejo iti v sobo drugih brez izrečnega ali vsaj molčечеge dovoljenja predstojnikovega; smejo pa iti v sobe predstojnikov, lektorjev, magistrov (v naši provinciji v spovednikovo sobo) (št. 180).

Ogibljejo naj se pogovarjanja sè svetnimi, ne samo sè ženskami, temuč tudi z moškimi, ker vse to škoduje pobožnosti. Sè svetnimi naj tudi ne občujejo razen potrebe, pa tako skromno kaker se spodobi sinovom sv. Frančiška, s tem namenom, da jih morejo nagibati k pobožnosti (št. 181).

Tretji odstavek.

O popotovanju bratov.

Ko je sv. oče Frančišek predpisal svojim duhovnim sinovom, kako naj z molitvijo Boga častijo in s postom svoje telo mertvijo, jih uči

dalje, kako naj dajejo svetnim ljudem lep zgled zlasti na popotovanju. Zato jim daje 1. zveličavna opominjevanja; 2. jim prepove jahati konja; 3. jih uči, kako naj pozdravijo, keder stopijo v hišo in 4. jim dovoli, da smejo vžiti vsako jed.

I. O zveličavnem opominjevanju za brate na popotovanju.

„Svetujem pa, svarim in opominjam svoje brate v Gospodu Jezusu Kristusu, da naj se na popotovanju ne kregajo in ne prepirajo in drugih naj ne sodijo, temuč naj bodo krotki, miroljubni, skromni, pohlevni, ponižni, sè vsemi naj vljudno govorijo, kaker se spodobi.“

Redovnik je zapustil svet, da bi v samostanski samoti Bogu popolniše služil. Zato se spodobi, da gre redko iz samostana in malo sè svetnimi ljudmi govori. Da, predstojniki so dolžni svoje brate odvrčevati od nepotrebnega popotovanja. Redko in vselej s postavnim vzrokom naj dovolijo popotovati, na božjo pot iti itd. Stariše obiskati naj redko gđaj in za malo dni dovolijo. V samostane sosedne provincije iti, sme v pravi potrebi dovoliti samo provincijalj. Gdor ostane v sosedni provinci čez mesec dni, se mora naznaniti provincijalju te provincije; tako nalagajo generaljne konstitucije (št. 188—190), ki na dalje priporočajo redovnikom, da naj se na popotovanju zmirom in po-

vsod dostojno vedejo. In ko pridejo v mesto ali kraj, kjer je naš samostan, se morajo naravnost tja podati in se predstojniku predstaviti, ter mu pokazati pisano dovoljenje. Brez dovoljenja tega predstojnika ne smejo iti v hiše svetnih ljudi in še veliko manj tam jesti ali prenočiti; česar naj tudi predstojnik ne dovoli, ako nima pametnega vzroka. Gdor bi brez potrebe še na drugi kraj šel, ali bi drugo pot storil, ki mu ni dovoljena, ali bi se na potu čez določeni čas zadržaval, se mora kaznovati po velikosti zadolženja (št. 194—196). Vediti je tudi potreba, da je bratom prepovedano iti v Rim brez generaljevega dovoljenja, in sicer pod veliko kaznijo, ki je odložena odpadnikom (št. 197).

II. Jahati je prepovedano.

„In ne smejo jahati, ako jih očitna potreba ali bolezen ne sili.“

V teh besedah je prava prepoved, po kateri je pod smertnim grehom prepovedano jahanje, ako ni potreba. Besedo jahati (equitare) moremo na tri načine umeti; prvič jahati konja, o tem so vsi razlagavci edini, da je pod smertnim grehom prepovedano, ako ni potrebno. Drugič more pomeniti, jahati druge živali: osla, mulo . . . in tretjič: potovati na vozu, keterega vlečejo konji ali druge živali. Zadnja dva na-

čina jahanja sta tudi zoper vodilo, nista pa tako ostro prepovedana kaker prvi, jahati konja, ker pomenja glagol equitare jahati samo konja, kar je zoper ponižnost in vboštvo.

Iz tega sklepa Kerckhove:

Pervič: peljati se na vozu brez potrebe, je majhni greh, ker taka vožnja ne pomeni pravega jahanja na konju in zato tudi ni tako ostro prepovedano, dasiravno je nekoliko zoper vodilo, ker hoče sv. Frančišek, da naj bratje po Jezusovem zgledu peš hodijo. Ako bi pa predstojnik komu strogo prepovedal zavoljo gotovega vzroka se voziti, ali ako bi radi tega nastalo pohujšanje, ali bi se moral zato zateči po denar brez potrebe, bi smertno grešil. Zato pravi sv. Bonaventura v razlagi vodila: „Bratje naj ne jahajo, in ker je vožnja dražja kaker jahanje, naj se tudi ne vozijo.“¹ Zelo morajo tedaj paziti oni, ki se brez postavnega vzroka vozijo, in se potem podajo k duhovnemu prijatelju, po denar, da morejo voznika plačati.

Drugič, da sme gdo jahati osla . . . se ne zahteva tako važen vzrok kaker za jahanje konja; in ker se more še veliko manj reči, da je vožnja jahanje, zato zadoščuje za vožnjo še manjši vzrok.²

¹ In exposit. Reg. cap. 3. n. 14.

² Kerckhove, Erklärung der Regel S. 79.

Dandanašnji pa ljudje potujejo v daljne kraje po železnici ali parniku. Na ladiji se voziti je bilo dovoljeno že o času sv. Frančiška; ravno tako je dovoljeno se voziti po železnici kaker je odločila sv. kongregacija za škofe in redovnike, samo, da je pameten vzrok, da predstojnik dovoli redovniku, ki se mora voziti na ponižnem kraju (tretji razred).¹

Vodilo in sveta cerkev zahtevata očitno, pravo potrebo, da sme redovnik jahati ali na vozu se peljati. Potreba je 1. glede na dolgo pot, ketere ne more redovnik prehoditi v določenem času razen s prav veliko težavo ali nevarnostjo za zdravje; 2. glede na gerdo pot, blato, sneg, vodo; 3. glede na silno opravilo, da more priti o pravem času, da vmirajočega previdi itd.

Drugi vzrok je bolezen, da se sme jahati; keder mora namreč bolnik potovati, da pride domov, ali kamer ga pokorščina kliče, ali da se gre zdraviti, ali slabo zdravje vterdit.

Kedaj je potreba očitna, ali bolezen zadostni vzrok, ima na vesti predstojnik, njegova dolžnost je to, razsoditi.

III. Kako naj pozdravijo, ko stopijo v hišo, in da smejo vsako jed zavžiti.

„In v katerokoli hišo pridejo, naj rekò: Mir bodi tej hiši. In po svetem

¹ S. C. Episc. et Regular. 19. Jun. 1863.

evangeliju naj jedo od vsake jedi, ki jo pred nje postavijo.“

S temi besedami uči sv. Frančišek svoje brate, kako naj pozdravijo, ko pridejo v kako hišo, in jim dovoljuje, da smejo zavžiti vsako jed.

1. Manjši bratje naj pozdravijo, ko pridejo v katerokoli hišo: Mir bodi tej hiši, po Jezusovem zgledu, pri čegar rojstvu so že angelji peli: „Mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje.“¹ S temi besedami je Jezus pozdravljal svoje apostole, ko je po svojem vstajenju k njim prišel: „Mir bodi z vami.“² Ta pozdrav je priporočil Kristus sv. Frančišku, ki nas opominja: „Kaker z usti oznanjujete mir, ravno tako ga morate nositi tudi v svojem sercu. Nobenega ne smete k jezi ali nevolji dražiti, temuč sè svojo krotkostjo vnemajte in spodbujajte vse za pravi mir, edinost in ljubezen.“³

2. „In po svetem evangeliju naj jedo od vsake jedi, ki je pred nje postavijo.“ Sv. oče Frančišek dovoljuje svojim bratom, da smejo na potovanju uživati še tako drage, izbrane in fine jedi, katerih v samostanu ne smejo zaradi obljube vboštva, in sicer zato, da ne bodo dobrotnikom nadležni. Tej prostosti pa previdno dostavlja serafinski oče „po sve-

¹ Luk. 2, 14.

² Jan. 20, 29.

³ Opusc. tom. 3. Coll. 22.

tem evangeliju¹, ki zapoveduje, da moramo vbogati sveto cerkev (Mat. 18.) in neposredno tudi spolnjevati sveto vodilo, katero so papeži poterdili. To je: keder sveta cerkev ali vodilo prepoveduje uživati mesne jedi, ne smemo jih vžiti tudi, ako bi jih prinesli na mizo. In ker priporoča sv. evangelij (Luk. 21, 34) zmernost, se moramo varovati nezmernosti v jedi in pijači.

Kratek obseg tretjega poglavja.

V tretjem poglavju so:

1. tri zapovedi: *a)* da morajo kleriki opravljati službo božjo po redu svete rimske cerkve, lajiki pa moliti očenaše; *b)* da se morajo postiti od praznika vseh svetih do božiča, štiridesetdanski post in vsak petek; *c)* da ne smejo jahati, ako ni očitne potrebe ali bolezni;

2. tri opominjevanja: *a)* keder hodijo po svetu naj se ne kregajo in drugih naj ne sodijo; *b)* naj bodo krotki, miroljubni in skromni, tihi in ponižni ter naj z vsakim dostojno občujejo, kaker se spodobi; *c)* keder stopijo v hišo, naj rečejo: Mir bodi tej hiši.

3. dve prostosti: *a)* da se smejo postiti štirideset dni po prazniku sv. treh kraljev in *b)* da smejo zavžiti vsako jed, katero postavijo pred nje.

¹ Luk. 10, 7.

Četerto poglavje.

Da naj bratje denarja ne sprejmejo.

Ko je sv. oče Frančišek svoje duhovne sinove poučil, s katerimi čednostmi naj bodo okrašeni, keder potujejo ali pa v samostanu z brati občujejo, jim pravi v tem poglavju, kako naj se ogibajo zanj in nevarnosti glede denarja. Po Jezusovem nauku: „Ne smete imeti ne zlata, ne srebra, ne denarjev v svojih paseh“,¹ jim prepoveduje denar sprejemati. Manjših bratov srca morajo biti prosta vseh časnih skerbi, tako da ne bo nihče mogel o njih misliti, da se svojim apostoljskim delom iščejo časni dobiček, denar. Temveč izroče naj se popolnoma božji Previdnosti, saj delajo le za izveličanje duš. Ker se pa neketere stvari zelo težavno, ali pa celo dobiti ne morejo brez denarja, zato jim pove način, kako jih morejo dobiti po duhovnih prijateljih, in sicer samo predstojniki, ki so dolžni skrbeti za svoje podložne. V tem poglavju treba torej govoriti 1. o prepovedi denar sprejeti, 2. o skerbi za potrebe bolnikov po duhovnem prijatelju in 3. o duhovnem očetu.

Pervi odstavek.

O prepovedi denar sprejeti.

„Ostro zapovedujem vsem bratom, da ne smejo na nobeden način de-

¹ Mat. 10, 9.

narja ali novcev ne po drugi osebi, ne sami sprejeti.“

Da moremo ta odstavek, ki obsega veliko zapoved, dobro umeti, treba vedeti 1. kaj je denar, 2. kaj pomeni, denar sam ali po drugi osebi sprejeti, 3. kaj je bratom glede denarja popolnoma prepovedano in 4. kaj jim je pod gotovimi pogoji dovoljeno.

I. Kaj je denar.

Stari razlagavci vodila veliko pišejo, kaj pomenite latinski besedi denarius in pecunia. Novejši pa pravijo, da pomeni pecunia ravno tisto, kar denarius, namreč denar, naj bo že zlat, srebern, ali pa papirnat, samo da ima od države določeno vrednost, in s katerim moremo vsako stvar kupiti.

Beseda pecunia ne pomeni tedaj v vodilu 1. stvari, za katere se more denar dobiti, kaker obleka, hiša, vino; 2. ne pomeni vsega, kar dajo kot plačilo za storjeno delo, ali poplačanje dolgov namesto denarja, kaker pravi sv. Frančišek v petem poglavju vodila (da smemo žito, obleko, hrano... prejeti kot plačilo za delo samo denarja ne). 3. Pecunia ne pomenja stvari, katere sprejmemo, da jih bomo pozneje prodali ali z drugimi stvarmi zamenjali, n. pr. ako nam gdo v oporoki zapusti hišo, katero bo du-

hovni oče prodal in denar za samostanske potrebe porabil.

Pisemske znamke, koleki (štampeljni) niso pravi denar, ker nima država teh reči za denar, keterega sv. Frančišek pod smertnim grehom prepoveduje vsem bratom, predstojnikom in podložnim, da ga ne smejo sprejeti ne sami, ne po drugi osebi. Ne smejo tedaj imeti denarjeve lastnine, ne rabe.

II. Kaj se pravi denar sprejeti sam ali po drugi osebi?

Sam sprejme denar, gdor ga lastnoročno vzame, ali pa dovoli, da mu drugi v kapuc, žep, kovčeg dene denar, keterega potem spravi in porabi za se ali pa za druge.

Po drugi ali nadomestivni osebi sprejme denar, gdor drugo osebo pooblasti, ali ji naroči, da naj zanj denar prosi in spravlja, da ga bo porabil za se ali pa po svoji volji. Po drugi osebi sprejme denar, gdor sam prosi denar, četudi ga sprejme v roke človek, keterega ima seboj, ali če ve, da je nekje zanj spravljen denar in zapove, kako, gđaj in za koga naj se ta denar porabi. Po nadomestivni osebi sprejme denar, gdor v naših cerkvah brez postavnega dovoljenja pušice nastavlja za samostansko miloščinjo, ali po drugi osebi v cerkvi sè pušico pobera denar za samostan.

III. Kaj je bratom glede denarja popolnoma prepovedano.

Manjši bratje ne smejo:

1. denarja prositi, sprejeti ne sami, ne po drugi osebi (Klement V.);

2. v cerkvi poberati denarja ali pušice nastavljati za samostan (Klement V.);

3. zapovedati drugemu, kako naj denar izda;

4. zahtevati od duhovnega očeta pravega (strogega) računa samostanske miloščinje (Klement V.);

5. ne smejo imeti denarja v skrinjici, v drugi hiši ali ključa te skrinjice (Klement V.);

6. ne smejo si izposoditi ali posoditi denarja (Nikolaj III. in Klement V.);

7. ne smejo drugih denarja oskerbovati (Inocencij XI. in Klement V.);

8. denarja drugih hraniti ali prenesti z dolžnostjo ga poverniti, ako ga izgubi itd.

IV. Kaj je bratom glede denarja dovoljeno pod gotovimi pogoji.

Manjši brat ne greši, ako brez pohujšanja

1. denar z roko prime in ga iz radovednosti pogleda; 2. zlati ali sreberni denar vzame, da bo ž njim kelih pozlatil; 3. ako najde na potu denar, ga pobere in bližnjemu župniku ali županu odda, ki poizve pravega gospodarja; 4. ako pobere denar, ki je padel kakemu gospodu na tla in ga mu nazaj da; 5. ako na nevarnih poteh

prenese denar drugih popotnikov brez dolžnosti ga poverniti, ako bi ga vzeli roparji; 6. ako v samostanu shrani denar druge osebe brez dolžnosti ga poverniti, ako bi se izgubil na katerikoli način; 7. ako prosi dobrotnik, da naj mu prenese denar z enega na drugi kraj; 8. ako želi poslati kaka oseba duhovnemu očetu denar kot miloščinjo za sv. maše, sme denar sprejeti, zlasti ako je v pismu zapečaten; 9. ako bi prosil nosač kako osebo kruha, sveč, ali drugih samostanu potrebnih stvari, in bi ta oseba rekla: Tega nimam, kar prosite, vzemite ta denar in ga dajte duhovnemu očetu, da vam ž njim kupi potrebne stvari, sme denar sprejeti in oddati; 10. ni prepovedano sprejeti in pokazati menjic tudi za tekoče potrebe bratov; 11. naši pridigarji smejo pri pridigi priporočiti bero; 12. naši spovedniki smejo od spovedanca sprejeti denar in ga gospodarju verniti namesto spovedanca (Da Vicenza).

Varovati pa se mora manjši brat, da ne bo s tem drugih pohujšal.

Drugi odstavek.

O zatekanju k duhovnemu prijatelju.

„Za potrebe bolnih in za obleko drugih bratov, naj samo ministri in kustoži po duhovnih prijateljih pri-

dno skerbé, kaker se jim bo glede na kraje, čase in merzle dežele po potrebi primerno zdelo, vender zmiraj s tem pogojem da, kaker je bilo rečeno, denarjev ali novcev ne sprejmejo.“

V teh besedah je prava zapoved, ki pod smertnim grehom veže predstojnike, da morajo marljivo skrbeti za potrebe bratov, tudi ako se morajo zateči k duhovnim prijatelom, da ti sè svojim denarjem kupijo stvari, ki so bratom res potrebne in jih ne morejo sprostiti. V tem odstavku treba torej govoriti: 1. kaj je duhovni prijatelj in zatekanje (rekurs) k duhovnemu prijatelju; 2. gdo se sme zateči; 3. gđaj in 4. kako se mora zatekati.

I. Gdo je duhovni prijatelj (*amicus spiritualis*)?

1. Duhovni prijatelj je tisti, ki naprošen in sè svojim denarjem kupi ali plača že kupljeno stvar, ki je bratom potrebna, n. pr. knjige, vino itd.

Samostanski dobrotnik je pa, gđor naprošen ali prostovoljno podari samostanu kako stvar (knjige, sadje), katero ima sam.

2. K duhovnemu prijatelju se zateče, gđor poišče osebo in jo naprosi, da sè svojim denarjem sam ali pa po drugi osebi, katero določi, za brate kupi potrebno stvar; ali ako so

jo že sami kupili, plača za brate potrebno stvar, ko je ne morejo dobiti drugače kakor samo z denarjem. N. pr. samostanski predstojnik naroči pri svečarju zaboj voščenih sveč za cerkev, ker pa nima duhovni oče proste miloščinje, poišče osebo in jo prosi, da naj naročene sveče sè svojim denarjem plača, kar tudi stori in svečarju sam pošlje zahtevani denar.

II. Gdo se sme zateči k duhovnemu prijatelju?

Vodilo imenuje samo ministre in neodvisne kustoze. Po razlagi Nikolaja III. smejo se zateči k duhovnemu prijatelju tudi gvardijani, v njih odsotnosti tudi vikarji in drugi bratje, ketere posebe zato pooblastijo.

V denarni potrebi se smejo in tudi morajo zateči generalj za ves red, provincijalj za svojo provincijo, kustoz za svojo kustodijo, gvardijan, in v njegovi odsotnosti vikar za svoj samostan in oni redovniki, kateri naštetih predstojniki zato posebe imenujejo.¹ Drugim bratom je pa ostro prepovedano se zateči k duhovnemu prijatelju. Izjema bi bila le, ako predstojnik neče ali ne more poskerbeti potrebne stvari v pravi in veliki potrebi po izreku: „Kar ni dovoljeno v postavi, stori dovoljeno potreba.“²

¹ Nicol. III. art. 7. §. Licet autem.

² In V. Decret. c. 4.

Ti predstojniki so dolžni marljivo skerbeti za potrebe svojih bratov. To namreč nalagajo *a)* cerkveni kanoni;¹ *b)* sv. tridentinski cerkveni zbor, ki zapoveduje predstojnikom, da nič potrebnega ne odrečejo svojim podložnim;² *c)* slednjič naše vodilo in gen. konstitucije,³ ki pravijo: „Ostro zapovedujemo gvardijanom, da preskerbijo svojim bratom vse potrebne in redovnemu življenju primerne stvari. Da, tudi opominjamo predstojnike, da naj imajo sočutje s človeško slabostjo in naj tu pa tam očitno in zasebno povedo svojim podložnim, da naj jim odkrito-serčno razodenejo svoje potrebe. Ako bi se dokazalo, da je kateri gvardijan v tem nemaren, ne more biti več izvoljen za gvardijana. Provincijalji morajo gledati, da skerbijo gvardijani za potrebe podložnih v samostanu.“

III. Gdaj je dovoljeno se zateči k duhovnemu prijatelju.

Predstojniki in drugi bratje, katerim je ta skerb izročena ali imajo postavno dovoljenje, se smejo brez greha zateči k duhovnemu prijatelju, 1. ako je stvar, za katero se zatečejo, res potrebna; 2. ako je stvar potrebna bratom; 3. ako se ne more lahko sprositi, in 4. keder ni nobene proste miloščinje.

¹ Vanespen part. 1. tit. 29., cap. 7. n. 4.

² Sess. 25. de Regular. cap. 2.

³ Št. 207. in 208.

1. Pervi pogoj. Da se sme predstojnik in gdor ima dolžnost zateči k duhovnemu prijatelju, se zahteva prvič, da je dotična stvar res potrebna, nikaker izmišljena, še manj da bi služila zločnosti ali počutnosti, ali bi bila našemu stanu neprimerna. Zato se ne zahteva, da bi morala biti stvar neobhodno potrebna, to je, brez ketere ne bi mogel redovnik živeti ali svoje službe opravljati. Tudi se ne terja velika potreba, temuč zadostuje navadna potreba, brez ketere ne more redovnik ali samostanska družina brez škode na duši ali telesu redovnemu stanu primerno živeti ali svojih opravil in dolžnosti izverševati. Blaženi Teofilj Kurtski pravi v svoji razlagi vodila, da zadostuje vsaka potreba, ki je po predstojnikovi sodbi pametna. Zato se mora predstojnik ozirati *a)* na osebe: bolnike, bolehe, slabotne, na osebe, ki so za ves red ali provincijo zelo zaslužne; *b)* na kraje, kjer živijo, ako so nezdravi, ali niso ljudje radodarni; *c)* na čas, več potrebuje v kužni bolezni, po zimi ko po letu, v postnih dnevih ko druge dneve; *č)* na razne okoliščine in dela posameznih oseb; keti potujejo ali težko delajo, potrebujejo več kot oni, ki v samostanu mirno živijo. Ravno tako potrebujejo več oni, ki se učijo, pridigajo, ali druge poučujejo, ko tisti, ki nimajo enakih služeb.

Za take reči pa, ki so sicer koristne, toda jih vodilo prepoveduje, ali so zoper obljubo vboštva; kaker so predrage, fine, ničemerne, preobilne ali nepotrebne reči, se ne sme redovnik zateči k duhovnemu prijatelju; zato ker nam to vodilo prepoveduje, ne smemo jih rabiti in tudi ne prositi.

2. Drugi pogoj. Imenovana potreba mora biti pretekla, sedanja ali vsaj bližnja, samo prihodnja pa ne zadostuje. Potreba je pretekla, ako treba plačati že naročeno ali kupljeno stvar. Sedanja potreba je, ako ravno zdaj manjka potrebne stvari in se ne more odložiti, n. pr. olje za večno luč v cerkvi. Bližnjo potrebo pa imenujejo razlagavci vodila ono, ki že postaja potrebna, ali o kateri smejo soditi, da bo prav kmalu potrebna, n. pr. zid okoli samostanskega verta je prav slab in se bo začel poderati, ako ga ne bodo kmalu popravili. Zato smejo predstojniki preskerbeti derva, vino, žito, keder morejo najlagje dobiti.

Za prihodnje potrebe pa, o katerih še ne vedo, ako bodo res nastale, se ne smejo zateči k duhovnemu prijatelju, ker bi premalo zaupali na božjo previdnost.

3. Tretji pogoj, da se sme predstojnik brez greha k duhovnemu prijatelju zateči, je, da ni nobene proste denarne miloščinje, določene za eno ali drugo reč. Ako bi pa duhovni oče

(sindik) imel dovolj takega prostega denarja, bi se ne smel prestojnik zateči k duhovnemu prijatelju, ker ne bi imel prave potrebe, pravi Corduba v svoji razlagi vodila. Ravno tako in še bolj bi grešil, ako bi kedo dvakrat prosil denarno miloščino, ko je že v prvič zadosti sprosila, ker bi po nepotrebnem denar prosila.

4. Četrti pogoj je, da se potrebna stvar ne more z delom zaslužiti ali sprositi.

Neketerikrat bi morebiti sprosila potrebno stvar, pa z mnogo hojo, z velikim raztrešenjem in vznemirjenjem duhovnega življenja. Ako morejo bratje potrebno stvar brez velike težave in škode sprositi, se ne smejo zateči k duhovnemu prijatelju. Toda tu se je treba varovati dveh krajnosti (ekstremov), pravi Kerckhove. Namreč, da se bratje ne smejo zateči k duhovnemu prijatelju za vsako stvar, katero lahko z delom zaslužijo ali pa sprosijo, ker bi na tak način v našem redu kmalu prenehali hoditi na bero.

Drugič pa tudi ni treba iti na bero za vsako stvar radi prevelike natančnosti, ker bi bili tako ljudem nadležni, ko bi prevečkrat hodili prositi, ali pa jih prosili takih stvari, ktere sami bolj potrebujejo kakor mi.

5. Peti pogoj je, da so bratom potrebne stvari in ne drugim osebam zunaj samostana. Vodilo namreč nalaga predstojnikom, da naj skerbijo za potrebe bolnikov in za obleko

drugih bratov, in ne za potrebe drugih oseb zunaj našega reda.

Predstojniki morajo tedaj skrbeti za potrebne stvari svojih podložnih: sobratov, bratov gostov, ki so iz drugih samostanov in provincij; potem za potrebe samostanskih tretjerednikov in poslov, ki služijo v samostanu, za poravnanje stroškov, ki so potrebni za provincijalja, generaljnega vizitatorja, v korist provincije, samo da so zmerni in našemu stanu primerni;¹ dalje za sprejem in postrežbo dobrotnika ali velikega prijatelja reda;² slednjič za onega, ki v samostanu zastonj dela in pri tem delu oboli ali se poškoduje, da ozdravi, ker je nastala ta potreba zaradi bratov.³ Neketeri razlagavci⁴ pravijo, da se sme manjši brat s predstojnikovim dovoljenjem zateči k duhovnemu prijatelju, da poplača dolgove, ketere je naredil, preden je stopil v red, da skerbi za svoje obožane stariše, ker to zahteva naravna in božja zapoved, katerih ne more vničiti vodilo.

S provincijaljevim dovoljenjem smejo gvar-dijani se zateči k duhovnemu prijatelju tudi za potrebe drugega samostana v provinciji.⁵

¹ P. Ximenez in 4. Cap. Regul. n. 51.

² l. c. n. 50.

³ Marchant in 4. Cap. Regul. qu. 11.

⁴ Corduba, Marchant, da Vicenza, Kerckhove.

⁵ Da Vicenza pag. 152.

Za zunanje osebe pa, naj bodo že duhovne ali svetne, se ne smejo zateči k duhovnemu prijatelju; smejo pa dobrim ljudem priporočiti siromašne osebe in jih smejo tudi imenovati, ne smejo pa sami zanje denarja prositi in nabirati.¹

IV. Kako se morajo zateči.

Sv. oče Frančišek je sicer dovolil predstojnikom, da se smejo zateči k duhovnim prijateljem, prepoveduje jim pa, da ne smejo denarja sami sprejeti ali izdati. Zato dostavlja v vodilu: „Vender zmirej s pogojem, da ne sprejmejo denarjev ali novcev.“ Tako se morajo tedaj zatekati, da ne bodo grešili zoper to prepoved: denar sprejeti. Zato naštevajo razlagavci vodila pet točk, po katerih se morajo predstojniki ravnati, da se brez greha zatekajo k duhovnim prijateljem.

1. Varovati se morajo, da si ne bodo denarja izposodili z dolžnim pismom, s katerim se zavežejo izposojeni denar ob določenem času poverniti. To prepoveduje Nikolaj III. Manjši bratje namreč ne morejo narediti nobene prave meščanske pogodbe; pri posojilu pa preide lastninska pravica na onega, ki si denar izposodi in ga prejme; manjši bratje pa ne smejo imeti lastninske pravice, dosledno si tudi

¹ P. Marchant l. c. qu. 11.; Constit. gen. n. 274.

nobene reči ne morejo izposoditi.¹ Morejo si sicer denar izposoditi, pa ne v pravem pomenu; ako namreč prosijo osebo, da naj trgovcu N. 100 kron da za kupljeno olje, ki pa še ni plačano, in mu obljubijo, da mu bodo poskerbeli izdano svoto denarja. Na ta način namreč ne sprejmejo denarja niti lastninske pravice do denarja, niti rabe denarja.²

2. Ko denar prosijo, ali ga jim prostovoljno ponudijo, ga ne smejo sami sprejeti in nobenega imenovati, kateremu naj dajo denar. Osebo smejo imenovati samo takrat, keder neče duhovni prijatelj denarja sam izročiti osebi, pri kateri so kupili potrebno stvar, ali neče drugega imenovati, ker ne pozna primerne osebe, in keder želi, da naj bratje sami določijo osebo; drugači bi bila ta oseba nadomestivna, kar bi bilo zoper vodilo.³

3. Duhovnemu prijatelju morajo vsaj splošno razodeti svoje potrebe, zlasti pa, ako on zahteva, katero stvar naj samostanu kupi, ali plača. Zadostuje pa, ako rečejo: Naš samostan se je zadolžil pri tem trgovcu za toliko kron, prosimo vas, da bi ta dolg poravnali. Ako potrebuje samostan več stvari, naj reče: Preskerbeti moramo več stvari za samostan, prosim vas, pomagajte

¹ Nicol. III. art. IV. n. 1.

² Nicol. III. art. IV. n. 1.

³ Nicol. III. art. IV. n. 2.

nam. Ako mu duhovni prijatelj odgovori: Naštejte mi potrebne stvari, da vam jih bom kupil, mu mora predstojnik ali njegov namestnik imenovati vse potrebne stvari. Ako pa reče: Dobro; duhovnemu očetu bom dal toliko denarja, koliker mi bo Bog navdihnil, ni treba predstojniku vsako potrebno stvar posebe imenovati.¹

4. Ne smejo vedé privoliti, da bi zanje več denarja izročili, dali, kaker potrebna stvar velja, ali bo najberž veljala.² Vzrok je ta; bratje namreč ne smejo preskerbeti, niti privoliti, da bi zanje več denarne miloščinje dali, kaker je treba za resnične, sedanje ali bližnje potrebe. Ako ostane še kaj denarja, ga je treba gospodarju izročiti, ali pa ga prositi, da ga smejo porabiti za druge potrebe.³ Ako je pa duhovni prijatelj denar izročil duhovnemu očetu in se denarju odpovedal, ga sme duhovni oče v papeževem imenu porabiti za druge samostanske potrebe.

5. Bratje nimajo nobene pravice do denarja, keterega jim je dovolil duhovni prijatelj. Zakaj pravi gospod tega denarja je duhovni prijatelj, dokler ga ne izda ali izroči duhovnemu očetu in se mu odpove; zato se bratje ne smejo vesti kaker da bi bil njih denar.

¹ A. Bulsano §. 60. n. 2. Kerckhove S. 128.

² Nicol. III. art. IV. n. 7.

³ Nicol. III. art. IV. n. 2.

Tretji odstavek.

O duhovnem očetu.

V tem odstavku treba govoriti 1. kaj je duhovni oče, kake pravice in dolžnosti ima, in 2. kake dolžnosti imajo bratje do njega.

I. O duhovnem očetu.

Ker nimajo manjši bratje nobenih pravic do časnih stvari, so zato sklenili rimski papeži za vsak samostan postaviti duhovnega očeta ali apostoljskega sindika, da v njihovem imenu bratom podarjeno miloščino sprejema, hrani in ž njo preskerbuje samostanske potrebe. Papež Martin IV. je dal pravico generalju za ves red in provincijaljom za samostane v njihovi provinciji, da smejo sposobne osebe imenovati za duhovne očete, katerim da papež pravico, v imenu papeževem in rimske cerkve:

a) sprejemati in hraniti vse premične in nepremične stvari razen denarja, ketere verni samostanu podarijo ali v oporoki zapustijo (Nikolaj III. in Klement V);

b) te stvari prodati, zamenjati, izposoditi, ali njih ceno sprejeti in porabiti za potrebe bratov (Nikolaj III. in Klement V);

c) sprejemati in tudi iztirjati volila (legate), ki so bratom na dovoljen način v oporoki zapuščena (Martin IV., Martin V., Pavel IV. in drugi papeži);

č) v papeževem imenu in ukazu skerbeti, da ohrani za brate stvari, ketere so jim postavno dane in so svete cerkve last, in odvracati vsako nasilstvo od bratov in njihovih pravic, ako treba tudi pred sodiščem (Martin IV., Nikolaj IV. in drugi papeži). Ako je duhovni oče prisiljen, s tožbo iztirjati bratom zapuščene stvari, stori to v papeževem imenu, nikaker pa ne v imenu bratov ali samostana, ker bratje nimajo nobene pravice do njim zapuščenih stvari; in ako mora napraviti pobotnico, jo napravi v svojem imenu ko duhovni oče in ne v imenu bratov.

d) V papeževem imenu sme sprejeti ne samo denarja, keterega je sprejel za prodane stvari, ali keterega so bratom v oporoki ali na drugi način zapustili, temuč tudi vsako drugo denarno miloščinjo, kot navadno miloščinjo dano za maše ali za druga duhovna opravila, ako si niso dobrotniki prideržali lastninske pravice (Martin V. Constit. c. 4. n. 5.; Alexander VI. Bulla Uberes fructus; Paulus IV. Bula Ex clementi; Sixtus IV. Dum uberes).

Duhovni oče ima sledeče dolžnosti:

1. Hrani in oskerbuje bratom dane stvari, ki pa niso njegove.

2. Zato ne sme zmešati svojega denarja sè samostanskim.

3. Teh stvari ne sme rabiti za se, ali jih drugim podariti; brez predstojnikovega dovoljenja jih ne sme rabiti za samostan in še manj za posameznega brata.

4. Ako ga samostanski predstojnik vpraša, mu mora povedati, koliko miloščinje ima samostan pri njemu; drugim pa, tudi svojim domačim in samostanski družini ne sme povedati, in sicer zato, da samostan nima škode in da ne nastane pohujšanje pri drugih.

5. Samostanskega denarja ne sme dati v hranivnice na obresti, katerih ne sme za se porabiti.

6. Ako gdo podari samostanu denar za knjige ali za cerkvene potrebe, ne sme tega denarja porabiti za druge samostanske potrebe.

7. Ako bi mu gdo hotel dati nekoliko denarja za določeno stvar, s katero je pa samostan dobro preskerbljen, mu sme reči, da naj da denar za druge samostanske potrebe, ako ni zadovoljen, ne sme denarja sprejeti, ker ga papež za nepotrebno stvar ne sprejme.

8. Zadnjih oporok, volil (legatov), večnih maš . . . ne sme sprejeti brez predstojnikovega dovoljenja.

Radi velikih skerbi, ki jih imajo za samostanske potrebe, je dal papež Klement VII. pravico, da se morejo sami, njihove žene in otroci, dokler opravljajo to službo, vdeleževati

vseh odpustkov in milosti, ketere vživajo manjši bratje. Papeži¹ so jim podelili še druge milosti in predprave, katerih jim pa sedanja svetna gospodska več ne pripozna.

II. Kake dolžnosti imajo bratje proti duhovnemu očetu.

Po papeževih določilih morajo biti bratje:

1. prešinjani in da z besedo in v dejanju razodevajo, da nimajo nobene pravice do denarja, ki je zanje shranjen pri duhovnem očetu (Nikolaj III.);

2. morajo z duhovnim očetom ravno tako občevati kaker z gospodarjem ali lastnikom denarja; ne smejo mu zapovedovati kaker gospodarji hlapcem. Ker nimajo nobene pravice do denarja, morajo ponižno prositi kaker Kristusovi siromaki, da naj jim to ali ono z denarjem kupi, ali že kupljeno plača;

3. ne smejo imeti ključa skrinje, kjer ima duhovni oče samostanski denar spravljen, ali skrinjo zapečatiti, ker to sme storiti samo tisti, ki ima pravico samo do denarja, pravi Martin V.;

4. ne smejo zahtevati natančnega računa, kaj je sè samostanskim denarjem naredil, ali kako ga je porabil; zakaj to sme zahtevati samo pravi gospodar denarja.² Samostanski

¹ Clemens VII. 16. April. 1536., Innocent. XI. Const. Alias pro parte dilecti, 7. Jan. 1699., Benedictus XIV. Breve Exponi nobis 25. Mart. 1751.

² Martin V.

predstojnik sme le vprašati, koliko je že samostanskega denarja porabil, in koliko ga še ima, da ve, ako je še zadosti denarja za sedanje ali bližnje samostanske potrebe, in ako se sme v potrebi zateči k duhovnemu prijatelju. Ako duhovni oče ne bi hotel povedati, ali bi nezvesto opravljal službo duhovnega očeta, ga sme samostanski predstojnik opomniti, da naj vestno opravlja svojo službo, tožiti ga pa ne sme, tudi ako bi poneveril samostanski denar; provincijalju le sme sporočiti, da ga odstavi in na njegovo mesto drugega postavi.¹

Kratka vsebina četrtega poglavja. V tem poglavju ste dve zapovedi:

1. ostra prepoved, da ne smejo bratje na nobeden način ne sami, ne po drugi osebi denarja ali novcev sprejeti;

2. zapoved zapovedim enaka, da morajo ministri in kustozi marljivo skrbeti za potrebe bolnikov in obleko drugih bratov po duhovnih prijateljih, vendar pa tako, da ne bodo denarja ali novcev sprejeli.

Peto poglavje.

Kako naj bratje delajo.

Ko je sv. Frančišek v prejšnjem poglavju vodila poučil svoje brate, kako naj bežijo pred

¹ Innocentius IV. Constit. Quanto studiosius
Constit. General. n. 212.

nevarnostmi, ki prihajajo iz skoposti in hrepenenja po denarju, jim podaja v tem poglavju sredstvo, kako naj se varujejo nevarnosti, ki izvirajo iz lenega postopanja. Zato jih opominja, kako naj dragi čas dobro in svojemu stanu primerno rabijo. V tem poglavju govori namreč 1. o delu bratov in 2. o plačilu za delo; 3. gener. konstitucije govorijo pri tem poglavju o samostanski knjižnici in arhivu.

Pervi odstavek.

O delu bratov.

Besede. Tisti bratje, katerim je Bog dal milosti za delo, naj delajo zvesto in pobožno tako, da bodo odganjali lenobo, sovražnico duše, ne bodo pa vgasnili duha svete molitve in pobožnosti, kateremu morajo vse druge časne reči služiti.

Da moremo te besede dobro umeti, treba tu govoriti 1. da so bratje dolžni delati; 2. kaka dela naj izveršujejo in 3. na kaki način naj delajo.

I. Bratje so dolžni delati.

1. „In naj delajo“; s temi besedami sv. oče Frančišek ne zapoveduje, temuč po razlagi Klementa V. samo opominja svoje brate, da naj delajo, in sicer zato, ker je že Bog sam

naložil delo vsem ljudem brez razločka: „Prekleta bodi zemlja v tvojem delu, v trudu se boš od nje živel vse dni svojega življenja... V potu svojega obraza boš kruh jedel, dokler se ne poverneš v zemljo, iz ketere si vzet.“¹ Z Adamovim grehom je prišla tudi kazen, ki veže na delo, na vse ljudi. Sv. apostol Pavel resno opominja Tesaloničane:

„Prosimo pa vas, bratje, ... da se bote držali svojega opravila, in delali z rokami, kakor smo vam zapovedali.“² V drugem listu jim pa piše: „Gdor neče delati, naj tudi ne je.“³

2. Manjši bratje so pa še posebej dolžni delati, ker živijo večidel od miloščinje. Dobrotniki jim namreč dajejo miloščinjno ne samo, da zanje molijo, temuč tudi, da svojemu stanu primerna opravila laglje in bolje izveršujejo. Vsak redovnik je dolžan delati in svojo naloženo službo vestno opravljati, ker je pri svetih redovnih obljubah z redom molčé naredil pogodbo. Red se je zavezal skrbeti za njegove dušne in telesne potrebe, redovnik pa obljubi, da bo delal za red, in ako neče potem delati za red, greši in ni vreden v redu živeti. Sv. oče Frančišek je namreč rekel nekemu lenemu bratu:

¹ 1. Mojz. 3, 17. in 19.

² 1. Tes. 4, 10.

³ 2. Tes. 3, 10.

„Pojdi, brat muha, ker hočeš uživati delo svojih bratov.“¹

3. Delo je pa tudi zato zapovedano, da ž njim odganjamo skušnjave; sv. Duh namreč pravi: „Postopanje veliko hudega nauči.“² Sveti Frančišek pravi v vodilu in v oporoki, da naj bratje z delom preženejo lenobo, ki je sovražnica našega zveličanja.

II. Delo je dvojno, ročno (telesno) in duhovno.

V našem redu izveršujejo bratje duhovno delo, ko delajo za zveličanje duš s pridiganjem in spovedovanjem, ko v šoli učijo, kleriki pa, ko se pripravljajo za mašniško službo. Ti in oni, ki imajo posebni dar molitve in visokega premišljevanja, ali so zelo stari, bolni in bolehní so izvzeti ročnega dela,³ vsi drugi pa, mašniki, ki nimajo nobene ravno naštetih služeb,⁴ zlasti bratje lajiki in samostanski tretjeredniki so dolžni delati, ker so zato sprejeti v red, da strežejo, obleko, hrano in druge potrebne stvari pripravljajo onim, ki duhovno delo izveršujejo. Ravno zato so dolžni bratje lajiki skrbeti za snažnost samostana, bolnikom streči, na vertu delati; svetnih delavcev se namreč ne sme sprejeti v samostan za

¹ Opusc. Apoph. 5.

² Sir. 33, 29.

³ Nicol. III. art. 8.

⁴ Constit. general. n. 219.

dela, kteri lahko opravljajo lajiki in tretjeredniki.

Delo bratov pa mora biti njihovemu stanu primerno; sv. Frančišek namreč pravi v svoji oporoki: „Resnično hočem, da naj vsi drugi moji bratje opravljajo spodobna dela.“ Sv. cerkev prepoveduje tudi svetni duhovščini trgovino, odvetniško službo, lov i. t. d. in naše generaljne konstitucije prepovedujejo bratom zunaj samostana zdraviti bolnike (št. 222).

III. Kako naj bratje delajo.

Sv. oče Frančišek je zelo želel, da bi delo ne zadrževalo bratov v pobožnosti, temuč da bi bilo zanje pripomoček na potu popolnosti napredovati, v čednostih se vaditi in zasluženje si nabirati, zato jih opominja, da naj zvesto in pobožno delajo.

Ako hoče pa redovnik zvesto delati, mora izverševati ono delo, katero mu nalaga njegova služba ali pa predstojnikova zapoved. Zvesto tedaj ne dela, gdor se z ročnim delom vkvarja, ko bi se moral učiti ali duhovno pastirstvo opravljati; ali bere knjige in časopise, namesto da bi opravljal naloženo delo; ali se naloženega dela izogiblje, ali dela rajši za svetne ljudi kaker pa za samostan.

Gdor hoče zvesto delati, mora tudi naloženo delo opraviti o predpisanem času in ga

ne sme odlašati. Dela naj popolnoma in ne poveršno, pridno, pa ne prepočasi, naj ga že predstojnik gleda ali ne.

Pobožno dela redovnik, ako z dobrim namenom vsako delo začanja, opravlja in konča; zato treba, da se večkrat mej delom pričujočega Boga spominja in se dostojno vede.

Pri vsakem delu mora redovnik gledati, da ne bo v sebi vgasnil duha molitve, kete remu morajo druge časne reči služiti. Gdor rajši dela kaker moli, in bolj skerbi za telo kaker za dušo, se ne ravna po sv. Frančišku in svetem vodilu ter bo radi tega nevrejenega nagnjenja mej molitvijo raztresen in brez pobožnosti. Duha molitve pa v sebi vgasi, ako se delu tako vda, da opušča redovne molitve in predpisane pobožnosti.

Drugi odstavek.

O plačilu za storjeno delo.

Besede. Ko plačilo pa za delo naj sprejemajo za in za svoje brate telesu potrebne reči razen denarja ali novcev, in sicer ponižno, kaker se spodobi služabnikom božjim in presvetega vboštva nasledovavcem.

V starih časih so si puščavniki in redovniki z ročnim delom služili potrebni živež. Po

njihovem zgledu se je ravnal tudi sv. Frančišek. Hoče namreč, da bi njegovi bratje živeli od telesnega ali duhovnega dela.

1. Najprej pravi, da smejo prejemati plačilo zase in obenim za svoje sobrate. Samo za sebe ne sme nobeden redovnik sprejeti plačila; kar si namreč redovnik pridobi, pridobi ne za se, ampak za samostan po starem redovniškem izreku.¹ Papež Klement VIII. odločno pravi, da morajo redovniki vse, kar z ročnim delom, pridigovanjem, spovedovanjem, učenjem i. t. d. zaslužijo, izročiti predstojniku, ki dene zaslužek mej samostansko miloščinjo in ž njo preskerbuje bratom potrebne reči.² Tako predpisuje tudi naše generaljne konstitucije.³

2. Uči, kako plačilo smejo prejemati; namreč reči, ki so za telo, samostan, cerkev, učenje, hrano, obleko, bolnike potrebne, in kar je frančiškanskemu redu primerno razen denarja, keterega ne smejo sprejeti ne sami, ne imenovati osebe, kateri naj ga izroči delodajavec. Ako pa delodajavec sam ali po drugi osebi izroči duhovnemu očetu plačilo v denarju, ga sme ta sprejeti mej samostansko miloščinjo.

3. Do tega plačila pa nimajo bratje nobene pravice. Ako jih delodajavec vpraša, koliko

¹ Quidquid monachus acquirit, non sibi, sed monasterio (acquirit).

² „Nullus omnino“.

³ Constit. genel. n. 221.

zahtevajo za storjeno delo, ne smejo zahtevati česar ko drugi delavci. Le reči smejo, koliko bi svetni delavec računal. Ker nimajo nobene pravice do časnih reči, morajo ponižno prositi in se tako vesti, kaker služabniki Gospodovi in nasledovavci svetega vboštva.¹ Keder nam ljudje dajo plačilo, ga smejo sprejeti ko miloščinjo; ako ga nam nečejo dati, ga ne moremo pred sodnikom zahtevati, niti duhovni oče ne, ki sme terjati samo one reči, ketere so že prešle v posest rimske cerkve.² V takem slučaju moramo ko dobri služabniki božji zaupati na božjo previdnost in prositi po hišah, kaker omenja sv. Frančišek v svoji oporoki.

Tretji odstavek.

O samostanski knjižnici in arhivu.

Na koncu petega poglavja vodila omenjajo generaljne konstitucije samostansko knjižnico ter predpisujejo:

1. „Zapovedujemo, da predstojniki v vsakem samostanu odločijo kraj za knjige, pripravne za učenje. Za potrebne knjige naj porabijo, kolikor dopušča miloščinja in naš stan (št. 248). Za knjižničarja naj odločijo sposobnega patra, ki mora pridno skrbeti za njemu izročene knjige (št. 249).

¹ Nicol. III. art. III. n. Clemens V. art. VI. n.

² Kerckhove S. 186.

Pod kaznijo prilastitve ne smejo bratje dati knjig iz samostanske knjižnice svetnim osebam brez predstojnikovega dovoljenja (št. 250). Predstojniki in podložni ne smejo pod ostro kaznijo na nobeden način in po nobeno pretezo knjig iz knjižnice prodati, ali na drugi način razdati, tudi ne seboj nesti v drugi samostan. Provincijalj pa sme z dovoljenjem svojega definitorija duplikate enega samostana zamenjati z duplikati drugega samostana (št. 251).

Knjige, ketere si je brat, bivajoč v drugi provinciji, postavno pridobil, so one provincije, čegar ud je, in zato se jej morajo izročiti, ako bi brat morebiti drugje vmrl (št. 252.)

Nihče ne sme dati knjige natisniti brez spisanega škofovega in generaljevega dovoljenja. Ako je knjiga majhinega pomena, sme dovoljenje dati provincijalj. Ministri pa naj ne dajo tega dovoljenja, dokler niso dali rokopisa v pregled učenim možem, in jim niso ti povoljno odgovorili (št. 253).

2. Vsaka provincija in samostan naj ima arhiv, kjer arhivar spomina vredna pisma in spričevala po redu spravlja in marljivo hrani (št. 254).

Kratka vsebina petega poglavja.

V tem poglavju ni nobene nove zapovedi, ker je že v četrtem poglavju prepoved, denar kot plačilo za delo sprejeti, temuč so samo

opominjevanja, kako treba dobro delati in hudega se varovati, zlasti pa, da naj bratje zvesto in pobožno delajo ter se lenobe varujejo.

Šesto poglavje.

Da naj si bratje ničesar ne prilaste, in kako naj miloščinjo prosijo, in o bolnih bratih.

Ko je sv. Frančišek v zadnjih dveh poglavjih zavaroval svoje brate proti velikima nevarnostima, namreč proti poželenju po denarju in lenobi, ki je glavni sovražnik naše duše, hoče s tem poglavjem odstraniti nevarnosti, ki bi mogle za brate nastati iz posestva časnih reči.

V tem poglavju treba tedaj govoriti 1. o serafinskem vboštvu; 2. o pogodbah, ki so manjšim bratom prepovedane; 3. o vboštvu glede rabe sploh; 4. o istih rabi posameznih reči; 5. o grehu prilastitve; 6. o buri; 7. o vzvišenosti serafinskega vboštva; 8. o mejsebojni bratovski ljubezni.

Pervi odstavek.

O serafinskem vboštvu.

Besede. Bratje naj si ničesar ne prilaste, ne hiše, ne kraja in nobene reči. In kaker ptujci in popotniki naj

na tem svetu v vboštvu in ponižnosti Gospodu služijo.

V teh besedah je prava prepoved, s katero hoče sv. Frančišek obvarovati svoje brate zla, ki prihaja iz posestva. Zato prepoveduje vsem imeti posestvo in lastnino ter jim nalaga evangelijsko vboštvo. Da pa moremo to prav umeti, treba govoriti v tem odstavku o serafinskem vboštvu 1. v dejanju in 2. v duhu.

I. O serafinskem vboštvu v dejanju.

S slovesnimi redovnimi obljubami se odpovedo manjši bratje vsem časnim rečem in tudi pravici, si kako časno reč pridobiti. Z besedami: Bratje si ne smejo ničesar prilastiti, prepoveduje tedaj sv. Frančišek vsem bratom skupaj in posameznemu, predstojnikom in podložnim, da si pod smertnim grehom ne smejo nobene časne reči prisvojiti ali prilastiti.¹ V drugih redovih ne smejo sicer posamezni redovniki imeti posestva, letnih dohodkov, samostan, ali provincija, ves red pa sme imeti posestvo. V našem in kapucinskem redu pa tudi samostan, ali provincija ne sme imeti lasti in nobene pravice do časnih reči: do samostana, cerkve, verta, knjig, obleke, hrane, pohištva i. t. d., temuč ima samó na-

¹ Gregor. IX. Constit. Quo elongati, Nicol. III., Clemens V. l. c.

vadno rabo (*simplex usus facti*) potrebnih in našemu, vbožnemu stanu primernih reči s predstojnikovim in dobrotnikovim dovoljenjem.

Ako tedaj manjši brat brez predstojnikovega dovoljenja kako reč od dobrotnika prejme, hrani, razda ali rabi, si jo prilasti, postane gospodar te reči in greši.¹ Zato nalagajo naše generaljne konstitucije (št. 264), da si ne sme nobeden poskerbeti potrebnih reči po drugih, temuč samo po predstojnikih. Reči pa, ketere rabijo manjši bratje, niso brez gospodarja, ako se lastninski pravici odpove dobrotnik, ker jih sprejme v posest papež in sveta cerkev po duhovnem očetu.²

Manjši bratje imajo pravico do duhovnih reči, in jih smejo imeti, ne da bi se pregrešili zoper serafinsko vboštvo, namreč pravico do dobrega imena, molitev, daritve sv. maše, svetih relikvij, privilegijev in drugih duhovnih milosti. Glede rokopisov pravijo razlagavci vodila, da ne spadajo mej časne reči, ker so delo duha. Ako so rokopisi malovredni, jih sme redovnik podariti, komur hoče tudi brez predstojnikovega dovoljenja; velikovrednih rokopisov pa ne. Ni pa redovnik brez greha, ako pokonča svoje rokopise, n. pr. pridige, ki bi

¹ Concil. Trid. Sess. 25. c. 2. de Regular.

² Nicol. III. art. III. in drugi pri a Bulsano §. 75. n. 4.

drugim koristile. Ravno tako je zelo krivično spisane pridige vkrasti, prepisati ali jih porabiti pisavcu v škodo.¹

II. O serafinskem vboštvu v dubu.

Naš oče sv. Frančišek hoče, da bi živeli v največem vboštvu in da bi tudi ne želeli časnih reči. Zato pravi v tem poglavju:

„To je ona vzvišenost najvišjega vboštva, ki je vas, moje predrage brate, postavila za dediče in kralje nebeškega kraljestva, v časnih rečeh vboge naredila, v čednostih povišala. To bodi vaš delež, ki vas naj pelje v deželo živih. Tega se, preljubeznivi bratje, popolnoma deržite in zaradi imena Gospoda našega Jezusa Kristusa ne želite nigdar nič drugega imeti pod nebom.“ V desetem poglavju opominja svoje brate: „Opominjam pa in nagovarjam v Gospodu Jezusu Kristusu, da naj se bratje varujejo vsake prevzetnosti, prazne časti, nevošljivosti, skoposti, skerbi in prizadevanja za časne reči.“

Papež Klement V. pravi, da je hotel sv. Frančišek odtergati svoje brate tudi od želj po časnih rečeh. Obljuba vboštva veže manjše

¹ A. Bulsano §. 75. n. 7.

brate, da ne smejo želeti časnih reči;¹ kaker prepoveduje obljuba čistosti ne samo greha v dejanju, temuč tudi nečiste misli in želje, ravno tako prepoveduje tudi obljuba vboštva ne samo prilastiti si časno reč, temuč jo tudi želeti. Česar redovnik ne sme imeti, po tem tudi ne sme hrepeneti. Kristus obljubuje tudi samo temu vboštvu v duhu nebeško kraljestvo: „Blager vbozim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.“²

Drugi odstavek.

O pogodbah, ki so manjšim bratom prepovedane.

Po §. 861. obč. derž. zak. je pogodba zedinjenje volje dveh ali več oseb, ki soglasno izrekó in določijo, da se ima ta ali ona pravica ustaviti, spremeniti ali tudi pokončati. Prave pogodbe smejo delati samo oni, ki smejo sè svojim premoženjem storiti, kar hočejo. Poleg drugih oseb ne smejo tudi manjši bratje prave pogodbe narediti, ker nimajo proste volje vsled obljuje pokorščine in ker ne smejo imeti lastnine niti pravice do časnih reči vsled obljuje vboštva. Navadne pogodbe so: 1. obljuba in daritev, 2. kup in prodaja, 3. zamena, 4. v najem vzeti in dati, 5. posoditi in izpo-

¹ Art. II. Caeterum quia.

² Mat. 5, 3.

soditi si, 6. zastaviti in na zastavo vzeti, 7. igra in stava. Tu treba govoriti tudi 8. o oporokah in volilih.

I. Obljubiti in podariti.

1. Manjši brat ne more in ne sme drugemu nobene časne reči obljubiti in podariti, ker je to prepovedal papež Klement VIII. vsem redovnikom.¹ Vzrok je pa ta; veljavno in brez greha sme samo tisti kako reč drugemu obljubiti in dati, ki ima kaj svojega; ker pa nima redovnik vsled slovesne obljube vboštva nič svojega, zato tudi ne sme in ne more drugemu ničesar obljubiti in dati. Papež Urban VIII. pravi v svoji konstituciji (Nuper), da smejo redovniki in redovnice iz hvaležnosti, ali da ostanejo dotične osebe še dalje naklonjene redu, ali iz drugih vzrokov, podariti s predstojnikovim dovoljenjem samo take reči, ketere rabijo in so premične in malovredne ter skromno in previdno.

II. Kupiti in prodati za denar.

1. Manjši brat ne more v pravem pomenu nobene reči kupiti, ker ne sme imeti in rabiti denarja. V nepravem pomenu sme predstojnik in z njegovim dovoljenjem tudi drugi, kupiti, ko se s prodajavcem pogodita o kupni ceni

¹ Constit. Religiosae an. 1594.; Urban. VIII. Constit. Nuper, an. 1640.

brez meščanske dolžnosti, samo na dobro ime, da bo kupljena reč ob določenem času plačana.¹ Takó kupljeno reč plača duhovni prijatelj ali pa njegov namestnik, ki stori s prodajavcem kupno pogodbo.

2. Manjši brat ne more nobene reči prodati, ker nima nič svojega. Ako v samostanu kake reči več ne potrebujejo, jo sme po razlagi Nikolaja III. duhovni oče prodati,² ako si ni dobrotnik prideržal lastninske pravice; ako si je pa dobrotnik prideržal pravico do tiste reči, jo sme prodati samo z njegovim dovoljenjem. Duhovni oče sme prodati reči, ketere je kedo v oporoki bratom zapustil, n. pr. hišo, njive, vert, polje i. t. d., kterih ne smejo bratje imeti.³

Iz tega sledi: 1. da ne smejo bratje ne sami, ne po drugih razen duhovnega očeta v njihovem imenu, nobene reči prodati; 2. ne smejo sodelovati pri dejanjih, kjer gre za pravico in lastnino, za sprejetje kake dolžnosti ali denarja; 3. ne smejo nobene reči sprejeti z namenom, da jo bodo prodali razen v slučaju, keder je dovoljeno se k denarju zateči; 4. ne smejo privoliti, da bi zanje ničemerne, nekoristne ali drage reči kupili.

¹ Nicol. III. art. 4. Caeterum.

² Nicol. III. art. 12. n. 2.

³ Klemens VI. art. 17., Martinus IV., Martinus V., Leo X., Conc. Constantien.

III. O zameni.

Pri zameni gre lastninska pravica enega gospodarja na drugega. Ker pa manjši bratje ne morejo biti gospodarji nobene časne reči, zato je tudi ne morejo zamenjati z drugo. S predstojnikovim in dobrotnikovim dovoljenjem smejo bratje mej seboj in tudi sè svetno osebo zamenjati reči, ki so jim dane v porabo.

Gvardijani smejo mej seboj zamenjati reči, katerih je obilno v samostanu. Take reči smejo tudi na biri prositi z namenom, da jih bodo potem z drugim samostanom zamenjali.

IV. V najem vzeti in dati.

V najem vzeti je pogodba, pri kateri se za določeno ceno doseže pravico, kako reč rabiti ali njeno korist vživati. Kedor pa v najem da kako reč, odstopi drugemu za določeno ceno reč, katero rabi za določen čas. Ker gre tu za denar, ne smejo manjši bratje sami nobene reči v najem vzeti ali dati. Ako v samostanu ravno zdaj in za nekaj časa ne rabijo kake reči, jo sme duhovni oče za malo let v najem dati, ali pa za brate v najem vzeti (vert, hišo, i. t. d.)¹

V. Posoditi in si izposoditi.

Bratje ne smejo denarja posoditi, niti si izposoditi, kaker je rečeno v 4. poglavju vo-

¹ Klement V. in Kerckhove str. 212.

dila. Druge reči smejo posoditi in si izposoditi mej seboj v redu in tudi zunaj reda s predstojnikovim dovoljenjem in ako si ni dobrotnik dotične reči lastninske pravice prideržal. Samostanski predstojniki ne smejo cerkvene obleke in samostanskih reči brez samostanskih diskretov¹ ali provincijaljevega dovoljenja izposoditi.

VI. Zastaviti in v zastavo sprejeti.

Manjši bratje prave meščanske zastave ne smejo dati, niti v zastavo sprejeti, ker to sme samo oni storiti, ki ima kaj svojega, česar pa manjši bratje nimajo. V sili smejo v imenu in po naročilu gospodarjevem káko reč zastaviti, toda brez dolžnosti káko reč dati v znamenje ali v zagotovilo, da bo po njih skerbi ž njimi zadovoljen.

Ravno tako smejo brez obveznosti káko reč v zastavo sprejeti od onega, ki je n. pr. vsled oporoke dolžan samostanu. Toda sami ne smejo, temuč duhovni oče ali druga svetna oseba, naj sprejme dotično stvar, a ne v njihovem imenu in seveda brez pohujšanja.²

VII. O igri in stavl.

1. Igra je pogodba, pri kateri se igravci pogodijo, da bodo dali, kar so položili, onemu, ki bo igro dobil. Za denar ne sme manjši brat

¹ Constitut. general. n. 149.

² Kerckhove, str. 216.

nikedar igrati, tudi če bi drugi zanj plačal. Za kratek čas in razvedrenje za kako drugo reč, ako je 1. igra dostojna in ni svetni duhovščini prepovedana; 2. s predstojnikovim dovoljenjem; 3. ako igrajo za malovredne reči, smejo tu pa tam igrati; 4. varovati se morajo velikih želja pri igri dobiti, in nevrejenih strasti, da prepir ne nastane.

2. Stava je pogodba, kjer dva ali več položi darilo onemu, ki bo resnico o kaki reči dokazal. Staviti brez meščanske pravice, s predstojnikovim dovoljenjem in pod istimi pogoji smejo manjši bratje mej seboj, sè svetnimi osebami pa naj se ogibajo vsake stave. Zakaj mejsebojne darove mej brati in v majhinih rečeh dovoljujejo papeži; ne smejo pa bratje v nevarnost postavljati reči, ketere so prejeli v rabo, ker lahko preide lastninska pravica na svetne ljudi.

VIII. O oporokah in volilih.

1. Oporoko sme napraviti oni, ki ima kaj svojega. Ker nimajo manjši bratje nič svojega in nobene pravice do časnih reči, zato ne smejo: 1. napraviti oporoke in razpolagati z rečmi, ki so jim dane v rabo. Spodobi se, da pred smertjo izročijo vse reči, ketere so rabili, predstojniku in brez njegovega dovoljenja ne smejo teh reči dati drugim bratom, ali svetnim osebam.

Ravno tako ne sme nihče brez predstojnikovega dovoljenja vzeti reči, ketere je rabil rajni sobrat. 2. Manjši bratje ne smejo izveršiti oporoke, ako so v nji zato postavljeni.¹ 3. Ne smejo biti dediči² ne sami, niti samostan, niti samostanska cerkev.³ Generaljne konstitucije (št. 283) pod pokorščino zapovedujejo, da ne sme nobeden drugega nagovoriti, da bi nova volila naredil v oporoki. Ako pa kedo drugo osebo postavi v oporoki za dediča, kateri naroči, da mora kako reč izročiti bratom, jo smejo sprejeti.

2. Volila (legata). Samostan sme sprejeti volilo, 1. ako mu kedo v oporoki voli kako reč kot miloščinjo, ne da bi imeli bratje do te reči kake pravice; 2. ako je zapuščena reč taka, da jo smejo bratje brez greha rabiti n. pr. žito, moka, vino, knjige i. t. d. ali da jo sme duhovni oče zamenjati ali prodati, ako je ne smejo bratje imeti n. pr. njive, konje i. t. d. ter da s tem denarjem potrebne reči samostanu kupi. Ako ni v oporoki te opazke, smejo soditi, da je ranjki mislil to dovoliti.⁴

3. Volilo ne sme biti očitno v škodo postavnih dedičev.⁵

¹ Clemens V. Exivi, art. 7. cap. 12.

² Clemens V. ibid. art. 6.

³ Clemens V. ibid. art. 4.

⁴ Nicol. III. Exiit.

⁵ Clemens V. l. c. cap. 9. n. 2.

4. Smejo sprejeti samo za pretekle, sedanje in bližnje potrebe.¹

5. Ako je volilo večje kakor je omenjena potreba, smejo ostali znesek porabiti za druge potrebe.²

Dedič je dolžan dati volilo bratom, ki pa nimajo pravice zahtevati volila ali ga dediču odstopiti. Ako dedič neče dati volila bratom, ga smejo prositi in tudi škofu ko očetu revežev to sporočiti, drugega pa ne smejo storiti.

Večna volila (legata perpetua).

Ako kedo voli v svoji oporoki za svete maše i. t. d. letno volilo, kakemu bratu ali samostanu, ga ne smejo sprejeti, ker ne smejo biti dediči. Ako pa kedo zapusti tretji osebi; zavodu i. t. d. v oporoki, da naj vsako leto določeno svoto denarja da manjšim bratom za svete maše, smejo sprejeti, toda predstojnik mora imeti provincijaljevo dovoljenje in mora dati pismeno zagotovilo (revers), da nima samostan do dotične svote denarja nobene pravice, temuč jo sprejme kot miloščinjo in obljubi z diskreti, da bodo v oporoki naloženo vestno opravljali, dokler jim bodo miloščinjo dajali. Glavnice pa ustanovljenje maše ne sme ne samostan ne duhovni oče sprejeti in hraniti.

¹ Sanchez pri Kerckhove str.

² Nicol. III. art. IV. n. 7.

Tretji odstavek.

Kako naj vboštvo v dejanju spolnjujejo sploh.

Besede. Bratje naj si ničesar prilaste... in kaker ptujci in popotniki naj na tem svetu v vboštvu in ponižnosti Gospodu služijo.

Redovnik potrebuje mnogo reči, da more živeti in dolžnosti svojega stanú vestno spolnjevati obljubo vboštva; sv. Frančišek namreč na dalje govori v tem poglavju, da naj kot ptujci in popotniki na tem svetu v vboštvu in ponižnosti Bogu služijo. Ker morajo vedeti, kaj smejo in česa ne smejo rabiti, zato treba tu govoriti 1. o zelo varčni in zmerni rabi dovoljenih reči; 2. o potrebi in 3. o predstojnikovem dovoljenju.

I. O zelo varčni in zmerni rabi.

Sv. Frančišek nam v vodilu neketere reči prepoveduje kaker denar, drage, preobilne, ničemerne in nepotrebne reči. Drugih nam sicer naravnost ne prepoveduje, vender omejuje na določeno število n. pr. da smemo imeti samo eden habit, in eno tuniko; črevlje in jahanje dovoljuje samo v očitni potrebi. V teh in enakih rečeh moramo po razlagi papeža Klementa V. prav varčni in natančni biti (*usus arctus*).¹ Druge reči pa, ki so potrebne, da si

¹ Cap. XI. n. 1.

življenje ohranimo in da moremo naloženo službo in dela opravljati, smemo razen denarja zmerno rabiti (*usus moderatus*).¹

Glede meje zmerne in dovoljene rabe potrebnih reči niso vsi razlagavci vodila edini, in tudi ne more biti za vse, zdrave in bolne enaka. Treba se ravnati po zgledu svetih in bogaboječih redovnikov.

Manjši bratje smejo brez greha rabiti dovoljene reči, ako jih resnično potrebujejo in imajo predstojnikovo dovoljenje.

II. O potrebi, ki se zahteva za dovoljeno rabo.

Manjši bratje smejo brez greha kako v vodilu dovoljeno reč rabiti, ako jo res potrebujejo. Papež Nikolaj III. namreč pravi: „Manjšim bratom je dovoljena zmerna raba potrebnih reči za vzdrževanje sedanjega življenja in za opravljanje služeb svojega stanu“² in „vseh rečeh naj kažejo, da so se odpovedali posestvu, in da rabijo samo potrebne reči“.³

Razlagavci vodila razločujejo trojno potrebo; skrajno, keder ne more redovnik brez kake reči živeti ali svoje službe opravljati; veliko potrebo, keder brez kake reči jako težko živi ali opravlja svojo službo, in složno,

¹ Nicol. III. art. II. n. 4.

² *ibid.* art. II. n. 4.

³ *ibid.* art. III. n. 4.

ki dela iz raznih okoliščin, da je kaka reč potrebna ali zelo primerna, da more redovnik svoje dolžnosti dostojno in kaker se zahteva, opravljati.

Pravi potrebi vedno nasprotujejo preobilne, ničemerne in drage reči. Tridentinski zbor pravi o tem: „Predstojniki naj rabo premičnih reči tako dovoljujejo, da bo njihovo pohištvo primerno stanu vboštva, katero so obljubili, in nič nepotrebnega naj ne bo v njih rečeh.“¹ Naše generaljne konstitucije predpisujejo: Rabo nepotrebnih in ničemernih reči naj popolnoma odpravijo; in vsi bratje, zlasti pa starejši, kterih zgledi druge vlečejo, naj bodo z malim in vbožnim zadovoljni, kaker se spodobi za služabnike božje in nasledovavce najsvetejšega vboštva. Zato naj nihče nima več sob, temuč naj bo vsak, razen provincijalja in gvardijana, samo z eno sobo zadovoljen. Ni pa dovoljeno, da bi dva v eni sobi stanovala. Vsi bratje naj se varujejo imeti v sobi preobilne, nepotrebne, drage in ničemerne reči.² Dragocene slike smejo sprejeti in imeti, ako nam jih kedo podari, ker tu ne gre, je li platno drago ali ne, temuč se gleda samo na umetniško vrednost.

Snaga in čistost v obleki in drugi sobni opravi niste prepovedane, temuč nam gene-

¹ Sess. 25. de Reformat. Regul. c. 2.

² Constitut. general. n. 269—272.

raljne konstitucije velevajo, da naj bratje lajiki obleko perejo, kerpajo in pridno varujejo (št. 266).

Gdaj je komu kaka reč res potrebna, ima določiti predstojnik, kateremu se mora podložni podvreči. Papež Janez XXII. namreč pravi: „Zapovemo, da so bratje dolžni se ravnati po mnenju in sodbi predstojnikov. Še več; ako sledijo sodbi predstojnikov ko jih vbogajo, ne prelomijo ne vodila ne konstitucij“.¹

Ako bi bile v kakem samostanu ali cerkvi očividno preobilne, nepotrebne, ničemerne, zelo drage reči, grešijo samo tisti, ki jih preskerbujejo, dovoljujejo ali se zadosti ne vstavljajo, kaker so dolžni.²

III. O predstojnikovem dovoljenju.

1. Vsled obljube vboštva nimajo manjši bratje nič lastnega, temuč samo rabijo dovoljene reči, in jih morajo tako varovati, da so vedno pripravljeni jih verniti gospodarju, kederkoli bi jih zahteval.

Lastninsko pravico teh reči ima papež,³ ako si je dobrotnik⁴ ni prideržal, razpolago pa glede rabe ima predstojnik.⁴

Tridentinski zbor nalaga redovnikom, da morajo vse premične reči, naj si jih na kateri

¹ Joann. XXII. Extrav. Quorumdam, et Quocirca.

² a Bulsano §. 86. n. 5.

³ Nicol. III. l. c. art. III. n. 1—3.

⁴ ibid. art. III. n. 4.

koli način pridobijo, precej predstojniku izročiti in ne zase obdržati.¹ Manjši brat ne more tedaj mirne vesti kake reči sprejeti, hraniti ali rabiti brez predstojnikovega dovoljenja.

2. Predstojnikovo dovoljenje je 1. splošno (*licentia generalis*), ako dovoli svojim podložnim, da smejo vsako reč sprejeti; 2. posebno (*specialis*), ako dovoli za vsako reč posebe. Posebno dovoljenje lahko da izrečno (*expresse*), ako z besedo ali v pismu dovoli; molčeče (*tacite*), ako dovoli, ko vidi in ve, ni pa zoper in ne prepove; dozdnevno ali domenivno (*praesumptae*), keder redovnik pametno sodi, da bi mu predstojnik dovolil, ako bi bil pričujoč.

Redovnemu življenju škodi, ako predstojniki splošno, to je za sedanje in prihodnje potrebe dajejo dovoljenje. Zadostuje sicer molčeče in domenivno dovoljenje, toda, ker predstojnik vedno v sercu ne dovoli, ko molči, ker rajši molči, da zabrani večje zlo, zato je najbolje, da redovnik predstojnika prosi dovoljenja za vsako reč posebe, ako ga le more najti.

V slučaju, da je predstojnik odsoten, zadostuje domenivno dovoljenje, pa takó, da gre

¹ Sess. 25. de Regul. c. 2.

k predstojniku, kaker hitro more in ga prosi izrečnega dovoljenja.

Predstojnikovo dovoljenje je pa lahko neveljavno, ako namreč redovnik 1. sè zvijačo ali prevaro prosi dovoljenja; 2. ako zamolči resnico, ali pa krivo pove.

„Ako predstojnik krivično in hudobno neče podložnemu dovoliti kake potrebne reči, da more opraviti dolžnost večje važnosti, od ketere ga ne more predstojnik oprostiti, sme redovnik tudi brez dovoljenja rabiti dotično reč, ker je božja zapoved večja ko predstojnikova prepoved. Keder pa redovnik ne zanemari nobene dolžnosti, ako mu predstojnik ne dovoli kake potrebne reči, je ne sme rabiti, ker ga veže obljuba vboštva, ketere ga ne oprosti dobljeno dovoljenje, ne moralična nemogočnost niti ako pride ob enem še druga večja dolžnost“ (*concursum cum majori obligatione*) pravi Suarez.¹ Ker pa samoljublje lahko prevari redovnika, da ima za potrebno, kar ni v resnici potrebno, zato se treba previdno ravnati v takih slučajih in ne zaupati lastni sodbi. Treba poslušati svet učenih in bogaboječih ali pa se ponižno obrniti na višjega predstojnika.²

¹ Pri a Bulsano §. 87. n. 5.

² a Bulsano l. c.

Četerti odstavek.

O vbožni rabi posebe.

Kako treba spolnjevati vboštvo v posameznih rečeh glede na poslopja, cerkev, samostan, na lepotičje oltarjev, mašno obleko in svete posode, glede na hrano, pohištvo, vert i. t. d.

I. O samostanih in cerkvah.

1. Sv. Frančišek je priproste in siromašne samostane zelo ljubil in jih svojim bratom goreče priporočal, da bi se v njih navzemali duha evangelijskega vboštva, verni pa nad njimi spodbujevali. To svojo željo je izrazil celo na smertni postelji, v svoji oporoki, kjer pravi: „Varujejo naj se bratje, da ne bodo cerkev, stanovanj in drugega, kar se zanje zida, sprejeli, ako ni vse tako, kaker se spodobi svetemu vboštvu, katero smo v vodilu obljubili, vedno tam stanujoči kaker ptujci in popotniki.“ Krasne samostane je imenoval palače in jih ni hotel sprejeti. Papež Klement V. pravi v svoji razlagi vodila: „Spodobi se bratom, da v prihodnje na nobeden način ne dajo napraviti in ne terpé, da bi za nje cerkve in ketera koli druga poslopja sezidali, ketera bi morali glede števila stanujočih bratov imeti za prevelika v množini in velikosti“.¹

¹ Clemens V. c. X. n. 1.

2. Glede samostanskih cerkev se treba ozirati, koliko vernih hodi vanje k službi božji.

Zato niso zoper naš stan tudi velike cerkve, da le morejo verni, župljani, romarji, najti prostor v njih, razen, ako bi bile po sodbi veščakov res prevelike in predrage.¹

3. Samostan mora biti tak, da ima vse prostore za redovno in skupno življenje. Zakaj prepovedana velikost samostana se ne meri po visokosti zidov in širjavi prostora, niti po številu sob, temuč se treba ozirati na število bratov, ki v njem stanujejo. Lahko je kaki samostan zelo velik, toda glede števila redovnikov, ki v njem prebivajo in za zveličanje duš delajo, je zmerno velik.² Prepovedana je krasota in ničemernost zlasti v poslopju.

Spodobi se pa, da so cerkve lepše kaker samostani, ker so hiše božje, samostani pa so le za vboge brate. Dasiravno pravi papež Klement V., da zelo draga in v veliki obilnosti mašna obleka in posoda ne odgovarja našemu stanu,³ se vender spodobi, da imamo dostojno opravo za cerkev, oltarje in mašnike. Tu ne gre toliko za siromašni stan manjših bratov, temuč za neskončno čast in veličastvo

¹ Kerckhove, S. 22. 9.

² Kerckhove I. c.

³ Kerckhove, S. 231.

božje, v čegar službo in čast so podarjeni in dani.¹ Saj pravi naš sv. oče Frančišek v svoji oporoki: „Te najsvetejše skrivnosti hočem čez vse najbolj čislati, častiti in na krasnih krajih hraniti.“ Najnovejše generaljne konstitucije nam zapovedujejo, da v prihodnje ne sprejmejo in še veliko manj naročijo predrage paramente, in sreberno in zlato posodo razen kelihov, paten, ciborijev in monštrancij, kar je lahko sreberno.²

II. O vboštvu v hrani in pijači.

Ako so vsi verni dolžni zmerno živeti, so manjši bratje še veliko bolj, kor so največje vboštvo obljubili. To hoče tudi naš sv. oče Frančišek, ko pravi v vodilu, da naj bratje ne sodijo drugih, ki jih vidijo v mehki in barvani obleki ter uživati izbrano hrano in pijačo. Dolžni so spolnjevati vboštvo v hrani, in sicer bolj kaker redovniki drugih redov, ki imajo posestva, toda ob praznikih in ko imajo težavno delo, smejo uživati tudi več in boljšo hrano, samo da se varujejo dragih in izbranih mesnih jedi (delikates).³

III. O vboštvu v pohoštvu.

Manjši brat mora spolnjevati obljubo vboštva tudi v pohoštvu, to je v opravi sobe, v

¹ Kerckhove l. c.

² Constitut. general. n. 148.

³ Kerckhove l. c. S. 85.

orodju v delavnicah: knjigoveznici, krojačnici, čevljarnici, kuhinji, na vertu i. t. d. in tega orodja ne sme nesti iz enega v drugi samostan. Tako predpisujejo papeži,¹ in generaljne konstitucije,² ki prepovedujejo vsako nepotrebno, preobilno in ničemerno orodje in sobno opravo.

IV. O samostanskih vertih.

Primerne verte in dvorišča smejo imeti bratje, da se po duhovnem delu in trudu telesno okrepčajo in odpočijejo; da se morejo s telesnim delom baviti in da pridelujejo sadje, zelenjavo in druge za kuhinjo potrebne reči. Papež Klement V. prepoveduje,³ da ne smejo bratje ne sami, ne po duhovnem očetu prodajati z verta sadja in zelenjave ter da ne smejo imeti tako velikanskih vertov, kjer bi na njih imeli toliko njiv in vinogradov, da bi jim ne bilo treba iti na biro za žito in vino. Generaljne konstitucije prepovedujejo, da ne sme duhovni oče vertov v najem dati.⁴

Brez privoljenja samostanskih diskretov in provincijaljevega dovoljenja ne smejo na vertu posekati sadnjih dreves in tudi onih za senco ne.⁵

¹ Nicol. III. art. III. n. 4.; Clemens V. c. 10. n. 2.

² Const. Genel. n. 267. 272. 292.

³ Clemens V. c. 8. n. 1.

⁴ Constitut. gen. n. 256.

⁵ Ibid. n. 295.

V. O živalih.

Bratje ne smejo imeti letnih dohodkov in kar je tem podobno; zato ne smejo imeti ovac, krav, prešičev, čebel, golobov, kokoši i. t. d., da bi ž njimi kupčevali ali jih prodajali. Tudi za svojo potrebo ne smejo v toliki množini vsega imeti, da bi njim ne bilo treba prositi živeža. Zakaj, to bi bilo zoper vodilo, ker bi bili za prihodnjost preskerbljeni, kar pa sv. oče Frančišek izrečno prepoveduje.¹ Ni pa zoper vodilo, pravita Kérckhove in Maršán² gojiti eno ali dve ovci, kravo, enega ali dva prešiča, da jih potem ob svojem času zakoljejo in sami zase porabijo. To velja tudi o kokoših, golobih i. t. d., kar pa popolnemu vboštvu ne odgovarja.

Peti odstavek.

O grehu prilastitve.

Manjši bratje si vsled slovesne obljube in prepovedi v šestem poglavju vodila ne smejo ničesar prilastiti. V tem odstavku treba govoriti o prilastitvi, in sicer 1. o hudobiji tega greha in 2. o raznih načinih, po katerih se manjši bratje lahko pregrešijo.

I. O hudobiji greha prilastitve.

1. Greh prilastitve je vedno ostuden pri redovnikih, ki se prederznejo prilastiti si kako

¹ Kerckhove S. 248. Achtens.

² Kerckhove l. c.; Marchant in c. 4. text. 2. q. 1. dub. 3.

časno reč ali pravico do časne reči, kateri so se odpovedali pri slovesnih obljubah. Sveti očetje primerjajo ta greh tatvini, bogoskrnstvu, ker redovnik na prederzni način prelomi svojo obljubo. Zato redovnika pa primerjajo hinavcu, ker ima pod sveto redovno obleko sprideno serce.

2. Velikost greha prilastitve lahko spoznamo iz ostre kazni, ki zadeva prilastivce. Negdaj so odrekli cerkveni pogreb onim redovnikom, ki so si prilastili kako reč.¹ Vesoljni cerkveni zbor v Lateranu l. 1179. je zapovedoval vsem redovnikom, da ne smejo opraviti daritve sv. maše niti pokopati mej svoje rajne brate onih redovnikov, pri katerih bi našli denar po njihovi smrti. Naše generaljne konstitucije pa določujejo: „Kazen za one, ki si prilastijo denar ali kako drugo reč, je ta, da so nesposobni za vsako službo in čast, da opravljajo duhovne vaje na določen čas, in jim je prepovedan cerkveni pogreb;“ zdaj je ta greh v redu prideržan.³

3. Greh prilastitve je lahko smertni ali pa odpustljivi, kaker je že velika ali majhina reč, katero si redovnik prilasti. Za velik greh zahtevajo neketeri, da je prilaščena reč vredna

¹ S. Hieronymus Ep. 20. ad Eustochium.

² Const. gen. n. 328 et 203.

³ l. c. n. 316.

3 do 5 kron, v jedi in pijači pa še več.¹ Iz majhnih prilastitev nastane lahko velik greh kaker pri tatvini.

II. Greh prilastitve stori redovnik,

ako brez predstojnikovega dovoljenja kako reč sprejme, obderži, pokonča, drugim da i. t. d. zlasti pa:

1. ako brez predstojnikovega dovoljenja kako časno reč, tudi jed, pijačo sprejme v svojo rabo ali pa drugemu da.

2. Ako brez predstojnikovega dovoljenja v svojo rabo vzame ali pa drugemu da reči, ki so odločene za vso samostansko družino.

3. Ako redovnik godernja, ker mu je predstojnik vzel kako reč, katero mu je prej dovolil.

4. Ako redovnik skrije kako reč, da je predstojniki ne vidijo, ko vizitirajo sobe. Sv. Bernardin Sijenski.

5. Ako redovnik zaklepa sobo zato, da bi mu predstojnik ne vzel kake reči iz sobe. Sv. Bernardin Sijenski.

6. Ako oficijalji, to je redovniki, katerim je izročena n. pr. knjižnica, krojačnica, mizar-nica i. t. d., ključ do teh prostorov seboj no-sijo, da ne morejo drugi dobiti, kar potrebujejo;

¹ Lehmkuhl, Compend. Theol. Moral. I. 931. Kerckhove, S. 204.

ali ako tožijo, da so jim to ali ono reč odnesli, ko jih doma ni bilo, dasiravno so jim jo predstojniki dovolili vzeti; ali ako ti oficijalji neradi dajó, ali so čmerni, z vsem tem grešijo, ker se vedejo ko gospodarji in ne ko oskerbniki in so zato še ptujih grehov deležni. Sv. Bernardin Sijenski.

7. Ako redovnik kake reči zdaj ne rabi in je tudi nekaj časa ne bo, naprošen pa je neče drugemu za nekaj časa odstopiti, greši, ker si prilasti rabo dotične reči. Politius.

8. Ako redovnik zoper voljo predstojnikovo stanuje v kakem samostanu ali v sobi, ali ako se pritožuje, ker je moral iti v drugo sobo ali samostan. Sv. Bernardin Sijenski. Ako se oberne na svetne osebe, da bi po njihovem prizadevanju še dalje ostal v samostanu, ga morajo po generaljnih konstitucijah še ostro kaznovati. (Constit. gen. n. 342.)

9. Ako si redovnik skuša pridobiti predstojnikovo službo ali čast prelature. Sv. Bernardin Sijenski.

10. Ako redovnik skuša ostati v službi ali opravilu, katero si je izbral, ko se za drugo službo ali opravilo nezmožnega, nepripravnega dela; ali neče iz nevošljivosti drugih poučiti v delu ali opravilu, v katerem je dobro izurjen, n. pr. v kuhanju, pekariji, šivanju i. t. d. Philippus a Castel.

11. Greši redovnik, ako brez predstojnikovega dovoljenja reč, ki mu je dana v rabo, drugemu izposodi, ali z drugo zamenja.

Greši, ako zoper predstojnikovo prepoved jedi nese iz obednice in jih potem zunanjim ljudem da. Kerckhove.

12. Greši, ako si tudi samo želi prisvojiti kako časno reč.

Šesti odstavek.

O biri.

Besede. Zaupljivo naj hodijo po miloščinjo. In ni treba, da bi se sramovali, ker se je Gospod za nas storil vbozega na tem svetu.

Sv. oče Frančišek hoče, da bi manjši bratje živeli od svojega dela in prostovoljne miloščine dobrotnikov. Ako bi si z delom ne mogli zaslužiti potrebnih reči, jim svetuje, da naj gredo prosit. Da pa bira ali kolektura ne bo nadležna vernim, za nas pa zaslužljiva, treba se ravnati po razlagi vodila. Razlagavci vodila določujejo 1. gdaj smejo iti v biro; 2. ktere reči smejo nabirati in 3. na kaki način naj prosijo, da se ne bodo pregrešili.

I. Gdaj smejo iti v biro.

Sv. oče Frančišek pravi najprej, da naj bratje Gospodu v vboštvu in ponižnosti služijo,

in potem jih opominja, da naj gredo na biro, ako Bogu zvesto služijo, vodilo natančno spolnjujejo in tako resno hrepenijo redovniško popolnost doseči; zato namreč dajejo verni miloščinjo redovnikom. Ako so pa redovniki nemarni za popolnost, krivično uživajo podarjeno miloščinjo. Ako hočejo redovniki brez greha miloščinjo prositi in uživati, morajo biti siromašni in res potrebni. Zakaj ljudje navadno dajejo miloščinjo samo siromašnim in res potrebnim ter so po pravici nevoljni, ako se gdo siromaka dela in miloščinjo prosi. Za potrebe svetnih ljudi ne sme nihče miloščinje prositi brez provincijaljevega dovoljenja.¹

II. Za katere reči smejo iti v biro.

Predstojniki smejo pošiljati brate na biro samo za one reči, ki so potrebne zdaj, ali pa bodo potrebne v bližnjem času. Ako prosijo in nabirajo nepotrebne reči ali preveč kaker treba, ravnajo zoper božjo previdnost, vodilo in generaljne konstitucije, ki nalagajo: „Prepovedano je prositi nepotrebne reči za živež in obleko bratov, ako ne prosijo za potrebe drugih samostanov, za druge provincije ali za naš red.“²

Predstojniki se morajo ozirati na družino, na reči, katere morajo preskerbeti in na kra-

¹ Constitut. gen. n. 274.

² Ibid. n. 273.

jeвне razmere; za več let naprej pa ne smejo prositi, ker to prepoveduje papež Klement V.¹

III. Kako se treba vesti v biri.

1. „Samostanski predstojniki naj pošiljajo na bero take brate, ketere spoznajo za bolj sposobne radi njihovega poštenega in resnega vedenja; poslani pa naj v ponižnosti in sè zgledom nedolžnega življenja miloščino marljivo nabirajo in zvesto nabrano prinašajo.²

Ministri pa ne smejo poslati bratov v biro v bližnje provincije brez dovoljenja onih, ki so pri tem interesirani. Vsaka provincija in samostan naj se derži v biri svojih mej, kjer so; kjer jih pa ni, naj jih ministri in definitoriji mej seboj z občnem privoljenjem naredijo.³ Sveta kongregacija o redovniških družbah⁴ nalaga 1. da morajo samostanski predstojniki prejeti pisano dovoljenja škofa, v čegar škofiji nimajo samostanov. 2. Morajo redovniki sami in ne po drugih svetnih osebah prositi. 3. Morajo imeti seboj pisano dovoljenje svojega predstojnika, ketero so dolžni pokazati župnikom in škofom, keder ga zahtevajo. 4. Predstojniki smejo v biro pošiljati samo v letih in

¹ Clemens V. l. c. c. IX. n. 1.

² Constit. gen. n. 296.

³ Ibid. n. 297.

⁴ S. C. Negotiis Religiosorum Sodalium praeposita, I. n. 1—14. d. 21. Nov. 1908.

vedenju odrašene, nigdar pa onih ne, ki se v šolah učijo. 5. Vedno po dva pošiljajo v biro, razen krajev, kjer imajo samostane v veliki potrebi; v tem slučaju mora biti kolekturant ljudem znan in spoštovanja vreden. 6. Keder prosijo na krajeh, kjer ni samostana, morajo biti kolekturanti pri župnikih ali drugih svetnih ali redovnih duhovnikih, ako ni teh, pri kakem pobožnem in poštenem dobrotniku. 7. Zunaj svojega samostana ne smejo biti v biri čez eden mesec, v ptuji škofiji pa ne čez dva meseca. Ko so bili v biri eden mesec, morajo biti vsaj eden mesec v samostanu. Ako so bili pa dva meseca v biri, morajo dva meseca v samostanu preživeti, preden jih zopet pošljejo v biro, da živijo ta čas v skupnem življenju po vodilu in konstitucijah. 8. Kjer je samostan, ne smejo prenočiti v drugi hiši. 9. Ko so v biri, naj bodo ponižni, skromni (lepega vedenja) in snažni. Sè svetnimi, zlasti sè ženskimi naj preveč zaupljivo ne občujejo; ogibljejo naj se krajev, ki niso primerni redovnemu stanu; resnično naj gojijo pobožnost in samostanske pobožnosti naj po svoji moči opravljajo. 10. Ako bi se redovniki v biri očitno pregrešili in verne pohujšali, ali zoper postavno prepoved se prederznili miloščinjo pobirati, naj jim dotični škof zapove verniti se v samostan, in kot delegat papežev naj opomni predstojnike, da jih po-

svarijo in po velikosti pohujšanja kaznujejo, in ako ne bi hoteli, naj se oberne na rimski sedež, kaker hitro more.“

Manjši brat mora torej *a)* ponižno prositi miloščinjo in poterpežljivo prenašati težave in zaničevanje; *b)* dajati lep zgled; *c)* skerbeti, da ne bo izgubil duha molitve, zato mora v biri opravljati redovne molitve, predpisano pre-mišljevanje in druge samostanske pobožnosti po svoji moči; *č)* se mora vestno ravnati po predstojnikovem naročilu; *e)* kar nabere ni njegovo in brez predstojnikovega dovoljenja ne sme za se ničesar prideržati ali drugemu dati.

Sedmi odstavek.

O vzvišenosti serafinskega vboštva.

Besede. To je ona vzvišenost najvišjega vboštva, ki je vas, moje predrage brate, postavila za dediče in kralje nebeškega kraljestva, v čas-nih rečeh vboge naredila, v čedno-stih povišala. To bodi vaš delež, ki vas naj pelje v deželo živih. Tega se preljubeznivi bratje popolnoma deržite in zaradi imena Gospoda našega Jezusa Kristusa ne želite nigdar nič drugega imeti pod nebom.

S temi besedami daje sv. Frančišek svojim bratom zelo važne nagibe, da naj vestno spolnjujejo obljubljeni vboštvo, ki je večji kakor vseh drugih redovnikov; ker jih 1. dela Kristusom najbolj podobne, 2. ker jih vodi do najviše popolnosti in 3. ker jim pridobi najbolj zaželeno plačilo. To mora manjšega brata nagibati, da zvesto spolnjuje obljubo vboštva.

I. Serafinsko vboštvo je primerno Kristusovemu vboštvu.

Serafinsko vboštvo je največje, ker presega vboštvo vseh stanov in vseh ljudi, naj si bodo še tako siromašni. Zakaj ti imajo kaj svojega, ako tudi malo, in ako bi tudi prav nič ne imeli, imajo vsaj pravico, si kako reč pridobiti; manjši bratje pa nimajo nič svojega in tudi nobene pravice si kaj pridobiti. Drugi redovniki razen kapucinov, nimajo sicer posamezni lastnine, imajo jo pa vsi skupaj kot samostan ali provincija. Frančiškani pa in kapucini tudi vsi skupej ko samostan, provincija ali ves red nimajo nobenega posestva, in nič svojega ter nobene pravice si pridobiti kako časno reč. Vse so zapustili in vsem časnim rečem in tudi pravici do časnih reči so se odpovedali. Brez dovoljenja ne smejo nobene reči sprejeti, imeti, rabiti, drugim dati i. t. d. Ako jim drugi nečejo dati, kar so jim dolžni, jih ne smejo pred sodiščem tožiti; denarja ne

smejo sprejeti niti rabiti. Lahko tedaj pravi sv. oče Frančišek, da je to verhunec največega vboštva.

Tako vbožno je živel Kristus in njegovi apostoli. Kristus je živel v tolikem vboštvu, da je sam o sebi rekel: „Lisice imajo jame, in ptice neba gnjezda; Sin človekov pa nima, kamer bi glavo naslonil.“¹ Papež Nikolaj III. pravi, da je Kristus to vboštvo učil z besedo in zgledom.² Po pravici imenuje sv. Frančišek to vboštvo največi, ker loči človeka od svetnih reči in ga povzdiguje proti nebesom. Zato pravi sv. Frančišek: „To je ona vzvišenost najvišjega vboštva, ki je vas, moje predrage brate, postavila za dediče nebeškega kraljestva.“

II. Serafinsko vboštvo vodi do najvišje popolnosti, ker varuje redovnika greha in ga vadi v čednostih.

Besede. V časnih rečeh vboge naredila, v čednostib povišala.

1. Te besede so vzete iz Kristusove obljube: „Blagor vbogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.“³ To nebeško kraljestvo si je Kristus z vboštvom na zemlji zaslužil, in ga obljubuje dati vsem, ki radovoljno živijo v evangelijskem vboštvu. (Mat. 19, 28). To kra-

¹ Mat. 8, 20.

² I. c. art. II. n. 1.

³ Mat. 5, 3.

ljestvo obljubuje sv. Frančišek svojim duhovnim sinovom kot bogato plačilo, da bi se tako spodbujali in marljivo posnemali Kristusovo vboštvo. Potem hvali nadalje vboštvo in pravi: „To bodi vaš delež, ki vas naj pelje v deželo živih.“

To vboštvo jemlje manjšim bratom pravico do vsake časne reči in jih veže na zmerno rabo potrebnih reči, kar se naši spačeni naravi sicer težko zdi, za dušo je pa zelo koristno, ker jo varuje mnogih grehov in jo vodi po potu kerščanskih in redovniških čednosti.

2. To vboštvo odstranjuje korenine in priložnosti h grehu. Perva korenina greha je poželjivost in ljubezen do časnih reči. Sv. apostol Pavel namreč piše: „Korenina vsega hudega je lakomnost,“¹ in „Keteri hočejo obogateti, padejo v skušnjava, in v zadergo hndičevo, in v veliko nepridnih in škodljivih želj, ketere potopé človeka v pogubljenje in končanje.“² Temu poželjenju po časnih rečeh se manjši bratje odpovejo z obljubo vboštva in ž njo odstranijo korenino in vzrok mnogih grehov, zapodijo vsako nemirno skerb in vzrok k prepiru in kreganju. Zakaj gdor nič nima, se mu ni treba bati, da bo izgubil; in gdor ne hrepeni po nobeni časni reči, mirno živi sam seboj in z drugimi.

¹ 1. Tim. 4, 10.

² 1. Tim. 6, 9.

3. Ako je korenina grehov izkopana, bo vbogi lahko povišan do mnogih čednosti. Evan-gelijsko vboštvo je namreč korenina *a)* poniž-nosti; *b)* vboštvo vodi k zatajevanju in pokori, *c)* dela pripravnišo pokorščino, *č)* goji zmernost, *d)* varuje sv. čistost, *e)* goji bratovsko lju-bezen, *f)* napeljuje k zaupanju in ljubezni do Boga, k molitvi in premišljevanju i. t. d. Ker evangelijsko vboštvo zatera grehe in napeljuje k čednostim, vodi tedaj redovnika na najvišjo popolnost in mu dobi največi plačilo.

4. Že na tem svetu je obljubljeno veliko plačilo onim, ki zavoljo Boga vse časne reči zapustijo in v radovoljnem vboštvu živijo. Kri-stus sam namreč pravi: „Slehern, kateri za-pusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel, in večno življenje dosegel.“¹ To so že apostoli skusili. Ko jih je namreč Kristus vprašal, ako jim je kaj manjkalo, ko so bili na misljonskem delu, so odgovorili: „Nič ne.“² Manjši bratje tudi lahko rečejo sè sv. Pavlom: „Kaker da bi nič ne imeli, in vender vse posedemo.“³

Sedemstoletna skušnja in zgodovina našega reda nam pravite, da je resnična ta Kristusova

¹ Mat. 19, 29.

² Luk. 22, 35.

³ 2. Kor. 6, 10.

obljuba. Zato sv. Frančišek tako zelo priporoča evangelijsko vboštvo: „To bodi vaš delež, ki vas naj pelje v deželo živih. Tega se, preljubeznivi bratje popolnoma deržite in zaradi imena Gospoda našega Jezusa Kristusa ne želite nigdar nič drugega imeti pod nebom.“

Osmi odstavek.

O mejsebojni ljubezni bratov.

Sv. Frančišek zapoveduje bratovsko ljubezen. Ljubezen mora to evangelijsko vboštvo prijetno delati, težave lajšati in brate prepričevati, da bodo v svojih potrebah in zlasti v bolezni prejemale tolažbo in pomoč. Zato govori sv. Frančišek, kako naj se bratje vedejo mej seboj 1. ko so zdravi, in 2. v bolezni.

I. O mejsebojni ljubezni bratov sploh.

Besede: In kjerkoli so in bodo bratje, naj se domače kažejo mej seboj. In drugi drugemu naj zaupljivo razodene svojo potrebo; zakaj, ako mati redi in ljubi svojega telesnega otroka, koliko bolj mora gdo ljubiti in hraniti svojega duhovnega brata?

1. Bratje morajo ljubeznivo občevati mej seboj. Redovnik ne sme biti v občevanju z brati otožen in žalosten, temuč vesel in odkritosrčen, da more sobrat od njega upati pomoč v potrebi in tolažbo v žalosti. Zato pa ni še zadosti, da brat brata ne sovraži, temuč mora vsaki z drugimi ljubeznivo občevati, kaker z domačimi in kaker občujejo mej seboj dobri otroci istega očeta, da si upa eden drugemu odkriti svojo potrebo.

2. Ni še pa zadosti, da kaže redovnik to ljubeznivo vedenje na zunanje, temuč treba, da ima bratovsko ljubezen tudi v sercu. Vsled tega je dolžan skrivnosti in kar mu je brat zaupal, zase ohraniti in o tem molčati. Ako bi bil kedo zato prijazen, da bi zvedel za tajnosti svojih sobratov in jih potem razodel drugim v svojo ali drugih korist, bi se pregrešil ne samo zoper to opominjevanje sv. Frančiška, temuč tudi zoper naravno postavo.

3. Bratovsko ljubezen treba tudi v dejanju kazati. Kako pa naj si bratje ljubezen v dejanju skazujejo, nam postavlja sv. Frančišek za vzgled mater, ki skerbi in se trudi za svojega otroka. Z besedami: „Zakaj, ako mati redi in ljubi svojega telesnega otroka, koliko bolj mora gdo ljubiti in hraniti svojega duhovnega brata?“ hoče reči naš sv. oče Frančišek: Ako bi tudi

mati zoper svojo naravo ne ljubila svojega otroka, ali bi mu v potrebi ne pomagala, bi vender jaz ne pozabil na svojega duhovnega brata, temuč bi mu iz dna svojega serca skazoval vsa znamenja popolne ljubezni¹. To so dolžni manjši bratje po božji in naravni zapovedi ter zavoljo obljube, ki jih veže: v popolnosti bolj napredovati in ko dobri sinovi sv. Frančiška zvesto spolnjevati.

Generaljne konstitucije ostro prepovedujejo, da ne sme brat bratu zasmehljivih ali zaničljivih imen dajati zaradi njegove narodnosti ali provincije. Gdor bi se pa pregrešil zoper bratovsko ljubezen z besedo, v pismu ali v dejanju, naj ga po zasluženju kaznujejo ko takega, ki mir kali in naj ga prisilijo k zadoščenju².

II. O ljubezni do bolnih bratov posebe.

Besede: „In če bi gdo izmed njih zbolel, mu morajo drugi bratje streči, kaker bi želeli, da bi se njim streglo.“

1. V teh besedah je po razlagi³ Klementa V. prava zapoved, ki pa najbolj zadeva predstojnike; zakaj o njih veljajo besede Sirahove: „Ako so te postavili starašina, . . . oskerbi jih“⁴.

¹ Kerckhove l. c. S. 261.

² Constit. gen. num. 299. et 300.

³ Clemens V. l. c. cap. I. n. 4.

⁴ Sir. 32, in 2.

Predstojniki so po svoji službi in po drugih bratih dolžni skerbeti za bolne brate; preskerbeti jim morajo zdravnika, zdravila, obleko, hrano... Glede duše pa so jih dolžni tolažiti, lepo opominjati in jim svete zakramente deliti... Ako samostan ne premore, so dolžni se zateči k duhovnemu prijatelju kaker nalaga četrto poglavje vodila.

Ker so pa navadno samostanski predstojniki z delom preobloženi, in ne morejo bolnikom sami tako streči, kaker treba, morajo pripravnega brata odločiti za postrežbo bolnikov, sami pa naj pogosto bolnike obiskujejo in se prepričajo, ako brat postrežnik vestno svojo službo opravlja.

2. Gdor je odločen za postrežbo bolnih bratov, mora biti poln ljubezni, krotkosti in potrpežljivosti, ako hoče to zelo težavno službo tudi sè zasluženjem opravljati. Sv. oče Frančišek pravi, da mora bolniku tako streči, kaker želi, da bi njemu v bolezni drugi stregli. Skerbeti mora, da je soba snažna in dobro prezračena, postelja in potrebna obleka čista; paziti mora, da daje bolniku o pravem času zdravila, in predpisano hrano.

Ako predstojnik in postrežnik nemarno skerbita za bolnike, so jih dolžni drugi bratje ne samo pogosto obiskovati, temuč jim tudi postreči.¹

¹ Constitut. general. n. 303.

Reči, ki so odločene samo za bolne brate, ne smejo drugi zdravi rabiti, tudi ako ni v samostanu nobenega bolnika.¹

Gvardijani pa naj pridno skerbijo tudi za stare redovnike, ki še niso v resnici bolni; tudi takim morajo potrebne reči preskerbovati.²

3. Redovnik bolnik naj razodene svojo bolezen predstojniku, ki pokliče zdravnika. Po zdravnikovem predpisu se morata vestno ravnati bolnik in postrežnik. Ker bolnik ostane tudi v bolezni redovnik, naj se varuje, da ne bo zahteval reči, ki so zoper obljubo vboštva, in naj skerbi, da bo o pravem času prejel svete zakramente za vmirajoče. Bolni bratje se pregrešijo *a)* ako se delajo bolj bolne kaker so v resnici; ako precej zahtevajo zdravnika in zdravila ter opuščajo skupne pobožnosti. *b)* Še bolj se pregrešijo, ako iščejo v bolezni bolj drage reči in v veči obilnosti, kaker se spodobi vbojemu redovnemu stanu. *c)* Zelo grešijo, ako si brez predstojnikovega pravega dovoljenja prilaстиjo za bolnike odločene reči.³

III. O sprejemanju gostov.

V vsakem samostanu naj bo nekaj sob odločenih za goste. Sobe naj bodo vedno snažne

¹ Constit. gen. n. 302.

² Constit. gen. n. 306.

³ Kerckhove in Stat. gen. c. 4. §. 6. n. 5. et seq.

in preskerbljene s potrebnimi rečmi. Ko pridejo bratje gosti v samostan, naj pokažejo potovalno pismo predstojniku, ki naj jih prijazno sprejme in ljubeznivo postreže. Bratje gosti, ki mislijo v samostanu ostati čez tri dni, morajo v kor hoditi ter skupne pobožnosti in vaje sè samostansko družino opravljati, ako niso izgovorjeni ali oproščeni zavoljo pravičnega vzroka.

Bratje naj vse, posebno pa duhovnike in redovnike sploh, zlasti pa še dominikane vljudno sprejemajo in dostojno postrežejo zaradi starodavnega prijateljstva mej dominikani in frančiškani od časov sv. Dominika in sv. Frančiška.¹

Kratka vsebina šestega poglavja.

Šesto poglavje obsega: dve zapovedi, a) da naj si bratje ničesar ne prilastijo in b) da morajo bolnim bratom streči, in dva opominjevanja: „To vboštvo naj bo vaš delež,“ in „kjerkoli prebivajo bratje.“

Sedmo poglavje.

Kako naj se pokora nalaga bratom, kateri grešijo.

Ko je postavil naš sv. oče Frančišek podlago evangelijske popolnosti, kaže v tem po-

¹ Constit. gen. n. 307—311.

glavju pomoček in sredstvo vstati iz greha, ako bi kak brat vanj padel, kar se lahko tudi v redu in v samostanu zgodi zaradi satanovih skušnjav in človeške slabosti. Zato zapoveduje, da se morajo bratje podati k provincijalju, ako bi storili kaki prideržani greh; provincijalje pa opominja, da naj take prijazno sprejemajo.

V tem poglavju treba govoriti 1. o prideržanih grehih; 2. o spovednikih bratov. 3. o raznih kaznih v redu; 4. o nepopoljšljivih redovnikih.

Pervi odstavek.

O prideržanih grehih.

Besede. Če se kateri bratov po sovražnikovem spodbadanju smertno pregreši, naj bodo zavezani imenovani bratje do njih se oberniti zaradi tistih grehov, o katerih i. t. d.

I. O prideržanem grehu.

1. Vže od negdaj je v sv. cerkvi navada, da so neketeri veliki grehi prideržani papežu, drugi pa škofom. V našem redu so tudi neketeri grehi prideržani provincijaljem, katerim je pa papež Klement VIII. omejil to oblast prideržati si kaki greh. Zdaj namreč smejo samo na generaljnih kapiteljnih razen navadnih pri redovnikih prideržanih grehov še kak drugi

smertni greh za ves red na provincijalnem kapiteljnu pa za dotično provincijo prideržati. Provincijalji smejo zraven določiti posebno pokoro za neketere velike grehe, ki pa niso prideržani.

2. Kaj zahteva sv. cerkev, da je kaki greh prideržan (*casus reservatus*)?

Prideržani greh mora biti *a)* smertni greh; mali ali odpustljivi grehi niso prideržani; *b)* mora biti zunanji in v dejanju storjen in spolnjen; grehi z mislijo ali željo storjeni niso prideržani, tudi ako so smertni; *c)* mora biti gotovo storjen; ako redovnik dvoji, jeli smertni ali odpustljivi greh, nima prideržanega greha; *č)* mora biti natančno tista hudobija, ki je z besedami prideržanega greha opisana; *d)* storiti mora prideržani greh redovnik, ki ima slovesne redovniške obljube (profes).

II. Zdaj so v našem redu ti grehi prideržani.¹

1. Odpad od reda (apostazija).

2. Prilastitev zoper obljubo vboštva toliko, koliker je smertni greh, in tatvina samostanskih reči, ki so toliko vredne, da naredijo smertni greh.

3. Vbiti, raniti ali jako vdariti katero osebo.

4. Krivo priseči pred redovnem sodiščem.

5. Ponarediti pisavo ali pečat predstojnikov.

¹ Constit. gen. n. 316.

6. Pisma predstojnikov na podložne in podložnih na predstojnike hudobno obderžati, zaderžavati in odpreti.

7. Nečisti greh storjen v svoji versti popolnoma sam seboj ali pa z drugimi.

8. Terdovratna nepokorščina, ako namreč gdo nepokoren ostane, ko je bil v primernih predsledkih trikrat opominjan.

9. Sramotivno pismo narediti, poskerbeti, izdati, ali drugega napraviti, in svetovati za tako pisanje; ravno tako zunaj samostana razodeti reči, ki razupijajo red.

III. Kratka razlaga prideržanih grehov.

1. Prideržani greh, odpad od reda.

Odpadnik je pravi redovnik, ki grešno zapusti svoj red in nima namena se vrniti ali ki hoče iti v drugi red, naj že redovno obleko sleče ali jo na sebi ima. Zato ni pravi odpadnik 1. gdor zapusti svoj red, ko še ni naredil slovesnih obljub; 2. gdor brez dovoljenja svojih predstojnikov svoj red zapusti z namenom iti v drugi red; 3. gdor gre brez dovoljenja iz samostana za nekaj časa z namenom zunaj samostana se klatiti, potem pa se zopet vrniti. Take redovnike imenujejo begune, ketere po najnovejših generaljnih konstitucijah izobčujejo in kaznujejo ravno tako kakor odpadnike, dasiravno nimajo zato prideržka.

2. Toliko si prilastiti zoper obljubo vboštva in toliko samostanskih reči vkrasti, da je smertni greh.

Greh prilastitve stori redovnik, ako brez predstojnikovega dovoljenja kako reč sprejme, hrani podari, zavžije i. t. d. Smertni greh pa stori, ako si toliko prilasti, koliker je pri tatvini svetnih ljudi smertni greh.

Tatvina je sprejetje ptuje reči zoper voljo njenega gospodarja ali oskerbnika. Samostanske reči pa niso samo tiste, ketere so izročene našim predstojnikom, da jih delijo v korist samostana: obleka, hrana, orodje, pohištvo, denar i. t. d., temuč tudi one reči, ketere da predstojnik kakemu bratu v porabo: knjige, moljki, podobe, spisane pridige, rokopisi živega ali mertvega brata, ker se vse to mej samostanske reči šteje. Redovnik se smertno pregreši, ako vkrade samostanske reči v vrednosti 3 do 5 kron. V jedi in pijači pa zahteva p. Kerckhove še enkrat toliko, primerno otrokom, ki svojim starišem vkradejo.

3. Vbiti ali raniti jako vdariti keterokoli osebo.

Pod vbojem se razumeva prostovoljno in krivično vbiti rojenega človeka; zato nima pridržanega greha redovnik, 1. ako krivičnega napadavca vbije, ko ne more bežati in lastnega

življenja na drugi način rešiti; 2. ako pijan ali v spanju drugega vbije.

Rani pa človeka, keder z nožem, mečem ali z drugim orodjem tako rani sebe ali drugega, da ne more rabiti kakega uda. Ako kedo kaj malega rani koga z nohti, zobmi, ali če tudi komu mnogo kervi priteče iz nosa, nima prideržka, dasiravno lahko velik greh stori.

Jako vdariti. Ni vsaki vdarec, ki je lahko na sebi smertni greh, že prideržek, temuč še le takrat, 1. ako zelo poškoduje telo, n. pr. pokveči ali pohabi ud, izbije zob; 2. glede na osebo, n. pr. ako vdari škofa, provincijalja, predstojnika; 3. glede pohujšanja, ako vdari osebo pred svetnimi, novinci; 4. glede kraja, n. pr. na javnem, v cerkvi, pred družino; 5. glede časa, ako vdari klerik oblečen v cerkveno obleko, pri procesiji, očitni molitvi, službi božji, v koru mej brevirjem; 6. glede načina, ako klerika sleče, z odpadki na obrazu vmaže.

Prepovedano je tedaj raniti ali vdariti keterokoli osebo kaker tudi samega sebe.

Na tla vreči, suvati drugega, ni pravi vdarec.

4. Kriva prisega pri redovni sodbi.

„Kriva prisega je po besedah sv. Tomaža Akvinskega s prisego poterjena laž.“¹

¹ 2—2. 98. I.

Tega prideržanega greha nima redovnik, ako po pomoti krivo priseže pred sodnikom, ki ima čeznj oblast, v reči, ki zadeva redovnika; n. pr. ako je sodnik redovnikov predstojnik, ali škof v rečeh, v katerih so redovniki podložni škofu.

5. Ponarediti pisavo ali pečat predstojnikov.

Ta greh stori redovnik, ako predstojnikovo uradno pismo hudobno ponaredi, ali mu kaj doda, izbriše, pokvari z namenom, da bo laž dodal, ali resnico izbrisal v škodo drugega; greši tudi zoper ta prideržek, ako hudobno pritisne uradni (predstojnikov) pečat, ali ga celo ponaredi.

Predstojniki so: generalj, provincijalj, komisar, gvardijan, prezident, superior in vikar v odsotnosti gvardijanovi. Pismo mora biti uradno, ne zasebno, od in za predstojnika. Zato nima tega prideržka *a)* ako koga predstojnik sam prosi, da naj ga podpiše; *b)* ako to stori iz šale, ali *c)* da bo njegovo pismo bolj gotovo prišlo po pošti, ker nima namena prevariti in škoditi.¹

6. Pisma predstojnikov na podložne in podložnih na predstojnike hudobno obderžati, zaderžavati ali odpreti.

¹ P. Venant. Łyszczarczyk, Comp. privil. pag. 86.

Pismo obderžati pomenja hudobno storiti, da pisma ne prejme oni, na katerega je naslovljeno. Pismo zaderžavati se pravi, storiti, da ga dotični ne prêjme o pravem času. Brez greha ni sicer, prideržka pa nima a) gdor odperto pismo bere; b) ali zaperto pismo bere pri luči i. t. d. Ako pa sam pismo odpre in ga tudi ne bere, ima prideržani greh.

7. Nečisti greh storjen v dejanju sè seboj ali z drugimi.

Dve versti nečistega greha ste prideržane, namreč, katerega stori redovnik sam seboj, ali pa z drugimi. Oskrumba samega sebe je prideržek, ako je 1. prostovoljno storjena in 2. ako je po zunanjih grešnih činih nastala. Prideržek pa ni, ako nastane oskrumba samega sebe v spanju radi naravnih vzrokov, ali radi potrebnih in brez slabega namena storjenih dejanj, tudi ako bi kedo potem občutil dopadajenje in bi vanj privolil. V tem slučaju bi sicer smertno grešil, prideržka pa bi vendar ne imel. To velja tudi, ako nastane oskrumba samega sebe ne po zunanjih dejanjih, temuč samo po grešnih mislih.

Nečisti greh z drugimi je lahko navadni nečisti greh (fornicatio), sodomija ali prešeštvovanje (adulterium), ali nesramnost sè živaljo (bestialitas), kaker je že greh z neomoženo

osebo, ali osebo svojega spola ali z omoženo, ali z neumno živaljo.

8. Terdovratna nepokorščina, ako namreč gdo po trikratnem predstojnikovem opominjevanju s primernimi presledki nepokoren ostane.

Da je ta nepokorščina prideržani greh, treba *a)* da predstojnik redovnika trikrat opomni; *b)* da je mej vsakem opominom vsaj nekoliko ur presledka, da se more namreč redovnik zbrati in pripraviti na vboganje in *c)* da mu predstojnik zapove pod pravo pokorščino in v reči, ki zadostuje za smertni greh.

9. Sramotivno pismo (spis) narediti, poskerbeti, izdati, ali drugega napraviti in mu svetovati za tako pisanje; ravno tako zunaj samostana razodeti reči, ki razupijajo red.

Vsako našteto dejanje je zoper čast bližnjega in reda, ter spada mej prideržane grehe, ako je opravljanje ali obrekovanje smertni greh. Tu ni gledati, ako se je dotični v sramotivnem pismu (spisu) podpisal ali ne. Tudi ne, ako je bilo pismo precej ali še le pozneje javljeno, zadostuje, da je kedo imel namen ga objaviti. Zakaj hudobija tega greha obstoji v tem, da se komu po krivici pripisuje greh, ali pa da se sicer res storjen, toda tajen greh brez pravice javi.

Ako mašnik tak spis napravi ali v časopis da, naj ga provincijaljš za določen čas suspendira; ako pa to stori klerik ali lajik, naj mu prepove sv. obhajilo za nekaj časa.¹

IV. Gdo stori prideržani greh?

Prideržani greh morejo storiti samo tisti redovniki, ki so že naredili slovesne obljube; drugi redovniki pa z neslovesnimi obljubami, novinci in samostanski tretjeredniki, dasiravno so pod predstojnikovo oblastjo (jurisdikcijo) in ne pod škofovo, so vendar izvzeti provincijaljšu in škofu prideržanih grehov.²

V. Gdo sme odvezati prideržane grehe?

Besede. O katerih grehah je bilo mej brati določeno, da se je treba oberniti do samih provincijaljšnih ministrov?

Sv. oče Frančišek zapoveduje bratom, ki padejo v prideržani greh, da morajo iti k provincijaljšu brez odlašanja. Zakaj, ako tudi svetni grešnik ne sme odlašati z dobro spovedjo se z Bogom pomiriti, koliko bolj pa je še redovnik dolžan opraviti kmalo sv. spoved!

Po razlagi Gregorja IX. in Inocencija IV. so bili v začetku našega reda smertni grehi

¹ Const. Gen. n. 336.

² Da Vincenca c. VII. §. 1.

samo takrat prideržani, ako so bili javni in drugim v pohujšanje. Da je tedaj redovnik pohujšljivec to pohujšanje popravil, je moral iti k provincijalju. Po sedanjih generaljnih konstitucijah so grehi prideržani tudi, ako so tajni. Ni pa treba iti k provincijalju, temuč se sme spovedati pri spovedniku, ki ima od provincijalja potrebne pravice. V naši provinciji smejo prideržane grehe odvezati vsi provincijalji, kustozi, definitorji, samostanski predstojniki, ako jih ni doma, pa njihovi vikarji, in ketere provincijalj zato posebe imenuje. Papeži in generaljne konstitucije nalagajo provincijaljom, da naj v vsakem samostanu po velikosti samostanske družine enega ali več penitenciarjev, to je spovednikov imenujejo, katerim dajo pravico prideržke odvezavati.¹

VI. Kako naj provincijalji redovnike s prideržkom sprejemajo.

Besede: Ministri pa sami, ako so mašniki, naj jim milostljivo nalože pokoro i. t. d.

S temi besedami opominja sv. Frančišek provincijalje in spovednike, da naj po Jezusovem zgledu ljubeznivo sprejemajo grešnike in da naj ne bodo nevoljni ali jezni, ko se jim obtožujejo velikih grehov. Zakaj z grehom (jezo) ne bodo grehov odpravili, in spovedanci

¹ Clemens VIII. Decr. 26. Maji 1593.; Const. Gen. n. 315.

si v drugič ne bodo več upali priti k sv. spovedi. Pokoro naj jim naložijo primerno grehom, da bodo Bogu zadostili za razžaljenje, ljudem pa za dano pohujšanje.

Drugi odstavek.

O spovedi redovnikov.

1. Papeži Klement IV., Bonifacij VIII., Leon X., Klement VIII. in drugi zapovedujejo, da se morajo redovniki spovedovati samo pri svojih redovnih spovednikih, in sicer zato, da bi neketeri brez predstojnikovega dovoljenja hodili k spovednikom zunaj reda in se tako znebili jurisdikcije svojih predstojnikov.

2. Pri vsakem spovedniku sme redovnik svojo spoved opraviti; *a)* v svetem letu za popolni odpustek; *b)* keder je postavno zunaj samostana in nima razen enega tovariša spovednika svojega reda. Vsaki poterjen spovednik redovni ali svetni ga sme kar naravnost odvezati vseh cenzur in grehov, tudi onih, ki so v redu prideržani; samo da tega ne stori redovnik iz prevare zapovedi (in fraudem legis); *c)* keder provincijalj dovoli onim samostanom, kjer sta samo po dva ali trije spovedniki, da se spovedujejo pri zunanjih spovednikih.¹

¹ Const. Gen. n. 314.

Tretji odstavek.

O kaznih.

Deseto poglavje vodila nalaga predstojnikom, da morajo svoje podložne po svoji moči na pot poboljšanja pripeljati, ako grešijo. Najprej jih morajo po očetovsko, o pravem času ljubeznivo opominjati; keder pa taka opominjevanja ne zadoščujejo, treba tudi kaznovati, kaker zahtevata ljubezen in pravica. Posebne kazni v našem redu so te:

1. očitno posvariti na zboru pogreškov (in capitulo culparum);
2. hrana kruh in voda;
3. pred družino na tleh sedé ali klečé jesti;
4. duhovne vaje opravljati daljši ali krajši čas;
5. prepoved iti iz samostana za nekaj časa;
6. ločen biti od samostanske družine za določen čas, in sicer tako, da se ne sme vdeleževati skupnih opravil in da ne sme brez posebnega predstojnikovega dovoljenja sè sobrati govoriti;
7. vzeti pravico, da ne sme voliti niti izvoljen biti;
8. vzeti komu naslove n. pr. adm. venerandus i. t. d. ali prednost radi službe, katero je opravljal;
9. vzeti komu postavna dejanja, s tem da ga nesposobnega za redovne službe razglasijo, t. j. za take, ki so združene s častjo in predstojništvom, kaker provincijalja, definitorja, gvardijana;
10. vzeti komu službe reda, tako, da ni sposoben ne samo

za naštete službe, temuč tudi za spovedovanje, pridiganje in učenje; 11. prepoved prejemati ali deliti svete zakramente (*suspensio a divinis*); 12. zapoditi iz reda.

II. Kaznovanje grešnikov posebe.

1. Kazen za prilastivce kake reči je, da mu vzamejo vsa postavna dejanja (pod št 9.), da opravlja duhovne vaje določen čas in mu odrečejo cerkveni pogreb.

2. Ako je znano, da se je gdo pregrešil zoper sv. čistost, naj ga suspendirajo, ako je mašnik; bratom klerikom in lajikom določi provincijalj po svoji razumnosti in velikosti greha, čas, do keterega ne smejo pristopiti k sv. obhajilu. Razen tega naj opravijo duhovne vaje, in naj jim prepovejo iti iz samostana nekaj časa, ali pa naj jih ločijo od samostanske družine. Ako je pa greh skrit, naj jih predstojnik po svoji modrosti in gorečnosti ostro sicer, toda skrivno kaznuje. Ako bi kaj takega storil redovnik z neslovesnimi obljubami in je greh očiten, naj prosijo generalni definatorij, da ga iz reda odpustijo; ako je pa njegov greh skrit, naj ga nagovorijo, da sam prosi za dispenzo neslovesnih obljub. Ako bi pa gdo storil greh, ki se še imenovati ne sme (kar Bog vari), naj ga še bolj ostro kaznujejo, kaker je zgoraj rečeno. Ako drugič

pade, naj se kazni podvojijo; ako bi pa tretjič imenovani greh storil, naj ga imajo za nepoboljšljivega in ko izročijo potrebne dokaze, naj prosijo generalni definatorij, da ga iz reda zapodijo.

3. Oni, ki drugega z darili, obljubami, strahom, nepriložnimi, krivičnimi prošnjami nagibajo, da bi za takega ali pa zanj pri volitvah glasoval, ali pa ne glasoval, ako to storijo šest mesecev pred volitvijo, zapadejo kazni po apostoljskih konstitucijah, zgubijo službe in so za vedno nesposobni za nje. Ta kazen je prideržana rimskemu papežu. Vse te kazni se raztezajo tudi na sokrive in na one, ki sami vedó, pa nočejo tega razodeti. Ako bi bili pa tega krivi generalni višji, jih more odvezati samo papež po dekretu Gregorja XIII.

4. Ako bi gdo, kar Bog vari, sramotno ali malo spoštljivo govoril o papeževi osebi, ali o njegovi najvišji časti na zemlji, ali o apostoljskih dekretih in konstitucijah, ali se prederznil zoper nje pisati, naj se vsak, komur se dokaže hudobno dejanje, po velikosti greha nekaj časa v samostanu obderži, ter mu naj vzamejo pravico voliti in izvoljen biti.

Ravno tako naj kaznujejo onega, ki bi zaničljivo govoril zoper kardinalje sv. rimske cerkve, zlasti zoper protektorja našega reda,

zoper škofo in druge prelate posebno zoper generalja.

5. Ako bi gdo nemir delal mej brati, ali razodel veliko neslogo ali pogrške bratov zunaj reda, ali sramotivni spis izdal, in bi bilo to dokazano, naj mu vzamejo naslove in privilegije, kateri so mu radi zaslug ali službe podeljeni, in naj ga zaznamujejo za nesposobnega za redovne službe, kakor dolgo se bo provincijalju in njegovemu definatoriju primerno zdelo. Ako bi kaj takega storil klerik ali lajik, naj v obednici deset dni klečeč jè, in ako je klerik, naj njegovo mašnikovo posvečenje odložijo.

6. Ako ki gdo sramotivno knjižuro izdal ali taki članek spisal, dal javiti ali razširiti v katerem koli časopisu v sramoto reda, ako je mašnik, naj ga suspendirajo, ako je klerik ali lajik, ne sme pristopiti k sv. obhajilu, kaker odloči provincijalj.

7. Ako brat brata sè silo vdari po nasvetu hudega duha, naj ga od izobčenja odveže oni, ki ima to pravico, in sicer pred celo samostansko družino, ako je javno. Dva meseca ne sme iti iz samostana. Ako bi vdaril predstojnika, zraven imenovane kazni, še šest let nima pravice voliti in izvoljen biti.

8. Ako bi gdo ponaredil pismo ali pečat predstojnikov našega reda ali druge

častne osebe, naj sedi zadnji mej enakimi, kakor dolgo odloči predstojnik; ali pa naj ga še ostreje kaznujejo.

9. Gdor bi pismo predstojnikov na podložne ali pismo podložnih na predstojnike hudobno odperl, ali prideržal, naj se po mnenju provincijaljevem suspendira, ako je klerik, ako je lajik, naj na zadnjem mestu sedi, in deset dni duhovne vaje opravlja.

10. Keteri bi se spuntali zoper drugega zlasti zoper predstojnika, naj jim vzamejo vse redovne službe, dokler jih ne oprostijo po primernem zadoščenju generalj ali provincijalj. Ako bi kleriki ali lajiki kaj takega storili, naj rečejo kulpo pred vso samostansko družino in naj opravljaajo deset dni duhovne vaje.

11. Tisti brat, ki bi vedé in kri-
vično v veliki reči obdolžil kakega redovnika pred katerim koli sodnikom ali vizitatorjem, naj se za tri leta razglasi za nesposobnega za vsako službo; ako je pa lajik ali klerik, naj dela eno leto novicijat.

12. Oni, ki se zatečejo k svetnim, da bi našli milost v dosego služeb in časti, precej zgubijo pravico aktivno in pasivno in so za vselej nesposobni vsled apostoljskih konstitucij. One pa, ki rabijo pomoč svetnih ljudi, da bi jih predstavili s kakega kraja, ali pa da

bi ne bili prestavljeni, naj predstojniki po velikosti zadolženja kaznujejo.

13. Gdor bi darove delil ali obljubil komu, da bi zanj službe in časti dobil, naj bo kaznovan ne samo sam, temuč tudi brat, ki je dar sprejel, s kaznijo, katero določujejo cerkvene zapovedi (cánones) zoper simonijo in apostolske konstitucije zoper delitev darov.

14. Gdor bi se zopet vpijanil, naj opravi duhovne vaje, za čas naj ne gre iz samostana in ves ta čas naj samo vodo pije.

15. Poglavitne kazni za odpadnike so: naj se obderžijo v samostanu in ne smejo iti iz samostana brez dovoljenja; opravijo naj duhovne vaje in so suspendirani. Ker ima pa odpad stopinje glede velikosti, naj se te in druge še ostrejšše kazni ne rabijo pri vseh enako, temuč se treba vedno ozirati na velikost greha, na dolgost časa in na grehe v odpadu storjene.

Četerti odstavek.

O nepoboljšljivih.¹

Gdor stori tri velike, zunanje in očitne grehe v samostanu ali zunaj in je gotovo, da je bil zaradi njih opominjan, in ne daje zna-

¹ Constit. gen. n. 349—351.

menja poboljšanja, se more ko nepoboljšljiv s tem kaznovati, da ga zapodijo iz reda. Da ga pa morejo zapoditi, se treba ravnati, kaker predpisujejo rimski papeži. Sodnijsko mora biti dognano, da je nepoboljšljiv; juridično morajo biti zoper njega odobrena, pregledana in napravljena akta, da je namreč storil tri velika zla in da je bil trikrat opominjan. Keder ni več upanja, da bi se poboljšal, sme provincijalj sè svojimi definatorji izreči, da je dotični krivičnik nepoboljšljiv; zapoditi ga pa ne sme, dokler ne izreče generalj sè soglasjem svojega definatorija obsodbe, da naj se zapodi. Sestavljena akta treba poslati generalju. Ko je pa kedo krivim spoznan velikega greha, mora svojo obsodbo lastnoročno podpisati, in spis se hrani v arhivu.

Kratka vsebina sedmega poglavja.

V tem poglavju je:

1. zapoved, ki ima moč zapovedi, da morajo iti k provincijalju, ako so storili prideržani greh;

2. opominjevanje, da jim provincijalji milostljivo pokoro naložijo;

3. nagovarjanje, naj se varujejo, da se ne bodo jezili in vznemirjali radi drugih grehov.

Osmo poglavje.

O volitvi generaljnega ministra tega reda in o binkoštnem kapitelju.

Sv. oče Frančišek je dobro vedel, da brez vodstva ne more nobena človeška družba dolgo obstati. Zato je za to vodstvo preskerbel v tem poglavju, ko je v prejšnem poglavju poskerbel za duhovno vodstvo. Vse ude svojega reda je podvergel verhovnemu predstojniku ali generalju. Zapoveduje tedaj svojim bratom, da morajo zmirom imeti enega brata za generalja, keterega morajo voliti na binkoštnem kapitelju. Njemu morajo biti pokorni; ako pa bi bil generalj nesposoben za vodstvo celega reda, morajo provincijalji novega izvoliti in sami pa smejo tudi v svojih provincijah imeti kapitelj.

V tem poglavju treba tedaj govoriti 1. o vladanju reda; 2. da morajo iti provincijalji na binkoštni kapitelj; 3. da morajo novega izvoliti, ako ni več sposoben za vodstvo reda in 4. da smejo sami v svoji provinciji imeti kapitelj.

Pervi odstavek.

O vodstvu reda.

Besede: Vsi bratje morajo enega izmed bratov ravno tega reda zmirom imeti za generaljnega ministra celega reda.

V teh besedah je zapoved (habens vim praecepti) in ž njo nalaga sv. Frančišek, da mora ves red imeti enega verhovnega predstojnika, ki mora biti ud reda manjših bratov. Tega morajo izvoliti provincijalji in samostojni kustosi za dvanajst let.¹

Ako ne bi hoteli provincijalji in kustosi izvoliti generalja, so dolžni drugi bratje oberniti se na apostolski sedež.

Generalj pa ne vlada sam reda, temuč ima dvanajst svetovavcev ali definatorjev, ki so izvoljeni samo za šest let² in zastopajo svojo skupino provincij. Ves red je namreč razdeljen v provincije in kustodije, ki so razdeljene v dvanajst skupin in vsaka skupina provincij ima vedno svojega generaljnega definatorja. V peti skupini so: kustodija sv. dežele, daljmatinski provinciji, bosenska in hercegovinska, kranjska (slovenska sv. Križa) in obe tiroljski.

Generalj je neposredni naslednik sv. Frančiška, keterega so dolžni manjši bratje vbogati.

Drugi odstavek.

O generalnem kapiteljnu.

Besede. In ko odstopi, naj mu izvolijo naslednika provincijalni mi-

¹ Pius IX. Decr. Sanctissimus d. 23. Maji 1862.

² Papež Gregor IX. je na generalnem kapiteljnu leta 1239. dodal generalju generaljne definatorje.

nistri in kustosi pri binkoštnem kapiteljnu.

1. Ako se generalj prostovoljno odpove svoji službi, ali vmre, ali če pretečejo leta njegovega generaljata, morajo provincijalji, samostojni kustosi in drugi, ki imajo pravico, drugega izvoliti.

2. Generaljni kapitelj mora biti na binkoštno soboto, ako papež drugega dneva ne odloči. Pred generaljnim kapiteljnom in kongregacijo so predpisane molitve za srečen izid¹; kraj za kapitelj odloči generalj. Na kapitelj morajo iti provincijalji sami, ako so sami zaradi bolezni ali drugega postavnega vzroka zadržani, gre namesto njih kustos provincije². Iti morajo na kapitelj, kederkoli jih pokliče generalj, ne samo takrat, keder treba izvoliti novega generalja, ali generaljne definitorje. Redno je kapitelj vsako dvanajsto leto, da izvolijo novega generalja, vsako šesto leto je pa kongregacija, da izvolijo nove definitorje.

Tretji odstavek.

O zapovedi, da morajo provincijalji novega generalja izvoliti, ako stari ni več sposoben.

Besede. Če bi se pa kedaj zdelo vsem provincijalnim ministrom in ku-

¹ Constit. ger. n. 414.

² Constit. gen. n. 592.

stosom, da imenovani minister ni sposoben za službo in splošno korist bratov, so dolžni imenovani bratje, ki imajo pravico voliti, v imenu Gospodovem drugega izvoliti za kustosa.

V teh besedah je prava zapoved, ki veže provincijalje, da morajo izvoliti novega generalja, ako ni vladajoči več sposoben za to službo. Nesposoben pa je, ako je zelo star, dolgo bolan, ako zgubi pamet, ali ako bi premalo skerbela za redovno življenje, ali bi sam ne spolnjeval vodila, ali bi celo dobre redovnike preganjal, slabe pa podpiral i. t. d.

Ako je večina provincijaljev prepričana, da generalj res ni več sposoben vladati reda, morajo drugega izvoliti za kustosa, to je za variha, ki mora varovati brate, da se ne bo nihče pogubil. Zato mora generalj svoje podložne brate učiti, za dobro oserčevati in voditi po potu čednosti, ako treba pa tudi opominjati in kaznovati, ker bo moral dati na sodbi strog odgovor Bogu, ako se bo kateri brat zaradi njegove nemarnosti pogubil.

Četerti odstavek.

Da smejo provincijalji imeti kapitelj.

Besede: Po binkoštnem kapiteljnu pa morejo posamezni ministri in ku-

stosi, če bodo hoteli in se jim bo prav zdelo, ravno tisto leto v svojih kustodijah svoje brate enkrat na kapitelj sklicati.

V teh besedah je prostost, ki dopušča provincijaljem in samostojnim kustosom, da smejo po generaljnem kapiteljnu na provincijalni kapitelj sklicati svoje brate. Papeževi dekreti in generaljne konstitucije¹ pa nalagajo provincijaljem, da morajo imeti vsako tretje leto provincijalni kapitelj, kjer izvolijo novega provincijalja, kustosa in štiri definatorje za tri leta ter predstojnike za posamezne samostane; mej tem pa skličejo še eno ali dve kongregaciji, kjer nove samostanske predstojnike izvolijo ali pa stare poterdijo i. t. d.

Kratka vsebina osmega poglavja. V tem poglavju so:

1. štiri zapovedi (vim praecepti habentia):

a) da morajo vsi bratje vedno imeti enega izmed bratov tega za generaljnega ministra;

b) da ga morajo strogo ubogati (je že v 1. in 10. pogl.);

c) da morajo provincijalji in kustosi priti na generaljni kapitelj;

č) da morajo provincijalji novega generalja izvoliti, ako spoznajo, da vladajoči nivač sposoben.

¹ Clemens V. l. c. Cap. XII. Concil. Trid., Constit. gen. n. n. 464.

2. prostost, da smejo provincijalji in kustosi v svojih provincijah in kustodijah kapitelj imeti, ako se jim koristno zdi.

Deveto poglavje.

O pridigarjih.

V prejšnjem poglavju je poskerbel sv. Frančišek za svoje brate dobre pastirje, predstojnike, ki morajo skrbeti za njihovo zveličanje, v tem poglavju pa govori, da naj bratje delajo za zveličanje vernih, da naj kot goreči aposteli oznanjajo besedo božjo. Nadalje omenja, gđaj smejo pridigati in kako naj oznanjajo večne resnice. Zato treba v tem poglavju govoriti 1, kaj se tirja, da sme manjši brat pridigati in 2. kako treba pridigati.

Pervi odstavek.

Kaj se tirja, da sme manjši brat brez greha pridigati.

Ako želi manjši brat brez greha pridigati, treba, 1. da mu škof dovoli in 2. da ga generalj spraša, poterdi in mu pridigarsko službo izroči.

I. O škofovem privoljenju.

Besede: Bratje naj ne pridigajo v škofiji kakega škofa, ko jim bo prepovedal.

V teh besedah je prepoved, ki nam prepoveduje pridigati, ako nam škof prepove. Ako nam škof izrečno ne prepove, bi smeli pridigati v njegovi škofiji, toda tridentinski zbor prepoveduje vsem redovnikom pridigati zunaj svojih redovnih cerkev, ako jim njihov škof izrečno ne dovoli.¹

Tudi v svojih redovnih cerkvah jim prepoveduje ta zbor pridigati, ako jih niso njihovi redovni predstojniki sposobnih spoznali za pridiganje in jim te službe niso izročili. Razen tega so dolžni redovniki se škofu predstaviti in ga prositi blagoslova, ako to zahteva.

Mnogi cerkveni zbori zahtevajo, da mora biti pridigar 30 let star, da je mašnik ali vsaj dijakon; drugim klerikom in lajikom pa prepoveduje sv. cerkev pridigati.

Dekani, župniki in drugi duhovni pastirji pa nam ne smejo prepovedati pridigati. Po določilu Aleksandra IV. in Martina V. smemo pridigati tudi zoper voljo župnikov i. t. d.², ako nam je dovolil papež, ali njegov delegat ali pa dotični škof. Da se pa mir ne kali in edinost ne ruši ter pohujšanje ne dela, je bolje, da se ravnamo po svetu sv. očeta Frančiška, ki pravi v svoji oporoki: „V župnijah nečem pridigati zoper njihovo (župnikov) voljo.“

¹ Conc. Trid. sess. 5. c. 5. de Reformat.

² Alexander IV. Constit. Non insolitum; Martinus V. Constit. Ad fructus uberes.

II. O izprašanju in poterjenju pridigarjev ter o izročenju pridigarske službe.

Besede. In nobeden bratov naj se nikaker ne prederzne pridigati ljudstvu, ako ga ni generaljni minister tega reda izprašal in poterdil ter mu pridigarske službe dovolil.

Ako hoče redovnik brez greha pridigati, ga mora izprašati generalj ali provincijalj, sam ali pa po drugih, ako se mu primerno zdi. Pravico poterditi za pridigarja je podelil papež Nikolaj III. tudi provincijaljem z definatorji na kapiteljnu ali kongregaciji zbranimi,¹ katero pa generalj lahko omeji.²

Navedene besede vodila in tridentinski zbor zahtevajo, da se morajo generalj in provincijalji sami ali po drugih prepričati, če je manjši brat sposoben za pridigarsko službo. Ako ni izprašan in poterjen ne sme brez greha v cerkvi ljudstvu javno pridigati.

Drugi odstavek.

Kako in o čem treba pridigati.

I. Nauki sv. očeta Frančiška.

Besede. Svarim in opominjam pa te brate, da naj bodo v njihovih pridigah, ketere imajo, besede dobro

¹ Nicol. III. l. c. art. XI.

² Constit. gen. n. 638.

prevdarjene in dostojne v korist in spodbujenje ljudstva, in naj jim oznanjajo grehe in čednosti, kazni in slavo v kratkem govorjenju, ker je skrajšal besedo Gospod na zemlji.

1. Kake naj bodo njihove pridige glede besed?

Sv. Frančišek opominja pridigarje, da naj rabijo v svojih pridigah dostojne besede, da ne bodo nobenega pohujšali, smešili ali sramotili, ali učili krivih nauk in naj se dobro pripravljajo za govore.

2. Kaki namen naj imajo? Pridigajo naj v korist in spodbujajo poslušavcev, ne pa zaradi prazne časti ali časnega dobička.

3. Kaka tvarina naj bo v njih govorih?

Poslušavcem naj govorijo o grehu in kako naj se greha varujejo, o dobrem ali o čednostih, pridigajo naj, da naj se poslušavci bojijo kazni, upajo in hrepenijo pa po nebeški slavi.

4. Njihove pridige naj bodo glede dolgoti kratke po Jezusovem zgledu, da si bodo tem bolj poslušavci zapomnili njihove besede.

II. Generaljne konstitucije nalagajo pridigarjem :

1. Da si ne smejo sami iskati pridig, in sicer pod kaznijo izgubiti pridigarsko službo. (št. 639.)

2. Predstojniki ne smejo pogosto pošiljati istih pridigarjev in jim ne smejo dovoliti dolgo ostati zunaj samostana. (št. 642).

3. Nalagajo, da naj se pridigarji ravnaajo po cerkvenih predpisih (št. 644.) in naj sami pobožno in spodbudno živijo. (št. 645.)

Kratka vsebina devetega poglavja.

V tem poglavju so:

1. dve zapovedi: *a)* da ne smejo bratje pridigati v škofiji, ako jim dotični škof prepove; *b)* da ne smejo pridigati, ako niso poverjeni (*praecepta aequipollentia*).

2. opominjevanja za pridigarje, kako naj pridigajo v korist in spodbujajo ljudstva.

Deseto poglavje.

O svarjenju in kaznovanju bratov.

Ko je sv. oče Frančišek v zadnjem poglavju poučil svoje brate, kako naj pridigajo vernim v zveličanje, uči v tem poglavju predstojnike, kako naj skerbijo za svoje podložne, da ne bodo v gorečnosti opešali, ko se svetom občejejo. Zato uči 1. predstojnike, kako naj opominjajo svoje podložne in kaznujejo njihove grehe. 2. Zapoveduje podložnim, da morajo vbogati svoje predstojnike. 3. jim zapoveduje, kaj naj storijo, ako ne morejo duhovno spol-

njevati vodila. 4. Našteva grehe, katerih naj se varujejo, in priporoča čednosti, v katerih naj se vadijo.

Pervi odstavek.

O dolžnostih provincijaljevih na vizitaciji.

Besede. Bratje, ki so ministri in služabniki drugih bratov, naj svoje brate obiskujejo i. t. d.

Ako hočejo provincijalji vestno svoje podložne opominjati ali celo kaznovati, treba 1. da poznajo njihovo življenje, zato pa morajo vizitirati svoje provincije. 2. Ako najdejo pogoške, morajo opominjati in kaznovati, in ako treba. 3. zapovedovati.

I. O vizitaciji ali obiskovanju.

1. Navedene besede vodila ne vežejo sicer pod grehom provincijaljev, da bi morali vizitirati ali obiskavati svoje podložne po samostanih, nalaga jim pa to naravna zapoved in pa tridentinski zbor.¹

Generalj je dolžan obiskati vsako provincijo, ker pa tega sam ne more storiti, sme druge brate poslati, da namesto njega zastopajo pri kapiteljnu.

2. Namen vizitacije. Generalj, generaljni vizitator, provincijalj in samostanski predstoj-

¹ Conc. Trid. sess. 25. de Reformat. c. 20.

niki so dolžni večkrat pogledati in poprašati, kako bratje živijo, kako se vedejo, potrebujejo li kake reči, spolnjujejo li sveto vodilo, in generaljne konstitucije ter kako opravljajo svoje službe. Zvedeti morajo, ako imajo kako dušno ali telesno potrebo, jim li kaj škodi, koristi, imajo li premalo ali preveč reči v porabo i. t. d. Vse to morajo predstojniki vedeti. (Hebr. 13, 17.)

Ako zapazijo pogreške, jih morajo opominjati najprej skrivaj in krotko; ako to nič ne pomaga ali je pohujšanje za vso družino, morajo pogrešek javno posvariti in kaznovati, vedno pa ponižno in ljubeznjivo.

3. Vizitirati morajo:

a) kraje, presv. Rešnje Telo, relikvije svetnikov, sveto olje, oltarje, spovednice, cerkev, sakristijo, cerkveno obleko, sveto posodo in kar spada k službi božji; nadalje, pôrto, samostan, sobe bratov in bolnikov, delavnice in druga poslopja. (št. 654—657).

b) osebe, ketere vse in posamezne k sebi pokličejo ter vprašajo o službi božji, koru, o skupnem obedovanju in branju v obednici. Pozvedeti morajo, ako je gdo v samostanu nepokoren, ali greši zoper vboštvo, ali ima denar? Imajo li vtemeljene pritožbe zoper samostanskega predstojnika, provincijalja? So li šole dobro vrejene i. t. d. Na ta in druga vprašanja so dolžni vsi odkritosrčno odgovoriti. Ne smejo pa

razodeti vizitatorju niti provincijalju pogrškov svojih sobratov, zaradi katerih so že bili posvarjeni in so se tudi res poboljšali.

Glede na pogrške sobratov treba se splošno ravnati: 1. Keder je greh skrit in nobenemu v družini ne škodi, naj ne pove brat precej predstojniku, temuč naj ga sam bratovski opomni. 2. Velikih grehov svojih sobratov ne smejo pod smertnim grehom razodeti predstojnikom, ako jih je že predstojnik kaznoval zaradi teh in so se že res poboljšali. 3. Keder lahko samostanski predstojnik grehe bratov popravi ali odverne, ne smejo bratje teh grehov vizitatorju ali provincijalju povedati, razen ako neče samostanski predstojnik svoje dolžnosti storiti. 4. Nihče ni dolžan vizitatorju razodeti grehov svojih sobratov, ketere je zvedel po drugih. (Kerekhove.)

II. Samostanski predstojniki provincijalj

so dolžni svoje podložne opominjati, svariti in tudi kaznovati, keder se pregrešijo, zato da greh odstranijo in pohujšanje odpravijo. Vodilo jim nalaga, da naj ponižno in ljubeznivo grehe kaznujejo, sicer pa ko predstojniki, ki morajo vedeti, kedaj in kako morajo opominjati, svariti in kaznovati, da bo v korist samostanski družini. O kaznih glej 7. poglavje vodila.

III. Predstojniki našega reda imajo pravico;

Zapovedi dajati svojim podložnim, to je, jim zapovedovati in prepovedovati reči, ki niso zoper kako božjo in cerkveno zapoved, vodilo, generaljne konstitucije, predpise generaljnih in provincijalnih kapiteljnov, to je, kar ni greh in grešna priložnost, n. pr. molitev, mertvičenje, da naj svojo obleko kerpajo, tuniko nosijo, bolnemu bratu lahko zapovejo, da se ne sme postiti. Zapovedati ali prepovedati pa ne smejo: a) da se v očitni potrebi niso dolžni postiti; b) gdor ne more vodila duhovno spolnjevati, da se sme zateči k provincijalju; c) da sme prositi provincijalja, ki hoče iti v misijone, ker so te prostosti vodila take, da se jih ne more odpraviti brez škode za ves red ali pa za posamezne brate.

Drugi odstavek.

O pokorščini podložnih.

Besede. Bratje, pa, ki so podložni, naj se spominjajo, da so se zaradi Boga odpovedali svoji volji. Zato jim terdno zapovedujem, da naj vbogajo svoje ministre v vsem, kar so Bogu obljubili spolnjevati in ni zoper njih dušo in naše vodilo.

1. V teh besedah je prava zapoved, ki nalaga manjšim bratom, da morajo vbogati

svoje predstojnike: papeža, dekrete svetih kongregacij, generalja, provincijalja, samostanske predstojnike in njihove namestnike, v vseh rečeh, v katerih ni greha ali grešne priložnosti. Keder redovnik dvojji, je li v zapovedi ali prepovedi greh, mora vbogati. Po nauku sv. Tomaža Akvinskega¹ in sv. Bonaventure² tačas ne dela zoper svojo dušo ali vest, ker je predstojnikova dolžnost določiti, kar sme kedo storiti in si mora vsak misliti, da mu predstojnik ne bo zapovedal greha storiti.

Generaljne konstitucije nalagajo: „Kleriki, lajiki in tudi mašniki študenti naj ne pišejo pisem brez gvardijanovega ali magistrovega dovoljenja. Gvardijan pa ima pravico prebrati vsako pismo, katero bratje pišejo ali prejmejo razen onih pisem, ketere pišejo predstojniki podložnim in podložni svojim predstojnikom in razen pisem patrov provincije, magistra novincev in drugih, kaker je navada v provinciji (št. 674).

2. O grehu nepokorščine.

Ako manjši brat ne vboga svojega predstojnika, ko mu kako reč zapove, greši zoper to zapoved vodila in zoper obljubo pokorščine. Da se pa redovnik z nepokorščino smertno pregreši, treba 1. da ima predstojnik namen za-

¹ Part. 2. q. 96. art. 6. ad 2.

² 2. Sent. dist. 39. art. 1. q. 3. ad ultimum.

povedati pod smertnim grehom; 2. da je zapovedana ali prepovedana reč velika in 3. da je zapoved pravična.

Pervič se tedaj zahteva, da ima predstojnik namen pod smertnim grehom zapovedati in da ta namen zadostno razodene. To se pozna *a)* ako rabi izraze: Zapovem, prepovem; *b)* ako pravi zapovem v imenu božjem, v imenu sv. vodila, sv. Frančiška, zapovem ko predstojnik, ali pod pokorščino; pod kaznijo.

Drugič se za smertni greh zahteva, da predstojnik zapove ali prepove: *a)* veliko in samo na sebi važno reč; *b)* ako zapovedana ali prepovedana reč sama na sebi ni velika, okoliščine pa jo delajo veliko in važno; n. pr. predstojnik prepove iti v kako hišo, družino, ki je sumljiva, ali v mesto iti v kerčmo, ko je tam eden ali drugi samostan.

Tretjič se zahteva, da predstojnik zapove *a)* iz dostojnega, pametnega in pravičnega vzroka, namreč v korist vse samostanske družine ali pa posameznega redovnika; *b)* da ne prestopi meje svoje oblasti in *c)* da ne presegga moči podložnega.

Smertno se redovnik pregreši, ako iz hudobije ali zaničevanja tudi v majhnih rečeh neče vbogati.

Ako redovnik po trikratnem opominjevanju terdovratno neče vbogati, ima prideržani greh.

Tretji odstavek.

O zatekanju k ministrom.

Sv. Frančišek je poznal zadržke, ki bodo njegove brate ovirali, da ne bodo mogli natančno spolnjevati vodila. Zato jim je ne samo dovolil, temuč tudi zapovedal, da se morajo obrniti do svojih predstojnikov, ki jih morajo prijazno sprejemati in v njihovih potrebah pomagati. Zato treba tu govoriti 1. o zapovedi obrniti se na ministre in 2. o dispenciaciji ali polajšanju.

I. O zapovedi obrniti se na ministre.

Besede. In kjerkoli so bratje, ki bi vedeli in spoznali, da ne morejo vodila duhovno spolnjevati, se morajo in smejo obrniti do svojih ministrov.

1. Papež Klement V., pravi, da je v teh besedah prava zapoved in jo lahko spoznamo iz besed. Sv. Frančišek namreč ne pravi samo, da smejo, temuč se morajo tudi obrniti do ministrov, keder vedó in spoznajo, da ne morejo vodila duhovno spolnjevati. Blaženi Teofilj iz Kurte pravi: „Vodilo duhovno spolnjevati, se pravi, vodilo spolnjevati po duhu našega sv. Frančiška in po njegovem pravem namenu, ne pa po skorji čerke. Besede: „ne

more duhovno spolnjevati vodila“, moramo umeti na duhovni način, t. j. ako kedo nima mirnega serca in čiste vesti, v spolnjevanju vodila. Zoper mirno serce in čisto vest pa je, ako bi imel kaki samostan lastnino, ali bi se predstojniki na nedovoljen način zatekli k denarju . . ali bi bila sè samostanom združena župnija, ali ako bi bilo tam nevarno občevanje sè ženskimi, ako so bližnje grešne priložnosti, ali če bratje vodila ne spolnjujejo. V sličnih slučajih se mora redovnik pod smertnim grehom obrniti do ministrov, ki so tudi pod smertnim grehom dolžni poskerbeti vsled vodila in božjega prava“,¹ da se vodilo izpolnjuje.

Do ministrov se mora tedaj redovnik obrniti: 1. keder ne more vodila brez greha spolnjevati ali brez bližnje grešne priložnosti tam ostati radi kraja, kjer prebiva, ker ni skupnega življenja ali ker ne spolnjujejo kake zapovedi, ali če so tam osebe, s katerimi mora le težko živeti, ali ako bi ga zaradi njegove pobožnosti zaničevali, žalili ali ker je z delom preobložen in vedno raztresen, ali zaradi drugih okoliščin, n. pr. ako bi bil v bližnji grešni nevarnosti, grešiti zoper kako božjo ali cerkveno zapoved ali zoper vodilo.

¹ Breve Espozizione della Regola.

2. Ako ve redovnik iz skušnje in pozna, po pravični sodbi, da ne more vodila brez greha spolnjevati ali v istem samostanu brez bližnje grešne priložnosti živeti ne radi sebe, temuč radi drugih.

Ako je pa sam kriv, naj se bolj varuje; ako ne more vodila tako čisto in strogo spolnjevati kaker bi rad, naj vboga svojega predstojnika.

3. Ministri so pa: generalj, provincijalj in samostanski predstojnik. Na te se treba obrniti, keder ne more redovnik brez greha živeti v kakem samostanu, in sicer radi drugih. Najprej se pa mora obrniti na samostanskega predstojnika; ako mu ta ne more ali neče pomagati, treba se obrniti na provincijalja ali vizitatorja in slednjič šele na generalja v pismu ali po drugi osebi. Ako je siljen se podati k provincijalju, mora nesti seboj pisano dovoljenje svojega predstojnika. Tridentinski zbor namreč prepoveduje redovnikom iti iz samostana brez predstojnikovega dovoljenja¹ in po generaljnih konstitucijah ga kaznujejo kot odpadnika.²

4. Besede. Ministri pa naj jih ljubeznivo in dobrotljivo sprejemajo in naj jim bodo tako prijazni, da bodo

¹ Conc. Trid. Sess. 25. de Regul. c. 4., Constit. gen. n. 675.

² Constit. Gen. n. 87.

mogli govoriti in občevati ž njimi ko gospodarji sè svojimi hlapci; zakaj tako mora biti, da bodo ministri služabniki vseh bratov.

Ministri morajo brate ljubeznivo in dobrohotno sprejemati in poterpežljivo poslušati njihove prošnje in želje, ketere naj dobro prevdarjajo in ako jih najdejo opravičene, naj jih po svoji moči vslišijo, tudi ako samo želijo, da bi vodilo strogo spolnjevali, da se ne bodo pregrešili pred Bogom, ko bi lahko greh zabranili ali dobro pospeševali.

II. Oberniti se do ministrov za polajšanje (dispenzo).

1. Ministri smejo postavo razlagati in določiti, da zapoved v takih okoliščinah ne veže. Imajo pa tudi pravico olajšati spolnjevanje kake zapovedi v posameznih slučajih, ker vodilo ni božjega prava, temuč cerkvenega, ketero je sveta cerkev poterdila. Gotovo je, da ministri (predstojniki) ne morejo dispenzirati: prvič od treh redovniških obljub in drugič od vodilnih zapoved: *a)* da ne smejo stopiti iz reda po storjenih redovniških obljubah; *b)* da ne smejo denarja sprejeti, ne sami ne po drugi osebi; *c)* da si ne smejo ničesar prilastiti; *č)* da vbogajo svoje predstojnike; *d)* da ne smejo imeti sumljivega občevanja sè ženskimi in da ne smejo iti v samostane redovnic; *e)* da

ne smejo biti botri; *f)* da prosijo papeža za kardinalja zaščitnika; *g)* da imajo generalja ministra tega reda, in da novega izvolijo, ako ta ni sposoben in *h)* v rečeh, ki so temelj in podlaga reda in zadevajo občno korist vsega reda.¹

2. Predstojniki ne smejo dispensirati tudi v drugih zapovedih vodila: *a)* brez pametnega vzroka; *b)* za vse kraje, osebe in čase, temuč samo za posamezne osebe; *c)* ako bi bila dispensa posamezne osebe škodljiva za ves red; *č)* se morajo ozirati na osebo, ki prosi dispenzo, je li bogaboječ ali poveršen redovnik, ali ne nagiba na zložno življenje; *e)* preden dajo dispenzo naj se posvetujejo sami seboj po ljubezni in razumnosti; *f)* z odločno gotovostjo naj dispenzo dajo ali pa odrečejo, ne da bi jo prepustili vesti prosivčevi.

Ako se redovnik zlaže ali resnico zamolči, ko prosi dispenzo, je podeljena dispensa neveljavna.

Četerti odstavek.

Opominjevanja sv. Frančiška.

Ko je sv. oče Frančišek v tem poglavju dolžnosti predstojnikov do podložnih in podložnih do predstojnikov razložil in sè zapo-

¹ Conc. Trid. Sess. 25. c. 1.

vedjo vterdil, resno opominja vse, predstojnike in podložne, da naj hrepenijo po redovniški popolnosti, ko se varujejo greha in vadijo v čednostih. Zato jih opominja, 1. da naj se varujejo greha, 2. da naj rajši molijo kaker pa se z učenostjo vkvarjajo in 3. da naj se pridno vadijo v čednostih.

I. Naj se varujejo grehov.

Besede. Opominjam pa in nagovarjam v Gospodu Jezusu Kristusu, da naj se bratje varujejo vsake prevzetnosti, prazne časti, nevošljivosti, skoposti, skerbi in prizadevanja za časne reči, opravljanja in godernjanja.

V Gospodovem imenu opominja sv. oče Frančišek svoje brate, da naj se varujejo zlasti sedem grehov, ki nasprotujejo vodstvu predstojnikov in podverženju podložnih ter ljubezni in miru mej brati. Ti grehi so pa:

1. prevzetnost, ki je začetek vsakega greha (Sir. 10, 15.) in najprej pokvari serce, potem pa se razliva v besede, dejanja in vedenje.

2. Prazna čast, ki prihaja iz prevzetnosti in želi vzeti zase, kar je Božje in pokvari dela ter vkrađe redovniku večno plačilo in daje priložnost mnogemu nemiru.

3. Nevošljivost je spremljevalka prevzetnosti; ako se bližnjemu dobro godi, je za-

lostna; ako se mu pa slabo godi, je vesela. Nasprotna je ljubezni Božji in do bližnjega in zelo vznemirjuje serce.

4. Lakomnost obstoji v tem, da hrepeni po časnih rečeh, katerih nima, in jih neče rabiti, keder jih ima. Ker je redovnik z obljubo navezan na vboštvo, se mu mora ta greh zelo studiti.

5. Skerb in prizadevanje za svet, keterega so manjši bratje zapustili, da bi za svoje zveličanje skerbeli.

6. Opravljanje, razodevati resnične pogrške brez pravičnega vzroka; opravljivec greši sam, kakor tudi tisti, ki ga posluša.

7. Godernjanje nastane iz nepoterpežljivosti in prederzne sodbe, s katerimi manjši brat brusi svoj jezik nad bližnjim, zlasti pa nad predstojniki. Tak redovnik moti mir, manjša veljavo predstojnikov in seje seme nepokorščine.

II. O učenju in duhu pobožnosti.

Besede. In naj ne skerbe, da bi se tisti, ki ne znajo pisma, pisma učili, temuč naj gledajo, po čimer morajo pred vsemi rečmi hrepeneti, da bodo imeli duha Gospodovega in njegovo sveto delavnost, da bodo k njemu zmirom molili s čistim sercem.

S temi besedami prepoveduje naš sv. oče Frančišek učenje samo bratom lajikom, ki so

sprejeti v red zato, da namesto hlapcev in svetnih rokodelcev opravljajo v samostanu ročna dela in drugim strežejo. Besede pa: in naj gledajo, po čimer morajo pred vsemi rečmi hrepeneti, da bodo imeli duha Gospodovega in njegovo sveto delavnost, da bodo k njemu zmirom molili s čistim srcem, se ozirajo ne samo na lajike ampak tudi na klerike. Duh Gospodov pomeni duha pobožnosti, ki dela človeka pripravnega za vse, kar se ozira na službo božjo; besede in njegovo sveto delavnost, pomenijo pa stalno in delavno vterjenje, da more mlajši brat vsako dobro delo izveršiti¹.

Po tem duhu Gospodovem morajo manjši bratje bolj hrepeneti kaker po vseh drugih rečeh ker jih on veže z Bogom, dela njegove otroke in jim zadobi večno življenje, ki je več vredno kaker vse druge časne reči.

Ker pa duh Gospodov vedno dela in nigdar ne miruje, zato nas opominja naš sv. Oče, da naj po Jezusovem nauku², zmirom k Bogu molimo, in sicer s čistim srcem v katerem ni samo raztresenosti in nobenega greha, temuč tudi nobenih želj po časnih rečeh in nobenih skerbi za ta svet ter nevrejenih strasti,

¹ Sv. Bonaventura pri P. Kazenberger, Exposit. Reg. Cap. X. Q. IV. Notand. 2.

² Luk. 18. 1.

ker vse to dela dušo nepripravno za molitev in vgašuje duha molitve.

3. Besede. Da bodo ponižni, v preganjanju in boleznih potterpežljivi, in ljubili one, ki nas preganjajo, zmerjajo in dolžijo, zakaj Gospod pravi: „Ljubite svoje sovražnike, molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo. Blager zavoljo pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo.“ Ko je sv. Frančišek naštel grehe, katerih naj se zlasti bratje varujejo, in priporočil molitev, jim priporoča dve čednosti ponižnost in potterpežljivost, ki ste naj potrebnejše v boleznih in preganjanju. Zakaj, gdor ni ponižen in potterpežljiv v boleznih, bo nadležen in siten postrežnikom in bo hotel imeti tudi take reči, ki so zoper sveto vodilo.

Gdor pa želi biti v boleznih potterpežljiv, se mora v potterpežljivosti vaditi, ko je še zdrav, in gdor se vedno vadi v ponižnosti in potterpežljivosti, ne bo nevoljen in se ne bo jezil ob času preganjanja; ker ve, da Bog to pripušča.

Koncem nas vnema sv. Frančišek za te dve čednosti z besedami sv. evangelija, da naj ljubimo svoje sovražnike in molimo za svoje preganjavce ter imenujemo srečne, ki so zaradi pravice preganjani, ker njihovo je nebeško kraljestvo.

Sklepa pa sv. Frančišek to poglavje z besedami sv. evangelija: „Keteri pa vstraja do konca, bo zveličan“¹, da ne bi se naveličali ali obnemogli v tem duhovnem boju.

Kratka vsebina desetega poglavja.

V tem poglavju so:

1. Prava zapoved (*praeceptum formale*), da morajo bratje svoje ministre (predstojnike) vbogati v vseh rečeh, ki niso zoper njihovo dušo in naše vodilo.

2. Zapoved (*praeceptum aequipollens*), da se morajo obrniti do svojih ministrov tisti bratje, ki bi vedeli in spoznali, da ne morejo vodila duhovno spolnjevati.

3. Štiri opominjevanja za dobro:

a) da naj tisti bratje, ki so ministri in služabniki drugih, svoje brate vizitirajo, opominjajo ter ponižno in ljubeznivo kaznujejo;

b) da naj se podložni bratje spominjajo, da so se zavoljo Boga odpovedali svoji volji;

c) da naj ministri krotko in ljubeznivo sprejemajo in tolažijo one brate, ki se do njih obernejo;

č) da naj bratje hrepenijo po duhu Gospodovem in njegovi sveti delavnosti bolj kaker po vseh drugih rečeh.

4. Dvojno svarjenje pred hudim:

¹ Mat. 10, 22.

a) da naj se bratje varujejo vsake prevzetnosti, prazne časti, nevošljivosti, skoposti, skerbi in prizadevanja za ta svet, opravljanja in godernjanja;

b) da naj si neuki bratje ne prizadevajo učenost.

Enajsto poglavje.

Da naj bratje ne hodijo v samostane redovnic.

Ko je sv. oče Frančišek v zadnjem poglavju poučil predstojnike in podložne brate, kake dolžnosti imajo drugi proti drugemu, jih v tem poglavju uči, kako naj občujejo sè svetnimi ljudmi, zlasti pa sè ženskimi, da bodo zvesto ohranili sveto čistost in svoje dobro ime. Zato jim ostro prepoveduje: 1. sumljivo občevanje in posvetovanje sè ženskimi; 2. da ne smejo iti v nobeden samostan pravih redovnic in 3. da ne smejo biti botri ne možkim, ne ženskim.

Pervi odstavek.

O sumljivem občevanju in posvetovanju sè ženskimi.

Besede. Terdno zapovedujem vsem bratom, da naj nimajo sumljivega občevanja in posvetovanja sè ženskimi.

S temi besedami prepoveduje sv. oče Frančišek vsem bratom brez izjeme sumljivo obče-

vanje in posvetovanje z osebami drugega spola. Posvetovanje ima redovnik, ako brez potrebe in pametnega vzroka ženska opravila sprejme in oskerbuje, ali pa se v svojih opravilih posvetuje sè ženskimi in rabi njihovo pomoč.

Občevanje sè ženskami je po nauku sv. Bonaventure lahko sumljivo za druge: a) glede osebe, ako je lepa, mlada, ničemerna, na slabem glasu, nespodobno oblečena ali neprevidna v govorjenju in šali; b) glede vedenja, ako bi se redovnik z osebo drugega spola nespodobno vedel, jo za roko deržal i. t. d.; c) glede kraja in časa, ako se redovnik pogovarja na skrivnem kraju, kjer ju drugi ne vidijo in ne slišijo; ali ako se razgovarja po noči, po dnevi, ko so drugi v koru, v obednici; č) ako redovnik pogosto govori z eno in isto žensko, zlasti, ako bi redovnik rad prikril predstojniku, ali vprašan, mu neče odkritoserčno povedati, ali ako govori sè žensko zoper predstojnikovo prepoved; d) občevanje je lahko sumljivo, ako je redovnik mlad, lahko-mišljen, slabega vedenja, ali ako je podveržen nečistim skušnjavam, ali ima veliko nagnjenje do tega greha.

Občevanje je tudi lahko sumljivo, ako redovnik po drugi osebi pošilja ali prejema pisma, darove, pozdrave i. t. d.

Iz tega vzroka je prepovedal papež Klement X. pod kaznijo, da ne smejo sprejeti in v samostanu imeti mladeničev, bratov lajikov, tretjerednikov, kandidatov, hlapcev i. t. d., ki še niso stari 20 let, samo kleriki novinci so izvzeti.¹ Naše generaljne konstitucije prepovedujejo tako občevanje tudi z dečki, katerih ne sme nihče v svojo sobo voditi. Da celo v sobe drugih bratov ne smejo iti bratje in se v njih razgovarjati: to je namreč ostro prepovedano.²

Drugi odstavek.

O prepovedi iti v samostane redovnic.

Besede. In naj ne hodijo v samostane redovnic razen tistih, katerim je apostoljski sedež dal posebno dovoljenje.

1. V teh besedah je prava prepoved, ki brani manjšim bratom iti v samostan redovnic. Prave redovnice pa so tiste, ki imajo slovesne obljube in papeževo klavzuro kaker benediktinke, karmeličanke, dominikanke, klarise, uršulinke. So pa tudi redovnice, ki imajo škofovo klavzuro, ki smejo iti iz klavzure samo sè škofovim dovoljenjem, kaker so šolske sestre de notres Dames; so redovnice, ki imajo

¹ Clemens X. Decr. d. 16. Mart. 1675.

² Constit. gen. n. 676.

samo domačo, nepravo klavzuro, kaker so vsmiljenke šolske sestre tretjega reda sv. Frančiška i. t. d., ki smejo iti iz samostana keder hočejo samo z dovoljenjem svoje predstojnice. Pod grehom je prepovedano iti v samostane redovnic, ki imajo pravo klavzuro in kamer ne smejo niti moški niti ženske.

2. Tu se morajo manjši bratje ozirati na vodilo, papeževe dekrete in na generaljne konstitucije.

1. Vodilo prepoveduje iti v samostane pravih redovnic, in sicer na tiste kraje, ki so v klavzuri, kamer ne smejo tudi druge osebe iti; v cerkve redovnic iti, na porto, ali na drugi kraj, ki je zunaj klavzure nam vodilo po papeževi razlagi sicer ne prepoveduje,¹ vendar naj se manjši brat tudi teh krajev ogiblje, koliker more.

2. Papeži Sikst V., Pavel V., Urban VIII., Benedikt XIV. pod ostro kaznijo izobčenja prepovedujejo redovnikom brez potrebnega dovoljenja govoriti z redovnicami, tudi se sorodnicami in z dekleti, ki se v samostanu vzgojujejo.²

3. V klavzuro stopiti ali zunaj klavzure z redovnico govoriti nam prepovedujejo tudi naše generaljne konstitucije.³

¹ Nicol. III. l. c. art. XII.

² pri A. Bulsano, cap. XI.

³ Constit. gen. n. 680.

Ako hoče manjši brat brez greha govoriti s kako redovnico na porti, v parlatoriju i. t. d. mora imeti dovoljenje, in sicer od svojega predstojnika, dotičnega škofa (ali njegovega namestnika), in opatice (ako jo imajo redovnice) ter se mora javiti spovedniku redovnic. Vzrok mora biti odobren in govoriti sme samo z ono redovnico, s katero govoriti ima dovoljenje in ne z drugimi.

Tretji odstavek.

O prepovedi, da ne smejo biti botri.

Besede. Tudi botri moških ali ženskih naj ne bodo, da po ti priložnosti mej brati ali od bratov pohujšanje ne nastane.

Botri postanejo pri sv. kerstu in pri sv. birmi duhovni sorodniki kerščenca in birmanca ter njegovih sorodnikov in imajo dolžnost skrbeti za kerščansko vzgojo svojega kerščenca ali birmanca. Ako so stariši nemarni ali ako vmerjejo, jih morajo nadomeščati, česar pa manjši brat ne more, ker ne prebiva vedno v istem samostanu, iz drugega samostana obiskovati svojega kerščenca bi bilo pa težavno, s stroški zvezano, in bi lahko pri drugih nastalo sumljivo občevanje. Radi teh in še drugih vzrokov so tudi drugi redovniki to prepoved

sprejeli v svoje statute. To je prava prepoved, ki veže pod smertnim grehom; od te zapovedi sme samo papež dispensirati.

Četerti odstavek.

O samostanski klavzuri.

I. Klavzuro imenujemo one dele samostana, vert, njive, vinograd, travnike, gozd, ki so sè zidom, plotom, živo mejo ograjeni in kamer pod cerkveno kaznijo ne smejo iti osebe drugega spola, naj bodo stare, mlade ali deklice, ki še niso sedem let stare. Sveta cerkev predpisuje klavzuro redovnikom in redovnicam, da jih varuje v sveti čistosti in v dobrem imenu pred svetom. Zato ne smejo redovniki iti iz samostana brez predstojnikovega dovoljenja, ženske pa ketere koli starosti ne smejo iti v klavzuro brez pisanega papeževega dovoljenja. V našem cesarstvu so izvzete samo cesarica, in nadvojvodinje sè svojim primernim spremstvom.¹

II. Kazen za one, ki se pregrešijo zoper to cerkveno prepoved je :

1. izobčenje prideržano papežu (simpliciter).

a) Izobčena je ženska, ki stopi v klavzuro in ve za to kazen; nedorastle deklice do 12. leta kaznuje škof.²

¹ Pij IX. dne 2. januarja 1858. glej bullarium Capucc. libr. 10. pag. 356.

² S. C. Episc. et Regul. 1. Jun. 1685.

b) Izobčen je predstojnik, redovnik, samostanski hlapec, ki pusti, vabi, svetuje, nagovarja, odobri, pot kaže, odstrani zadržke, vrata odpre, vstop dovoli.¹

2. Oni, ki pustijo žensko v klavzuro, izgubijo isti čas (ipso facto) svojo službo, časti, beneficij, in niso več sposobni za te in druge službe.²

3. Kazen, katero si dotični predstojnik v generaljnih konstitucijah naštetih izbere.³

Samostansko klavzuro sme samo provincijalj določiti, samostanski predstojnik pa je ne sme svojevoljno spreminjati.⁴

Kratka vsebina enajstega poglavja.

V tem poglavju so tri prave zapovedi (praecepta formalia):

1. da ne smejo imeti sumljivega občevanja ali posvetovanja sè ženskimi.
2. da ne smejo iti v samostane redovnic.
3. da ne smejo biti botri.

¹ Avanzini-Bennachi in Constit. Apostolicae Sedis pag. 790. coll. 2.

² Gregorius XIII. l. c. Ton. I. pag. 802. col. 2 Constit. Ubi gratiae.

³ Constit. gen. n. 324.

⁴ Vide Comment. in Constit. gen. § de Clausura.

Dvanajsto poglavje.

O tistih, ki hočejo iti mej Saracene in druge nevernike.

V tem poglavju razodeva sv. Frančišek svojo gorečnost za sveto vero in zveličanje duš ter želi, da bi tudi njegovi bratje označevali sveti evangelij, ne samo v svoji domovini, temuč tudi nevernikom in krivovercem. Naštevata lastnosti, ketere morajo imeti tisti, ki želijo iti mej nevernike. Predstojnikom pa nalaga, da se morajo prepričati, so li prosivci sposobni za misijone ali ne. Red pa ne more imeti dobrih misijonarjev, ako ni podložen sveti rimski cerkvi, terden v katoliški veri in v spolnjevanju svetega evangelija. Zato zapoveduje ministrom, da naj ponižno prosijo papeža za kardinalja protektorja, da bo red po njegovi čuječnosti in oblasti ostal vedno stanovit in v pokorščini do svete cerkve, v sveti veri in v spolnjevanju vodila. Zato treba govoriti 1. o misijonarjih; 2. o kardinalju protektorju.

Pervi odstavek.

O tistih, ki hočejo iti mej Saracene.

Besede. Keterikoli bratov bi po božjem navdihu hoteli iti mej Saracene in druge nevernike, naj prosijo

zato dovoljenja svoje provincijalne ministre; ministri pa naj nikomur dovoljenja ne dajo kaker le tistim, ketere bodo za to poslanje sposobne spoznali.

Apostoljsko delo opravljajo tisti redovniki, ki zapustijo svojo domovino in grejo v dalnje kraje, kjer nevernikom in krivovercem oznanjujejo sveto vero. Za to težavno in nevarno delo sv. oče Frančišek nobenega ne sili, temuč ga prepušča bratom. Zahteva od njih samo 1. da imajo božji poklic, 2. da so sposobni in 3. da prosijo svojega provincijalja dovoljenja in ga tudi prejmejo.

I. Keterikoli bratje bi hoteli po božjem navdihnjenju iti mej Saracene in druge nevernike.

1. Gdor hoče tedaj iti v misijone, ga mora Bog zato klicati; zakaj brez te milosti, ne bo mogel koristno in z božjim blagoslovom opravljati zelo težavne in nevarne misijonarske službe. To božje navdihnjenje ali božji poklic se najbolj razodeva v nagibu, zakaj, da hoče kedo v misijone: širiti čast božjo in delati za zveličanje duš. Gdor gre v misijone iz lahko-mišljenosti, radovednosti, ali da bi se rešil pokorščine in predstojnikov, ali iz drugega ne ravno dobrega namena, nima perve lastnosti, katero zahteva vodilo od njega in naj ne gre

v misijone, da ne bo v nevarnosti pogubiti sebe in drugih.

II. Vodilo zahteva od misijonarja, da je sposoben.

Sv. Bonaventura zahteva:

1. da mora biti terdnega zdravja in krepkega telesa. Kako bi mogel slaboten ali bolehen prenašati vročino, mraz, žejo, lakoto popotovanje po divjih krajih i. t. d.

2. Misijonar mora biti terden v sveti veri; v verskih resnicah mora biti tako poučen, da mora nevedne učiti, in tudi zavračevati one, ki bi mu ugovarjali. Pripravljen mora biti vmreti za sveto vero.

3. Mora biti vterjen v čednostih; ne zadoščuje, da se samo greha varuje, temuč mora biti tudi ponižen, krotek, zmeren v jedi in pijači, da ljubi svojega bližnjega, rad moli, zlasti pa, da je vterjen v sveti čistosti.

4. Misijonar mora že v svoji provinci hvalevredno živeti. Gdor neče v samostanu vbogati svojih predstojnikov, ali je v redovnem življenju nemaren, ali mu morejo kaki drugi pogošček očitati, ni sposoben za misijonarja.

III. Vodilo zahteva, da naj prosijo provincijalja dovoljenja.

Generaljne konstitucije predpisujejo: „Keteri želijo iti v misijone, naj ponižno prosijo božjega razsvetljenja; potem naj se posvetujejo sè svojim spovednikom in šele na to naj pro-

sijo po svojem provincijalju dovoljenja pri generalju. Generalj pa naj samo tistem da dovoljenje, ketere bo našel vredne in pripravne potem, ko je natančno poučen po njih provincijalju. Provincijalji pa naj brez vsakega obzira resnično poučijo generalja ter naj se spominjajo sodbe božje. Bogu bodo morali dati odgovor o dobrem, katero niso pospešili, in o slabem, keterega niso preprečili zaradi dvomljive izjave. Z nobenim izgovorom ne sme nobeden odverniti od tega sklepa onih, ki imajo znamenja tega svetega poklica in so od generalja prejeli dovoljenje.¹

Drugi odstavek.

O kardinalju protektorju.

Besede. H temu pod pokorščino nagagam ministrom, da naj prosijo gospoda papeža enega kardinaljev svete rimske cerkve, ki naj bo voditelj, zaščitnik in svarivec tega reda, da bomo zmirom podložni in podverženi ravno ti sveti cerkvi, stanovitni v katoliški veri, vboštvo in ponižnost ter sveti evangelij Gospoda našega Jezusa Kristusa spolnjevali, kar smo terdno obljubili.

¹ Constit. gen. n. 702—704.

1. V teh besedah je prava zapoved, ki veže ministre prositi papeža, da naj imenuje enega kardinalja za protektorja vsega reda. Generalj ima najprej dolžnost, da sam po protektorjevi smerti ponižno in v imenu vsega reda in vseh provincijaljev prosi papeža, da naj imenuje novega protektorja. Ako generalj zanemari prositi, potem so dolžni provincijalji sami prositi papeža za protektorja. Ako papež neče imenovati kardinalja za protektorja, temuč si sam pri-derži protektorat, kakor sta storila Leon XIII., Pij X. in drugi pred njima, je generalj storil svojo dolžnost.

2. Po konstituciji papeža Inocencija XII.¹ ima kardinalj protektor zdaj te pravice do reda: *a)* da kot vodja pazi in skerbi, da ostane red podložen sveti rimski cerkvi in papežu, to je, da varuje red pred razkolom; *b)* da stanovitven ostane v katoliški veri, to je, da varuje red pred krivovero in *c)* da skerbi za zvesto spolnjevanje vodila, to je, da varuje red pred propadom spolnjevanja vodila.

3. Kot varih ali protektor ima dolžnost varovati red in se zanj potegovati, ako bi ga krivično dolžili, napadali in preganjali.

4. Kot svarivec ali korektor ima dolžnost verhovne predstojnike opominjati in svariti, ako bi zašli s prave poti, ali pa jim pomagati,

¹ Constit. Christifidelium d. 16. Febr. 1694.

ko svoje podložne svarijo. Druge pravice in službe je imenovani papež vzel protektorjem.

Sv. Frančišek sklepa svoje vodilo z istimi besedami, s katerimi ga začenja namreč; „Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevati sveti evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa.“ S Kristusom začne in s Kristusom končuje svoje vodilo.

Kratka vsebina dvanajstega poglavja.

V tem poglavju je:

1. ena prostost, da smejo iti v misijone mej Saracene in druge nevernike;

2. eno opominjevanje, da ministri ne smejo dovoliti iti v misijone nesposobnim;

3. prava zapoved, da morajo ministri prositi papeža kardinalja za protektorja. Sledi konec papeževega pisma (bule).

II. Kratko razlaganje oporoke našega sv. očeta Frančiška.

V zadnjem poletju pred svojo smertjo je sv. oče Frančišek narekoval svojo oporoko. V nji razodeva prav na kratko svoje življenje in želje. Celo oporoko lahko delimo v šest delov: v prvem delu govori o svojem življenju; v drugem o potrebnem spoštovanju duhovnikov in svetih reči; v tretjem o razodenju živeti po načinu svetega evangelija; v četrtem našteva, česa naj se bratje zmirom varujejo; v petem

govori o pokorščini in službi božji, v šestem pa, kako treba vodilo priprosto spolnjevati in z vodom tudi oporoko brati in seboj nositi.

1. Gospod je meni bratu Frančišku tako dal, da sem začel pokoro delati.

S temi besedami pripozna naš sveti oče Frančišek, da je samo s pomočjo božjo zapustil svet in začel pokoro delati, in nas uči, da moramo tudi mi pripisovati milosti božji vse, kar dobrega storimo; zakaj sami iz sebe imamo samo nepopolnosti, pogreške in grehe.

Ker se mi je zdelo, ko sem bil v grehah, zelo zoperno videti gobove.

Iz globoke ponižnosti se šteje mej grešnike; za greh ima, da je bil ničemern v obleki, da je pojedine, igre, razveseljevanje in razno-verstne šale ljubil, molči pa, da je bil zmirom lepega vedenja in vsmiljen z vbozimi ter da ni zgubil lilije svete čistosti. Po njegovem zgledu moramo tudi mi svoja dobra dela in dobre lasnosti pred drugimi skrivati, svoje slabosti pa razodevati, da se bomo vojskovali zoper ošabnost.

In sam Gospod me je med nje pripeljal (gobove) in sem bil vsmiljen ž njimi. In ko sem šel od njih, se mi je tisto, kar se mi je zoperno zdelo, spremenilo v dušno in telesno sladkost.

S temi besedami nas opominja sv. Frančišek, da naj se pri vsaki priložnosti zatajujemo in premagujemo, ker je za nas zelo potrebno in koristno, ter prinaša sladkost, prijetnost, tolažbo in moč. Moramo se pa po njegovem zgledu tudi odpovedati bogastvu, veselju sveta, zložnosti, starišem, sorodnikom in prijatelom ter samemu Bogu služiti.

2. In potem sem nekoliko počakal in sem zapustil svet.

Milost božja pa ni bila v sv. Frančišku lena, temuč delavna. Zelo je namreč spoštoval cerkve; sè svetim strahom je hodil vanje in v njih pobožno molil: In Gospod mi je dal toliko vero v cerkvah, da sem priprosto molil in govoril: „Molimo te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in po vseh tvojih cerkvah, ki so na celem svetu, in blagoslavljam, ker si sè svojim svetim križem svet odrešil.“

Zelo je spoštoval tudi duhovnike, pobožne in nemarne. Spoštoval in častil jih je pa prvič zato, ker imajo na sebi neizbrisljivo znamenje mašnikovega posvečenja; drugič ker predstavljajo osebo Jezusovo in tretjič, ker spreminjajo kruh v presveto Rešnje Telo in vino v presveto Rešnjo Kri. O duhovnikih ni nigdar slabo mislil in govoril, temuč jih je zmirom častil in ljubil. Pri neki priložnosti je rekel,

da bi prej mašniku roko poljubil, kaker pa angelju, ako bi ju srečal. Dobri sinovi sv. Frančiška so zmirom duhovnike spoštovali po njegovem zgledu in nauku:

Potem mi je Gospod dal in mi daje toliko vero do mašnikov, ki živijo po načinu svete rimske cerkve zaradi njihovega reda, da se hočem k njim zateči, če bi me preganjali. In če bi imel toliko modrost kaker Salamon, in bi našel siromašne svetovne duhovnike v župnijah, kjer prebivajo, nečem pridigati zoper njihovo voljo, se jih hočem bati, jih ljubiti in častiti kot svoje gospode, in nečem v njih gledati greha, ker vidim v njih Sinu božjega, in ker so moji gospodje. In to delam zato, ker na tem svetu ne vidim nič telesnega od najvišjega Sinu božjega kaker njegovo presveto Telo in Kri, kar sami sprejemajo in samo oni drugim dele.

Ko je naš sveti oče pripoznal pravice, ktere imajo župniki v svojih cerkvah, nam razodeva, da je presveto Rešnje Telo rad obiskaval, zelo častil in skerbil, da so bile cerkve čiste in* snažne, oltarji okrašeni, posebno pa je gledal, da je bil tabernakelj lepo okrašen. To priporoča tudi svojim duhovnim sinovom, ko pravi:

In te najsvetejše skrivnosti hočem bolj ko vse častiti in spoštovati in na drage kraje spravljati.

S tem pa sv. Frančišek še ni bil zadovoljen, priporoča namreč nadalje, da naj presveta imena, pisana, natisnjena in narisana: sveto pismo, brevirje, mašne in molitvene knjige, pridige, življenje Jezusovo, prebl. device Marije in svetnikov, direktorije, podobe svetnikov, škapulirje in druge blagoslovljene reči častijo in spoštujejo. Ako niso več za rabo in nimajo nobene vrednosti, naj jih sežgejo, druge pa naj hranijo na spodobnem kraju:

Presveta imena in njegove zapisane besede, kjerkoli jih bom našel na nespodobnih krajih, hočem pobrati, in prosim, da se naj pobirajo in na dostojen kraj spravljajo.

Naš sveti oče Frančišek želi, da bi po njegovem zgledu častili in spoštovali tudi tiste, ki razlagajo presveta imena, sveto pismo. Zakaj v svetem pismu je mnogo besed, katerih ne morejo razumeti tisti, ki se niso tega učili. Gdor nam tedaj razlaga sveto pismo, nas uči Boga spoznavati, nam pravi, kake dolžnosti imamo proti Bogu, proti bližnjemu in do sami sebe, in zato se spodobi, da ga spoštujemo, ker nam daje duha in življenje, ker nam razodeva v svetem pismu pod čerkami skrit du-

hovni pomen besed glede na Boga in naše dolžnosti ter nas vodi po potu v večno življenje: In vse bogoslovce in tiste, ki nam oznanjajo presvete besede božje, moramo častiti in spoštovati ko take, ki nam dajejo duha in življenje.

3. Ko je sveti oče Frančišek naročil svojim duhovnim sinovom, da naj zelo častijo presveto Rešnje Telo in spoštujejo svete besede ter bogoslovce in pridigarje, jim priporoča, da naj tudi sveto vodilo visoko cenijo in natančno izpolnjujejo, ker se ga ni sam izmislil, temuč sam Jezus Kristus ga mu je razodel in hoče, da ga manjši bratje spolnujejo po besedi. Po božjem vkazu je Frančišek prvotno vodilo s 23 poglavji skrajšal na 12 poglavij, katero je papež Honorij III. z pismom (bulo) potrdil 29. novembra 1223. To pomenijo besede: In potem, ko mi je izročil Gospod skerb za brate, mi ni nihče rekel, kaj imam delati, temuč sam Najvišji mi je razodel, da imam živeti po načinu svetega evangelija. In jaz sem z malo besedami in priprosto dal napisati, in gospod papež mi je potrdil.

V vodilu pa naš sveti oče posebno priporoča vboštvo, pobožnost, ponižnost in pokorščino; za te čednosti nas nagovarja in vabi sè svojim in svojih učencev zgledom, ko pravi:

„In tisti, ki so k nam prihajali, da bi sprejeli to življenje, so vse, kar so mogli imeti vbozim dajali in so bili zadovoljni z edino, kateri so hoteli, znotraj in zunaj zašito tuniko s pasom in hlačami. In nismo hoteli več imeti. Službo božjo smo mi kleriki opravljali kaker drugi kleriki, lajiki so molili pa očenaše; in smo zadosti radi ostajali v vbožnih in zapuščenih cerkvah. In smo bili neuki in vsem podložni.“

Nadalje priporoča sv. Frančišek svojim bratom delo; ker je lenoba vir vsega zla, bi bratje prav lahko padli v kak greh, ako ne bodo delali, ali učili ali molili. Želi tudi, da naj si z delom zaslužijo potrebno hrano in obleko; prosit naj gredo samo takrat, keder se ne bi mogli z delom preživeti: In jaz sem sè svojimi rokami delal in hočem delati, in terdno hočem, da naj vsi drugi bratje delajo kako pošteno delo. Kateri ne znajo, naj se naučijo, ne zaradi želje po plačilu za delo, temuč zaradi zgleda in da bodo odganjali lenobo. In keder bi se nam ne dalo plačila za delo, pojdimo k mizi Gospodovi, proseč miloščinjo od hiše do hiše.

Keder gredo prosit miloščinjo po hišah, jim svetuje, da naj po Jezusovem nauku pozdravljajo: Gospod mi je razodel ta le pozdrav, da naj pravimo: „Gospod naj ti da mir!“

4. V svoji oporoki opominja sv. Frančišek svoje brate, da naj se varujejo ravnati zoper sveto vboštvo, ker je postavil svoj red na podlago vboštva; ako bodo to podlago, vboštvo, spodkopali, se bo poderlo poslopje, red manjših bratov:

„Bratje naj se varujejo, da cerkev, vbozih stanovanj in vsega drugega, kar se zanje napravi, nikaker ne bodo sprejeli, ako ni táko, kaker se spodobi za sveto vboštvo, katero smo v vodilu obljubili, da bomo tam prebivali zmirom kot tujci in popotniki.“

Zato pravi dalje: „Terdno zapovedujem pod pokorščino vsem bratom, naj bodo kjerkoli že, da se ne prederznejo prositi kekega pisma v rimski kuriji ne sami ne po drugi osebi, ne za cerkev, ne za kak drug kraj, ne kaker zaradi pridiganja, ne zaradi telesnega preganjanja.“

Ko omenja sv. Frančišek „kekega pisma“, ne misli na dekrete, ketere izdajajo papeži, da ohranijo pravo redovno življenje, temuč

misli samo na privilegije in polajšanja, ki vodilo polajšujejo in so zoper vboštvo, ponižnost in poterpežljivost, ki so poglavitne čednosti manjših bratov.

Če bi nas kedaj preganjali, ali bi nas v kaki deželi ne hoteli sprejeti, neče naš sv. oče Frančišek, da bi se poganjali za svoje pravice, temuč nam pravi: „Kjerkoli jih ne sprejmejo, naj bežijo v drugo deželo delat pokoro z blagoslovom božjim.“

5. Razen evangelijskega vboštva nam priporoča naš vstanovitelj sv. Frančišek tudi pokorščino; v tem nam daje sam prelep zgled, ko pravi o sebi; „In terdno hočem vboigati generaljnega ministra tega reda in tistega gvardijana, keterega mi bo hotel dati. In tako hočem biti vjet v njegovih rokah, da ne bom mogel kam iti ali kaj storiti zoper pokorščino in njegovo voljo, ker je moj Gospod.“ S temi besedami hoče reči: Ako sem jaz, ki sem vaš red ustanovil in sem od dveh papežev postavljen za verhovnega predstojnika, pripravljen zmirom slušati svojega predstojnika, naj bo že star ali mlad, učen ali neuk, lepega vedenja ali osoren, in sicer tudi v majhinih rečeh, bote mogli vi, moji sinovi, odreči pokorščino svojim predstojnikom? — Zelo nam priporoča tudi, da naj po njegovem zgledu

vsaki dan pobožno opravljamo svoje redovne molitve: „In dasiravno sem neuk in bolan, vendar hočem zmirom imeti klerika, ki mi bo opravljal službo božjo po vodilu.“ Ako sem jaz pri tolikih in zelo nadležnih opravilih in skoraj zmirom bolehen, s pomočjo klerika zmirom brevir molil, se vam ne bo pretežavno zdelo, da ga bote marljivo molili, ne samo, ko ste zdravi, temuč tudi v bolezni po svojih močeh.

Ker je pa sv. Frančišek dobro vedel, da more tudi redovnik grešiti, celo sveto cerkev zapustiti, pove v svoji oporoki, kako naj ravnaajo s takimi redovniki: „In če bi bili kateri, ki ne bi opravljali službe božje po vodilu, in bi hoteli na drugi način spreminjati, ali bi ne bili katoličani, so vsi bratje, kjerkoli so, dolžni pod pokorščino kjerkoli bi našli takega takega, izročiti ga bližnjemu kustosu (gvardijanu) tistega kraja, kjer so ga našli. In kustos (gvardijan) ga je terdno pod pokorščino dolžan čversto varovati ko vklenjenega človeka po dnevi in po noči tako, da se ne bo mogel iztergati iz njegovih rok, dokler ga sam osebno ne izroči v roke svojega ministra (provincijalja); in minister (provincijalj) ga je pod

pokorščino ostro dolžan poslati po takih bratih, ki ga bodo po dnevi in po noči ko vklenjenega človeka varovali, dokler ga ne izročijo ostijskemu gospodu, ki je gospod, zaščitnik in svarivec celega reda.“ Zdaj ne velja več ta predpis, ker je cerkev vstanovila sveti odbor (kongregacijo) inkvizicije in predpisala, kako in komu treba naznaniti katoličane, ki so na sumu krive vere.

6. Naposled odločno pove sv. oče, da ta oporoka ni novo vodilo, temuč samo njegove zadnje želje: „In naj ne reko bratje: To je drugo vodilo; zakaj, to je spomin, svarjenje in nagovarjanje in moja oporoka, katero jaz brat Frančišek, mali, vam, svojim blagoslovljenim bratom storim zato, da bomo vodilo, katero smo v Gospodu obljubili boljše katoliško spolnjevali.“ S temi besedami nas opominja naš sv. oče na smertni postelji, da naj vodilo katoliško spolnujemo, to je, v istem duhu in na isti način in naj se skerbno varujemo zasebnih mnenj in zasebnega spolnjevanja, kar lahko napravi stranke v samostanu in v redu.

Dasiravno ne veže vodilo pod smertnim, je vendar sv. oče Frančišek prepovedal generalnemu ministru, provincijalnim ministrom in

gvardijanom (kustosom) njegovi oporoki kaj dostaviti ali odvzeti:

„In generaljni minister in vsi drugi ministri in kustosi pod pokorščino ne smejo tem besedam ne dodati ali odvzeti.“

V tej oporoki izraža sv. Frančišek svojo željo, da naj njegovi bratje visoko spoštujejo vodilo in to oporoko; da naj oboje zmirom imajo pri sebi, in pogosto prebirajo: „In to pisanje naj imajo zmirom pri sebi zraven vodila. In pri vseh kapi-
teljnih, ketere imajo keder berejo vodilo, naj berejo tudi te besede.“ Še zdaj je v redu navada, da imajo dobri bratje vodilo z oporoko vedno pri sebi; vsaki petek preberejo v samostanih vodilo z oporoko, ako ni ravno predpisano drugo mizno branje.

Na koncu oporoke prepoveduje sv. Frančišek razlagati vodilo in oporoko, ker je Kristus razodel, da hoče, manjši bratje naj vodilo po čerki spolnjujejo. Kaker razlagavci pravijo, prepoveduje sv. Frančišek razlagati vodilo tako, da bi stregli razlagavci prostosti, in polajševali spolnjevanje vodila. Nikaker pa ni mislil prepovedati razlaganja vodila, ki nas vodi, da moremo vodilo prav razumeti in popolnoma spolnjevati: „In vsem mojim bratom, klerikom in lajikom, terdno zapovem pod po-

korščino, da naj ne razlagajo vodila in teh besed govoreči: Tako naj umejo, temuč tako, kaker mi je Gospod dal priprosto in čisto govoriti in pisati vodilo in te besede, priprosto in čisto razumete in sè sveto delavnostjo spolnjujte do konca.“

Blagoslov.

Dasiravno ni hotel sv. oče Frančišek zapovedati svojim bratom, da morajo spolnjevati njegovo oporoko, vender zelo želi, da naj po nji živijo. Na koncu svoje oporoke ni namreč postavil prekletstva, temuč samo blagoslov, da bi nas spodbujeval, da naj z vodilom tudi oporoko vestno spolnjujemo.

„In katerikoli bo to spolnjeval, naj bo v nebesih napolnjen z blagoslovom najvišjega Očeta.“ S temi besedami hoče reči sv. Frančišek: Nebeškega Očeta prosim, da naj ne bo nihče ločen od nebes, od kraljestva večne slave. O večni Oče, daj stanovitnost v dobrem do konca tistim redovnikom, ki bodo zvesto in natančno spolnjevali to mojo oporoko. Naj bodo zapisani v knjigi življenja in naj bodo tako srečni, da te bodo po smerti v nebesih na veke gledali, posedli in vživali, ker so zato zapustili bogastvo, časno

veselje in svet in nosili spokorno obleko v mojem redu.

„In na zemlji naj bo napolnjen z blagoslovom njegovega ljubljenega Sina sè svetim Duhom Tolažnikom in vsemi nebeškimi krepostmi in vsemi svetniki.“

Kaker prosim nebeškega Očeta, da naj vas blagoslovi v nebesih in vam da milost stanovitnosti, v dobrem do smerti, tako prosim tudi Sinu božjega in sv. Duha, da naj vas blagoslovita na zemlji in vam dajata delavno in stanovitno milost, da bote zmirom prijateli in sinovi božji, in da vas ne bo nobena reč ločila od nebeškega Očeta, temuč da bote zmirom hodili po pravem potu in bolj lahko imeli milost stanovitnosti in večno zveličanje. Milost nam je zaslužil Jezus Kristus sè svojim zasluženjem; to milost je pa v naša srca vлил sv. Duh po besedah sv. Pavla apostola. Ta dvojni blagoslov jako želi sv. Frančišek svojim sinovom in ga jim poterjuje koliker more zunaj in znotraj, na duši in telesu: „In jaz, brat Frančišek, vaš najmanjši in služabnik, koliker morem vam znotraj in zunaj poterdim ta presveti blagoslov. Amen.“

Tretji del.

O redovniškem stanu.

Redovni stan je stalno in od svete cerkve poterjeno življenje, kjer se verni v duhovno družbo združeni zavežejo pod predstojnikom zmiraj po popolnosti hrepeneti s tem, da spolnjujejo tri bistvene evangelijske svete: vboštva, čistosti in pokorščine, kaker jim vodilo in redovne postave (konstitucije) predpisujejo.

§ 1. Redovniška popolnost.

1. Redovnik ni ravno zato popolen, ako ima dar zamaknjenja, prerokovanja, čudeže delati, ker so to samo posebni darovi božji. Popolnost tudi ne obstoji v tem, da redovnik prav veliko moli, se ostro posti in drugo pokoro dela. Vsak ne more zmiraj biti v cerkvi, ali se postiti, je bolehen i. t. d. Bog pa vender od vseh zahteva popolnost. Zato mora popolnost biti v takih rečeh, ketere lahko vsak redovnik spolnjuje in to je: popolnoma spolnjevati voljo božjo; vse vestno delati, kar Bog zapoveduje, in skerbno se ogibati vsega,

kar Bog prepoveduje. Redovnik je tedaj popoln ali vsaj hrepeni popolnost doseči, ako vsak dan dela in se trudi, da vestno spolnjuje božje in cerkvene zapovedi, tri obljube, vodilo in redovniške postave (konstitucije). Tri redovniške obljube odstranjujejo hudo poželjenje po bogastvu, počutno veselje in svojo voljo in mišljenje, kar posebno vleče v greh. Te tri obljube oproščajo redovnika treh velikih skerbi, namreč oskerbovanja časnih reči, skerbi za družino in skerbi, katero ima vsaki za se. S temi obljubami se zmiraj vadi v popolnosti, ker ž njimi podari Bogu vse dobrote, ketere more imeti na svetu. Časne reči mu podari redovnik z obljubo vboštva, telesne dobrote z obljubo sv. čistosti, in notranje dobrote duše pa z obljubo pokorščine.

2. Redovnik mora hrepeneti po popolnosti, in sicer 1. kot drugi kristijani. Bog tirja popolnost od vseh ljudi; Abrahamu je rekel: „Hodi v pričo mene, in bodi popolnoma“¹. Od Izraelcev je zahteval: „Bodite sveti, ker sem jaz svet, Gospod, vaš Bog“². Jezus je zahteval popolnost: „Bodite popolni, kaker je vaš Oče nebeški popoln“³. Zahteval je večo popolnost kaker je bila farizejev in pismarjev: „Ako ne bo vaša pravičnost obilniša kaker farizejev in pi-

¹ 1. Mojz. 17, 1. — ² 3. Mojz. 19, 2. — ³ Mat. 5, 48.

smarjev, ne pojdete v nebeško kraljestvo“¹. Apostoli so tudi tako učili: „To je namreč volja božja, vaše posvečenje“². Sveti očetje tudi tako učijo; sv. Hijeronim namreč piše: „Ti si tedaj obljubil, da boš popolen. Ako ni redovnik popolen, ko je obljubil, da bo popolen, je pred Bogom lagal; usta pa, ki lažejo, vmoré dušo“³. Tridentinski zbor opominja vse redovne osebe, da naj živijo po vodilu, katero so obljubile, in da naj zvesto spolnjujejo zlasti, kar zadeva popolnost, katero so obljubile⁴. Redovnik se zaveže, vsaj na tiho, ko dela redovno obljubo, da bo po popolnosti hrepenel. Zakaj, gdor obljubi sredstva, da bo kaki namen dosegel, gotovo vsaj molče obljubi in se zaveže, hrepeneti tudi, da ta namen doseže.

Zato dajejo verni miloščinjo redovnikom, da bi laglje živeli za popolnost in za popolne jih tudi imajo. (Glej: Prava nevesta Kristusova 1. zvezek, 1. poglavje.)

Poglavitni namen vsakega redovnika mora tedaj biti, da zato svet zapusti in se poda v samostan, da bi se znebil zaderžkov in všel nevarnostim, ki ga vabijo v greh, ali vsaj jako zaderžujejo v dobrem, v samostanu pa rabil pripravljene pripomočke, da more v tem življenju Bogu popolniše ko drugi verni služiti, po smerti pa v obilniši meri Boga vživati v

¹ Mat. 5. 48. — ² 1. Tes. 4, 3. — ³ Ep. 1. ad Heliodor. —

⁴ Sess. 25. de Regular. c. 1.

nebesih¹. Razen tega poglavitnega namena ima pa redovnik lahko še druge dobre namene, kaker 1. da se bo v samostanu laglje greha varoval, kaker v svetu; 2. da se bo bolj gotovo rešil večnega pogubljenja in bolj gotovo zveličal; 3. da bo v samostanu pokoro delal za svoje grehe; ali 4. ako stopi v red zaradi vzvišenosti, koristi in sreče redovnega stanu.

Vsaki red ima pa še svoj posebni namen. Neketeri redovniki molijo, premišlujejo in razna ročna dela opravljajo brez duhovnega pastirstva, kaker kartuzijani, trapisti, i. t. d., ki imajo premišljevalno življenje (*vita contemplativa*). Drugi bolj skerbijo za blager bližnjega, ko opravljajo dela vsmiljenja, n. pr. vsmiljeni bratje, in imajo delavno življenje (*vita activa*). So pa tudi redovniki, ki skerbijo za lastno popolnost in zveličanje svoje in svojega bližnjega ter združujejo delavno in premišljevalno življenje v mešano (*vita mixta*). Življenje manjših bratov je mešano; vestno spolnjujejo sveti evangelij, ko natančno spolnjujejo tri obljube in sveto vodilo in po zgledu Jezusovem in apostolov širijo sveto vero in se trudijo za zveličanje ljudi.

¹ P. Neudecker, *Schola religiosa* p. I. Cap. II. § 1. n. 5.

§ 2. O novicijatu.

I. O sprejemu v red.

Redovni stan je nekaki duhovni zakon mej redovnikovo dušo in nebeškim ženinom Jezusom, in je podoben zakramentu sv. zakona glede terpežnosti in zadržkov, izmed katerih delajo eni vstop v red in redovniško obljubo neveljavno, drugi pa samo ovirajo, da ni brez pomankljivosti.

Neveljavno (invalida) so v red sprejeti:

A. Po naravnem pravu:

1. kateri niso pri zdravi pameti: otroci, norci, neumni, ker ne vedo, kaj bodo Bogu obljubili;

2. Dečki do 14. leta, ker so odvisni od svojih starišev i. t. d.;

3. oženjeni, ki so prostovoljno zakon spolnili.

B. Po cerkvenem pravu:

1. osebe drugega spola;

2. škofje brez papeževega dovoljenja;

3. kleriki, ki so ordinirani na titulus missionis, ker obljubijo, da ne bodo v red stopili;

4. kleriki vshodnjega obreda;

5. tisti, ki imajo neozdravljivo bolezen i. t. d.;

6. tisti, ketere so iz keterega koli kolegija zaradi slabega vedenja ali drugih spodobnih vzrokov zapodili; ketere so iz seminarja ali duhovnega kolegija odpustili; ketere so, ko so že obljube naredili ali novicijat končali,

zapodili iz reda ali kongregacije, če tudi so dobili dispenzo; kateri prosijo po narejenih obljubah ali ko novinci ene provincije ali kongregacije, da bi jih sprejeli v drugo provincijo istega reda ali kongregacije¹.

S pogreškom (illicite) stopijo v red, in sicer:

A. Po naravnem pravu:

1. sinovi, ako zapustijo v veliki potrebi svoje stariše, brate, sestre, ki brez njihove pomoči ne morejo pošteno živeti;

2. oni, ki imajo dolgove.

B. Po cerkvenem pravu:

1. javni zločinci (criminosi): vbijavci, tolovaji, prešustniki, krivoverci i. t. d.;

2. ki so na slabem glasu (infames);

3. ki imajo odgovorno službo kaker oskerbniki, varihi, blagajniki . . .;

4. nezakonski;

5. iregularni;

6. neuki (za klerike);

7. ako si kupi vstop;

8. ako nima škofovega odpustivnega pisma i. t. d.

Najnovejše konstitucije našega reda zahtevajo za sprejem:

1. da je prosivec sin zakonskih in poštenih starišev, ki niso na slabem glasu zaradi službe ali rokodelstva;

¹ S. Congreg. Relig. et. Congreg. d. d.

2. da ni sin judovskih ali krivoverskih starišev, ki so bili javno in z imenom obsojeni, do četertega kolena;

3. da nima starišev v veliki potrebi, ki ne morejo živeti brez njegove pomoči;

4. da je resnično katoličan in v nobeni zmoti na sumu;

5. da je birman;

6. da nima nalezljive bolezni, in da ni tako bolehen, da ne bi mogel spolnjevati obljub in zapoved vodila;

7. da je po zdravniškem spričevalu nepoškodovanega telesa in udov ter za navadna redovniška dela sposoben;

8. da ni na izpolnjen zakon navezan;

9. da ni na slabem glasu in v sodnijski preiskavi zaradi takega zločina;

10. da ni čez svoje moči zadolžen ali odgovoren zaradi službe, da bi zaradi tega nastala pravda ali sitnosti zanj ali pa za samostan;

11. da se redu izroči ne iz strahu ali po sili, temuč prostovoljno.

Razen tega zahtevajo generaljne konstitucije še, da mora imeti prosivec zadostno znanje za klerika, in da je vsaj 15 let star.

Gdor želi sprejet biti mej brate lajike, mora biti sposoben za ročna dela, ki so našemu redu primerna in da je od 20 do 30 let star.

V naš red se ne sprejme, ki je bil novinec v našem ali drugem redu ali kongregaciji¹.

II. O novicijatu.

Za veljavne redovniške obljube zahteva sv. cerkev cel novicijat, ki se začenja oni trenotek, ko so prosivca ali kandidata preoblekli, in traja celo sončno leto od minute do minute. V prestopnem letu je tudi 29. februarij, prestopni dan.

Novinec preterga novicijat:

1. keder gre iz samostana z namenom, da se ne bo več vernil, naj že ima na sebi redovno ali svetno obleko;

2. keder je zunaj novicijata kaki teden, če tudi z dovoljenjem in namenom se verniti. Ako je z dovoljenjem in pravičnim vzrokom eden ali dva dni zunaj novicijata, ne preterga novicijata.

Ako preterga novicijat, mora biti zopet na novo sprejet, preoblečen in novi novicijat začeti.

III. Dolžnosti novincev.

1. Novinci so dolžni naučiti se sv. vodilo in njegovo razlago.

2. Morajo živeti po sv. vodilu, konstitucijah in predpisih za novince; ker uživajo z drugimi redovniki dobrote v samostanu, se spodobi, da nosijo z drugimi tudi težave.

¹ Constit. gen. n. 15—19.

3. Morajo hrepeneti po redovni popolnosti.
4. Pridobivati si morajo čednosti, ki so novincem potrebne: ponižnost, resnobo, lepo vedenje, odkritosrčnost, molčečnost, bratovsko ljubezen, čednost pokorščine, vboštva in svete čistosti . . .
5. Ako imajo lastno premoženje morajo poiskati oskerbnika.

IV. Pravice novincev.

Novinci uživajo skoro vse pravice, kaker drugi redovniki¹.

1. Imajo privilegium cónonis et fori.
2. Se morejo vdeleževati odpustkov in drugih milosti, ki so podeljene pravim redovnikom razen vesoljne odveze.
3. Na smertni postelji smejo narediti neslovesne obljube, tudi ako še niso novicijata končali; ako ozdravijo, morajo novicijat nadaljevati in ga končati in še enkrat neslovesne obljube narediti.
4. Izvzeti so očetovi in škofovi oblasti.
5. Ne zapadejo škofu in provincijalju pri držanim grehom.
6. Smejo prideržati svoje posestvo.
7. Smejo red zapustiti, keder hočejo.

¹ Novitii in favorabilibus ut professi, in odiosis, rigoris ut saeculares habentur.

§ 3. O redovniških obljubah.

Proti koncu novincijata prosi novinec provincijalja, da sme narediti redovniške obljube ali profes (professio religiosa). Po dekretu „Neminem ladet“ papeža Pija IX. dne 19. marcija 1857. delajo novinci po dokončanem novicijatu neslovesne redovniške obljube (vota simplicia, professio simplex); tri leta po neslovesnih obljubah delajo slovesne obljube (vota solemnia, professio solemnis).

I. O neslovesnih obljubah.

I. Neslovesne obljube so v redu dosmertne, ketere dela novinec in ketere sprejema sveta cerkev po redu manj absolutno ali manj nepogojno kaker slovesne obljube. Sveta cerkev namreč sprejema neslovesne obljube kot neslovesne tudi, ako jih novinci z največjo slovesnostjo napravijo, in jih prej dispenzira, kaker slovesne, ako so važni vzroki.

II. Neslovesne obljube so veljavne:

1. Ako je novinec veljavno (valide) sprejet.
2. Ako je pri pameti.
3. Ako je novinec celo in nepretergano leto novicijata končal.
4. Ako je novinec klerik spolnil 16. leto, lajik pa 21. leto svoje starosti.

5. Ako je popolnoma prosto in neprisiljeno stopil v red; strah pa in sila morata biti tolika, da se vstraši odrašen človek.

6. Ako ima namen redovne obljube narediti.

7. Ako naredi obljube brez pogoja.

8. Ako naredi obljube v od sv. cerkve poterjenem redu in v rokah provincijaljevih ali pa od njega pooblaščenega predstojnika, ki sprejme obljube v imenu svete cerkve.

9. Ako nima nobenega, pri svojem sprejemu zamolčanega zadržka, kaker je: božjast, gobe, nalezljiva in neozdravljiva bolezen, zaradi keterega bi bil neveljavno sprejet v red.

10. Ako glasno in javno naredi svete obljube; zakaj tiho ali molčé narejene obljube ne veljajo.

III. Obljube so sicer veljavne (*professio valida*), toda ni brez greha (*professio illicita*):

1. Ako ima novinec dolgove, katerih ne more plačati.

2. Ako ima siromašne stariše, brate, sestre v veliki potrebi.

3. Ako je odgovoren zaradi službe ali opravila.

4. Ako je zločinec (*criminosus*).

5. Ako je na slabem glasu (*infamis*).

6. Ako ima telesni pogrešek (*corpore vitiatus*).

7. Ako je nezakonski in nima dispenciacije.
8. Ako ni lajik 21 let star.
9. Ako je neuk klerik.
10. Ako si je kupil sprejem (simoniacus).
11. Ako je izobčen.
12. Ako nima škofovega odpustilnega lista (litterae testimoniales).
13. Ako ve, da nima poklica.
14. Ako ne opravi duhovnih vaj pred obljubami.
15. Ako je obseden (energumenus).

IV. Neslovesne redovne obljube so po dekretu „Neminem latet“¹ take:

1. Neslovesne obljube so dosmertne za redovnika, ki jih dela, ker se ozirajo na slovesne obljube, v katerih bodo spopolnjene in poterjene.

2. Njihova razveza (dispensa) je prideržana rimskemu papežu, pa le vsled važnih in tehtnih vzrokov.

3. Te neslovesne obljube more tudi red sam razvezati, ko odpusti redovnike; in sicer tako, da so oproščeni vsake obveznosti in dolžnosti do imenovanih obljub, kakor hitro so odpuščeni iz reda.

4. Generaljminister sè svojim generalnim definitorijem le ima pravico odpustiti redovnike z neslovesnimi obljubami. V izrednih slučajih,

¹ Decretum Pianum d. d. 19. Mart. 1857.

zlasti pa za oddaljene kraje in dežele bo mogel imenovani generalj minister sè svojim generalnim definitorijem pooblastiti pravične in razumne može, ki morajo biti vsaj trije, da razsodijo odpust iz reda.

5. Dasiravno se za razsodbo odpusta pravdno in sodnijsko postopanje ne zahteva, temuč ga morejo predstojniki izveršiti, ko so se prepričali o resničnosti dejanja, vender morajo predstojniki postopati z največjo ljubeznijo in razumnostjo ter iz pravičnih in pametnih vzrokov. Odstraniti morajo vsako človeško naklonjenost, drugači bo njihova vest zelo obtežena. Nobena pa ne morejo odpraviti zaradi bolezni, ako oboli po storjenih neslovesnih obljubah.

6. Redovniki z neslovesnimi obljubami se vdeležujejo vseh milosti in privilegijev, katere postavno uživajo v redi redovniki sè slovesnimi obljubami¹.

7. Redovni predstojniki, kateri imajo pravico, smejo dati svojim podložnikom odpustivni list (dimissoriales) pa šamo za tonzuro in manjše rede, spolnjujoči vse, kar pravo zahteva.

8. Leta obljub, ki jih v redu zahtevajo, da gdo vživa pravico voliti in izvoljen biti, in da more kako službo sprejeti, se štejejo od

¹ *Simpliciter professinon possunt titulo paupertatis ad ordines sacros promoveri. S. C. 12. Jan. 1860.*

neslovesnih obljub; redovniki z neslovesnimi obljubami imajo glas pri vseh samostanskih kapiteljnih, kaker redovniki sè slovesnimi obljubami, izvzemši pravico glasovati za novince¹.

9. Redovniki z neslovesnimi obljubami si smejo prideržati pravico svoje posesti; popolnoma pa jim je prepovedano svoje posestvo oskerbovati, dohodke izdajati in rabiti. Zato morajo pred neslovesnimi obljubami odstopiti do slovesnih obljub, oskerbovanje, vžitek in rabo, kateremu koli bodo hoteli, samo našemu redu ne².

10. Redovniki z neslovesnimi obljubami morajo ostati v samostanih, kjer prebivajo redovniki in kjer so šole (in domibus professoriis) in morajo skupno redovno življenje popolnoma spolnjevati.

10. Da smejo po neslovesnih obljubah slovesne narediti, se zahtevajo izrečne, in molčé narejene obljube so popolnoma odpravljene.

¹ *Simpliciter professi excluduntur a ferendo suffragio pro admissione ad professionem votorum simplicium juxta declarationem S. C. 1. Sept. 1875. — In actu receptionis ad votorum solemnum professionem simpliciter professi non habent suffragium. Declaratio S. C. 7. Febr. 1862. — Neque licite neque valide simpliciter professi eligi possunt tanquam Praelati vel Superiores in eodem Ordine. Decl. S. C. 16. Jan. 1891.*

² *Bona defuncti Religiosi simpliciter professi spectare ad suos haeredes sive ab intestato, sive ex testamento venientes S. C. Ep. et Reg. 6. Jun. 1836.*

II. O slovesnih redovnih obljubah.

1. Slovesne obljube (*professio solemnis*) so dosmertne, ketere delajo redovniki tri leta po neslovesnih obljubah absolutno, brez vsakega pogoja in prideržka ali omejenja, in ketere ravno tako tudi sveta cerkev (red) sprejema in jih navadno ne dispenzira¹.

2. Sveta cerkev zahteva za veljavne slovesne obljube (*valida*):

a) vse, kar tirja za veljavne neslovesne obljube;

b) da je naredil redovnik neslovesne obljube;

c) da preživi v redu tri leta od minute do minute po neslovesnih obljubah.

3. Redovnik napravi slovesne obljube brez pogreška (*licite*):

a) ako se odpove vsem svojim časnim rečem in jih siromakom razdeli;

b) ako je vojaščine prost;

c) v Avstriji, ako preživi po neslovesnih obljubah tri leta in je 21 let star; ako ni še toliko star, mora čakati z slovesnimi obljubami do tega leta.

III. Učinki (*effectus*) redovniških obljub.

1. Redovniške obljube izbrišejo vso časno kazen, ako je redovnik v stanu milosti božje. Novinci zadobijo popolni odpustek, ko delajo

¹ Cotel, I. c.

redovniške obljube¹; drugi redovniki pa dne 16. aprilja, ako jih ta dan ponovijo².

2. Vničijo vse obljube, in kar je redovnik s prisego obljubil pred redovniškimi obljubami kaker tudi obljube, ketere naredi po redovniških obljubah, in se ne vjemajo z obljubo pokorščine; pravice tretjega pa še ostanejo v svoji veljavi. Ako redovnik red zapusti po neslovesnih obljubah, oživijo vse prejšnje obljube.

3. Dajo privilegium fori et Cánonis.

4. Izbrišejo slabo ime pri nezakonskih in zato smejo prejeti svete rede (auffert irregularitates).

5. Rešijo redovnika očetove oblasti in ga izročijo redovnim predstojnikom v dušno in telesno skerb.

6. Redovnik je po storjenih redovniških obljubah zopet zmožen pričati pri sodniji, ako je prej to pravico izgubil zaradi kakega zločinstva.

7. Slovesne obljube razvežejo sklenjen, pa še ne izpolnjen zakon in vničijo vsaki poskušan zakon.

IV. Bogoslovci primerjajo redovniške obljube:

1. Mučenstvu, ker napravi redovnik sebe v najpopolnišo žertev, ko naredi redovniške obljube. Takrat opravi Bogu tako veliko in

¹ Paulus V. d. 23. Maji 1606. — ² Clemens XII.

junaško dejanje, da z vednim zatajevanjem na neki skrivnosten način vmerje kot mučenec, dasiravno ne prelije svoje kervi za sveto vero.

2. Sv. Hijeronim in sv. Bernard primerjata redovniške obljube sv. kerstu, ker izbrišejo vse časne kazni, ako jih redovnik napravi v stanu milosti božje.

V. Razloček mej neslovesnimi in slovesnimi obljubami.

1. Neslovesne obljube so dosmertne glede na redovnika, glede na red pa ne. Redovnik se z neslovesnimi obljubami zaveže do smrti, red se pa zaveže samo za toliko časa, dokler bo redovnik spolnjeval, kar je Bogu obljubil; ako ne spolnjuje kar je obljubil, ga sme red odpraviti. Sè slovesnimi obljubami se pa redovnik in red zavežeta do smrti, in red ne sme redovnika odpraviti, temuč samo začasno zapoditi, ako je nepopoljšljiv.

2. Z neslovesnimi obljubami se redovnik Bogu posveti tako, da greši, ako stori kako dejanje zoper obljubo vboštva (prisvojitev), čistosti (zakon), pokorščine (pogodba); dejanje je sicer grešno, toda veljavno (*actus validus sed illicitus*); sè slovesnimi obljubami se pa redovnik Bogu tako posveti, da je vsako imenovano dejanje zoper obljube ne samo grešno, temuč tudi neveljavno (*actus illicitus et invalidus*).

3. Redovnik z neslovesnimi obljubami si more prideržati svojo lastnino (*dominium radicale*) in si pridobiti (*dedščino*), redovnik sè slovesnimi obljubami pa ne.

4. Lastnina redovnikova z neslovesnimi obljubami je dedičev, ako vmerje; reči pa, ke-tere redovnik sè slovesnimi obljubami v samostanu rabi ali zunaj samostana sekulariziran opravlja, so dotičnega samostana, iz katerega je iztopil.

5. Redovnik z neslovesnimi obljubami ni dolžan pod grehom privatno brevirja moliti, ako je dispensiran od kora in ni subdijakon, redovnik pa sè slovesnimi obljubami je pod grehom dolžan privatno brevir moliti, tudi ako je od kora dispensiran in ni subdijakon.

6. Redovnik z neslovesnimi obljubami nima še prideržanih grehov, pač pa sè slovesnimi obljubami.

7. Redovnik z neslovesnimi obljubami ne more votirati novincev in ne more biti izvoljen za predstojnika, sè slovesnimi obljubami pa more votirati in izvoljen biti.

8. Papež dispensira redovnika z neslovesnimi obljubami, redovnika sè slovesnimi obljubami pa prav redko kedaj; navadno ga dispensira samo v toliko, da sme nositi svetno obleko, drugači mora tudi sekulariziran spolnjevati sveto vodilo.

§ 4. Redovniške dolžnosti.

Redovniki imajo dolžnosti, ketere jim nalagajo :

1. redovniške obljube (professio), in sicer:
a) obljuba vboštva; *b)* obljuba čistosti in *c)* obljuba pokorščine.

2. dolžnost razumeti in spolnjevati vodilo.

3. dolžnost hrepeneti po redovniški popolnosti in v redu ostati do smerti.

4. dolžnosti, ketere jim nalaga sv. cerkev :
a) deržati klavzuro; *b)* imeti tonzuro; *c)* nositi redovno obleko.

§ 5. O obljubi in čednosti vboštva, sv. čistosti in pokorščine.

Novinec, ki hoče narediti veljavne neslovesne redovne obljube, in redovnik, ki želi narediti veljavne slovesne obljube, mora znati vodilo in razlago treh bistvenih redovniških obljub in zapovedi, ki so v vodilu. Pri vboštvu, čistosti in pokorščini mora razločevati čednost vboštva i. t. d. od obljube vboštva i. t. d.¹

Pervi razloček mej čednostjo in obljubo je ta, da se redovnik z obljubo odpove pri vboštvu, lastnini, i. t. d. pri čednosti pa redovnik hrepeni neredno nagnjenje na posestvo, vžitek in čast zatajevati in ga skuša iztrebiti.

¹ P. Pet. Cotel, Katechismus der Gelübde 1. T., 4. Kap.

Obljuba je sredstvo, čednost pa namen; in zato je čednost boljša ko obljuba, ker se redovnik zato odloči narediti redovniške obljube, da bi si bolj gotovo, laglje in popolniše pridobil čednost.

Drugi razloček mej čednostjo in obljubo je: Obljuba se ozira samo na to, da redovnik dela ali se zderžuje, kar mu ona ravno zapoveduje ali prepoveduje, čednost pa nagiba redovnika ne samo, da se varuje grešiti zoper kako obljubo, temuč tudi, da zmiraj popolniše spolnjuje obljube. Čim bolj se redovnik vadi v čednostih vboštva, sv. čistosti in pokorščine, tem boljši in popolniši postaja redovnik.

Tretji razloček je, da se more redovnik pregrešiti zoper čednost, n. pr. pokorščine in ne zoper obljube pokorščine, ako n. pr. nevoljno vboga predstojnika; ako se pa redovnik pregreši zoper obljubo, n. pr. vboštva, greši tudi zoper čednost vboštva.

I. O redovniški obljubi vboštva.

1. Sè slovesno obljubo vboštva se manjši brat iz ljubezni do Boga prostovoljno odpove vsem časnim rečem in tudi pravici, si kako časno reč pridobiti.

2. Zoper obljubo vboštva se pregreši redovnik, naj ima že slovesne ali samo neslovesne obljube:

a) ako kako časno reč tudi hrano, pijačo brez predstojnikovega dovoljenja sprejme, hrani, rabi, podari, zamenja, proda, kupi, posodi, izposodi, pokvari, izgubi, ali seboj v drugi samostan nese;

b) smertno se pregreši zoper obljubo vboštva, ako brez dovoljenja toliko vzame, prejme, da, i. t. d. koliker zadostuje pri tatvini za smertni greh;

c) Vsako škodo, katero napravi drugemu ali samostanu, mora kaker pri tatvini popraviti ali pa odpuščanja prositi; samo obtožiti se greha pri spovedi ne zadostuje.

O čednosti redovnega vboštva.

1. Ta čednost nagiba redovnika, da zatira v sebi nagnjenje do časnih reči in se vadi v vboštvu.

2. Vaja v vboštvu. Pervastopinja čednosti vboštva je, da se redovnik res odpove vsem časnim rečem, kar že obljuba vboštva zahteva, in ne rabi predragih, ničemernih in nepotrebnih reči.

Druga, višja stopinja vboštva je, da je redovnik zadovoljen s potrebnimi reči in odganja vsako prostovoljno željo in nagnjenje do časnih reči.

Tretja stopinja vboštva je, da je redovnik tudi z najpotrebnišimi in z najslabšimi reči zadovoljen.

Četerta stopinja je, ako se redovnik veseli, ko nima potrebnih reči in želi biti podoben vbogemu Jezusu in sv. očetu Frančišku.

Ta obljuba nalaga redovnikom posebej skupno življenje (*vita communis*), ki je v tem, da vsi redovniki skupaj obedujejo, skupaj molijo in druge predpisane pobožnosti opravljajo. Kar potrebujejo, prejemajo od samostana, kar pa dobijo ali na katerikoli način zaslužijo, izročijo samostanu (predstojniku)¹.

3. Zoper čednost vboštva greši redovnik:

a) ako prostovoljno goji želje po časnih rečeh;

b) ako je žalosten, keder nima kake reči;

c) ako ima neredno nagnjenje do kake reči, sobe i. t. d.;

č) ako rabi nepotrebne reči.

II. O sveti čistosti.

O obljudi svete čistosti.

1. Obljuba svete čistosti (*castitas*) nalaga redovniku, da se odpove sv. zakonu in da se varuje ne samo nečistega dejanja, temuč tudi nečistih misli, želja, pogledov, dotikovanja, sploh vsega, kar je zoper šesto in deveto božjo zapoved.

¹ Quidquid monachus acquirit, non sibi sed monasterio, et quidquid perdit, sibi perdit et non monasterio.

2. Zoper to obljubo in čednost greši redovnik:

- a) s prostovoljnimi nečistimi mislimi, željami in pogledi;
- b) s prostovoljnim poslušanjem nesramnega govorjenja;
- c) z nečistim govorjenjem in branjem;
- č) z risanjem in pisanjem nečistih reči;
- d) z nečistim nepotrebnim dotikovanjem;
- e) z nečistim dejanjem.

Ako se redovnik v dejanju pregreši zoper sveto čistost naredi dva greha; enega kot vsaki kristijan zoper šesto ali deveto zapoved božjo, drugega pa zoper obljubo sv. čistosti, ki se imenuje bogoskrunstvo.

Greh zoper sv. čistost, naj bo že samo v misli je navadno zmiraj smertni, če se le kedo vedé in prostovoljno zadržuje v nji.

Čednost sv. čistosti.

1. Ta čednost nagiba redovnika, da kroti svoje oči, ušesa, jezik in tip pred vsako nespodobnostjo in nesramožljivostjo tako do drugih kaker do samega sebe.

2. Gdor greši zoper čednost sv. čistosti, greši obenim tudi zoper obljubo sv. čistosti.

III. O redovniški pokorščini.

O obljubi pokorščine.

1. S to obljubo se redovnik zaveže, da bo vse svoje življenje do smerti vbogal svoje predstojnike v vseh rečeh, ki niso zoper kako božjo in cerkveno zapoved in naše vodilo. S to obljubo daruje redovnik Bogu svojo prosto voljo.

2. Zoper obljubo pokorščine greši manjši brat:

a) ako zapusti red (apostasija);

b) ako neče vbogati svojih predstojnikov, kar mu zapovejo ali prepovejo.

3. Ta obljuba veže redovnika pod smertnim grehom, ni pa vedno smertni greh. Smertno se pregreši: *a)* keder mu predstojnik kako reč res zapove ali prepove z izrazi: zapovem, prepovem, v imenu Jezusovem, pod pokorščino, i. t. d.; *b)* keder zažuga kazen za nepokorščino; *c)* keder zapove reč, ki je sama na sebi velika in zelo važna ali *č)* keder zapovedana ali prepovedana reč ni sicer velika, okoliščine jo pa delajo veliko invažno (iti v hišo ali k osebi na slabem glasu); *d)* keder neče redovnik iz zaničevanja ali hudobije vbogati tudi v majhini reči.

O čednosti pokorščine.

Ta čednost nagiba redovnika, *a)* da je voljno podveržen predstojnikom, da jih rad

vboga, ne samo, keder mu zapovejo, temuč tudi keder mu samo rečejo, želijo ali svetujejo, da naj kako reč stori; *b)* vboga tudi generaljne konstitucije in *c)* da živi po predpisanem hišnem redu.

Zoper čednost pokorščine greši redovnik:

a) ako sicer vboga predstojnika, toda z nevoljo, godernja, ali se izgovarja, ali počasi, nemarno in leno vboga; *b)* ako vboga iz strahu; *c)* ako vboga zaradi svetne modrosti, iz samoljubja, da bi se predstojniku prikupil i. t. d.

Vaja v čednosti pokorščine.

Na prvi stopinji čednosti pokorščine je redovnik, ako stori, kar mu predstojnik zapove, hitro, o pravem času, skerbno, natančno in popolnoma: to je zunanja pokorščina.

Na drugi stopinji je, ako svojo voljo združuje s predstojnikovo voljo; da namreč ravno to hoče, kar želi predstojnik in da z veseljem in serčnostjo vboga: notranja pokorščina ali pokorščina volje.

Na tretji stopinji je, ako sè svojo voljo nagiba svojo pamet, da se podverže predstojniku in tako sodi kaker sodi predstojnik: pokorščina sodbe ali razuma.

§ 6. O zapovedih vodila.

Razen treh bistvenih redovniških obljub pokorščine, vboštva in svete čistosti je v našem vodilu še 24 zapoved, ki vežejo pod smertnim grehom. P. Gabrielj da Vicenza jih deli v tri verste; v prvo versto šteje osem poglobitvinih zapoved (praepta formalia):

1. da ne sme nobeden brat po storjeni obljubi reda zapustiti (2. pogl.);
2. da ne smejo denarja sprejeti (4. pogl.);
3. da si ne smejo ničesar prilastiti (6. pogl.);
4. da vbogajo svoje predstojnike (1. in 10. pogl.);
5. da ne smejo imeti sumljivega občevarja sè ženskimi (11. pogl.);
6. da ne smejo iti v samostane redovnic (11. pogl.);
7. da ne smejo biti botri (11. pogl.);
8. da prosijo ministri papeža za kardinalja protektorja.

V drugo versto spadajo 4 zapovedi, ki so izražene z besedami, ki imajo v sebi moč zapovedi (habentia vim praecepti), kjer stoji v vodilu beseda *teneantur*:

1. da se morajo k ministrom podati oni, ki imajo prideržani greh (7. pogl.);

2. da imajo bratje generalja ministra (8. poglavje);

3. da so dolžni provincijalji iti na generalni kapitelj (8. pogl.);

4. da morajo provincijalji in kustozi izvoliti novega generalja, ako ni več sposoben služeči (8. pogl.)

V tretjo versto spada 12 zapoved, ki so izražene s takimi besedami, ki veljajo za pravo zapoved (*aequipollentia praecepto*):

1. da ne smejo imeti več kakor dve tuniki (2. pogl.);

2. da ne smejo nositi obuvala (2. pogl.);

3. da naj imajo priprosto obleko (2. pogl.);

4. da naj opravljajo kleriki brevir kakor rimska cerkev, lajiki pa naj molijo očenaše (3. pogl.);

5. da naj se postijo od praznika vseh svetnikov do božiča, vsaki petek in 40 danski post (3. pogl.);

6. da ne smejo jahati brez očitne potrebe (3. pogl.);

7. da naj skerbijo ministri in kustozi za bolne brate in obleko drugih bratov (4. pogl.);

8. da naj strežejo bratje bolnim bratom tako, kakor bi sami hoteli, da bi njim v boleznih stregli (6. pogl.);

9. da naj ne pridigajo v škofiji zoper škofovo prepoved (9. pogl.);

10. da naj ne pridigajo ljudstvu, ako niso izprašani in poterjeni (9. pogl.);

11. da se morajo podati k ministrom oni bratje, ki vedo, da ne morejo vodila duhovno spolnjevati (10. pogl.);

12. da spolnjujejo vse, kar zapoveduje vodilo glede na obliko obleke novincev in redovnikov z redovno obljubo in glede na sprejemanje v red in redovne obljube (2. pogl.).

Četerti del.

Popolni odpustki.¹

A. Podeljeni redu manjših bratov.

1. Postaja presv. Rešnjega Telesa (Statio Ss. Sacramenti). Leon X. 1. sept. 1518.

Davno že je v našem redu navada, da molijo vsi skupaj ali pa vsaki zase s razproštertimi ali se sklenjenimi rokami 6 krat Očenaš, zdrava Marija in slava Očetu, in sicer 5 Očenašev i. t. d. po namenu sv. očeta papeža, eden Očenaš i. t. d. pa za papeža, ki je odpustke podelil.

Te Očenaše i. t. d. so molili že od negdaj pred presv. Rešnjim Telesom, in zato se imenuje: postaja presv. Rešnjega Telesa.

Odpustki postaje presv. Rešnjega Telesa so tisti popolni in nepopolni odpustki, ketere prejemajo romarji v postajah v Rimu, v Jeruzalemu, na grobu sv. Jakoba apostola v Santjagu na Španskem in v porcijunkuli.

¹ Glej P. Peter Mocchegiani a Monsano O. F. M. *Collectio Indulgentiarum*. Qaracchi 1897. P. Venantius Lyszczarczyk, O. F. M. *Compendium Privilegiorum O. F. M. Leopoli*, 1906. *Summarium Indulgent. Ordini F. M. Capuc. concessarum*. S. Indulg. et Reliq. 23. jun. 1905.

Postajo presv. Rešnjega Telesa lahko opravi manjši brat po dnevi in tudi po noči, doma in na potu in kolikerkrat hoče na dan.

2. Vesoljna odveza s popolnim odpustkom.

Vesoljna odveza (*absolutio generalis*) ni odveza grehov, katero da spovednik spovedancu pri spovedi, temuč ona, katero podelijo redovni predstojniki svojim podložnim redovnikom ob nekaterih slovesnostih (praznikih) mej letom in na koncu kanonične vizitacije in se ozira na izobčenje suspendiranje (*suspensio*) in interdikt, v ketere so morebiti podložni ne vedé padli ali so jih pa pozabili. Ako bi se potem spomnili, da so padli v kako cerkveno kazen (*censura*) ali prideržano kazen, jim ni treba iti po odvezo teh kazen k predstojniku, ki ima potrebne pravice, temuč zadostuje, da se obtožijo navadnemu spovedniku grehov, zaradi katerih so zapadli dotični kazni, zaradi ketere je bil greh prideržan; ko je namreč kazen odpuščena, greh ni več prideržan.

Vesoljni odvezi je pridán popolni odpustek, za keterega se priporoča, da se moli kaker za druge popolne odpustke.

Dnevi vesoljne odveze so:

Novo leto, sv. tri kralji, svečnica, na praznik žalostne poti našega Gospoda Jezusa Kristusa, Marijino oznanenje, cvetna nedelja in ves veliki teden, velikonočna nedelja, Kristusov vnebo-

hod, binkoštna nedelja, sv. Trojica, presv. Rešnje Telo, sv. Peter in Pavel, Marijino obiskovanje, sv. Klara, Marijino vnebovzetje, praznik Marijinih 7 veselja (nedelja po osmini Marijinega vnebovzetja), rojstvo Marijino, praznik sv. očeta Frančiška (4. oktobra), vsi svetniki, Marijino darovanje, sv. Katarina dev. in muč., brezmadežno spočetje b. d. M., božič; razen naštetih dni smejo prejeti vesoljno odvezo še štirikrat na leto,¹ enkrat v življenju in na zadnjo uro tudi, ako bi vmerli pred redovniškimi obljubami².

S predstojnikovim dovoljenjem smejo redovniki prejeti vesoljno odvezo tudi privatno po opravljeni sv. spovedi³.

Vesoljno odvezo smejo redovniki prejeti tudi dan pred naštetimi dnevi ali prazniki⁴. Ako po razsodbi predstojnikovi ne morejo prejeti vesoljne odveze tiste dneve ali dan prej, jo morejo prejeti mej sedmino potem. Pij X. 14. dec. 1904.

3. Papežev blagoslov (benedictio papalis).

Papež Leon X. je dovolil manjšim bratom, da smejo štirikrat na leto prejeti papežev blagoslov s popolnim odpustkom; dneve si sami

¹ Leo X.

² Sikst IV.

³ Mocchegiani I., c. n. 1428.

⁴ SCI. 26. Aug. 1895.

izberejo. Voditelj duhovnih vaj sme podeliti papežev blagoslov na koncu duhovnih vaj¹.

Za popolni odpustek papeževega blagoslova zahteva sv. cerkev spoved, sv. obhajilo in nekoliko moliti po namenu sv. očeta.

4. Frančiškanski rožni venec. Manjši bratje dobijo popolni odpustek, kolikerkrat molijo frančiškanski rožni venec, tudi ako ni moljek blagoslovljen, ali ako ga molijo tudi na perste; z vzrokom smeš pretergati serafinski rožni venec.

5. Odpustki sv. križevega pota; za te popolne odpustke treba iti od postaje do postaje postavno blagoslovljenega križevega pota (ako bi zaradi gnječe nastal nered gre samo tisti, ki ga moli, drugi pa ostanejo na svojem mestu in odgovarjajo), s to potjo treba pri vsaki postaji premišljevati Kristusovo terpljenje. Križevega pota se ne sme pretergati.

6. Popolni odpustek za osem dneve duhovne vaje; ako se spovedó in obhajajo².

7. Odpustki za premišljevanje.

Papež Inocencij XII. je podelil manjšim bratom 100 dni odpustka, kederkoli premišlujejo eno četert ure, popolni odpustek v mesecu, ako premišlujejo pol ure ali vsaj eno četert

¹ Ritual. Seraph.

² Alexander VII. Constit. Cum sicut 11. Juni 1659.

ure vsaki dan, ako zraven še spoved opravijo, k sv. obhajilu pristopijo in molijo za odpustke¹.

8. Popolni odpustek za ponovljenje redovne obljube.

Papež Klement XII. je podelil popolni odpustek redovnikom našega reda, ki ponovijo redovniške obljube 16. aprilja; zahteva se spoved, sv. obhajilo in molitev².

9. Popolni odpustek za 50 letnico v redu.

Papež Leon XIII. je podelil popolni odpustek manjšim bratom, keder obhajajo petdesetletnico (jubilej) svoje redovne preobleke, ako se spovedó, obhajajo, redovniške obljube ponovijo in molijo za odpustek³.

Razni odpustki so podeljeni misijonarjem in tistim, ki poučujejo verne v kerščanskem nauku.

B. Odpustki podeljeni vsem redovnikom.

Redovniki morejo prejeti popolni odpustek:

1. na dan, ko so preoblečeni v redovno obleko. (Pavel V. Romanus Pontifex 23. maj. 1606.)

2. ko delajo redovniške obljube po dokončanem novicijatu. (Pavel V. 23. maj. 1606.)

3. na praznik redovnega patrona. (Pavel V. — 23. maj 1606.)

¹ Constit. Ad ea 24. Dec. 1692.

² Clemens XII. die 30. Mart. 1935.

³ Leo XIII. die 21. Junii 1892.

4. na smertno uro, ako vsaj skesani izgovorijo z jezikom ali v misli ime Jezus. (Pavel V. 23. maj. 1606.)

5. na dan nove maše, in sicer novomašniki in redovniki, ki so pri novi maši. (Pavel V. 23. maj. 1606.)

6. kolikerkrat opravljajo desetdnevne duhovne vaje s predstojnikovim dovoljenjem in ako premišlujejo vsaj dve uri na dan. (Pavel V. 23. maj. 1606.; Pij X. 14. dec. 1904.)

7. ko gredo in pridejo v svoj misijon mej nevernike ali krivoverce.

8. imajo popolni odpustek rimskih postaj na božič, veliki četrtek, veliko nedeljo in vnebohod Kristusov.

C. Dnevi popolnih odpustkov in vesoljne odveze za vse tri rede sv. Frančiška Serafinskega.¹

Vsaki torek, ko je presveto Rešnje Telo izpostavljeno *P. O.* (Leon XIII. 3. jul. 1894).

¹ *P. O.* pomeni popolni odpustek za vse v frančiškan-skih cerkvah.

(*P. O.*) pomeni popolni odpustek za vse v kapucin-skih cerkvah.

P. O. pomeni popolni odpustek za vse v minoriških (konventualjskih) cerkvah.

P. O. pomeni popolni odpustek za vse ude tretjega reda.

V. O. pomeni vesoljno odvezo za prvi, drugi in tretji redovni tretji red.

V. O. pomeni vesoljno odvezo za tretji svetovni red.

Januarij.

1. Novo leto; V. O., P. O. Leon XIII., 11. sept. 1901.

6. Sveti trije kralji; V. O., P. O. Leon XIII., 11. sept. 1901.

14. *Presveto Ime Jezus*; P. O. Pij X., 22. avg. 1906.

V kapucinskih cerkvah: *bl. Bernard Korleonski*, spoznavavec 1. reda kapuc. (P. O.) Pij VII. *Ad augendam* 18. jan. 1820.

Druga nedelja po sv. treh kraljih P. O. za vse v Avstriji, zaradi praznika presv. Imena Jezus; (P. O.) Benedikt XIV. *Ad augendam* 14. sept. 1745.

16. *Sv. Bernard in tovariši prvi mučenci* 1. reda P. O. Benedikt XIV. *Sanctissimus*, 18. okt. 1741.

23. Zaroka bl. device Marije, nepopolni odpustek 7 let in 7krat po 40 dni. Leon XIII. 11. sept. 1901.

30. *Sv. Hijacinta Mariskoti*, d. 3. reda, P. O. Pij VII. 27. nov. 1807.

31. *Bl. Ludovika Aljbertoni*, vdova 3. reda, P. O. Pij IX., 8. avg. 1862.

Petek pred 1. pepelnično nedeljo: spomin britke poti našega Gospoda Jezusa Kristusa, V. O. in P. O. Pij X., 13. jun. 1906.

F e b r u a r i j.

1. *Bl. Andrej Senjski*, sp. 1. reda, (*P. O.*) Pij VI., 10. marc. 1781.

2. *Svečnica*, V. O., *P. O.* Leon XIII., 11. sept. 1901.

3. *Bl. Odorik Pordenonski*, sp. 1. reda **P. O.** Pij IX. 2. jun. 1851.

4. *Sv. Jožef Leoniški*, sp. 1. reda kapuc., (*P. O.*) Benedikt XIV., 23. avg. 1746.

5. *Sv. Peter Kerstnik in tovariši muč.* 1. in 3. reda *P. O.* Klemen XII., 13. jul. 1739.

13. *Bl. Viridijana*, dev. 3. reda, **P. O.** Pij IX. 2. jun. 1851.

19. *Sv. Konrad Pjačenski*, sp. 3. reda, **P. O.** Pij IX., 2. jun. 1851.

21. *Sv. Angela Meriči*, dev. 3. reda. *P. O.* Leon XIII., 11. sept. 1901.

22. *Sv. Marjeta Kortonska*, spokornica 3. reda *P. O.* Benedikt XIII., 26. jul. 1728.

M a r c i j.

Eden petek v 40 danskem postu **P. O.** Klemen XIV., 23. nov. 1772.

5. *Sv. Janez Jožef Kriški*, spozn. 1. reda; *P. O.* Gregor XVI., 21. febr. 1841.

6. *Sv. Koleta*, devica 2. reda; *P. O.* Pij VII., 13. jul. 1807.

9. *Sv. Katarina Bolonjska*, devica 2. reda; *P. O.* Klemen XI., 21. marc. 1714.

19. *Sv. Jožef*, ženin bl. dev. Marije. **P. O.** Benedikt XIV., 6. sept. 1741. *V. O.*

22. *Sv. Benvenut*, škof in spozn. 1. reda, *P. O.* Pij X., 22. avg. 1906.

25. *Oznanjenje bl. device Marije*, **P. O.** Leon XIII., 11. sept. 1901. *V. P.*

30. *Bl. Angela Folinjska*, vdova 3. reda **P. O.** Klement XIV., 11. dec. 1772.

Na cvetno nedeljo, ves veliki teden in na velikonočno nedeljo je *V. O.*

Na veliki četrtek in velikonočno nedeljo je rimska postaja s popolnim odpustkom.

Na velikonočno nedeljo *P. O.* za vse v frančiškanskih, kapucinskih in minoriških cerkvah, ako v njih izmolijo 3 Očenaše 3 zdrave Marije in 3 slava Očetu v čast presv. Trojice. (Leon X. Rescript. auth. pag. 389. n. 17.)

Aprilj.

3. *Sv. Benedikt* Sveto filadelfjski, spozn. 1. reda **P. O.** Pij VIII., 17. nov. 1807.

16. *Sv. Rafael*, arhang., **P. O.**, ki denes, ali zaderžani prihodnjo nedeljo ponovijo svoje redovniške obljube. Klemen XII., 30. marc. 1736.

23. *Bl. Egidij Asiški*, spozn. 1. reda; **P. O.** Pij IX., 2. jun. 1851.

24. *Sv. Fidelij*, muč. 1. reda kapuc. (*P. O.*) Benedikt XIV., 23. avg. 1746.

28. *Bl. Lukezij ali Lucij*, prvi tretjerednik, **P. O.** Leon XIII., 11. sept. 1901.

Tretja nedelja po veliki noči: *Varstvo sv. Jožefa*. **P. O.** Benedikt XIV., 6. sept. 1741.

Maj.

13. *Sv. Peter Regalaški*, spozn. 1. reda, *P. O.* Benedikt XIV., 23. aprilj. 1748.

17. *Sv. Paškal Bajlon*, spozn. 1. reda. *P. O.* Aleksander VIII., 7. sept. 1690.

18. *Sv. Feliks Kantalicijski*, spozn. 1. reda kapuc. (*P. O.*) Klemen XI., 15. sept. 1714.

19. *Sv. Ivo*, spozn. 3. reda, **P. O.** Pij IX., 2. jun. 1851.

20. *Sv. Bernardin Sijenski*, spozn. 1. reda, *P. O.* Sikst. V., 28. sept. 1585.

22. *Bl. Humilijana*, vdova 3. reda, **P. O.** Pij IX., 2. jun. 1851.

23. *Bl. Krispin Viterbski*, spozn. 1. reda kapuc. (*P. O.*) Pij VII., 18. jan. 1820.

30. *Sv. Ferdinand kralj*, spozn. 3. reda; *P. O.* Leon XIII., 11. sept. 1901.

Kristusov vnebohod: *V. P.*, *P. O.* in rimska postaja s *P. O.*

Binkoštna nedelja: *V. O.*, *P. O.* za vse kaker na velikonočno nedeljo.

Junij.

Praznik presvete Trojice: *V. P.*, *P. O.*; *P. O.* za vse kaker na velikonočno nedeljo.

Praznik presv. Rešnjega Telesa: *V. P.*, *P. O.* Pij X., 22. avg. 1906.

Praznik presvetega Serca Jezusovega: *V. O.*, *P. O.* za vse.

3. *Bl. Andrej Hispeljski*, spozn. 1. reda, **P. O.** Pij IX., 2. jun. 1851. Enkrat mej devetdnevnicu pred praznikom sv. Antona Padovanskega, keder je izpostavljeno presv. Rešnje Telo, **P. O.** Klemen XIV., 23. nov. 1772.

9. *Sv. Pavel Kriški*, spozn. (*P. O.*) Pij IX., 16. jun. 1868.

13. *Sv. Anton Padovanski*, spozn. 1. reda, *P. O.* Sikst V., 28. sept. 1585.

19. *Bl. Mihelina*, vdova 3. reda, *P. O.* Klemen XII., 27. sept. 1737.

20. *Osmina sv. Antona Padovanskega*, **P. O.** Pij X., 2. jun. 1851.

24. *Rojstvo sv. Janeza Kerstnika*, *P. O.* Leon XIII., 11. sept. 1901.

29. *Sv. Peter in Pavelj*, apostola, *V. O.*; Leon XIII., 11. sept. 1901.

Julij.

2. *Marijino obiskovanje*, *V. O.*; odpustek 7let in 7krat po 40 dni.

7. *Sv. Lovrenec Brindizijski*, spozn. 1. reda kapuc. (*P. O.*) Pij VII., 18. jan. 1820.

8. *Sv. Elizabeta Portugalska*, vdova 3. reda, **P. 0.** Pij IX., 2. jun. 1851.

9. *Sv. Nikolaj in tovariši*, muč. 1. reda, *P. O.* Benedikt XIII., 6. dec. 1728.

14. *Sv. Bonaventura*, kard., škof in cerkveni učenik, 1. reda, *P. O.* Sikst V. 28. sept. 1585.

15. *Bl. Angelina Maršanska*, vdova 3. reda, **P. 0.** Pij IX., 2. jun. 1851.

24. *Sv. Frančišek Solanski*, spozn. 1. reda, *P. O.* Benedikt XIII., 14. avg. 1727.

August.

2. *Porcijunkula* *P. O.* za vse, kolikerkrat obiščejo kako cerkev treh redov sv. Frančiška in v nji vsaj 6 Očenašev, 6 zdravih Marij in slava Očetu izmolijo po papeževem namenu. Honorij III., S C. C., 17. jul. 1700, Pij IX., 12. jul. 1847 in drugi.

4. *Sv. Dominik*, spozn., **P. 0.** Pij IX., 2. jun. 1851.

12. *Sv. Klara*, devica 2. reda, *V. O.*, *P. O.* Sikst V., 28. sept. 1585.

15. *Vnebovzetje bl. device Marije*, *V. O.*, *P. O.* Léon XIII., 11. sept. 1901.

16. *Sv. Rok*, spozn. 3. reda. **P. 0.** Klemen XIV., 11. marc. 1772.

18. *Sv. Klara Montefaljška*, devica 3. reda, **P. O.** Pij IX., 2. jun. 1851.

19. *Sv. Ludovik*, škof. 1. reda, *P. O.* Sikst V., 28. sept. 1585.

25. *Sv. Ludovik*, kralj, spozn. 3. reda, *V. O.*, *P. O.* Benedikt XIV., 17. maj. 1755.

Nedelja po osmini vnebovzetja bl. device Marije, *spomin sedmeregga veselja bl. dev. Marije V. O.* in *P. O.* Pij X., 13. jun. 1906.

September.

Angeljska nedelja *P. O.* Leon XIII., 11. sept. 1901.

1. *Bl. Izabela*, devica 2. reda, **P. O.** Pij IX., 2. jun. 1851.

4. *Sv. Roza Viterbska*, devica 3. reda, *P. O.* Klemen XI., 14. jan. 1701.

8. *Rojstvo bl. device Marije V. O.*, *P. O.* Leon XIII., 11. sept. 1901.

Mej devetdnevnicu pred praznikom sv. Jožefa Kupertinskega **P. O.** enkrat, keder je izpostavljeno presv. Rešnje Telo, Klemen XIV., 23. nov. 1772.

11. *Bl. Bernard Ofiški*, spozn. 1. reda kapuc. (*P. O.*) Pij VII., 18. jan. 1820.

13. *Sv. Veronika Julijani*, devica 2. reda (*P. O.*) Pij VII., 18. jan. 1820.

17. *Vtisnjenje peterih ran našega očeta sv. Frančiška* V. O., P. O. Klemen XII., 30. avg. 1731.

18. *Sv. Jožef Kupertinski*, spozn. 1. reda minor. P. O. Klemen XIII., 2. dec. 1767.

24. *Sv. Pacifik*, spozn. 1. reda, P. O., Gregor XVI., 21. febr. 1841.

27. *Sv. Elzearij*, spozn. 3. reda, P. O. Pij IX., 2. jun. 1841.

29. *Sv. Mihael*, arhang. P. O. Leon XIII., 11. sept. 1901.

P. O. enkrat mej devetdnevnicu pred praznikom sv. Frančiška Serafinskega, keder je izpostavljeno presv. Rešnje Telo, Klemen XIV., 23. nov. 1772.

Oktober.

4. *Praznik našega očeta sv. Frančiška*, V. O., P. O. Sikst V., 28. sept. 1585. P. O. za vse in vsaki cerkvi enkrat na praznik ali pa mej osmino, Pij X., 29. febr. 1904.

6. *Sv. Marija Frančiška*, devica 3. reda, P. O. Pij IX., 16. jan. 1868.

11. *Osmina sv. očeta Frančiška*, P. O. Pij IX., 2. jun. 1851.

12. *Sv. Serafin*, spozn. 1. reda kapuc. (P. O.) Klemen XIV., 6. jul. 1773.

13. *Sv. Danielj in tovariši*, muč. 1. reda, P. O. Benedikt XIV., 20. jun. 1748.

19. *Sv. Peter Aljkantarski*, spozn. 1. reda, *P. O.* Klemen IX., 2. okt. 1699.

23. *Sv. Janez Kapistranski*, spozn. 1. reda, *P. O.* Aleksander VIII., 7. dec. 1690.

26. *Bl. Bonaventura Potenski*, spozn. 1. reda minor. **P. O.** Pij VI., 15. dec. 1775.

31. *Bl. Tomaž Florencijski*, spozn. 1. reda, **P. O.** Pij IX., 2. jun. 1851.

November.

1. *Vsi sveti*, *V. O.*

12. *Sv. Didak*, spozn. 1. reda, *P. O.* Klemen VIII., 26. maj. 1596.

16. *Sv. Agneza Asiška*, devica 2. reda, *P. O.* Leon XIII., 2. sept. 1895.

19. *Sv. Elizabeta Ogerska*, vdova 3. reda, *P. O.* Benedikt XIV., 17. maj. 1755. *V. O.* in odpustek 7 let in 7 krat po 40 dni Leon XIII., 11. sept. 1901.

21. *Darovanje blažene device Marije V. O.*; odpustek 7 let in 7 krat po 40 dni, Leon XIII., 11. sept. 1901.

25. *Sv. Katarina*, dev. muč. *V. O.*

26. *Sv. Leonard Portomavriški*, spozn. 1. reda, *P. O.* Pij IX., 16. jan. 1868.

27. *Bl. Deljffina*, devica 3. reda, *P. O.* Leon XIII., 11. sept. 1901.

28. *Sv. Jakob Marški*, spozn. 1. reda, *P. O.* Benedikt XIII., 14. avg. 1727.

29. *Vsi sveti treh redov sv. Frančiška, P. O.* Klemen XIII., 21. marc. 1766.

P. O. mej devetdnevnicu pred praznikom brezmadežnega spočetja bl. device Marije, enkrat, keder je izpostavljeno presv. Rešnje Telo. Klemen XIII., 17. april. 1764.

December.

2. ali 3. *spomin vseh vernih mertvih treh redov sv. Frančiška (P. O.),* Pij IX., 30. sept. 1852.

8. *Brezmadežno spočetje bl. dev. Marije, V. O.* P. O. Benedikt XIII. 12. dec. 1729.

12. *Najdenje trupla našega očeta sv. Frančiška, P. O.* Pij IX., 2. jun. 1851.

15. *Osmina brezmadežnega spočetja bl. dev. Marije, P. O.* Pij IX., 2. jun. 1851.

20. *Sv. Jozafat, škof muč. (P. O.)* Pij IX., 16. jan. 1868.

P. O. prvi ali zadnji dan devetdnevnicu pred božičem, keder je presv. Rešnje Telo izpostavljeno, Klemen XIV., 23. nov. 1772.

25. *Božič, V. O.* in rimska postaja s popolnim odpustkom.

(*P. O.*) keder obhajajo patrona dotične samostanske cerkve. Klemen XIII. 17. jan. 1769., P. O. León XIII., 30. maj. 1883.¹

¹ Thaler, Praktisches Handbuch. 6. Auflage, S. 194.

Papež Pij X. so 17. maja 1909 dovolili za vedno, da sta prvi in drugi red sv. Frančiška deležna vseh duhovnih dobrot tretjega reda, tretji red je pa deležen vseh duhovnih dobrot prvega in drugega reda. Acta O. F. M. Ann. 28. pag. 177. Isto so poterdili, z dne 4. okt. 1909 v pismu: Septimo jam pleno saeculo.

Peti del.

Neketeri privilegiji.

A. Privilegiji podeljeni manjšim bratom.

1. Bratje in sestre, ki živijo pod pokorščino generalja ministra manjših bratov, in so v samostanski bolnici zaradi starosti, bolezni ali slabosti, zadobijo vse odpustke, ako obiščejo kapelo (oratorij), ki je v bolnici in vse drugo za odpustke, predpisano odpravijo. (Benedikt XIV., 11. sept. 1755.) Tisti pa, ki ne morejo s postelje vstati in v cerkev iti, morejo vse odpustke zadobiti, ako opravijo svoja naložena dela po moči, ali pa nadomestijo z drugimi deli, ketere jim spremeni predstojnik ali pa spovednik. (Benedikt XIII., 30. jan. 1726.)

2. Privilegiran oltar *a)* v vsaki frančiškanski cerkvi, keterega dotični škof odloči (Benedikt XIV., 17. dec. 1748); *b)* oltar v oratoriju samostanske bolnice za redovnike starčke, bolne in slabotne. (Benedikt. XIV., 17 dec. 1748); *c)* keder manjši bratje mašujejo za vmerle brate in stariše (accepto nuntio), svojega reda pri vsakem oltarju v frančiškanskih cerkvah. (Benedikt XIV., 24. marc. 1741.)

3. Brevir.

a) Manjši bratje smejo privatno v mislih moliti brevir in jim ni treba izgovarjati besed. Leon X., Ferraris v. *Officium divinum* art. 3. Neketeri pravijo, da je ta privilegij preklican.

b) Pridigarji in spovedniki smejo *officium feriale* anticipirati in *officium Sanctorum* zamenjati tiste dneve, ko morajo več delati, da se lažje učijo in vernim postrežejo v duhovno korist. Leon X., S. Alphonsus Liguor. *Theol. moral.*, in *Prava nevesta Kristusova*, pogl. o brevirju.

c) Manjši bratje in redovnice smejo v bolezni namesto brevirja moliti 7 zdravih Marij in 1 Očenaš, ali pa kaj drugega, kar jim spovednik naloži. Ako svetuje zdravnik, v hudi bolezni še tega niso dolžni moliti, temuč jim zadostuje dobri namen to moliti.

č) Inocencij IV. je dovolil klarisam (torej tudi manjšim bratom), da zadostijo zapovedi brevir moliti, ako iz keterega koli pametnega vzroka izmoli posamezna redovnica molitve (Očenaše) sester lajik (bratov lajikov) in to brez dovoljenja predstojnice.

B. Privilegiji podeljeni redovnikom.

I. Brevir.

1. Redu teatincev je dovolil Klement VII., da smejo predstojniki svoje podložne dispensirati brevir moliti, ako so z učenjem, bole-

nijo ali s postrežbo bolnikov zadržani ga moliti, in sicer tako, da jim odločijo namesto oficija 7 ali vsaj 6 psaljmov, 7 Očenašev in 2 apostolski veri, bolj bolnim pa 1 Očenaš in 7 zdravih Marij za ves brevir enega dne.

2. Red Jezusove družbe ima privilegij, da smejo predstojniki svojim podložnim bolnikom zamenjati oficij v kako drugo dobro delo ali v krajšo molitev.

3. Redovnikom, rekonvalescentom je dovolil Martin V. da zadostijo, ako izmolijo oni del oficija, katerega jim odloči njihov spovednik.

4. P. Piatius terdi, da je več papežev dovolilo redovnikom, da smejo matutin opraviti po sv. maši (pag. 322. n. VII).

5. Svetni duhovniki smejo z redovniki brevir moliti v koru mej duhovnimi vajami (S. R. C. 7. Jul. 1864).

II. Sveta maša.

1. Redovniki smejo s pravičnim vzrokom povsod in celo leto maševati 2 uri pred zoro in 2 uri popoldne. Pius VI., Congreg. Puritat., 24. Jan. 1783, 10. Maji 1785.

2. Redovniki smejo celo leto v svojih cerkvah maševati 2 uri pred zoro in 3 ure popoldne. Collect. priv. Congreg. Miss. Redempt. pag. 79., n. 148.

III. Pogreb.

1. Redovniki smejo imeti svoja pokopališča, in sami pokopavati svoje redovnike, tudi ako so vmerli zunaj samostana, tudi na župnem pokopališču, toda brez pompe, t. j. sè štolo in samostanskim križem brez poklicanih duhovnikov in bratovščin. S. C. Conc., 24. Jan. 1846.

2. Na svojih pokopališčih smejo tudi svetne osebe pokopavati (Inocencij IV., 25. Febr. 1250), in župniki ne smejo radi tega več zahtevati od dedičev, kaker bi prejeli, ako bi jih sami pokopali na župnijskem pokopališču S. C. Conc. 3. Apr. 1745.

IV. Druge privilegije zlasti glede pravic spovednikov ubogih redov
glej moraliste.

Šesti del.

Mali obrednik manjših bratov.

I. Način streči pri sv. maši.

Ko pride strežnik k oltarju, poklekne z desno nogo do tal, poravna mašniku redovniku amikt i. t. d., kederkoli gre z ene na drugo stran oltarja, poklekne z desnim kolonom na tla. Pred oltarjem navadno kleči nasproti mašni knjigi.

Mašnik sam začne: In nomine Patris et Filii et Spiritus Sankti. Amen.

Strežnik na tleh klečoč se tiho prekriža.

Maš. Introibo ad altare Dei.

Strež. Ad Deum, kvi letifikat juventútem meam.

Maš. Júdika me Deus et discérne kavsam meam, de gente non sankta: ab hómine iníquo et dolózo érue me.

Strež. Kvia tu es Deus fortitúdo mea, kvare me repulísti, et kvare tristis incédo, dum affligit me inimíkus.

Maš. Emíte lucem tuam et veritátem tuam: ipsa me deduksérunt, et aduksérunt in montem sanktum tuum et in tabernákula tua.

Strež. Et introíbo ad altáre Dei; ad Deum, kvi letífikat juventutem meam.

Maš. Konfítebor tibi in citara, Deus Deus meus: kvare tristis es, ánima mea? et kvare kontúrbas me?

Strež. Spera in Deo, kvónijam adhuk konfítebor ili, salutáre vultus mei, et Deus meus.

Maš. Glorija Patri et Filio et Spirítui Sankto.

Strež. Sikut erat in princípio et nunk et semper et in sékula sekulórum. Amen.

Maš. Introíbo ad altáre Dei.

Strež. Ad Deum, kvi letífikat juventutem meam.

Maš. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

Strež. Kvi fecit celum et teram.

Maš. moli Konfíteor. (Keder konča.)

Strež. odgovori: Mizereátur tui omnípotens Deus et dimisis pekátis tuis perdúkat te ad vitam etérnam.

Maš. Amen.

Strež. Konfíteor Deo omnipoténti, beáte Marije semper Vírgini, beáto Mihaéli Arhángelo, beáto Joáni Baptíste, sanktis apóstolis Petro et Pavlo, beato Patri nostro Francísko, ómnibus Sanktis et tibi, Pater, kvia pekávi nimis kognitacíone, verbo et ópere; mea kulpa, mea kulpa, mea máksima kulpa. Ideo prekora beátam Marijam semper Vírginem, beátum Mihaélem arhangelum, beátum Joánem Baptístam, sanktos

apostolos Petrum et Pavlum, beatum Patrem nostrum Francískum, omnes Sanktos et te, pater, orare pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Maš. Mizereátur vestri omnípotens Deus et dimísis pekátis vestris perdúkat vos ad vitam eternam.

Strež. Amen.

Maš. Indulgéncijam, absolucijonem et remissionem pekatórum vestrorum, tríbuat vobis omnípotens et mizérikors Dóminus.

Strež. Amen.

Maš. Deus tu konvérzus vivifikábis nos.

Strež. Et plebs tua letábitur in te.

Maš. Osténde nobis, Dómine, mizerikórdiam tuam.

Strež. Et salutáre tuum da nobis.

Maš. Dómine, eksávdí oracionem meam.

Strež. Et klamor meus ad te véniat.

Maš. Dóminus vobískum.

Strež. Et kum spírítu tuo, *vstane in poklekne na pervo stopnjico.*

Kirie.

Maš. Kírie, elejson.

Strež. Kírie, elejson.

Maš. Kírie, elejson.

Strež. Kriste, elejson.

Maš. Kíste, elejson.

Strež. Kriste, elejson.

Maš. Kirie, elejson.

Strež. Kirie elejson.

Maš. Kirie elejson.

Gloria.

Maš. Dóminus vobiskum.

Strež. Et kum spiritu tuo.

Molitve.

Maš. Per omnia sékula sekulórum.

Strež. Amen.

Epistelj.

Keder prebere mašnik list ali epistelj, se nekoliko oberne. *Strež. odgovori:* Deo grácias, *in prenese mašno knjigo na evangelijsko stran, in tu na tleh stoječ odgovori:*

Evangelij.

Maš. Dóminus vobískum.

Strež. Et kum spiritu tuo.

Maš. Sekvencija sankti Evangelii sekundum Matéum.

Strež. Gloria tibi Domine; *nato se poda na episteljsko stran, na sredi oltarja poklekne. Na koncu evangelija odgovori:* Lavš tibi, Kriste, *tudi ako mašuje mašnik v črnem plašču.*

Kredo, darovanje.

Maš. Dominus vobískum.

Strež. Et kum spiritu tuo.

Nato gre, ne da bi pokleknil na sredi pred oltarjem, k mizici, vzame rutico, jo nese na oltar, kjer jo na episteljski strani razgerne, se verne k mizici, kjer vzame verčeka z vinom in vodo na krožniku, nese z obema rokama na oltar in vse postavi na razgernjeno rutico. Tam stoječ prime z desnico verček z vinom na spodnjem delu, ga poljubi, mašniku da, ga z levico vzame in zopet poljubi; nato ponudi v desnici verček z vodo, keterega ravno tako poljubi. Ko je prejel z desnico verček vode, ga poljubi in postavi na krožnik, verček z vinom pa postavi na stran ali pa ga nese na mizico. Ko se zopet verne k oltarju, vzdigne nekoliko rutico, da jo mašnik laglje prime; na podnožju stoječ ima v levici krožnik, v desnici pa verček z vodo. Preden in potem, ko je vlil vodo na mašnikove perste se mu globoko prikloni. Nato izlije iz krožnika vodo v posebno posodo, poravna rutico in nese na mizico verček z vodo na krožniku z rutico; potem se poda k oltarju na episteljsko stran, kjer kleči na prvi stopnjici in izmoli, ko se oberne mašnik rekoč: *Orate fratres: „Suscípiat Dóminus sacrificium de mánibus tuís ad lavdem et glóriam nóminis*

sui, ad utilitatem kvokve nostram tociúskve Eklézije sue sankte.“

Prefacio.

Maš. Per ómnia sékula sekulórum,

Strež. Amen.

Maš. Dominus vobiskum,

Strež. Et kum spíritu tuo.

Maš. Surzum korda,

Strež. Habemus ad Dominum.

Maš. Grácias agámus Domino Deo nostro,

Strež. Dignum et jústum est.

Pri sanktusu trikrat pozvoni, ko vsakikrat po dvakrat sè zvoncem mahne; ravno tako trikrat pozvoni pri povzdigovanju presv. Rešnjega Telesa in Kervi, pervikrat po dvakrat mahne sè zvoncem, ko mašnik poklekne, drugikrat, ko povzdigne presv. Rešnje Telo in Kri in tretjikrat, ko zopet poklekne. Ko zvoni, povzdigne nekoliko plašč, ne da bi ga poljubil. Nato gre na prvo stopnjico klečat in po stari navadi moli z razpetima rokaŕna 6 Očenašev, zdraviŕ Marij in slava Očetu.

Po povzdigovanju.

Maš. Per omnia sekula sekulorum,

Strež. Amen.

Maš. Et ne nos indukas in tentacionem,

Strež. Sed libera nos a malo.

Ko mašnik zbira drobtinice sv. hostije, strežnik poklekne, gre po verčka z vinom in vodo in poklekne na najvišjo stopnjico ter se srednje prikloni, ko mašnik zavživa presveto Rešnjo Kri; potem vstane in vlije vina v kelih, potem pa vina in vode na mašnikove perste. Ako mašnik mej sv. mašo obhaja verne, strežnik poklekne na stransko stopnjico, da gleda proti evangelijski strani, in tam moli konfiteor; ako sam pristopi k sv. obhajilu, poklekne na naj-pervo stopnjico.

Po zavživanju.

Maš. Dominus vobiskum,

Strež. Et kum spiritu tuo.

Maš. reče na koncu molitve: per omnia sékula sekulórum.

Strež. Amen.

Maš. Dominus vobiskum,

Strež. Et kum spiritu tuo.

Maš. Ite misa est *ali* Benedikámus Domino,

Strež. Deo gracias. (*Od velike sobote do bele nedelje odgovori:* Deo gracias aleluja; aleluja)

Keder ima mašnik črni plašč, reče: Re-kviéskat in pace,

Strež. reče: Amen.

Pri blagoslovu.

Pri blagoslovu kleči strežnik na evangelijski strani, ko odgovori Gloria tibi Domine, se

poda na episteljsko stran, ko poklekne na sredi pred oltarjem.

Maš. Benedikat vos ... et Spiritus Sanktus,
Strež. Amen.

Maš. Dominus vobiskum,
Strež. Et kum spiritu tuo.

Maš. Inicium, ali sekvencija s. evangelii
sekundum Joannem.

Strež. Gloria tibi Domine.

Na koncu evangelija reče strežnik pri vsaki maši: Deo gracias.

Pri obhajilu.

moli samo eden: konfiteor; *potem reče*

Maš. Mizereatur ... perdukat vos in vitam
eternam,

Strež. Amen.

Maš. Indulgentiam ... tribuat vobis omni-
potens et mizerikors Deus,

Strež. Amen.

Po obhajilu.

Maš. Panem de celo prestitisti eis (aleluja),

Strež. Omne delectamentum in se habentem
(aleluja).

Maš. Domine eksavdi orationem meam,

Strež. Et klamor meus ad te veniat.

Maš. Dominus vobiskum,

Strež. Et kum spíritu tuo.

Maš. Oremus . . . per omnia sekula se-
kulorum,

Strež. Amen.

Maš. Benedikcio . . . et Spiritus Sankti

Strež. Amen.

II. Molitve pred in po jedi.

1. Na znamenje samostanskega zvonca gredo redovniki v obednico, kjer se proti glavni podobi globoko priklonijo, pred mizami na svoj kraj vstopijo, z rokami v rokavih in s pobešenimi očmi stojé in se po predpisu mimo-idečemu predstojniku priklonijo.

2. *Samostanski predstojnik začne moliti*
129. ps. De profundis, *keterega redovniki v dveh korih molijo z* √ Rekviem eternam, *nato reče predstojnik:*

drugi:

√ A porta inferi.

℞ Erue Domine animas
eorum.

√ Rekvieskant in pace.

℞ Amen.

√ Domine eksaudi ora-
cionem meam.

℞ Et klamor meus ad te
veniat.

√ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Absolve, kvezumus, Domine, animas famu-
lorum famularumkve tuarum, et omnium fide-
lium defunctorum, ab omni vinkulo deliktorum:
ut in resurrectionis gloria inter Sanktos et elektos

tuos resuscitati respirent. Per Kristum Dominum nostrum.

R. Amen.

3. *Nato oficijator zapoje ali glasno reče: Benedicite. Drugi odgovore v istem glasu: Benedicite.*

Potem reče oficijator:

Ÿ Okuli omnium in te sperant, Domine.

Drugi nadaljujejo:

R. Et tu das eskam illórum in témpore opportuno; áperis tu manum tuam, et imples omne ánimál benedikcijóne.

V dveh korih:

1. Gloria Patri et Filio et Spiritui Sankto.

2. Sikut erat in princípio et nunk et semper et in sékula sekulórum. Amen.

1. Kírije, eléison; 2. Kriste, eléison; 1. Kírije, eléison.

4. *Oficijator sam reče Pater noster, drugi globoko priklonjeni tiho molijo. Potem reče oficijator sè sklenjenima rokama:*

Ÿ Et ne nos indukas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Oremus.

Bene † dik, Domine, nos et hek tua dona, kve de tua largitate sumus sumpturi. Per Kristum Dominum nostrum.

R. Amen.

Pri besedah Benedik se vsi prekrižajo in z glavo priklonijo; pri besedah et hek tua dona naredi oficijator križ čez mizo.

5. Nato stopi prvi lektor v sredo, globoko priklonjen proti oficijatorju in sè sklenjenima rokama prosi blagoslova:

Jube domne benedícere.

Oficijator blagoslovi sè sklenjenima rokama:

Menze celestis participes faciat nos Reks eterne glorie. R̃ Amen.

Lektor, stoječ v sredi, dostavi:

Deus káritas est; et kvi manet in karítate in Deo manet, et Deus in eo. R̃ Deo gratias.

6. Nato se vsi glavni podobi z glavo globoko priklonijo in se podajo na svoj sedež. Ko so vsi sedli, lektor stoječ poje ali bere sveto pismo, na predstojnikovo znamenje preneha in prebere redovni menologij ali mortirologij, pri nas nekrologij mrtvih, tistega dne, in direktorij za prihodnji dan. Potem bere drugi lektor iz knjige kakega poterjenega pisavca, katero predstojnik odloči.

Vsaki petek pa, ako ni pravičnega vzroka, in ako ni predpisano branje apostoljskih ali redovnih konstitucij, bere prvi lektor namesto sv. pisma 6 poglavij sv. vodila, menologij in direktorij, potem prebere drugi lektor ostala poglavja sv. vodila, tretji oporoko našega očeta

sv. Frančiška, predstojnik pa blagoslov, opominjevanje in prekletstvo našega serafinskega očeta.

7. *Ako bi kedo v obednico prepozno prišel, pa še vedno mej molitvijo, se prilagodi drugim na svojem kraju; ako pa pride po blagoslovu, tam poklekne, roki v podobi križa razpne in tiho moli Očenaš in Zdravo Marijo. — V slučaju, da mora kedo iti iz obednice pred izveršenim obedom in se ne bo več vernil, s predstojnikovim dovoljenjem stoječ pred mizo na svojem kraju opravi molitve po jedi, se glavni podobi globoko z glavo prikloni in odide.*

Po obedu.

8. *Po izveršenem obedu na znamenje samostanskega predstojnika vsi vstanejo in se na svoj kraj vstopijo. Nato prvi lektor, stoječ na sredi, zapoje ali glasno reče.*

Tu autem, Domine, miserere nobis.

Vsi odgovore:

Deo gracias.

Oficijator glasno reče ali poje:

Ÿ Konfiteantur tibi, Domine, omnia opera tua.

Vsi odgovore:

R. Et sancti benedikant tibi.

Potem dostavlja eden kor za drugim:

Gloria Patri. Sikut erat.

Nato poje ali moli sè sklenjenima rokama brez Oremus:

Agimus tibi gracias, omnipotens Deus, pro univerzis beneficiis tuis: Kvi vivis et regnas in sekula sekulorum. R Amen.

8. *Zdaj začne 50 ps. Miserere, ali pa 116. ps. Laudate Dominum omnes gentes, samostanska družina ga dalje moli v dveh korih z Gloria Patri na koncu.*

116. ps.

1. Laudate Dóminum omnes gentes: laudate eum omnes pópuli:

2. Kvóniam konfirmata est super nos miserikórdija ejus: * et véritas Dómini manet in etérnum.

1. Glórija Patri, 2. Sikut erat.

1. Kírie eléison, 2. Kriste, eleíson. 1. Kírie, eleison.

10. *Oficijator reče: Pater noster, keterega vsi globoko priklonjeni tiho molijo. Nato reče oficijator sè sklenjenima rokama:*

Ÿ Et ne nos indukas in tentacionem.

R Sed líbera nos a malo.

Ÿ Disperzit, dedit pauperibus.

R Justícija ejus manet in sékulum sékuli.

Ÿ Benedikam Dominum in omni tempore.

R Semper laus ejus in ore meo.

Ÿ In Domino laudabitur anima mea.

℞ Avdijant mansvéti, et leténtur.

Ÿ Magnifikate Dominum mecum.

℞ Et eksaltémus nomen ejus in idipsum.

Ÿ Sit nomen Domini benediktum.

℞ Eks hok nunk et uskve in sékulum.

10. *Nato opravi molitev brez Oremus, vsi drugi so globoko priklonjeni:*

Retribúere dignare, Domine, omnibus nobis bona facientibus propter nomen tuum vitam eternam.

℞ Amen.

Ÿ Benedikamus Domino.

℞ Deo grácijas.

Ÿ Fidelium anime per mizerikordiam Dei rekvieskant in pace.

℞ Amen.

11. *Naposled vsi, globoko priklonjeni, tiho molijo Pater noster, nato reče oficijator poluglasno:*

Ÿ Deus det nobis suam pacem.

℞ Amen.

Ko so zahvalno molitev opravili, se vsi glavni podobi v obednici z glavo globoko priklonijo in odidejo.

Pred večerjo.

12. *Molitev pred večerjo, ko so izmolili ps. De profundis z Ÿ in molitvijo kaker o poludne,*

ravno tako opravljajo kaker pred obedom, samo da oficijator namesto V Okuli omnium i. t. d. zapoje ali reče:

V Edent pauperes, et saturabuntur.

Drugi v dveh korih dostavljajo:

R Et laudábunt Dóminum, kvi rekvírunť eum: vivent korda eórum in sékulum sékuli.

Gloria Patri. Sikut erat.

Namesto Menze celestis reče oficijator:

Ad cenam vite eterne perdukat nos Reks eterne glorie. R Amen.

Po večerji.

13. *V zahvalo opravljajo vse, kaker po obedu razen: namesto V Konfiteantur oficijator poje ali reče:*

V Memoriam fecit mirabilium suorum mizerikors et mizerator Dominus.

R Eskam dedit timéntibus se.

Gloria Patri. Sikut erat.

Namesto molitve Agimus tibi gracias brez Oremus reče:

Benediktus Deus in donis suis, et sanktus in omnibus operibus suis: Kvi vivit et regnat in sekula sekulorum. R Amen.

V postnih dnevih.

14. *Pri edinem obedu, pri katerem se smejo do sitega najesti, molijo pred in po jedi kaker pred in po večerji.*

15. *Pri večernem okrepčanju molijo pred jedjo tako:*

Predstojnik reče glasno: Benedicite, in vsi odgovore: Benedicite, potem pokleknejo vsi proti glavni podobi in skupaj molijo Ave Maria, nato vstane samo oficijator in naredi križ čez mizo z besedami:

Hok donum karitatis benedikat dekstera Déi Patris.

Vsi odgovore: Amen; precej nato vstanejo, glavni podobi se z glavo globoko priklonijo in se podajo na svoje sedeže.

16. *Zahvalo pa po večernem okrepčanju takole opravljajo:*

Ko vsi vstopijo pred mize, reče oficijator:

Ÿ Adjutorium nostrum in nomine Domini;
pri teh besedah se vsi prekrižajo in odgovore:

R̃ Kvi fecit celum et terram.

Ÿ Sit nomen Domini benediktum.

R̃ Eks hok nunk, et uskve in sékulum

Ÿ Retribuere dignare, Domine, omnibus nobis bona facientibus „propter nomen tuum vitam eternam.

R̃ Amen.

Ÿ Benedikamus Domino.

R̃ Deo gracias.

Ÿ Fidelium animae per mizerikordiam Dei rekviskant in pace.

R̃ Amen.

Pater noster, vsega tiho molijo.

Ÿ Deus det nobis suam pacem.

R Amen.

Ko so vse to končali, se glavni podobi z glavo globoko priklonijo in v navadnem redu odidejo.

17. *Po imenovanem načinu molijo pred in po jedi ves čas mej letom razen spodaj naštetih dni, v katerih se samo verzi in psalji menjajo, vendar tako, da namesto svojega psaljma zmirom smejo moliti psaljem Laudate Dominum omnes gentes, razen velikega četrtega in velikega petka, ko morajo moliti 50. psaljem Miserere.*

Na rojstvo Gospodovo,

in sicer od večerje pred božičem na vigilio, ako pade vigilia na nedeljo, do večerje vigilijske Gospodovega razglašnja.

Ÿ Verbum karo factum est, alleluja.

R Et habitavit in nobis, allelúja.

Na koncu reče:

Ÿ Notum fecit Dominus, alleluja

R Salutare suum, allelúja.

Po molitvi Agimus tibi gracias i. t. d. molijo v dveh korih ps. 97. Kantate Domino kanticum novum.

Na razglašnje Gospodovo in v osmini.

Ÿ Reges Tarzis et inzule munera offerent, alleluja.

R Reges Arabum et Saba dona addúcent,
alleluja. Gloria Patri.

Na koncu:

Ÿ Omnes de Saba venient, alleluja.

R Aurum et tus deferéntes, alleluja.

Psaljem 71. Deus judicium tuum Regi da.

Na veliki četertek.

*Predstojnik pri obedu in večernem okrep-
čanju začne, drugi pa nadaljujejo:*

Ÿ Kristus factus est pro nobis obédiens
usque ad mortem.

*Nato vsi tiho molijo Pater noster, potem
predstojnik molče blagoslovi mizo sè znamenjem
križa, in vsi se molče podajo na svoje sedeže.
Lektor ne reče pred jedjo Jube domne, in po
jedi ne Tu autem Domine.*

*Na koncu jedi predstojnik začne, drugi pa
ponovijo:*

Ÿ Kristus factus est pro nobis obédiens
usque ad mortem.

*Potem molijo v dveh korih 50. Psaljem Mi-
zerere mei Deus, na koncu brez Ÿ Gloria Patri,
ves Pater noster tiho, nato moli predstojnik:*

Respice, kvezumus Domine, super hanc
familiam tuam, pro kva Dominus noster Jezus
Christus non dubitavit manibus tradi nocen-
cium, et Crucis subire tormentum.

Ne reče: Kvi tekum, niti Fidelium anime, temuč tiho Pater noster in nato vsi odidejo.

Na veliki petek.

Pred in po jedi molijo kaker na veliki čertek, samo da se Ÿ Kristus faktus est etc. dostavlja: Mortem autem Krucis.

Na veliko soboto

o poludne pred in po jedi molijo kaker navadne dneve zvečer mej letom, prvi Ÿ pred jedjo je pa:

Ÿ Vespere autem Sábbati, kve lucéscit in prima Sábbati, alleluja.

Ŗ Venit Maria Magdaléne, et áltera Maria, vidére sepúlkrum, alleluja.

Po jedi se ponovi isti Ÿ Vespere autem i. t. d. in po molitvi Benediktus Deus i. t. d. molijo 116. ps. Láudate Dominum omnes gentes z Gloria Patri na koncu, drugo pa kaker mej letom.

Na Kristusovo vstajenje

in mej osmino tudi na belo soboto zvečer:

Ÿ Hek dies, kvam fecit Dominus, alleluja.

Ŗ Eksultémus, et letémur in ea, alleluja.

Gloria Patri.

Na koncu se ponovi Ÿ Hek dies z Gloria Patri. Psaljem 117. Konfitemini Domino i. t. d.

Na Kristusov vnebohod

do binkoštné sobote.

Ÿ Ascendit Deus in jubilatione, alleluja.

Ř Et Dóminus in voce tube, alleluja.

Gloria Patri.

Na koncu reče:

Ÿ Ascendens Kristus in altum, alleluja.

Ř Kaptívam duksit kaptivitatem alleluja.

Psaljem 46. Omnes gentes.

Na binkoštno soboto, binkoštno nedeljo

v osmini do prihodnje sobote izvzemši večerno okrepčanje:

Ÿ Spiritus Domini replevit orbem terrarum, alleluja.

Ř Et hok kvod kóntinet omnia, sciéncijam habet vocis, alleluja.

Gloria Patri.

Na koncu reče:

Ÿ Repleti sunt omnes Spiritu sankto, alleluja.

Ř Et cepérunt lokvi, allelúja.

Psaljem 47. Magnus Dominus i. t. d.

Na praznik našega očeta sv. Dominika, sp.,

in kolikerkrat je kaki predstojnik dominikanskega reda prvič pri nas pri obedu, po zahvali po molitvi Agimus tibi gracias, dva pevca pojeta v sredi obednice antifono:

Apostolikus Domínikus et Serafíkus Franciskus: ipsi nos dokuerunt legem tuam Domine *ketero vsi ponovijo in po vsaki versti 116. psaljma* Laudate Dominum omnes gentes, *pojejo.*

III. Molitve mej disciplino.

1. *Zveličavno vajo skupne discipline morajo vsi bratje v dnevih, ketere generaljne konstitucije določujejo, opravljati. Mejtem opravljajo sledeče molitve.*

2. *Predstojnik začne antifono: Ne reminiskaris in precej začne ps. 50. Miserere, keterega redovniki v dveh korih molijo na koncu z Gloria Patri; potem molijo ps. 129. De profundis na koncu z Rekviem eternam. Nato vsi ponovijo antifono:*

Ne reminiskaris, Domine, delikta nostra, vel parentum nostrorum; nekve vindiktam sumas de pekkatis nostris.

3. *Potem začne oficijator antifono in vsi ž njim:*

Kristus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem, mortem avtem crucis; propter kvod et Deus eksaltávit ilum, et donavit ili nomen, kvod est super omne nomen: ut in nómine Jesu omne genu flektatur ce-

Kristus je bil za nas pokoren do smerti, smerti pa na križu. Zato ga je tudi Bog povišal, in mu daroval ime, ketero je čez vsa imena: da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripogne teh, ki so v ne-

lèstium, terrestrium et
infernórum, et omnis
língua konfiteátur, kvia
Dominus noster Jezus
Kristus in gloria est Dei
Patris.

Ÿ Proprio Filio suo
non pepércit Deus.

Ř Sed pro nobis óm-
nibus trádedit ilum.

Oremus.

Réspice, kvézumus,
Domine, super hank fa-
miliam tuam, pro kva
Dóminus noster Jezus
Kristus non dubitavit
manibus tradi nocén-
cium et krucis subíre
tormentum.

Salve, Regina, mater
mizerikórdie, vita, dul-
cédo et spes nostra,
salve. Ad te klamámus
éksules filii Heve. Ad
te suspirámus gemén-
tes et flentes in hak
lakrimárum vale. Eja
ergo, advokáta nostra,
ilos tuos mizerikórdes
óculos ad nos konvèrte
et Jezum, benedíktum
fruktum ventris tui, no-
bis post hok eksilium

besih, na zemlji in pod
zemljo, in da vsak jezik
spričuje, da je Góspod
Jezus Kristus v časti
Boga Očeta.

Ÿ Svojemu lastnemu
Sinu ni zanesel Bog.

O. Temuč ga je dal
za nas vse.

Molimo.

Poglej, prosimo, Go-
spod, na to tvojo dru-
žino, za katero ni dvojil
naš Gospod Jezus Kri-
stus se izročiti v roke
neprijatelov in preter-
peti muko križa.

Češčena bodi, Kra-
ljica, Mati milosti, živ-
ljenje, sladkost in upa-
nje naše, bodi češčena!
K tebi vpijemo zapu-
ščeni Evini otroci; k tebi
vzdihujemo žalostni in
objokani v tej solzni
dolini. Oberni torej, na-
ša pomočnica, svoje mi-
lostljive oči v nas in
pokaži nam po tem rev-
nem življenju Jezusa,
blagoslovljeni sad svo-

osténde. O klemens, o
pia, o dulcis Virgo Ma-
rija.

Ÿ Dignáre me lav-
dáre te, Virgo sakráta.

Ř Da mihi virtútem
kontra hostes túos.

Oremus.

Koncéde, mizérikors
Deus, fragilitáti nostre
prezídium: utkvisankte
Dei genitrícis memó-
riam ágimus, intercesi-
ónis ejus avksilio, a
nostris inikvitátibus re-
surgamus.

Ure igne Sankti Spi-
ritus renes nostros et
kor nostrum, Dómine:
ut tibi kasto kórpore
serviámus, et mundo
korde placeámus.

Omnípotens, sempi-
térne Deus, kvi vivó-
rum domináris simul
et mortuórum omni-
úm kve mizeréris, kvos
tuos fide et ópere fu-
túros ese prenóscis; te
súplices eksorámus, ut
pro kvibus efúndere
preces dékrevimus,
kvoskve vel prezens sé-

jega telesa. O milost-
ljiva, o dobrotljiva, o
sladka Devica Marija.

Ÿ Dovoli, naj te hva-
lim, o sveta Devica.

O. Daj mi moč zoper
sovražnike svoje.

Molimo.

Podeli nam, milost-
ljivi Bog, pomoč v naši
slabosti, da, ki obhaja-
mo spomin svete božje
Porodnice, s pomočjo
njene priprošnje od svo-
jih grehov vstanemo.

Vžgi, Gospod, naša
srca z ognjem Svetega
Duha, da ti bomo s či-
stim telesom služili in
z neomadeževanim sr-
cem dopadli.

Vsemogočni, večni
Bog, ki gospoduješ nad
živimi in mrtvimi in
se vsmiliš vseh, o ke-
terih veš, da bodo tvoji
po veri in dobrih delih,
ponižno te prosimo, naj
vsi, za ketere smo se
namenili moliti, ki še
živé ali pa so se že sè
sveta ločili, po prošnjah

kulum adhuk in karne
 rétinet, vel futúrum jam
 eksútos kórpore suscé-
 pit, intercedéntibus om-
 nibus sanktis tuis, pie-
 tátis tue kleméncija,
 omnium deliktórum su-
 órum véniam konse-
 kvántur. Per Dóminum
 nostrum Jezum Kristum,
 Filium tuum, kvi tekum
 vivit et regnat in uni-
 táte Spíritus Sankti De-
 us, per omnia sékula
 sekulórum.

Amen.

Ÿ Dóminus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Ÿ Eksávdiať nos om-
 nípotens et mizérihors
 Dóminus.

℞ Amen.

Ÿ Et fidélium ánime
 per mizerikórdiam Dei
 rekviéskant in pace.

℞ Amen.

vseh tvojih svetnikov
 iz vsmiljenja tvoje do-
 brote odpuščenje vseh
 svojih grehov dosežejo.
 Po Gospodu našem Je-
 zusu Kristusu, tvojem
 Sinu, ki s teboj živi in
 kraljuje v edinosti Sve-
 tega Duha, Bog na vse
 veke vekov.

Amen.

Ÿ Gospod z vami.

O. In z duhom tvojim.

Ÿ Vsemogočni in
 vsmiljeni Bog naj nas
 vsliši.

O. Amen.

Ÿ In vernih duše naj
 po milosti božji počí-
 vajo v miru.

O. Amen.

5. *Na veliki petek štirikrat molijo psaljem*
Mizerere in na koncu zadnjega molijo De pro-
fundis po ponovljeni antifoni Ne reminiskaris,
dodajo Kristus faktus est in molitev Respice,
drugo izpustijo.

III. Molitve v zboru pogreškov.

(Kapítulum kulpárum.)

1. *Zbor pogreškov treba opravljati vsaki teden, ali vsaj dvakrat v mesecu, ob dnevih, ki so zato v okrajini (provinciji) v navadi; bratje se vstopijo kaker pred jedjo pri mizah, gvardijan najprej priporoči v molitev vso sveto cerkev, svetega očeta, škofo in naše predstojnike, vse potrebe serafinskega reda in njihovih misijonov, naposled vse naše dobrotnike, zlasti tiste, ki so si s posebno miloščinja zaslužili molitev bratov.*

2. *Na to v dveh korih molijo sledeče psaljme, predstojnik začne antifono in prvo verstico psaljma:*

Antifona Humiliemus Domino animas nostras.

Psalmem 122.

1. *Ad te levávi óculos meos, * kvi hábitas in celis.*

2. *Ekce sikut ókuli servorum * in mánibus dominórum suórum.*

1. *Sikut ókuli ancíle in mánibus dómine sue: * ita ókuli nostri ad Dóminum Deum nostrum, donek mizereátur nostri.*

1. *Svoje oči vzdigujem k tebi, * ki prebivaš v nebesih.*

2. *Glej! kaker oči hlapcev * na roke svojih gospodarjev.*

1. *Kaker oči dekle na roke svoje gospodinje: * tako gledajo naše oči na Gospoda, našega Boga, dokler se nas ne vsmili.*

2. Miserére nostri, Dómine, miserére nostri; * kvia multum repléti sumus despekcióne.

1. Kvia multum repléta est ánima nostra: * opróbrium abundántibus, et despékció superbis.

2. Gloria Patri i. t. d.

1. Sikut erat i. t. d.

2. Vsmili se nas, Gospod! vsmili se nas; * ker silno smo napolnjeni sè zaničevanjem.

1. Res, prenapolnjena je naša duša: * Zasramovanje premožnim in zaničevanje prevzetnim.

2. Slava Očetu i. t. d.

1. Kaker je bilo i. t. d.

Psaljem 66.

2. Deus mizereátur nostri et benedíkat nobis: * ilúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri.

1. Ut cognoskámus in terra viam tuam: * in ómnibus géntibus salutáre tuum.

2. Konfiteántur tibi pópuli Deus: * konfiteántur tibi populi omnes.

1. Leténtur et eksúltent gentes: * kvóniam júdikas pópulos in ekvítáte, et gentes in terra dírigis.

2. Konfiteántur tibi pópuli Deus, konfite-

2. Bog se nas vsmili, in nas blagoslovi: * naj razsvetli svoj obraz nad nami, in se nas vsmili.

1. Da spoznamo tvojo pot na zemlji: * nad vsemi narodi tvoje zveličanje.

2. Ljudstva naj te slavé, o Bog! * slavé naj te vsa ljudstva.

1. Veselé in radujejo naj se narodi: * zakaj ti sodiš ljudstva, po pravi, in vodiš narode na zemlji.

2. Ljudstva naj te slavé, o Bog! slavé naj

ántur tibi populi omnes: te vsa ljudstva. * Zemlja bo dala svoj sad.
 * tera dedit fructum suum.

1. Benedíkat nos Deus, 1. blagoslovi naj nas
 Deus noster, benedíkat Bog, naš Bog, blagoslovi
 nos Deus: * et metuant naj nas Bog, * in bojé
 eum omnes fines tere. naj se ga vse pokra-
 jine.

2. Glória Patri i. t. d. 2. Slava Očetu i. t. d.

Psaljem 129.

1. De profúndis kla- 1. Iz globočine vpijem
 mávi ad te Domine: * k tebi, o Gospod, * Go-
 Domine eksavdi vocem spod, vslíši moj glas.
 meam.

2. Fíant avres tue in- 2. Naj poslušajo tvoja
 tendentes * in vocem ušesa * glas moje proš-
 deprekacíonis mee. nje.

1. Si inikvitátes ob- 1. Gospod! ako boš na
 serváveris Dómines: * pregrehe gledal, * gdo
 Dómine kvis sustinebit. bo obstal, o Gospod!

2. Kvía apud te pro- 2. Toda pri tebi je
 piciácio est: * et prop- sprava: * in zavoljo
 ter legem tuam sustinui tvoje postave čakam
 te Dómine. tebe, o Gospod.

1. Sustínuit ánima 1. Moja duša čakanje-
 mea in verbo ejus: * gove besede; * moja
 sperávit ánima mea in duša v Gospoda upa.
 Dómino.

2. A kustódia matu- 2. Od jutranje straže
 tína uskve ad noktem, do noči * naj Izrael
 * speret Izrael in Dó- v Gospoda upa.
 mino.

1. Kvia apud Domi-
num mizerikórdija: * et
kopióza apud eum re-
démpcijo.

2. Et ipse rédimet Iz-
rael, * eks ómnibus ini-
kvitátibus ejus.

1. Rékviem eternam
* dona eis Dómine.

2. Et luks perpétua *
lúceat eis.

1. Ker pri Gospodu je
vsmiljenje, * in pri
njem obilno odrešenje.

2. In on bo rešil Iz-
raelj * vseh njegovih
hudobij.

1. Večni pokoj * da-
ruj jim Gospod.

2. In večna luč * naj
jim sveti.

Potem vsi dostavijo:

Antifona. Humilijemus Domino ánimas no-
stras, et in spiritu konstituti humilijato, servi-
entes illi, dikamus flentes Domino, ut sekundum
voluntatem suam sik facijat nobiskum mizerikor-
dijam suam.

Drugi odgovore:

Kyrie, eleison. Kriste, eleison. Kyrie, eleison.

3. *Nato nadaljuje oficijator:*

Pater noster, *keterega vsi, globoko priklo-
njeni tiho molijo.*

Pater noster (tiho).

Ÿ Et ne nos indúkas
in tentacijonem.

℞ Sed líbera nos a
malo.

Ÿ Meménto kongre-
gacijónis tue.

℞ Kvam posedísti ab
inicijo.

~ Očenaš (tiho).

Ÿ In ne vpelji nas v
skušnjavo.

O. Temuč reši nas
hudega.

Ÿ Spominjaj se svoje
skupščine.

O. Katero si posedel
od začetka.

Ÿ Salvos fak servos
tuos.

℞ Deus meus spe-
rantes in te.

Ÿ A porta inferi.

℞ Erue, Dómine, ani-
mas eórum.

Ÿ Rekviéskant in
pace.

℞ Amen.

Ÿ Dómine, eksávdí
oracijónem meam.

℞ Et klamor meus ad
te veniat.

Ÿ Dóminus vobískum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Omnípotens sempi-
térne Deus, kujus spí-
ritu korpus Eklezije
sanktifikátur etrégitur;
eksávdí nos pro uni-
versis Ordínibus suppli-
kántes; ut grácije tue
múnere, ab omnibus
tibi grádibus fidéliter
serviátur.

Omnípotens sempi-
térne Deus dírige aktus
nostros in beneplácito
tuo; ut in nómine di-

Ÿ Pomagaj svojim
služabnikom.

O. Ki v tebe zaupajo,
moj Bog.

Ÿ Vrat peklenskih.

O. Reši, Gospod, njih
duše.

Ÿ Naj počivajo v
miru.

O. Amen.

Ÿ Gospod, vsliši mojo
molitev.

O. In moje vpitje naj
k tebi pride.

Ÿ Gospod z vami.

O. In z duhom tvojim.

Molimo.

Vsemogočni večni
Bog, keterega duh po-
svečuje in vlada telo
cerkve; vsliši nas, ki te
prosimo za vse redove,
da ti bodo po daru
tvoje milosti vsi zvesto
služili.

Vsemogočni večni
Bog, vodi naša dejanja
v svoji dobroti, da bomo
zaslužili v imenu tvo-

lékti Filli tui, mereámur bonis opéribus abundáre.

Deus, kvi karitátis dona per gracijam Sankti Spíritus tuorum kórdibus fidélium infudisti: da fámulis et famulábus tuis, pro kvi bus tuam deprekámur kleméncijam, salutem mentis et kórporis: ut te tota virtute díligant, et kve tibi plácita sunt, tota dilekciójne perfícijant.

Deus, vénie largítor et humáne salútis amátor; kvézumus kleméncijam tuam; ut nostre kongregacijónis Fratres, Soróres, propínkvos et benefaktóres, kvi eks hok sékulo tranzijérunt, Beata Marija semper Vírgine intercedénte kum ómnibus Sanktis tuis, ad perpétue beatitúdinis konsórcijum perveníre koncédas.

Fidélium Deum ómnium Kónditor et Redémp-tor: animabus famulórum famulorukve tua-

jega ljubljenega Sinu dobrih del obilno.

Bog, ki si darove ljubezni po milosti Svetega Duha v serca tvojih vernih vlil; daj svojim služabnikom in služabnicam, za ketere prosimo tvoje vsmiljenje, zdravje na duši in telesu, da te bodo sè vso močjo ljubili in kar je tebi dopadljivo, sè vso ljubeznijo dokončali.

Bog, ki deliš odpuščenje in ljubiš človeško zveličanje: prosimo tvoje vsmiljenje, da dodeliš naše skupščine bratom, sestram, sorodnikom in dobrotnikom, ki so se s tega sveta preselili, po priprošnji blažene Marije vselej Device in vseh tvojih svetih priti v društvo večnega blaženstva.

O Bog, Stvarnik in Odrešenik vseh vernih, podeli dušam svojih služabnikov in služab-

rum remisijonem kunk-
torum tríbue pekató-
rum; ut indulgencijam,
kvam semper optavé-
runt, piis suplikacijo-
nibus konsekvántur.
Kvi vivis et regnas in
sekula sékulórum.

R. Amen.

Ÿ Rékviem etérnam
dona eis Dómine.

R. Et luks perpétua
lúceat eis.

Ÿ Rekviéskant in pace.

R. Amen.

Pater noster (tiho).

nic odpuščenje vseh
grehov, da vsmiljenje,
ki so ga vedno želele,
s pobožnimi prošnjami
dosežejo.

O. Amen.

Ÿ. Gospod, daj jim
večni mir in pokoj.

O. In večna luč naj
jim sveti.

Ÿ Naj počivajo v miru.

O. Amen.

Očenaš (tiho).

4. *Nato reče predstojnik poluglasno:*

Dóminus det nobis
suam pacem.

Gospod naj nam da
svoj mir.

Drugi odgovoré:

Et vitam etérnam
Amen.

In večno življenje.
Amen.

5. *Potem se vsak obtoži svojih očitnih po-
greškov in vsakdanjih nemarnosti zoper vodilo,
postave in naredbe, kaker je v okrajini (provinciji)
navada. Nato naloži predstojnik bratom primerno
pokoro, opomni jih in vzbuja, da naj natančno
spolnjujejo vodilo in konstitucije, kaker bo v Go-
spodu sodil glede na čas in osebe. Na koncu
sklene zbor (capitulum) z besedami:*

Céterum, ambulémus Sicer pa živimo v
in pace et mútua kari- miru in mejsebojni lju-
táte. Adjutórium no- bezni. Pomoč naša † v
strum † in nómine Dó- imenu Gospodovem.
mini.

Drugi se prekrizajo in odgovoré:

R̃ Kvi fecit celum et O. Ki je vstvaril nebo
teram. in zemljo.

6. Štirikrat v letu, kederkoli, hvalevredno je,
ako pred velikimi prazniki v zboru pogreškov po
ekshorti vesoljno odvezo dati:

V. Vesoljna odveza

(s popolnim odpustkom)

za redovnike in redovnice.

*Predstojnik ali njegov namestnik obleče roket
in višnjevo štolo, ali vsaj štolo; vsi klečé in molijo:*

Ant. Ne reminiskáris, Domine, delikta nostra
vel parentum nostrorum; nekve vindiktam sumas
de pekkatis nostris.

Kyrie, eleison. Kriste, eleison, Kyrie, eleison.

Pater noster.

Ÿ Et ne nos indukas in tentacijonem.

R̃ Sed libera nos a malo.

Ÿ Ostende nobis, Domine, mizerikordijam
tuam.

R̃ Et salutáre tuum da nobis.

Ÿ Domine, eksaudi oracijonem meam.

℞ Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ Dominus vobiscum, et cum spiritu tuo.

Nato vstane in moli:

Oremus.

Deus, kvi proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprekacijonem nostram; ut nos et omnes famulos tuos, kvos deliktorum katéna konstringit, miseracijo tue pietatis klementer absolvat.

Eksaudi, kvaesumus, Domine, supplikum preces, et konfitencijum tibi parce pekkatis: ut pariter nobis indulgencijam tribuas benignus et pacem.

Ineffabilem nobis, Domine, misericordijam tuam klementer ostende: ut simul nos et a pekkatis omnibus eksuas, et a poenis, kvas pro his meremur, eripijas.

Deus, kvi kulpa offénderis, penitencija plakáris: preces populi tui supplikantis propicijus respice; et flagella tuae irakundije, kve pro pekkatis nostris meremur, averte. Per Kristum Dominum nostrum. ℞ Amen.

Zdaj moli Konfiteor eden izmej pričujočih ali pa po stari navadi vsi; nato moli mašnik Misereatur vestri etc., Indulgencijam, absolucijonem etc., potem nadaljuje:

Dominus noster Jezus Kristus per merita sue sakratissime passijonis vos absolvat, et gracijam suam vobis infundat. Et ego, auktoritate

ipsijus, et Beatorum Apostolorum Petri et Pauli et Summorum Pontifikum Ordini nostro ak vobis koncessa, et mihi in hak parte kommissa, absolvo vos ab omni vinkulo ekskommunikacionis, majoris vel minoris (suspensijonis¹); et interdikti, si kvod forte inkurristis, et restituo vos unijoni et participaciji fidelium, nek non sakrosanktis Ekklesie Zakramentis. Item eádem auktoritate absolvo vos ab omni transgressijone votorum et regulae, konstitucionum, ordinacionum et admonicijonum majorum nostrorum, ab omnibus penitencijis oblitis, seu ecijam, neglektis, koncedens vobis remissijonem omnium pekkatorum, kvibus kontra Deum et proksimum fragilitate humana, ignorancija, vel malicija delikvistis, ak de kvibus jam konfessi estis. In nomine Patris, † et Filii, et Spiritus Sankti. R. Amen.

Na koncu se moli po papeževem namenu eden Očenaš, Zdrava Marija in slava.

4. *Ako podeli spovednik v spovednici zasebno vesoljno odvezo, izpusti vse in začne z besedami: Dominus noster Jezus Kristus, v ednini. Ako bi okoliščine branile izmoliti celo molitev (formular), sme reči:*

Auktoritate a Summis Poncifikibus mihi koncessa plenarijam omnium pekkatorum tuorum

¹ Keder da zato pooblašćeni mašnik vesoljno odvezo samostanskim tretjerednicam ali bratu lajiku pri sv. spovedi, izpusti besedo suspensijonis.

indulgencijam tibi impercijor. In nomine Patris,
† et Filii, et Spiritus Sankti. Amen.

VI. Papežev blagoslov

s popolnim odpustkom.

Mašnik, ki ima pravico podeliti papežev blagoslov, obleče roket in belo štolo; sam gre k oltarju, poklekne na prvo stopnjico in prosi božje pomoči sè sledečimi besedami:

Ÿ Adjutorijum nostrum in nomine Domini.

℞ Kvi fecit celum et terram.

Ÿ Domine, eksaudi oracijonem meam.

℞ Et klamor meus ad te veniat.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Nato vstane in bere sledëčo molitev:

Oremus.

Omnipotens et misrikors Deus, da nobis auksilijum de sankto, et vota populi hujus, in humilitate kordis venijam pekkatorum poscentis, tuamque benedikcionem prestolantis et gracijam, klementer eksaudi: deksteram tuam super eum benignus ekstende, ak plenitudinem divine benedikcionis effunde, kva bonis omnibus kumulatus, felicitatem et vitam konsekvatur eternam. Per Kristum Dominum nostrum. ℞ Amen.

Nato gre na episteljsko stran, kjer stoječ samo enkrat naredi križ, ko zelo glasno reče:

Benedikat vos omnipotens Deus † Pater et Filius, et Spiritus Sanktus.

Drugi odgovore:

℞ Amen.

VII. O duhovnih vajah.

1. Pred duhovnimi vajami.

Zvečer pred duhovnimi vajami, ketere treba opraviti vsako leto, se poda samostanska družina v kor, kjer kleče pojo ali molijo pesem Veni Kreator, na koncu vstane voditelj duhovnih vaj in poje ali bere:

Ÿ Emitte Spiritum tuum, et kreabuntur.

℞ Et renovabis faciem terrae.

O r e m u s.

Mentes nostras, kvesumus Domine Paraklitus, kvi a te procedit, illuminet et indukat in omnem, sikut tuus promisit Filius, veritatem.

Vota, kvesumus Domine, supplikantis populi celesti pijetate prosekvere: ut et kve agenda sunt, videant; et ad implenda kve viderint, konvaleskant.

Konscientijas nostras, kvesumus Domine, visitando purifika, ut veniens Dominus noster, Jezus Kristus, Filius tuus, paratam sibi in nobis invenijat mansijonem.

℞ Amen.

2. Na koncu duhovnih vaj.

Pri sklepu duhovnih vaj da njih voditelj papežev blagoslov, potem zbrani pred oltarjem presv. Rešnjega Telesa v zahvalo pojejo Te Deum in na koncu.

Ÿ Benedikamus Patrem, et Filium kum Sankto Spiritu.

℞ Laudemus et supereksaltemus eum in sekula.

Ÿ Benediktus es Domine in firmamento celi.

℞ Et laudabilis et gloriosus et supereksaltatus in sekula.

Ÿ Benedik anima mea Domino.

℞ Et noli oblivisci omnes retribucijones ejus.

Ÿ Konfirma hok Deus, kvod operatus es in nobis.

℞ A templo sankto tuo, kvod est in Jeruzalem.

Ÿ Domine, eksaudi oracijonen meam.

℞ Et klamor meus ad te veniat.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, kujus miseri-kordije non est numerus, et bonitatis infinitus et thesaurus: piissime Majestati tue pro kollatis donis gracijas agimus, tuam semper klemencijam eksorantes, ut kvi

petentibus postulata koncedis, eosdem non deserens, ad premija futura disponas.

Deus innocentije restitutor et amator, dirige ad te tuorum korda servorum, ut Spiritus tui fervore koncepto, et in fide inveniantur stabiles, et in opere effikaces.

Da nobis, kvesumus Domine Deus perseverantem in tua voluntate famulatum, ut in diebus nostris, et merito et gracia tibi servientes, placere possimus.

Benedikcionem tuam, Domine, sakra Familija recipijat, kva korpore salvetur et mente; et propicijacionis tue beneficijum semper inveniat. Per Kristum Dominum nostrum. R. Amen.

Ÿ Divinum auksilijum maneat semper nobiskum.

R. Amen.

**Način sprejemati vesoljnega predstojnika (generalja)
vesoljnega vizitatorja ali provincijalja.**

1. *Keder vesoljni predstojnik ali od njega odločen vizitator prvič in slovesno pride v kak samostan, ki je pod njegovo oblastjo, ga mora vsa samostanska družina z dostojno častjo sprejeti. Zato praznično okrasijo veliki oltar in na njem prižgejo šest sveč. V znožju (suppedaneum) na evangelijski strani postavijo stol; pred prvo stopnjico na tleh pa klečavnik*

sè (zelenim) suknom pokrit. Pri velikih vratih razprostrejo preprogo, na sredo položijo dve blazini; na drugo postavijo križ (pacifikale) in zraven belo štolo za generalja.

2. Ko ima priti prelat, se vsi redovniki v procesiji podajo iz zakristije k velikim vratam: prva gresta dva akolita v roketu; eden s kadilnico in kadilom, drugi na levici prvega pa s kropivnico blagoslovljene vode in s kropilom. Potem gre klerik s križem mej dvema akolitoma v roketu, ki nosita svečnika z gorečima svečama. Nato sledi družina po dva in dva redovnika in naposled samostanski predstojnik, oblečen z amiktom v albi in belem pluvialu brez štole. V cerkvi se vstopijo v dve versti in gledajo eni proti drugim; mlajši so proti oltarju, častnejši pa proti vratom; predstojnik se vstopi blizu vhoda na moški strani; na njegovi desnici stojita akolita s kadilnico in s kropivnico.

3. Pri prihodu generalovem slovesno zvonijo in vsi se mu globoko priklonijo. Ko generalj poklekne na prvo blazino, mu da samostanski predstojnik poljubiti križ z druge blazine, potem postavi križ na svoj kraj, poda stoječemu generalju štolo, katero sam nadene, in kropilo (aspergil) s poljubi. Generalj najprej sebe in potem druge stoječe poškropi. Ko je prejel predstojnik kropilo, ponudi kadilo generalju z besedami: Benedicite, Pater Reverendissime!

Turiferarij kleče ponudi kadilnico. Ko je generalj dal kadilo v kadilnico in ga blagoslovil, samostanski predstojnik prelata z globokim poklonom trikrat pokadi in se mu zopet globoko prikloni.

4. Sedaj gredo vsi v procesiji za križem k velikemu oltarju, zadnji gre prelat mej samostanskem predstojnikom in provincijaljem, ali ako njega ni, mej najbolj častnem patrom v samostanu; mej tem pevci pojejo antifono:

Ekce fidelis servus et prudens, kvem konstituit Dominus super familiam suam.

Sè spremljanjem orgelj zapojejo 116. psaljem, Laudate Dominum omnes gentes, dokler ne pride prelat do velikega oltarja.

5. Keder pride procesija do velikega oltarja, odložijo akoliti kadilnico, kropivnik in križ na svoj kraj, svečnike pa na mizico in tam se vstopijo, drugi redovniki v polukrogu. Pred oltarjem vsi pokleknejo s prelatom in nekoliko molijo.

6. Mej tem se samostanski predstojnik prikloni prelatsu in poklekne pred oltarjem, gre po epistelskih stopnjicah na podnožje (suppedameum) oltarja, kjer mašnik pri sv. maši bere introitus, nekoliko proti prelatsu obrnjen, poje iz knjige, na oltarju položene, sledeče verste in molitve:

Ÿ Protektor noster aspice Deus.

℞ Et réspice in fácijem Kristi tui.

Ÿ Salvum fak servum tuum.

℞ Deus meus, sperántem in te.

Ÿ Mitte ei, Domine auksilijum de sankto.

℞ Et de Sion tuére eum.

Ÿ Nihil proficijat inimikus in eo.

℞ Et filijus ínikvitátis non appónat nocere ei.

Ÿ Domine, eksaudi oracijonem meam.

℞ Et klamor meus ad te veniat.

Ÿ Dominus vobískum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Deus humilijum visitator, kvi eos paterna dilekcijone konsolaris: pretende Socijetati nostre gracijam tuam; ut per eos, ín kvibus habitas, tuum in nobis sencijamus adventum, Per Kristum Dominum nostrum. ℞ Amen.

*Ako generaljni prelat ne pride na kano-
nično vizitacijo, poje molitev Omnipotens, sem-
piterne Deus, i. t. d., kaker je v rimsko serafin-
skem obredniku str. 109.*

7. Po odpeti molitvi se poda prelat na pri-
pravljen sedež na podnožju oltarja in sedečemu
izkažejo pokorščino s tem, da mu roko poljubijo,
in sicer najprej pater provincijalj, ki se glo-
boko prikloni, drugi pa klečé. Mej tem se slovesno
orglja.

8. *Ko so pokorščino vsi izkazali, gre prelat na klečavnik, kjer kleči, pevci pa pojejo antifono našega očeta sv. Frančiška:*

Salve sankte Pater, pátrije luks, forma Minórum, virtútis spékulum, rekti vía, régula morum, karnis ab eksilijo duk nos ad regna polorum.

Nato gre prelat s predstojnikom k oltarju, ga poljubi v sredi, in se poda na episteljsko stran, kjer stoji proti oltarju obrnjen in poje verste in molitve iz knjige, katero mu predstojnik derži:

Ÿ Adjutorijum nostrum in nomine Domini.

℞ Kvi fecit celum et terram.

Ÿ Sit nomen Domini benediktum.

℞ Eks hok nunk et uskve in sekulum.

Ÿ Domine eksaudi oracijonem meam.

℞ Et klamor meus ad te veniat.

Ÿ Dominus vobískum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Akcijones nostras, kvesumus Domine, aspirando preveni, et adjuvando prosekvere: ut kunkta nostra oracijo et operacijo a te semper incipijat et per te cepta finiatur.

Koncede nos famulos tuos, kvesumus Domine Deus, perpetua mentis et korporis sa-

nitae gaudere: et glorijosa beate Marie semper Virginis intercessijone, a presenti liberari tristitija et eterna perfrui leticitia.

Deus, kvi Ekklesijam tuam beati Patris nostri Francisci meritis fetu nove probis amplifikas: tribue nobis eks ejus imitacijone terrena despicere et celestijum donorum semper participacijone gaudere. Per Dominum nostrum Jezum Kristum Filium tuum: Kvi tekum vivit et regnat in unitate Spiritus sankti Deus, per omnia sekula sekulorum. R. Amen.

9. *Nato se verne prelat na sreda oltarja in blagoslovi vse redovnike, ki klečijo:*

Benedikcijo Dei omnipotentis, Patris, et Filii †, et Spiritus sankti, descendat super vos, et maneat semper. R. Amen.

Potem odloži štolo, poklekne in se poda v samostan, kamer ga spremljajo častniši patri.

10. *Keder pride provincijalj prvič, ali da opravi kanonično vizitacijo v kakem samostanu, ga samostanska družina v procesiji v cerkvi pri vratah sprejme sè zvonenjem in orgljanjem. Samostanski predstojnik v roketu mu ponudi s kropilom blagoslovljeno vodo; kmalu nato gredo mej orgljanjem v procesiji k velikemu oltarju s križem naprej, provincijalj gre mej dvema častnišema patrama. Pred oltarjem poklekne na pogernjen klečavnik in nekoliko moli; potem gre k oltarju, ga v sredi poljubi, sede na sedež na*

evangeljski strani in sprejema pokorščino posameznih redovnikov — kaker zgoraj šte. 7., potem vsi pokleknejo in prejmejo blagoslov; v spremstvu častniših patrov se poda provincijal v samostan.

11. Ako provincijal izvoli, ali generaljni vizitator pooblasti vizitatorja, ga samostanska družina, ko pride na kanonično vizitacijo, brez zvonjenja in orgljanja v cerkvi pri vratih sprejme pa ne v procesiji, častniši pater mu ponudi blagoslovljeno vodo s kropilom. Od tod gre k velikemu oltarju, drugi pa za njim. Na prvi stopnjici na blazini malo moli ter gre v spremstvu častniših patrov v samostan, da bo svoj čas opravil izročeno vizitacijo.

2. Red kanonične vizitacije.

1. Pred vizitacijo skliče vizitator redovnike, ima nagovor, s katerim jih resno opominja, da naj mu resnično, zvesto in z ljubeznijo razodenejo vse, kar spoznajo v Gospodu, da je treba opomniti, posvariti, prenarediti ali poskerbeti. Ob enim naznani red krajevne in osebne vizitacije.

2. Spodobi se, da najprej vizitira presveto Rešnje Telo, kar stori navadno na koncu konventualjne maše, katero daruje sam vizitator. Za to mašo naj se prižgejo štiri sveče in mej njo pristopijo k sv. obhajilu vsi bratje kleriki in lajiki (in samo-

stanski tercijarji). Po dokončani sv. maši se poda vizitator k sedežu, kjer odloži mašni plašč in manipulj in ogerne pluvijalj mašne barve. Na oltarju naj se prižge vsaj šest sveč. Vsi redovniki pridejo k oltarju z gorečimi svečami ter kleče v polukrogu pred oltarjem.

3. Ko je vizitator klečec na prvi stopnici nekoliko molil, postavi samostanski predstojnik v roketu in sè štolo pogernjen ciborij na oltar, vizitator pa po navadi pokadi presv. Zakrament. Mej tem zapojeta dva pevca Tantum ergo, drugi redovniki pa nadaljujejo.

4. Ko je vizitator pokadil presv. Zakrament, gre s predstojnikom k oltarju, pregleda v ciboriju, katerega predstojnik odpre, svete hostije, ciborij, pušico z veliko hostijo in tabernakelj, ako je z belo svilo znotraj preoblečen, ako ni kake reči v njem in ako je čist korporalj notri.

5. Ko je vizitator vse pregledal, postavi predstojnik pušico v tabernakelj, ciborij pa pokrije, ga pusti na sredi oltarja in gre z vizitatorjem na podnožje altarja. Nato dene vizitator zopet kadilo v kadilnico in pokadi presv. Zakrament, mej tem pojejo pevci Genitori in na koncu dostavijo:

Ÿ Panem de celo prestitisti eis.

R̃ Omne delectamentum in se habentem.

Vizitator vstane in poje:

Oremus.

Deus, kvi nobis sub Zakramento mirabili passionis tue memorijam relikvisti: tribue kvesumus, ita nos Korporis et Sanguinis tui sakra Mysteria venerari; ut redempcionis tue fruktum in nobis jugiter sencijamus. Kvi vivis et regnas in sekula sekulorum. R̄ Amen.

6. *Nato podeli vizitator blagoslov po navadi, asistent dene ciborij v tabernakelj in vsi se podajo v zakristijo, ako ne sledi vizitacija sv. olja, svetih relikvij in molitve za mertve.*

7. *Vizitacijo sv. olja opravi vizitator z vijočno, sv. relikvij pa z rudečo štolo.*

8. *V primernem času opravi vizitator molitve za mertve; zato obleče amikt, aljbo, černo štolo in pljuvilalj; mej dvema mašnikoma v roketu, se poda k oltarju; prva gresta akolita s kadilnico, kadilom in kropilnico, potem klerik s križem mej dvema akolitoma sè svečama, nato po dva in dva redovnika z gorečimi svečami. Vizitator stopi na podnožje oltarjevo mej mašnikoma na listno stran, klerik s križem pri vratih obhajilne mize, drugi redovniki pa na obeh straneh v prezbitteriju.*

9. *Vizitator se oberne proti ljudstvu, da najprej opravi molitve za rajne predstojnike dotičnega samostana; začne antifono Si inikvitates in 129. ps. De profundis, keterega molijo redov-*

niki v dveh korih, sam pa dene kadilo v kadilnico; na koncu izmoli celo antifono:

Si iniquitates observaveris, Domine: Domine, quis sustinebit?

Nato dostavi:

Kyrie, eléison. Kriste eléison. Kyrie, eléison.

Pater noster, *moli na tiho trikrat, poškropi pred se, in ravno tako trikrat pokadi, potem reče:*

Ÿ Et ne nos indukas in tentacionem.

℞ Sed libera nos a male.

Ÿ In memoria eterna erunt iusti.

℞ Ab audicióne mala non timebunt.

Ÿ A porta inferi.

℞ Erue, Domine, animas eorum.

Ÿ Rekviem eternam dona eis, Domine.

℞ Et lux perpetua luceat eis.

Ÿ Domine eksaudi oracionem meam.

℞ Et clamor meus ad te venijat.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, kvi inter Apostolikos Sacerdotes, famulos, tuos Sacerdotali fecisti dignitate vigere: presta kvesumus; ut eorum kvokve perpetuo agregentur konsorcijo. Per Kristum Dominum nostrum. ℞ Amen.

10. *Nato se podajo k mertvaškemu odru ali ako tega ni, k mertvaškemu pertu v cerkvi in pojejo:*

Ṛ Kvi Lázarum resuscitásti a monuménto fétidum: * Tu eis, Dómine, dona rékvijem, et lokum indulgécije.

Ÿ Kvi ventúrus es judikáre vivos et mór-tuos, et sékulum per ignem.

Tu eis *kaker* zgorej.

11. *Pri mertvaškem odru se vstopijo kaker po navadi in začnejo peti* Ṛ Libera me, Domine, *Ko odpojejo v drugič* Kyrie, *eléisom, zapoje vizitator:*

Pater noster, *ko natiho moli, pokropi in pokadi mertvaški oder, potem poje:*

Ÿ Et ne nos indukas in tentacijonem.

Ṛ Sed libera nos a malo.

Ÿ In memorija eterna erunt justi.

Ṛ Ab audicijóne mala non timébunt.

Ÿ A porta inferi.

Ṛ Erue, Dómine, ánimas eorum.

Ÿ Rekviem eternam dona eis Domine.

Ṛ Et luks perpetua lúceat eis.

Ÿ Domine, eksaudi oracijonem meam.

Ṛ Et klamor meus ad te venijat.

Ÿ Dominus vobiskum.

Ṛ Et kum spirito tuo.

O r e m u s.

Deus, kvi inter Apostolikos Sacerdotes, famulos tuos Pontifikali sen Sacerdotali fecisti dignitate vigere: presta kvesumus; ut eorum kvokve perpetuo aggregentur konsorcijo.

Deus, venie largitor, et humane salutis amator: kvesumus klemencijam tuam; ut nostre Kongregacijonis fratres, propinkvos, et benefaktore, kvi eks hok sekulo transijerunt, beata Marija semper Virgine intercedente kum omnibus Sanktis tuis, ad perpetue beatitudinis konsercijum pervenire koncedas.

Deus, kujus mizeracijone anime fidelium rekvijeskunt: Famulis et famulabus tuis, et omnibus hik et ubikve in Kristo kvijescentibus, da propicijus venijam pekkatorum; ut a kunktis reatibus absoluti, tekum sine fine letentur. Per eumdem Kristum Dominum nostrum. R̄ Amen.

Ÿ Rekvijem eternam dona eis, Domine.

R̄ Et luks perpetua luceat eis.

Nato zapojeta pevca:

Ÿ Rekvijeskant in pace.

R̄ Amen.

In vizitator dostavi brez petja:

Anime eorum, et anime omnium fidelium defunktorum per mizerikordijam Dei rekvijeskant in pace.

R̄ Amen.

12. *Potem se verne k velikemu oltarju in moli ant. Si iniquitates, psaljem De profundis i. t. d. kaker navadno.*

13. *Ob primerni uri vizitira oltarje, spovednice, zakristijo, svete posode in obleko, perte in drugo cerkveno perilo; potem samostanske sobe za bolnike in brate, knjižnico, delavnice, kuhinjo, vert, porto in vratarjevo sobo. Vizitira inventarje, knjigo vpisanih maš, računov in samostanski arhiv.*

14. *Naposled je osebna vizitacija. Vizitator pokliče vsakega posebe k sebi, po predpisu konstitucij in po razumnosti vpraša o službi božji, o skupnem življenju, kako spolnjujejo konstitucije in druge predpise, o bratovski ljubezni, učenju in delu, kako opravljajo svojo službo predstojnik in drugi.*

15. *Po dovršeni vizitaciji se zberejo vsi redovniki; vizitator ima kratek nagovor, v katerem jih opominja, v redovnem življenju; posvari ali vredi, kar treba. Nato se pred njim obtožijo svojih pogreškov, kō molijo konfiteor, jim podeli vesoljno odvezo in naloži pokoro za storjene pogreške in vsem podeli blagoslov.*

Odhod (odhod po stari navadi).

16. *Ko zapušča samostan, gre vizitator v cerkev in na episteljski strani velikega oltarja moli psaljem De profundis, potem antifono*

Si iniquitates, Kyrie, eleison *i. t. d.*, Pater noster, *tiho*, V Et ne nos indukas *i. t. d.*

V A porta inferi.

R Erue, Domine, animas eorum.

V Rekvijskant in pace.

R Amen.

V Domine, eksaudi oracijonem meam.

R Et klamor meus ad te venijat.

V Dominus vobiskum.

R Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus, kujus mizeracijone anime fidelium rekvijskunt, famulis et famulabus tuis omnibus hik et ubikve in Kristo kvijescentibus, da propícijus veniam pekkatorum; ut a kunktis reatibus absoluti tekum sine fine letentur. Per Kristum Dominum nostrum. R Amen.

VIII. O preobleki novincev klerikov in lajikov.

1. *Ko so kandidati poučeni in pripravljeni, jih preobleče provincijalj ali pa drugi od njega pooblaščeni redovni mašnik, po konventualjni sv. maši v cerkvi.*

2. *Zakristan olepša veliki oltar in prižge šest sveč; v zakristiji pripravi tri amikte,*

tri albe, dve štoli, dve dalmatiki ali pa vsaj tri rokete, štolo in pluvial barve dotičnega dne ter redovni ritual. Pri oltarju na episteljski strani postavi mizico, nanjo pa položi habit, kapuc, opas, frančiškanski rožni venec in brevir, sv. vodilo, in svečo za novince, kropivnik in rimsko serafinski obrednik. Na evangelijsko stran postavi sedež.

3. *Ob določeni uri za konventualjno mašo, se podajo k velikemu oltarju akoliti, kandidati po dva in dva, učitelj novincev v roketu brez štole in mašnik, ki bo bral konventualjno mašo. Kandidati klečijo na tleh pred oltarjem in so mej sv. mašo obhajani.*

Po dokončani maši gre mašnik k sedežu, odloži plašč in manipelj in obleče pluvijal iste barve kaker mašni plašč, mej dvema asistentama v roketu gre k oltarju, poljubi oltar in sede na evangelijski strani na pripravljen sedež, redovniki pa se vstopijo pred oltarjem v polukrogu.

4. *Celebrant vpraša kandidate:*

Filii karissimi (filii karissime) kve est peticijo vestra (tua)?

Predragi sinovi, kaj želite?

Kandidatje vsi odgovore:

Reverende Pater, rogo
te propter amorem Dei,
Beatissime Virginis Ma-
rije, sankti Patris nostri

Častiti oče, iz ljube-
zni do Boga, preblažene
device Marije, našega
očeta sv. Frančiška in

Francisci et omnium vseh svetnikov, vas pro-
 Sanktorum, kvátenus sim, da bi mi dali oble-
 me ad hábitum Ordi- ko serafinskega reda:
 nis Seráfici admittere da bom delal pokoro,
 dignéris: ad agendam svoje življenje izbolj-
 penitencijam, emen- ševal in Bogu zvesto
 dandam vitam meam et služil do smerti.
 Deo fideliter uskve ad
 mortem serviendum.

Mašnik odgovori nato:

Deo grácijas, *in ima kratek nagovor.*

5. *Potem vstane in proti oltarju obrnjen poje v navadnem glasu sè sklenjenima rokama iz knjige, katero mu deržita asistenta:*

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Deus indulgencije Pater, kvi severitatem tue distrikeijonis temperans, indulsisti, ne filijus portet inikvitatem patris; et kvi mira dispensacijone, ecijam malis bene utens, tue dignacijonis grácijam per eos frekventer operaris: kvesumus klemencijam tuam, ut his famulis (vel huik famulo tuo) non obsistat, kvod habitum religionis, per nos, tanta ak tali re indignos akcipiunt (akcipit); sed ministerium, kvod eksterius per nos ekshibetur, tu interius per donum Spiritus sankti eksekvaris.

Per Dominum nostrum . . . ejusdem Spiritus
sankti Deus, per omnia sekula sekulorum.

R Amen.

O r e m u s.

Deus, kvi a sekuli vanitate konversos, ad
bravíjum superne vokacijonis akcendis; et kvi
renuncijantibus sekulo, mansijones paras in celis:
dilata korda famulorum tuorum (kor hujus fa-
mulí tui) celestibus donis, ut fraterna nobiskum
teneantur (teneatur) kompagine karitatis una-
nimes konstantes, sobrii, simplices et kvijeti
(unanimis, konstans, sobrius. simpleks et kvije-
tus), regularija sanktorum Patrum instituta
kustodijant (kustodijat) et ad eum, kvem te
inspirante, perfekcijonis spiritum konceperunt
(koncepit), te adjuvante pervenijant (pervenijat).
Per Kristum Dominum nostrum. R Amen.

O r e m u s.

Domine Jezu Kriste, duks, salus et forti-
tudo nostra, humiliter petimus, ut famulos tuos
(famulum tuum), kvos (kvem) sankte kompunk-
cijonis ardore ab hujus sekuli vanitate separasti.
ecijam a konversacijone terrena discernas, et
gracijam, kva in te perseverent (persevéret),
infundas: ut protekcijonis tue presidijs muniti
(munítus) kvod te donante affektant (affektat),
te adiutore kompleant (compleat): ut sue kon-
versijonis eksekutor efekti (effektus), ad ea, kve

perseverantibus in te promittere dignatus es, feliciter pertingant (pertingat). Kvi vivis, et regnas in sekula sekulorum. R Amen.

6. *Nato gre celebrant mej asistentama na episteljsko stran, kjer stoječ blagoslovi na mizico položeno obleko z besedami:*

Y Adjutorium nostrum in nomine Domine.

R Kvi fecit koelum et terram.

Y Sit nomen Domini benediktum.

R Eks hok nunk et uskve in sekulum.

Y Domine eksaudi oracijonem meam.

R Et klamor meus ad te veniat.

Y Dominus vobiskum.

R Et kum spiritu tuo.

Oremus (super vestimenta).

Domine Jezu Kriste, kvi tégumen nostre mortalitatis indúere dignatus es, obsekramus immensam tue largitatis abundancijam, ut hok genus vestimentí, kvod sankti Patres, ad innocencie et humilitatis indicijum, abrenuncijantes huik sekulo ferre sankserunt: ita bene † dicere, et sanktifikare digneris, ut hik famuli tui (hik famus tuus), kvi sankte Religionis habitum, pije devocijonis affektu, assumere intenderunt (intendit), te intus veraciter indúere mereantur (mereatur). Kvi vivis, et regnas kum Deo Patre, in unitate Spiritus Sankti Deus. Per omniya sekula sekulorum. R Amen.

Blagoslovljenje opasa.

Oremus.

Deus, kvi ut servum redímeres, Filijum tuum per manus impijorum ligari voluisti, bene † dik, kvesumus, cingula ista (cingulum istud), et presta, ut famuli tui (famulus tuus), kvi eis (eo) velut lígámíne poenitencijali suorum korporum cingentur (sui corporis cingetur), vinkulorum ejusdem Domini nostri Jezu Kristi perpetuo memores (memor) eksistant (eksistat); et in Ordine, kvem assumunt (assúmit), konstanter perseverent (perseveret), tuis-kve kum efektu semper obsekviis se alligatos (alligatum) esse kognoskant (kognoskat). Per eumdem Kristum Dominum nostrum. R̃ Amen.

Ko mašnik konča molitve, prejme iz roke prvega asistenta aspergil ter trikrat pokropi kandidate in obleko, ko izgovarja antifono Asperges me Domine i. t. d. brez psaljma, kadilnice pa ne rabi.

7. *Potem gre v sredo in poklekne na najvišjo stopnjico oltarja, kjer kleče zapoje Veni Kreator, keterega tudi redovniki kleče izpojejo.*

Na koncu dostavita asistenta:

Ÿ Emitte Spiritum tuum et kreabuntur.

R̃ Et renovábis fáciem terre.

Samo celebrant vstane, stopi na podnožje in stoje poje:

Oremus.

Deus mizerikors, Deus klemens, kui kunkta bona placent, sine kvo nihil boni ínhoatur, nihilkve boni perficitur: adsint nostrís humillímis precibus tue pijetatis aures: et hos famulos tuos (vel hunk famulum tuum), kvibus (kui) in tuo sankto nomine habitum nostre religíjonis imponimus, a mundi impedimento, vel sekulari desiderijo defende; et koncede eis (ei) ut in hok sankto proposito devoti (devotus) persistere, et remissione pekkatorum percepta, ad elektorum tuorum valeant (valeat) pervenire consorcijum. Per Dominum nostrum . . . R̃ Amen.

8. *Nato se oberne celebrant proti kandidatom: prvi asistent mu derži obrednik, drugi pa rob pluvijalja; prvi kandidat na najvišjo stopnjico, kjer mu celebrant s pomočjo dveh akolitov zgornjo obleko sleče, ko glasno reče:*

Eksuat te Dominus veterem hominem kum aktibus suis. *Kandidat odgovori:* Amen.

Nato obleče celebrant kandidata v redovno obleko in bere dotične molitve, kandidat pa odgovarja Amen.

Pri suknji (habitu):

Induat te Dominus novum hominem, kvi sekundum Deum kreatus est, in justicija et sanktitate veritatis. R̃ Amen.

Ko ga oblači:

Domine Jesu Kriste, kvi diksisti: Jugum meum suave est, et onus meum leve: presta kvesumus, ut hik famulus tuus sik istud deportare valeat, ut possit konsekvi tuam gracijam in presenti, et glorijam in futuro. R̄ Amen.

Ko mu kapuc podaja:

Pone, Domine, kapucium salutis in kapite ejus, ad ekspugnandas dijabolikas fraudes. Per Kristum Dominum nostrum. R̄ Amen.

Ko mu opas podaja:

Precingat te Dominus cingulo puritatis, et ekstinguat in lumbis tuis humorem libidinis, ut maneat in te virtus kontinencije et kastitatis. Per Kristum Dominum nostrum. R̄ Amen.

Ko mu da rožni venec:

Akcipe, Frater karissime, Koronam beate Marije Virginis, in memorijam septem gaudijorum suorum kontekstam, ut dum eam ore laudaveris, ejus meritis superna jugiter konsolacijone replearis. R̄ Amen.

Ko mu brevir izroči, (ako je klerik,) reče:

Akcipe Brevijarium Seraphikum ut inicipijas Horas kanonikas, et dikas Oficijum divinum in Ekklesija. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sankti. R̄ Amen.

Ko mu da vodilo:

Akcipe Regulam istam, kvam tibi servandam tradimus. Kvod si ejus precepta serva-

veris, ipsa kustodijent te; et addet Dominus vite tue benedikcionem. R̄ Amen.

Nato mu poda gorečo svečo:

Akcipe lumen Kristi in signum immortalitatis tue; ut mortuus mundo, Deo vivas. Eksurge a mortuis, et illuminabit te Kristus. R̄ Amen.

Zdaj izroči novinec učitelju brevir, vodilo in svečo, celebrant mu izroči sv. Križ:

Akcipe Krucem Domini nostri Jesu Kristi, in kva est salus, vita et resurrekcijska naša; ut kvocijes in ea Redemptoren mundi okulis korporis intueris, totijes humilitatem, sanktositatem, mansuetudijonem et omnes aktus ejus ad imitandum okulis mentis tue mediteris. R̄ Amen,

Novinec poljubi celebrantu roko in križ in odgovori:

Mihi absit gloriari,	Mene pa Bog varuj,
nisi in Kruce Domini	da bi se z drugim hvalil,
nostri Jesu Kristi: per	kaker s križem Gospoda
kvem mihi mundus	našega Jezusa
krucifiksus est, et ego	Kristusa, po katerem je
mundo.	meni svet križan in jaz
	svetu.

In vsi odgovore: Amen.

Potem da celebrant novincu ime kakega svetnika:

Fili, in posterum non	Sin, od zdaj dalje se
vokaberis N., sed Fra-	ne boš več imenoval
ter N.	(I.) temuč brat (I.)

9. *Nato mu da mir* (paks):

Paks tibi, Frater. Mir s teboj, brat.

In novinec odgovori:

Deo gracijas. Bogu hvala.

Novinec nato poklekne in se poda na svoj kraj, in nastopi drugi kandidat. Ko so vsi kandidatje preoblečeni, se oberne celebrant proti oltarju in poje ali bere sledeče verstice in molitve:

Ÿ Salvos (salvum) fak servos tuos (servum tuum).

℞ Deus meus, sperantem (sperantem) in te.

Ÿ Mitte ejis (eji), Domine, auxilijum de sankto.

℞ Et de Sijon tuére eos (eum).

Ÿ Nihil proficijat inimikus in ejis (eo).

℞ Et filijus inikvitatís non apponat nocere ejis (ei).

Ÿ Domine, eksaudi oracijonem meam.

℞ Et klamor meus ad te venijat.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Majestatem tuam, Domine, suppliciter eksoramus, ut famulos tuos kvibus, (famulum tuum, kui) de tua gracia presumentes, nostre

Religijonís habitum imposuimus; digneris inter discipulos tuos virtute eks alto indúere, justicie loríka muníre, et salutis protégere vestimento, ut intercedente Beato Patre nostro Francisko Konfessore tuo, sub humilitatis veste tibi perseveranter deservijentes (deservijens), ad stolam immortalitatis et gloriije pervenire mereantur (mereatur). Per Kristum Dominum nostrum. R̃ Amen.

Oremus.

Domine Jezu Kriste, kvi Beato Petro Apostolo tuo signifíkans, kva morte klarifikaturus esset Deum, prediksisti, per alium in senektute ipsum fore cingendum; famulos tuos fratres nostros, (famulum tuum Fratrem (nostrum) kvos (kvem) cingulo nostre fraternitatis precinksimus; tua, kvesumus, karitate precinge, tui nominis metu salutari konstringe, et korda eorum (kor ejus) korda álliga discipline: ut, tua ejis (eji) opítulante gracija. soluti (solutus) et liberati (et liberatus) a mundo, tuokve vinkti (vinktus) servícijo, in Ordinis, kvem assumunt (assumit observancija, uskve in finem júgiter persevérent (perseveret). Kvi vivis, et regnas in sekula sekulorum. R̃ Amen.

Oremus.

Deus, kvi mira Krucis misterija, in Beato Francisko Konfessore tuo, multiformiter demon-

strasti da his (huik) famulis tuis (famulo) tuo ejus pije devocijonis semper eksempla sektari, et assidua ejusdem Krucis meditacijone muniri. Per Kristum Dominum nostrum. R. Amen.

10. *Nato gre celebrant na spodnjo stopnjico (ako ne dela nobeden sv. redovne obljube) in dva pevca začneta peti 15. psaljem v šestem tonu, keterega redovniki v dveh korih pojejo ali pa molijo, mej tem vodi učitelj novincev novince k posameznim patrom in bratom, da prejmejo mir (paks) od vseh, najprej od najvišjih, potem od asistentov, nato od drugih. Kedor da paks, reče: Dominus det tibi pacem et perseverancijam (Gospod naj ti da mir in stanoovitnost), kateri ga pa prejme, reče: Amen. Ora pro me (Amen. Moli za me.)*

15. psaljem.

1. Konserva me, Domine, kvonijam speravi in te: * Diksi Domino: Deus meus es tu, kvonijam bonorum meorum non eges.

2. Sanktis, kvi sunt in terra ejus, * mirifikavit omnes voluntates meas in ejis.

3. Multiplikate sunt infirmitates eorum: * postea akceleraverunt.

4. Non kongregabo konventikula eorum de sanguinibus, * nec memor ero nominum eorum per labija mea.

5. Dominus pars hereditatis meae, et kalicis mei: * tu es, kvi restitues hereditatem meam mihi.

6. Funes ceciderunt mihi in preklaris: * etenim hereditas mea preklara est mihi.

7. Benedikam Dominum, kvi tribuit mihi intellektum: * insuper et uskve ad noktem inkrepuerunt me renes mei.

8. Providebam Dominum in konspektu meo semper: * kvonijam a dekstris est mihi, ne kommovear.

9. Propter hok letatum est kor meum, et eksultavit lingua mea: * insuper et karo mea rekviescet in spe.

10. Kvonijam non derelinkves animam meam in inferno: nek dabis sanktum tuum videre korrupcijonem.

11. Notas mihi fecísti vijas vite, adimplébis me letícija kum vultu tuo: * delektacijónes in déksterá tua uskve in finem.

12. Gloria Patri, *i. t. d.*

13. Sikut erat, *i. t. d.*

11. *Ko so psaljem končali in ko so novinci od vseh prejeli paks, pojeta asistenta sledeče verstice, celebrant pa molitve.*

Hymnus.

1. Veni, Kreátor Spíritus,
Mentes tuórum vísita,

Imple supérna grácija
Kve tu kreásti péktoza.

2. Kvi díceris Paráklitus
Altíssimi donum Deji,
Fons vivus, ignis, kláritas.
Et spiritális unkciyo.

3. Tu septifórmis múnere,
Dígitus patérne dékstere
Tu rite prommísum Patris,
Sermóne ditans gûttura.

4. Akcénde lumen sénsibus,
Infúnde amórem kórdibus,
Infirma nostri kórporis
Virtúte firmans pérpeti.

5. Hostem repéllas lóngijus,
Pacémkve dones prótinus,
Duktóre sik te previjo.
Vitémus omne nóksijum.

6. Per te scijámus da Pátrem,
Noskámus atkve Fílijum,
Tekve utrijúskve Spíritum
Kredámus omni témpore.

7. Deo Pátri sit gloriya,
Et Fílijo, kvi a mórtuis
Surréksit, ak Paráklito,
In sekulorum sekula. Amen.

Ÿ Konfirma hok Deus, kvod operatus es
in nobis.

℞ A templo sankto tuo, kvod es in Jeruzalem.

℣ Post partum, Virgo, inviolata permansisti.

℞ Dei Génitriks, intercède pro nobis.

℣ Ora pro nobis, Beate Pater noster Francisce.

℞ Ut digni efficiámur promissijónibus Kristi.

℣ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spirítu tuo.

Oremus.

Deus, kvi korda fidelijum Sankti Spiritus ilustracijone dokuisti; da nobis in eodem Spiritu rekta sápere, et de ejus semper konsolacijone gaudere.

Koncede nos famulos tuos, kvesumus, Domine Deus, perpetua mentis et korporis sanitate gaudere, et glorijsa Beate Marije semper Virginis intercessijone, a presenti liberari tristicija, et eterna perfrui leticija.

Deus, kvi Ekklezijam tuam Beati Patris nostri Francisci meritis, foetu nove prolis amplifikas: tribue nobis eks ejus imitacijone terrena despicere, et celestijum donorum semper participacijone gaudere. Per Dominum nostrum Jezum Kristum Filijum tuum, kvi tekum vivit et regnat in unitate Spiritus Sankti Deus. Per omnija sekula sekulorum. ℞ Amen.

℣ Dominus vobiskúm.

R Et kum spiritu tuo.

Pevca:

V Benedikamus Domino.

Vsi:

R Deo gratias.

Nato se poda mašnik k oltarju in vse glasno blagoslovi:

Benedikcijo Dei omnipotentis, Patris, et Filiji †, et Spiritus sankti, descendat super vos et maneat semper. R Amen.

12. *Ko je vse izveršeno, se celebrant z asistenti in novinci verne v zakristijo v istem redu, kaker je prišel. Učitelj novincev oskerbi, da novinci kmalu v sobi slečejo tudi spodnjo sveto obleko in oblečejo obleko, katero jim sveto vodilo predpisuje in prejmejo njihovemu stanu primerno tonzuro, ter da vpiše v knjigo, kaker predpisujejo redovne konstitucije št. 27. preoblačenje.*

IX. Obred neslovesnih redovniških obljub.

1. *Ko novinci končajo leto poskušnje in so vrednim spoznani, po predpisu izprašeni ter za neslovesne redovniške obljube pripravljeni, morajo narediti neslovesne redovniške obljube v rokah p. provincijalja, ali od njega zato odločenega patra pred samostansko družino, v cerkvi, po sveti konventualjni maši.*

2. Ob določeni uri za konventualjno mašo oblečen celebrant se poda k oltarju; pred njim gredo akoliti, novinca po dva in dva z razpelom v roki, učitelj novincev v roketu brez štole. Novinci pokleknejo na tla pred oltarjem in mej sv. mašo pristopijo k sv. obhajilu. Po sv. maši se poda celebrant na sedež, sleče mašni plašč z manipuljem, obleče pluvijalj barve dotičnega dne, se verne k oltarju mej dvema asistentoma, poljubi oltar in sede na sedež na evangelijski strani, samostanska družina pride k oltarju in se vstopi v polukrogu okoli oltarja. Celebrant vpraša novince:

Fratres karissimi (Fratres karissime),	Predragi bratje (brat),
kve est peticijo vestra (tua)?	kaj želite? (Kaj želiš)?

Novinci skupno odgovore:

Reverende Pater, rogo te propter amorem Deji, Beatissime Virginis Marije, Sankti Patris nostri Francisci et omnium Sanktorum, kvátenus me ad professijonem votorum simpliciujm in Ordine nostro admíttere dignéris: ad agendam poenitencijam, emendandam vitam meam et Deo fidéliter uskve ad mortem servijendum.	Častiti oče, iz ljubezni do Boga, preblazene device Marije, našega očeta svetega Frančiška in vseh svetnikov, vas prosim, da mi dovolite narediti v našem redu neslovesne obljube: da bom delal pokoro, svoje življenje izboljševal in Bogu zvesto do smerti služil.
---	--

3. *Nato odgovori celebrant:*

Deo gracijas, Hvala Bogu,
in na koncu kratkega govora vpraša novince:

Vultis, Fratres karis- Hočete (Hočeš!), pre-
 simi (Vis, Frater karis- dragi bratje (brat I. .),
 sime N. .) in sankto vo- vstrajati v svojem sve-
 kacijonis vestre (tue) tem poklicu in se za-
 proposito perseverare, vezati za ves čas va-
 et ad observancijam tri- šega življenja spolnje-
 um votorum sankte Re- vati tri obljube, sveto
 gule omnijumkve pre- vodilo in vse njegove
 ceptorum ejus vos (te) zapovedi?
 toto tempore vite vestre
 adstringere?

Novinci skupno odgovore:

Volumus (volo). Hočemo (hočem).

Celebrant dostavi:

Kvod Deus omnipo- Vsemogočni Bog naj
 tens concedat vobis vam to da po svoji mi-
 (tibi) per gracijam suam. losti.

4. *Nato poklekne celebrant z asistentama*
na rob podnožja in zapoje Veni Kreator, drugi
pa na svojem kraju kleče dalje pojejo. Na
koncu zapojeta asistenta:

Ÿ Emitte Spiritum tuum et kreabuntur.

R Et renovábis fácijem terre.

Celebrant sam vstane in poje:

Oremus.

Deus, kvi korda fidelijum sankti Spiritus
 illustracijone dokuisti, da nobis in eodem Spi-

ritu rekta sapere et de ejus semper konsolacijone gaudere.

Da, kvesumus Domine, his famulis tuis, fratribus nostris (vel huik famulo tuo, fratri nostro N. .), kvos (kvem) Ordinis habitu dekorare jam dignatus es, ad inhoati operis perfeccijonem feliciter pervenire.

Deus, kvi non vis mortem pekkatoris, sed per poenitencijam et emendacijonem vitam semper inkviris: te suppliciter deprekamur; tu his famulis tujis (huik famulo tuo) sekularibus aktibus renuncijsntibus (renuncijsnti), large tue pijetatis gracijam infundere digneris: kvatenus kastris tujis inserti (insertus), ita tibi militando, statum vite presentis perkurrere valeant (valeat), ut bravijum eterne remuneracijonis, te donante, percipijant (percipijat). Per Kristum Dominum nostrum. R. Amen.

5. *Zdaj vsi vstanejo, celebrant zopet sede na stol mej asistenti, ki sta priče; nato spremi učitelj pervega novinca, ki na robu podnožja pred celebrantom poklekne, svoji roki položi sklenjeni v celebrantove roke, ter glasno in razumljivo prebere neslovesne obljube:*

Ego Frater N. N. in-	Jaz brat I. I. namerjam
téndens hank professi-	storiti te obljube po
jónem fácere juksta	apostoljskih (dekretih)
Dekréta Apostólika de	o neslovesnih obljubah,
votis simplicisibus in	ki se delajo v našem

Ordine nostro emittendis, vóveo et promitto Deo omnipoténti, Beate Marije semper Virgini, beato Patri nostro Francisco, omnibus Sanktis et tibi Pater, toto tempore vite mee servare Régulam Fratrum Minorum per Dominum Papam Honorijum confirmatam, vivendo in obediencia, sine proprio, et in kastitate.

redu, obetam in obljubujem vsemogočnemu Bogu, blaženi Mariji zmeraj devici, blaženemu očetu našemu Frančišku, vsem svetnikom in vam, oče, ves čas mojega življenja spolnjevati vodilo Manjših bratov, poterjeno po gospodu papežu Honoriju, živeč v pokorščini, brez lastnine in v čistosti.

Celebrant pa, ki je sprejel obljube, dostavi:

Et ego eks parte Dei omnipotentis, si hek observaveris, promitto tibi vitam eternam. In nomine Patris, et Filiji †, et Spiritus sankti. R. Amen.

Jaz pa, ako boš to spolnjeval, obljudim ti namesto Boga večno življenje. V imenu Očeta, in Sina †, in sv. Duha. O. Amen.

Pričujoči odgovore: Amen; celebrant objame redovnika, ki je ravnokar naredil neslovesne obljube, mu da mir z besedami: Paks tibi, Frater; ta pa odgovori: Deo gracijas (hvala Bogu), se mu prikloni in se poda na tla, kjer mu učitelj kaparon odterga. Ravno tako navede tudi drugi neslovesne obljube.

6. Ko so vsi naredili obljube, vstane celebrant, stoji mej asistenti na podnožju proti

oltarju obernjen, dva pevca pa precej začneta peti v šestem tonu 132. ps. Ekce kvam bonum, keterega redovniki v dveh korih tako pojejo, da ponavljata pevca za vsako versto Ekce kvam bonum, mej tem prejemajo mir (paks) redovniki, ki so ravnokar naredili obljube, kaker pri preoblečenju.

P s a l j e m 132.

Ekce kvam bonum et kvam jukundum,
* habitare fratres in unum.

Sikut unguentum in kapite, * kvod descendit in barbam, barbam Aaron.

Ekce kvam bonum et kvam jukundum,
* habitare fratres in unum.

Kvod descendit in oram vestimenti ejus:
* sikut ros Hermon, kvi descendit in montem Sijon.

Ekce kvam bonum et kvam jukundum,
* habitare fratres in unum.

Kvonijam illik mandavit Dominus benedikcijonem, * et vitam uskve in sekulum.

Ekce kvam bonum et kvam jukundum,
* habitare fratres in unum.

Glorija Patri *i. t. d.*

Ekce kvam bonum et kvam jukundum,
* habitare fratres in unum.

Sikut erat *i. t. d.*

Ekce kvam bonum et kvam jukundum,
* habitare fratres in unum.

Potem pojejo:

Psaljem 112.

Laudate, pueri, Dominum: * laudate nomen
Domini.

Sit nomen Domini benediktum: * eks hok
nunk, et uskve in sekulum.

A solis ortu uskve ad okkasum, * lauda-
bile nomen Domini.

Ekscelesus super omnes gentes Dominus: *
et super celos glorija ejus.

Kvis sikut Dominus Deus noster, kvi in
altis habitat, * et humilija respicit in celo et
in terra?

Suscitans a terra ínopem, * et de stérkore
érigens pauperem.

Ut kóllocet eum kum principibus, * kum
principibus populi sui.

Kvi habitare facit stérilem in domo, *
matrem filijorum letantem.

Glorija Patri *i. t. d.*

Sikut erat *i. t. d.*

7. *Ko izpojejo psaljma in novo zaobljub-
ljeni prejmejo mir (paks) od vseh, poje celebrant
sledede verstice in molitve:*

Ÿ Konfirma hok, Deus, kvod operatus es
in nobis.

℞ A templo sankto tuo, kvod est in Jeruzalem.

℣ Salvos fak servos tuos (salvum fak servum tuum).

℞ Deus meus, sperántes (sperántem) in te.

℣ Mitte ejis (eji) Domine, auksilijum de sankto.

℞ Et de Sijon tuére eos (eum).

℣ Nihil proficijat inimicus in ejis (eo).

℞ Et filijus inikvitátis non appónat nocére ejis (eji).

℣ Domine, eksaudi oracijonem meam.

℞ Et klamor meus ad te venijat.

℣ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus, kvi per koeternum Filijum tuum kunkta kreasti; kvikve mundum pekkatis inveteratum, per misterijum Inkarnacijonis ejus renovare dignatus es: te súplices eksoramus; ut super hos famulos tuos Fratres nostros (hunk famulum tuum Fratrem nostrum N.), kvi hodije in hok sankto templo tuo vanitatem mundi, et pompas dijaboli, per nostre servitutis ministerijum, voto simplici abrenuncijare dekreverunt (dekrevit); ita respicere digneris, ut spiritu mentis sue renovati (renovatus), veterem hominem kum aktibus suis eksúere; et novum,

kvi sekundum Deum kreatus est, induere mereantur (mereatur). Per eundem Kristum Dominum nostrum. R Amen.

Oremus.

Domine Jezu Kriste, kvi es vija, sine kva nemo vadit ad Patrem, kvesumus klemencijam tuam, ut hos famulos tuos (hunk famulum tuum) a karnalibus deziderijis abstraktos (abstraktum), per arktam ak tutam regularis discipline vijam dedukas: et kvi pekatores vokare dignatus es, dicens: Venite ad me omnes, kvi laboratoris et onerati estis, et ego reficijam vos: presta, ut hek voks vokacijonis tue ita in ejis (eo) konvaleskat, kvátenus onera pekktorum deponentes (depónens), et kvam dulcis es gustantes (gustans), tua refekcijone sustentári mereantur (mereatur). Kvi vivis et regnas in sekula sekulorum. R Amen.

Oremus.

Sankte Spiritus. kvi te Deum ak Dominum mortalibus revelare dignatus es, immenzam tue pijetatis akundancijam suppliciter eksoramus: ut sikut ubi vis, spiras: sik et his famulis tuis Fratribus nostris (huik famulo tuo Fratri nostro N.) affektum pi je devocijonis inspires: et kvi tua sapienci ja sunt konditi (est konditus), tua kvokve providenci ja gubernentur (gubernetur): kvos

(kvem) ecijam unkciyo tua de omnibus doceat, et per intercessionem Beate Virginis Marije, sanktorum Apostolorum Petri et Pauli, Beati Patris nostri Francisci ak Beati, N.¹ omnijum-kve Sanktorum, fak eos (eum) a sekuli vanitate ita veraciter konverti, ut kvod hodiye, te inspirante inhoant (inchoat), sik juste, pije, ak sankte per veram humilitatem et obedijencijam, in fraterna karitate fundati (fundatus), te adjuvante, perficijant (perficijat); ut in sankto Religijonis proposito júgiter perseverantes (perseverans) ad vitam pervenijant (pervenijat) sempiternam. Kvi kum Deo Patre, et Filijo ejus Domino nostro Jezu Kristo, vivis et regnas Deus, per omnia sekula sekulorum. R̃ Amen.

8. *Zdaj gre celebrant z asistenti pred prvo stopnjico in zapoje Te Deum, keterega pojejo v procesiji v dveh korih; prvi gre, ki nese v roketu križ mej akolitama, s prizganimi svečama, potem gre samostanska družina, pred celebrantom pa novo zaobljubljeni. Ko pridejo v prezbiterij se vstopijo pred oltarjem v polukrogu.*

Te Deum.

Te Deum laudamus: * te Dominum konfitémur.
Te eternum Patrem; * omnis terra veneratur.
Tibi omnes angeli, * tibi coeli et universe potestates.

¹ Patroni Eklezije vel Provincije.

Tibi Kérubim et Sérafim * incessabili voce
proklamant:

Sanktus, * Sanktus, * Sanktus, Dominus
Deus Sábaoth.

Pleni sunt celi et terra: * majestatis glo-
rije tue.

Te glorijosus * Apostolorum korus.

Te Profetarum * laudabilis numerus.

Te Martyrum kandidatus * laudatus ekser-
citus.

Te per orbem terrarum * sankta konfi-
tetur Ekklezija.

Patrem * immense majestatis.

Venerandum tuum verum * et únikum Fi-
lijum:

Sanktum kvokve * Paraklitum Spiritum.

Tu Reks glorijs * Kriste.

Tu Patris * sempiternus es Filijus.

Tu ad liberandum suscepturus hominem, *
non horruisti Virginis úterum.

Tu devikto mortis akuleo: * aperuisti kre-
dentibus regna celorum.

Tu ad deksteram Dei sedes: * in glorijs
Patris.

Iudeks kréderis * esse venturus.

Te ergo kvesumus, tuis famulis súbveni: *
kvos precijoso Sanguine redemésti.

Eterna fak kum Sanktis tuis * in glorijs
numerari.

Salvum fak populum tuum, Domine * et benedik hereditati tue.

Et rege eos: * et ekstolle illos uskve in eternum.

Per singulos dijes * benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in sekulum, * et in sekulum sekuli.

Dignare, Domine, die isto * sine pekkato nos kustodire.

Mizerere nostri, Domine; * mizerere nostri.

Fijat mizerikordija tua, Domine, super nos: * kvemadmodum speravimus in te.

In te, Domine, speravi: * non konfundar in eternum.

9. *Nato pojeta asistenta sledeče verstice:*

Ÿ Benedikamus Patrem, et Filijum, kum sankto Spiritu.

℞ Laudémus et supereksaltémus eum in sekula.

Ÿ In Konceptijone tua, Virgo, Immakulata fuisti.

℞ Ora pro nobis Patrem, kujus Filijum peperisti.

Ÿ Ora pro nobis, beate Pater noster Francisce.

℞ Ut digni effijacijamur promissijonibus Kristi.

Oremus.

Deus, kujus mizerikordije non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus: pijissime

majestati tue pro kollatis donis gracijas agimus, tuam semper klemencijam eksorantes; ut kvi petentibus postulata koncedis, eosdem non deserens, ad premija futura disponas.

Deus, kvi per Immakulatam Virginis Koncepcijonem dignum Filijo tuo habitakulum preparasti: kvesumus; ut kvi eks morte ejusdem Filiji tui previsa, eam ab omni labe preservasti, nos kvokve mundos ejus intercessijone ad te pervenire koncedas.

Deus, kvi Ekklesijam tuam, Beati Patris nostri Francisci meritis, foetu nove prolis amplifikas, tribue nobis eks ejus imitacijone terrena despicere, et celestijum donorum semper participacijone gaudere. Per Dominum nostrum Jezum Kristum Filijum tuum, kvi tekum vivit, et regnat, in unitate Spiritus Sankti Deus, per omniya sekula sekulorum. R̃ Ameu. Ṽ Dominus vobiskum. R̃ Et kum spiritu tuo.

Asistenta ali pevci zapojejo slovesno:

Ṽ Benedikamus Domino.

R̃ Deo gracijas.

10. *Nato se poda celebrant na podnožje, se oberne k novo zaobljubljenim in klečečim in srednje pripognjenim podeli posebni blagoslov blaženega očeta Frančiška, s sklenjenima rokama reče:*

Meritis et intercessijone beati Patris nostri Francisci bene † dikat vobis (tibi) Dominus,

et kustodijāt vos (te). Ostendat Dominus faciem suam vobis (tibi), et mizereatur vestri (tui). Konvertat Dominus vultum suum ad vos (te), et det vobis (tibi) pacem. Dominus vos (te) bene † dikat.

In novo zaobljubljeni se vzdignejo in odgovore: Amen. Naposled blagoslovi celebrant vse pričujoče, ki pokleknejo:

Benedikcijo omnipotentis Dei, Patris, et Filiji †, et Spiritus Sankti descendat super vos et maneat semper. R. Amen.

11. *Izveršivši vse to, se verne celebrant z ministri in novo zaobljubljenimi v zakristijo v istem redu, kaker je prišel. Učitelj novincev pa poskerbi, da po generaljnih konstitucijah vpiše v zato odločeno knjigo, dan, uro, mesec in leto narejenih obljub, ime in domovino zaobljubljenega in onega, ki je obljube sprejel.*

12. *Ako treba isti čas prosivce preobleči in sprejeti obljube novincev, je tale obred: kandidati gredo pred novinci k oltarju; celebrant najprej vpraša kandidate, potem novince:*

Filiji karissimi (fili karissime), kve est peticijo vestra (tua)? Fratres karissimi (Frater karissime), kve est petitu vestra (tua)?

Po odgovoru, na kratko oboje nagovori, potem kandidate preobleče (1. št. 5—9), potem začne sprejemati neslovesne obljube kaker

zgoraj št. 5 – 12., v začetku izpusti himen Veni, Kreator z verstico Emitte in namesto te reče:

Ÿ Ostende nobis, Domine, mizerikordijam tuam.

R Et salutáre tuum da nobis.

Ÿ Domine, eksaudi oracijonem meam.

R Et klamor meus ad te venijat.

Ÿ Dominus vobiskum.

R Et kum spiritu tuo.

Novinci in novozaobljubljeni prejmejo mir (paks) od samostanske družine, keder pojejo Ekce kvam bonum, in Laudate pueri. ako čas zahteva lahko pojejo še psaljem 15.

X. Obred slovesnih obljub.

1. *V našem redu morejo veljavno narediti slovesne obljube bratje, ki so že naredili neslovesne obljube vsaj pred tremi leti, in imajo dovoljenje svojega provincijalja.*

2. *Ko je izpolnjeno vse, kar zahtevajo apostoljski in redovni predpisi, naj delajo te obljube zaradi važnega dejanja mej slovesno sv. mašo in z večjo zunanjo slovesnostjo kaker neslovesne ali male obljube.*

3. *Ob določeni uri gre provincijalj ali drugi od njega delegiran pater napravljen za slovesno sv. mašo mej dijakonom in subdijakonom k oltarju; za ceroferarjima gredo kandidati, ki*

žele slovesne obljube narediti, po dva in dva z gorečo svečo v roki v spremstvu njihovega učitelja, ki je oblekel roket, k oltarju.

4. *Ko vsi pokleknejo z enim kolenom, gre celebrant k oltarju, sede na stol na evangelijski strani ter vpraša pred seboj klečeče brate, ki želijo narediti slovesne obljube:*

Fratres karissimi (Frater karissime), kve est peticijo vestra (tua).

Predragi bratje (predragi brat), kaj želite?

Vsi ob enem odgovore:

Reverende Pater, rogo te propter amorem Deji, beatissime Virginis Marije, sankti Patris nostri Francisci et omnium Sanktorum, kvatenus (me) ad professionem votorum solemnijum in Ordine nostro admittere digneris: ad agendam penitencijam, emendandam vitam meam et Deo fideliter usque ad mortem servijendum.

Nato reče celebrant: Deo gratijas.

Častiti oče, iz ljubezni do Boga, preblazene device Marije, našega svetega očeta Frančiška in vseh svetnikov, vas prosim, da bi mi dovolili narediti slovesne obljube v našem redu: da bom delal pokoro, svoje življenje izboljšaval in zvesto do smerti Bogu služil.

Celebrant odgovori: Hvala Bogu.

Nato jih nagovori.

5. *Po dokončanem govoru gre celebrant na tla in klečeč na prvi stopnjici zapoje Veni, Kreator; drugi klečijo na svojem kraju. Na koncu dostavita subdijakon in dijakon ali dva pevca:*

Ÿ Emitte Spiritum tuum et kreabuntur.

℞ Et renovabis faciem terre.

Samo celebrant vstane in poje:

Oremus. Adsit nobis, kvesumus Domine, virtus Spiritus sankti: kve et korda nostra klementer ekspurget, et ab omnibus tueatur adverzis.

Mentibus nostris, kvesumus Domine, Spiritum sanktum benignus infunde: kujus et sapijencija konditi sumus, et providencija gubernamur.

Akcijones nostras, kvesumus Domine, aspirando preveni, et adjuvando prosekvere: ut kunkta nostra oracija et operacija a te semper incipijat, et per te cepta finiatur. Per Kristum Dominum nostrum. ℞ Amen.

6. *Zdaj začne celebrant sv. mašo in jo nadaljuje do zadnje verste trakta ali sekvencije.*

7. *Nato se poda na sredo oltarja, se oberne proti bratom in jih vpraša:*

Vultis, Fratres meji, (Visne Frater N.) in sankta vokacijonis vestre (tue) professijone perseverare et Deo vos (te) solemniter konsekrate?

Hočete, moji bratje (moj brat I.) v sveti obljubi našega poklica vztrajati in se Bogu slovesno posvetiti:

Vsi skupaj odgovore: Volumus (volo). Hočemo (hočem).

Nato celebrant še vedno tam stoječ vse spodbuja k molitvi:

Oremus, Fratres adstantes karissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, Fratres nostros, kvos (hunk famulum suum, Fratrem nostrum, kvem) ad Ordinem Serafikum vokare dignatus est, benedikcionis sue gracijam klementer effundat, ejiskve (eikve) sankte vokacijonis propicijus dona konservet et preces nostras, omnibus Sanktis Ordinum nostrorum intercedentibus, benignus eksaudijat. Per Kristum Dominum nostrum. R̄ Amen.

8. *Zdaj gre celebrant z dijakonom in subdijakonom na spodnjo stopnjico, poklekne, tisti pa, ki bodo naredili slovesne obljube, se na preprogah na tla vležejo, dva pevca začneta peti litanije vseh svetnikov našega reda, ko zapojejo: Ut omnibus defunktis i. t. d. R̄ Te rogamus, audi nos, gre celebrant na podnožje z asistentama, se oberne proti redovnikom in sè sklenjenima rokama poje iz obrednika, kterege mu derži subdijakon:*

Ut presentes famulos tuos, Fratres nostros
(Ut presentem famulum tuum, Fratrem nostrum)
bene † dicere digneris. R Te rogamus, audi nos.

Ut presentes famulos tuos, Fratres nostros
(Ut presentem famulum tuum, Fratrem nostrum)
bene † dicere et sankti † fikare digneris. R Te
rogamus, audi nos.

Ut presentes famulos tuos, Fratres nostros
(Ut presentem famulum tuum, Fratrem nostrum)
bene † dicere, sankti † fikare et konse † krare
digneris. R Te rogamus, audi nos.

*Nato zopet poklekne celebrant na prvo
stopnjico, pevca nadaljujeta litanije; na koncu
pojeta:*

Ÿ Salvos (Salvum) fak servos tuos (ser-
vum tuum).

R Deus meus sperantes (sperantem) in te.

Ÿ Mitte ejis (ei), Domine, auksilijum de
sankto.

R Et de Sijon tuere eos (eum).

Ÿ Nihil proficiat inimikus in ejis (eo).

R Et filijus inikvitatis non apponat nocere
ejis (eji).

Ÿ Domine, eksaudi oracijonem meam.

R Et klamor meus ad te venijat.

Celebrant vstane in dostavi:

Ÿ Dominus vobiskum.

R Et cum spiritu tuo.

Ore mus.

Deus, kvi non vis mortem pekkatoris, sed per penitencijam, et emendacijonem vitam semper inkviris: te supliciter deprekamur; ut his famulis tuis Fratribus nostris (huic famulo tuo Fratri nostro) sekularibus aktibus votis solemnibus renuncijs (renuncijs), large tue benedikcionis gracijam infundere digneris: kvatenus kastris tuis inserti (insertus), ita tibi militando statum vite presentis perkurrere valeant (valeat), ut bravijum eterne remunercijonis, te donante, percipijant (percipijat). Per Kristum Dominum nostrum. R̄ Amen.

9. *Potem sede zopet celebrant, redovniki, ki želè narediti slovesne obljuje, se vzdignejo, prejmejo goreče sveče in kleče pojejo v šestem tonu:*

Suscipe me, Domine, sekundum elokvijum tuum, et vivam; * et non konfundas me ad ekspektacijone mea.

Pevci v ravno tistem tonu odgovore:

Suscepimus, Deus, mizerikordijam tuam,
* in medijo templi tui.

Ÿ Glorija Patri, et Filijo, et Spiritui sankto.

R̄ Sikut erat in principijo, et nunk et semper,
et in sekula sekulorum. Amen.

To oboji trikrat in vsakikrat višje zapoje, nato odda svečo akolitu prvi, ki hoče nare-

diti slovesne oblube, poklekne, stopi na drugo stopnjico in poklekne na rob podnožja pred celebranta, sklene svoji roki in ju položi v roki celebrantovi ter kleče glasno in razumljivo prebereg slovesne oblube pred asistentoma, ki sta priči obljub.

Ego Frater N. N, voveo et promitto Deo omnipotenti, beate Marije semper Virgini, beato Patri nostro Francisko, omnibus Sanktis, et tibi Pater, toto tempore vite mee servare Regulam Fratrum minorum, per Dominum Papam Honorijum konfirmatam, vivendo in obediencija, sine proprio et in kastitate.

Celebrant sedeč odgovori:

Et ego eks parte Deji omnipotentis, si hek observaveris, promitto tibi vitam eternam. In nomine Patris et Filiji †, et Spiritus sankti.

Pričujoči odgovore: Amen.

Jaz brat I. I. obljubim in obetam vsemogočnemu Bogu, blaženi Mariji zmerom Devici, blaženemu našemu očetu Frančišku, vsem svetnikom in vam oče, ves čas svojega življenja spolnjevati vodilo manjših bratov, poterjeno po gospodu papežu Honoriju, živeti v pokorščini, brez lastnine in v čistosti.

Celebrant sedeč odgovori:

Jaz pa v imenu vsemogočnega Boga, ako boš to spolnjeval, ti obljubim večno življenje. V imenu Očeta in Sina † in sv. Duha.

Drugi odgovore: Amen.

Nato poljubi brat roko celebrantu, vstane, se mu prikloni, poklekne pred oltarjem, vzame gorečo svečo in se poda na svoj kraj; potem sledijo slovesne obljube drugih.

10. Ko vsi narede obljube, vstane celebrant, gre na sredo pred oltarjem, pevca zučneta peti v sedmem tonu 83. psaljem, K vam delikta, kterege potem v dveh korih pojejo.

Psaljem 83.

1. K vam dilékta tabernákula tua, Domine virtútum: * konkupíscit, et déficit ánima mea in átrija Dómini.

2. Kor meum, et karo mea * eksultavérunt in Deum vivum.

3. Eternim passer invénit sibi domum: * et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

4. Altárija tua, Dómine virtútum: * Reks meus, et Deus meus.

5. Beati, kvi hábitant in domo tua, Dómine: * in sekula sekulórum laudábunt te.

6. Beátus vir, kujus est auksilijum abs te: * ascenzijónes in korde suo dispósuit, in valle lakrimárum in loke, kvem posuit.

7. Eternim benedikcionem dabit legislator, ibunt de virtúte in virtútem: * vidébitur Deus deorum in Sijon.

8. Dómine Deus virtútum, eksaúdi oracijónem meam: * aúribus, percipe Deus Jakob.

9. Protéktor noster áspice, Deus: * et réspice in facijem Kristi tui.

10. Kvija mélijor est díjes una in átriis tuis, * super míllija.

11. Elégi abjéktus esse ín domo Deji meji: * magis kvam habitáre in tabernákulis pekatórum.

12. Kvija mizerikórdijam et veritátem díligit Deus: * grácijam et glórijam dabit Dóminus.

13. Non privábit bonis eos, kvi ámbulant in innocéncija: * Dómine virtútum, beátus homo, kvi sperat ín te.

14. Glorija Patri *i. t. d.*

15. Sikut erat *i. t. d.*

Nato pojejo pevci:

Ÿ Konfirma hok, Deus, kvod operatus es in nobis.

R̃ A templo sankto tuo, kvod est in Jeruzalem.

Ÿ Ostende nobis, Domine, mizerikordijam tuam.

R̃ Et salutare tuum da nobis.

Ÿ Hi akcipijent (hik akcipiet) benedikcijonem a Domino.

R̃ Et mizerikordijam a Deo salutari suo.

Ÿ Domíne, eksaudi oracijonem meam.

R̃ Et klamor meus ad te venijat.

Celebrant dostavi:

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus, kvi per koeternum Filijum tuum kunkta kreasti, kvikve mundum pekkatis inveteratum per mysterijum sankte Inkarnacijonis ejus renovare dignatus es: te suppliciter ekso-ramus; ut ejusdem Domini nostri gracia, super hos famulos tuos Fratres nostros (hunk famulum tuum Fratrem nostrum) abrenunciacionem sekuli profitentes (profitentem) klementer respicere digneris; per kvam in spiritu sue mentis renovati (renovatus), veterem hominem kum aktibus suis eksuant (eksuat); et novum, kvi sekundum Deum kreatus est, induere mereantur (mereatur). Per eundem Kristum Dominum nostrum. ℞ Amen.

O r e m u s.

Domine Jezu Kriste, kvi es vija, sine kva nemo venit ad Patrem: kvesumus klemencijam tuam; ut hos famulos tuos (hunk famulum tuum) a karnalibus deziderijis abstraktos (abstraktum), per iter discipline regularis dedukas, et kvi pekkatores vokare dignatus es, dicens: Venite ad me omnes, kvi laboratis, et onerati estis, et ego vos reficijam: presta; ut hek voks

invitacijonis tue ita in ejis (eo) konvaleskat, kvatenus pekkatorum onera deponentes (deponens), et kvam dulcis es gustantes (gustans), tua refekcijone sustentari mereantur (mereatur). Et sicut attestari de ovibus tuis dignatus es, agnosce eos (eum) inter oves tuas: ut ipsi (ipse) te agnoskant (agnoskat), et alienum non sekvantur (sekvatur), sed te; nekve audijant (audijat) vocem aliorum, sed tuam, kva dicis: Kvi mihi ministrat, me sekvatur. Kvi vivis et regnas Deus, per omniya sekula sekulorum. R Amen.

Oremus.

Sankte Spiritus, kvi te Deum, ak Dominum mortalibus revelare dignatus es, immensam tue pijetatis gracijam postulamus; ut, sicut ubi vis, spíras, sik et his famulis tuis Fratribus nostris (huik famulo tuo Fratri nostro) affektum devocijonis indulgeas. Et kvonijam tua sapijen-cija sunt konditi (est konditus), tua kvokve providencija gubernentur (gubernetur). Kvos (kvem) justa tibi konsuetam gracijam unkciyo tua de omnibus doceat: et per intercessijonem beati Patris nostri Francisci, kvem precipuum hujus sankte Religijonis legilastorem dedisti, nek non et aliorum Sanktorum, ad kvorum nomina professijonem fecerunt (fecit), eos (eum) a vanitate sekuli veraciter konverte. Et sicut

es omnium pekkatorum remissio, ita deprimentes impijetatis kolligaciones in ejis (eo) dissolve; et ad observanciam hujus sankti propoziti fak eos (eum) ita certatim fervere, ut in tribulacionibus et augustiis tua indeficijenti konsolacijone valeant (valeat) respirare; ut juste et pijs, per veram humilitatem atkve abedijencijam, in fraterna karitate fundati (fundatus), kvod, te donante, hodijs promiserunt (promisit), felici perseverancija kompleant (kompleat): Kvod ipse prestare digneris, kvi kum Deo Patre, sankto-kve unigenito Filijo ejus Domino nostro Jezu Kristo, vivis et glorijaris Deus, per infinita sekula sekulorum. R̃ Amen.

11. *Po teh molitvah celebrant z asistentama zopet stopi na podnožje, se oberne proti novozaobljubljenim, in jih klečeče in srednje pripognjene posebe blagoslovi:*

Benedikat vos (te) Deus Pater, et Filijus †, et Spiritus sanktus omni benedikcijone spiritali; ut in emissa professijone sub veksillo beati Patris nostri Francisci fideles permanentes (fidelis permanens), rekvijeskat super vos (te) Spiritus septiformis gracie, spiritus sapijencije et intelektus, spiritus konsiliji et fortitudinis, spiritus scijencije et pijetatis, et repleat vos (te) spiritus timoris Domini; fragiles (fragilem) sólidet, inválidos (inválidum) confirmet, pijetate álevet, et mentem regat, vijas dirigat,

kogitacijones sanktas instituat, aktus probet, opera perficijat, karitate aedificet, sapijencija illumineta, kastitate munijat scijencija instruata, fide, firmet, in virtute multiplicet, in sanktitate sublimet, ad pacijencijam preparet, ad obedijencijam subdat, et sobrijos (sobrium) kustodijat; in infirmitate vísitet, in dolore rélevet, in tentacijone kustodijat, in prosperitate temperet, in irakundija mitiget, in inikvitate emundet, infundat gracijam, remittat offensam, tribuat disciplinam. Ut his et similibus virtutibus fulti (fultus), et sanktis operibus illustrati (illustratus), illa semper agere studeatis (studeas), kve digna fijant remuneracijone; ut kum ille dies tremendus remuneracijonis justorum, retribucijoniskve maiorum advenerit, non invenijat in vobis (te) ultrijs flamma, kvod urat, sed divina pijetas, kvod koronet, kvos (kvem) jam in hok sekulo konverzacija religijosa mundavit. Atkve ipse bene † dikat vos (te) de celis, kvi per Krucis passijonem humanum genus est dignitas venire in terris redimere: Jezus Kristus Dominus noster kvi kum eterno Patre, et Spiritu sankto in unitate perfekta vivit et regnat Deus, in sekula sekulorum. R̄ Amen.

12. *Nato nadaljuje celebrant mašo, novozaobljubljeni pa na tleh klečijo v roki z gorečo svečo. Ko prebere (celebrant) ofertorij, zopet sede, in vsi novozaobljubljeni po dva in dva stopijo na*

najvišjo stopnjico, pokleknejo ter celebrantu podajo svečo, katero poljubijo kakor tudi roko. Celebrant odda sprejete sveče strežniku in nadaljuje mašo.

13. *Po Agnus Dei celebrant bere molitev Domine Jesu Kriste i. t. d., prvi novozaobljubljeni gre na desnico dijakonovo, poklekne, in za diakonom prejme od celebranta paks, keterega da na tleh drugemu novozaobljubljenemu, ta ga podeli tretjemu i. t. d.*

14. *K sv. obhajilu pristopijo novozaobljubljeni prvi pred vsemi drugimi, tudi pred kleriki, ki so že svete rede prejeli.*

15. *Po sv. maši izpostavijo presveto Reš. Telo, celebrant zapoje Te Deum, keterega v dveh korih nadaljujejo. Na koncu pojejo verstice in molitve kaker pri neslovesnih obljubah, sledi Tantum ergo, Genitori, celebrant da blagoslov z Najsvetejšem. Ko vse to izverši, se verne z asistencijo in z novozaobljubljenimi v zakristijo v istem redu kaker je prišel.*

XI. Preobleka samostanskih tretjerednikov.

1. *Ako treba enega ali več samih tretjerednikov preobleči, rabi mašnik obrednik svetnega tretjega reda.*

2. *Ako pa je s kandidati prvega reda treba obleči tudi samostanske tretjerednike, rabi mašnik*

molitve za preobleko novincev našega reda, in opusti samo blagoslovljenje kapuca.

Obljube samostanskih tretjerednikov.

Ako delajo redovne obljube samo samostanski tretjeredniki, rabi mašnik obrednik svètnega tretjega reda; ako pa delajo obljube z novinci prvega reda skupaj, rabi obrednik frančiškanskega reda, razen sledečega obrazca, katerega zmirom rabijo samostanski tretjeredniki:

Ego Frater N. firmiter propóno, toto témpore vite mee observáre Dei mandáta, et promítto Deo omnipotenti, Beate Virgini Marije, Beato Patrinostro Francisco, omnibus Sanktis et Tibi, Pater, uti decet satisfacere, pro transgressijónibus, kvasféce-ro kontra Régulam et modum vivéndi Terciji Ordinis Peniténcije, in-

Jaz brat (redovnoime) terdno sklenem ves čas svojega življenja spolnjevati božje zapovedi in obljubim vse-mogočnemu Bogu, blaženi Devici Mariji, blaženemu našemu očetu Frančišku, vsem svetnikom in Vam, oče, da bom kaker se spodobi, zadoščeval za prestopke, ketere bom storil zoper vodilo in način življenja tretjega spokornega reda, katerega je ustanovil blaženi oče Frančišek in poterdil papež Nikolaj četerti, razen tega še živel, dokler bom v redu ostal, v pokorščini in čistosti.

XII. Obred ponovitve redovniških obljub

16. aprilja.

1. *Naš sv. oče Frančišek je 16. aprilja leta 1209. sè svojimi tovariši naredil svete obljube v rokah papeža Inocencija III.; vsi bratje in sestre cele serafinske družine naj skerbijo, da bodo ta dan posebno pobožno ponovili svoje redovniške obljube.*

2. *Dan poprej naj se posamezni bratje s primernimi pobožnostmi in sè sveto spovedjo marljivo pripravljajo na to ponovitev obljub, 16. aprilja pa naj oni, ki niso mašniki, skupno pristopijo k sv. obhajilu.*

3. *Po konventualjni maši, katero bere ta dan sam predstojnik, pridejo v prezbiterij vsi redovniki z gorečimi svečami, in pokleknejo okoli oltarja. Celebrant sleče plašč in manipelj in ogerne pluvijalj barve dotičnega dne; poklekne na prvo stopnjico in zapoje Veni Kreator, katerega drugi klečé do konca pojejo. Nato zapojeta asistenta ali pevca:*

✠ *Emitte Spiritum tuum et kreabuntur.*

✠ *Et renovabis faciem terre.*

Potem vstane sam celebrant in poje molitev:

O r e m u s.

Akcijones nostras, kvesumus, Domine, aspirando préveni, et adjuvando prosekvere: ut

kunkta nostra oracijo et operacijo a te semper iucipijat, et per te cepta finijatur. Per Kristum Dominum nostrum. R Amen.

4. *Nato gre celebrant na podnožje altarja, sede na stol na evangelijski strani ter kratko in jedernato nagovori pričujoče brate, da naj pobožno ponove svoje redovniške obljube.*

Potem izpostavi najsvetejši Zakrament, dva pevca začneta peti 115. psaljem Kredidi v petem tonu, drugi redovniki ga pa kleče nadaljujejo.

P s a l j e m 115.

1. Krédidi propter kvod lokútus sum: *
Ego autem humilijatus sum nimis.

2. Ego diksi in ekscéssu meo: * Omnis homo mendaks.

3. Kvid retríbuam Domino: * pro omnibus, kve retríbuit mihi?

4. Kálicem salutáris akcípjam: * et nomen Dómini invokabo.

5. Vota mea Dómino reddam koram omni pópulo ejus: * precijósa in konspéktu Dómini mors sanktórum ejus.

6. O Dómine, kvija ego servus tuus: * ego servus tuus, et filijus ancille tue.

7. Dirupísti vínkula mea: * tibi sakrifkábo hóstijam laudis, et nomen Dómini invokábo.

8. Vota mea Dómino reddam in konspéktu omnis pópuli ejus: * in átrijis domus Dómini, in médijs tui Jeruzalem.

9. Glórija Patri *i. t. d.*

10. Sikut erat *i. t. d.*

5. *Nato poklekne celebrant na prvo stopnjico ter glasno in pobožno prebere ponovitev svetih obljub, drugi bratje pa v duhu ponove svoje obljube.*

Domine Deus noster, ego, meo et omnium Fratrum meorum hic prezencijum nomine, grácijas ago infinite Majestati tue, pro singulari illo beneficio, kvo me vilissimum peccatorem, de hoc seculo nekvam, per tuam pietatissimam misericordiam, eduksisti, et ad Professionem admisti. Doleo ex toto corde, quod gracie huic non satis responderim, tantumque beneficio fuerim ingratus. Detestor omnes transgressiones et negligencias meas in hoc statu commissas; et ad obtinendum verum

Gospod naš Bog, v svojem in v imenu vseh tu pričujočih mojih bratov, zahvalim tvoje neskončno Veličastvo božje, za ono posebno milost, da si mene nevrednega grešnika po svoji največji usmiljenosti iz tega hudobnega sveta potegnil in k obljubam pripustil. Iz cellega serca obžalujem, da nisem zadosti ugodil tej milosti in da sem bil nehvaležen za toliko dobroto. Sovražim vse svoje prestopke in nemarnosti, ketere sem zakrivil v tem stanu; in da zadobim pravega duha prenovljenja, jaz

renovacionis spiritum, ego Frater N. iterato voveo et promitto Deo omnipotenti, Beate Marije Virgini, Beato Patri nostro Francisko, ak omnibus Sanktis toto tempore vitae meae servare Regulam Fratrum Minorum, vivendo in obediencia, sine proprio et in kastitate: kupijens hunk aktum renovacionis votorum meorum koram sanktissima Trinitate gratum et ratum haberi, semper durare, et kollokatum in aspiracijone et respiracijone anhelitus meji, ut eumdem, kvoad viksero, renovem, et perfekte adimpleam uskve in finem.

Kvija vero ad hek fideliter implenda me nimis infirmum et fragilem agnosko, rogo te, bone Jezu, ut kvi dedisti mihi vovendi voluntatem, tribuas ecijam eksekvendi fakultatem, mekve dirigere digneris, ut non jam mihi, sed

brat N. zopet obečam in obljubim vsemogočnemu Bogu, blaženi Devici Mariji, blaženemu našemu očetu Frančišku, vsem svetnikom, ves čas svojega življenja spolnjevati vodilo manjših bratov, in živeti v pokorščini, brez lastnine in v čistosti. Želim, da bi to dejanje ponovitve moje obljube bilo presveti Trojici prijetno in sprejeto, da bizmiraj trajalo in stanovitno ostalo v hrepenenju in želji mojega serca, da ga bom, dokler bom živel, ponavljal in popolnoma do konca spolnjeval.

Ker pa pripoznam, da sem preslab in nestanoviten, dabit ozvesto spolnjevati, te prosim, o dobri Jezu, ki si mi dal milost obljube narediti, daj tudi moč jih spolnjevati, in me tako vodi, da ne bom zase, ampak samo za tebe živel, in

tibi soli vivam, omnes-
kve Ordinis observan-
cijas, et kvidkvid per-
fekcijonem anima mee
promovere potest, sum-
mo studijo amplektar
ad majorem tui Nomi-
nis glorijam, kvi es Deus
benediktus in sekula.

da se bom vseh redov-
nih predpisovin karkoli
more pospeševati popol-
nost moje duše, prav
marljivo poprijel v več-
jo slavo tvojega Imena,
ki si Bog na veke bla-
goslovljen.

In vsi redovniki odgovore: Amen.

6. Po tako ponovljenih obljubah, asistenta ali pevca kleče pojeta verstice:

Ÿ Konfirma hok Deus, kvod operatus es in nobis.

℞ A templo sankto tuo, kvod est in Jeruzalen.

Ÿ Fijat mizerikordija tua, Domine, super nos.

℞ Kvemadmodum speravimus in te.

Ÿ Memento kongregacijonis tue.

℞ Kvam possessedisti ab inicijo.

Ÿ Domine eksaudi oracijonem meam.

℞ Et klamor meus ad te venijat.

Nato vstane celebrant sam in dostavi:

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus, kvi nos famulos tuos a vanitate sekuli konversos ad bravijum superne voka-

cijonis assekvendum akcendis: pektoribus nostris illábere, et gracijam tuam, kva in te perseveremus, nobis infunde; ut protekcijonis tue muniti presidijis, kvod te donante promissimus, fideliter adimpleamus, et sankte vivendi alijis semper eksempla prebentes, ad ea, kve perseverantibus promissa sunt, eterna premija pervenijamus.

Deus, kvi diligentibus te bona invisibiliya preparasti: infunde kordibus nostris tui amoris affektum; ut te in omnibus et super omniya diligentes, promissijones tuas, kve omne desiderijum superant, konsekvamur.

Familijam tuam, kvesumus Domine, continua pijetate kustodi; ut kve in sola spe gracie celestis innititur, tua semper protekcijone munijatur. Per Kristum Dominum nostrum. R̃ Amen.

7. *Nato vstanejo vsi in celebrant zapoje Te Deum, redovniki ga pa v dveh korih nadaljujejo. Sledeče verstice pojeta asistenta ali pa dva pevca:*

Ÿ Benedikamus Patrem, et Filijum, kum sankto Spiritu.

R̃ Laudemus et supereksaltemus eum in sekula.

Ÿ In Koncepcijone tua, Virgo, Immakulata fuisti.

℞ Ora pro nobis Patrem, kujus Filijum preperisti.

Ÿ Signasti, Domine, servum tuum Franciscum.

℞ Signis Redempcionis nostre.

Ÿ Orate pro nobis, omnes Sankti Ordinis Minorum.

℞ Ut digni efficijmur promissijonibus Kristi.

Ÿ Salvum fak populum tuum, Domine, et benedik hereditati tue.

℞ Et rege eos, et ekstolle illos usque in eternum.

Celebrant vstane in poje:

Ÿ Dominus vobiskum.

R Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus, kujus mizerikordije non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus: piissime majestati tue pro kollatis donis gracijas agimus, tuam semper klemencijam eksorantes, ut kvi petentibus postulata koncedis, eosdem non deserens, ad premija futura disponas.

Defende, kvesumus Domine, beata Marija semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familijam: et toto korde tibi prostratam, ab hostium propicijus tuere klementer insidijis.

Domine Jezu Kriste, kvi frigescente mundo, ad inflammandum korda nostra tui amoris igne, in karne beatissimi Patris nostri Francisci, passionis tue sakra Stigmata renovasti: koncede propicijus, ut ejus meritis et precibus krucem jugiter feramus, et dignos fruktus penitencije facijamus.

Koncede, kvesumus omnipotens Deus, ut ad meliorem vitam Sanktorum tuorum Ordinum nostrorum beati Patris nostri Francisci eksempla nos provocent: kvatenus kvorum memorijam agimus, ecijam aktus imitemur.

Omnipotens sempiterne Deus, kujus spiritu totum korpus Ekklezije sanktifikatur et regitur: eksaudi nos pro universis ordinibus supplikantes; ut gracije tue munere ab omnibus tibi gradibus fideliter servijatur. Per Dominum nostrum *i. t. d.* R. Amen.

8. *Nato vsi pokleknejo na svojem kraju in po petem Tantum ergo in Genitori, da celebrant po navadi blagoslov z Najsvetejšim. Ko spravijo presv. Rešnje Telo, se celebrant z asistencijo in drugimi redovniki, ki sveče vgase, verne v zakristijo.*

XIII. Obred slovesnosti jubileja (50 letnice) redovnega življenja.

1. *Petdesetletnico redovnega življenja v našem redu sme obhajati redovnik, ki je v*

redu hvalevredno preživel 50 let, in je prejel za to potrebno dovoljenje od patra provincijalja in njegovega definitorija. Leta se štejejo od neslovesnih obljub, in sicer tako, da je petdeseto leto od imenovanih obljub vsaj začeto.

2. *Določeni dan obleče jubilar v zato pripravnem kraju, ako je mašnik in želi sam opraviti slovesno sv. mašo, mašno obleko, drugače pa, ako noče maševati zaradi slabosti, ali če je le brat lajik, obleče samo roket, čaka z drugimi jubilarji, ako so tam, samostansko družino.*

3. *Provincijal ali njegov namestnik, samostanski predstojnik obleče amikt, aljbo, štolo in pljuvilaj barve dotičnega dneva. Potem se poda v sredi mej asistentima v daljmatikah v procesiji s samostansko družino, pred katero gre križ in dva akolita z gorečima svečama po jubilara. Dva akolita neseta olepšano svečo, ter okrašeno palico.*

4. *Ko pridejo do kraja, kjer jubilar čaka samostansko družino, predstojnik jubilara kratko in primerno nagovori in mu poda gorečo svečo rekoč:*

Akcipe, Frater karissime, lumen in manibus tuis, ut hok signo diskas opera tenebrarum fugere, et lucis eksempla sektari.

Predragi brat, prejmi v svoje roke luč, da se učiš s tem znamenjem bežati pred deli teme in nasledovati zgledje luči.

Jubilar poljubi celebrantovo roko in svečo, katero spoštljivo sprejme. Nato mu predstojnik poda palico z besedami:

Akcipe sustentakulum senektutis tue, ut in vija mandatorum Dei et Regule tue indefessus ambulans sekurus ad patriam celestem pervenire valeas.	Prejmi podporo tvoje starosti, da boš mogel po poti zapoved božjih in tvojega vodila ne-utrujen hoditi in v nebeško domovino varno dospeti.
---	--

5. *Zdaj se vsi podajo v procesiji v cerkev kaker prej; jubilar gre mej dvema redovnikoma (ki sta v višji časti), pred njim gredo jubilarji, ako so zraven, za njim pa predstojnik z asistentima, in pojejo 148. psaljem Laudate Dominum de celis v osmem tonu.*

6. *Ko pridejo v prezbiterij, poklekne jubilant na klečavnik v sredi prezbiterija, izroči svečo in palico akolitoma, Zanj se pripravi tudi sedež, kjer lahko sedi mej opraviлом. Predstojnik poklekne z asistencijo na prvo stopnjico pred oltarjem in zapoje Veni Kreator, drugi ga v dveh korih nadaljujejo. Na koncu zapojejo:*

Ÿ Emitte Spiritum tuum et kreabuntur.

℞ Et renovabis faciem terre.

O r e m u s.

Akciones nostras, kvesumus Domine, aspirando preveni et adjuvando prosekvere: ut

kunkta nostra oracijo et operacijo a te semper incipijat, et per te cepta finijatur. Per Kristum Dominum nostrum. R Amen.

7. *Nato se poda predstojnik z asistenti na podnožje, sede na stol na evangelijski strani, asistenta se pa vstopita vsak na eno njegovo stran, in vpraša jubilanta:*

Venerande Pater (Charissime frater), kve est	Častiti oče (predragi brat), kaj želiš?
peticijo tua?	

Ta odgovori:

Reverende Pater, peto humillime a Vestra Reverencia et a sacramentissimo Ordine nostro gracijam Jubilei, ut possim kvijecijus me preparare ad mortem, et dein pervenire ad Jubileum sempiternum.

Prečastiti Pater, ponižno prosim Vas in naš svet red milosti jubileja, da se bom mogel bolj mirno pripravljati na smert in potem priti k večnemu jubileju.

Zdaj ima predstojnik kratek okoliščinam jubileja primeren nagovor, v katerem jubilanta zahvali za dela, ketera je v redu opravljal in mu podeli v imenu reda milost in predpravice jubileja ter ga spodbuja, da naj bo do smerti stanoviten v svojem stanu.

8. *Nato vstane predstojnik in stoječ na podnožju poje:*

Ÿ Salvum fak servum tuum.

R Deus meus, sperantem in te.

Ÿ Mitte ei, Domine, auxilijum de sankto.

℞ Et de Sijon tuere eum.

Ÿ Nihil proficiat inimikus in eo.

℞ Et filijus inikvitatatis non apponat nocere ei.

Ÿ Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

℞ A facije inimici.

Ÿ Domine eksaudi oracijonem meam.

℞ Et klamor meus ad te venijat.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Omnipotens sempiterne Deus, kvi per Moysen legislatorem tuum annum kvinkvagesimum Jubileum mystice nominare voluisti eodemkve anno kunktis modo amplissimo onera ak debita relaksare, ak servitute oppressos libertate donari jussisti; tribue, kvesumus, huik famulo tuo Fratri nostro N. gracijam anni Jubileji, hok est, remissijonem omnijum pekkatorum, ak kulparum relaksacijonem toto korde poscenti, pie peticijonis efektum, ut a pekkatis omnibus eksutus, ak primeve libertati et innocencije restitutus, posthak in mandatorum tuorum ak Regule sue observacijone indefessus persevéret; gracije tua munere de virtute in virtutem, de fortitudine in fortitudinem ambulet: tandemkve, emenso hujus vite kurrikulo, ce-

lestis glorijs jubilationem, et in domo illa, non manu fakta, perennem konsekvatur mansijonem. Per illum, kvi kvondam diksit: In domo Patris mei mansijones multe sunt, Dominum nostrum Jezum Kristum Filijum tuum, kvi tekum vivit et regnat in unitate Spiritus Sankti Deus. Per omnia sekula sekulorum. R̄ Amen.

9. *Ako je jubilant mašnik in želi sam imeti slovesno mašo, se verne predstojnik v zakristijo, jubilant pa stopi k oltarju, asistenta vzameta manipeljna, in celebrant začne mašo, katero po navadi opravi. Po maši sleče plašč, štolo in manipelj ogerne pluvijalj mašne barve in se poda h klečavniku. — Ako je pa jubilant brat lajik ali če je mašnik, pa ne more opraviti slovesne maše, predstojnik po dokončani molitvi odloži pluvijalj in obleče mašni plašč z manipeljnom, se poda z asistentima k oltarju in začne slovesno mašo, jubilant je pa pri klečavniku, kjer kleči ali pa sedi, kaker mu telesne moči dopuščajo, tu ga pri darovanju pokadijo, mu pred obhajilom paks dajo pred vsemi drugimi redovniki v koru.*

10. *Po slovesni maši odloži predstojnik plašč in ogerne pluvijalj in se poda z asistentima k oltarju, drugi redovniki pa se vstopijo v polukrogu pred oltarjem in okoli jubilanta.*

11. *Ko stopi predstojnik k oltarju, poje jubilant s pomočjo dveh pevcev antifono Porcijo*

mea, *pevci pa začnejo peti 65. psaljem* Jubilate Deo *v petem tonu, keterega redovniki v dveh korih nadaljujejo.*

Ant. Porcijo mea, Domine, in terra viventium.

65. p s a l j e m.

1. Jubilate Deo omnis terra, psalmum dicite nómini ejus: * date glorijam laudi ejus.

2. Dicite Deo kvam terribílija sunt ópera tua Dómine? * in multitudíne virtútis tue mencijéntur tibi inimíci tui.

3. Omnis terra adóret te, et psalat tibi: * psalmum dikat nómini tuo.

4. Veníte, et vidéte ópera Deji: * terríbilis in konsílijis super filijos hóminum.

5. Kvi konvértit mare in áridam in flúmine pertransíbunt pede: * ibi letábimur in ipso.

6. Kvi domináthur in virtúte sua in etérnum, ókuli ejus super gentes, respíciunt: * kvi eksáserant, non eksalténtur in semetípsis.

7. Benedícite Gentes Deum nostrum: * et audítam fácite vocem laudis ejus.

8. Kvi posuit ánimam meam ad vitam: * et non dedit in kommocijónem pedes meos.

9. Kvónijam probásti nos Deus: * igne nos eksaminásti, sikut eksamináthur argéntum.

10. Induksísti nos in lákveum, posuísti tribulacijónes in dorso nostro: * imposuísti hómines super kápita nostra.

11. Transívimus per ignem et akvam: * et eduksísti nos in refrigérijum.

12. Introíbo in domum tuam in holokáustis: * reddam tibi vota mea, kve distinksérunt lábija mea.

13. Et lokútum est os meum: * in tribulacijóne mea.

14. Holokáusta medulláta ófferam tibi kum incénso aríjetum: * ófferam tibi boves kum hircis.

15. Veníte, audíte, et narrábo, omnes kvi timétis Deum: * kvanta fecit ánime mee.

16. Ad ipsum ore meo klamávi: * et eksaltávi sub língua mea.

17. Inikvitátem si aspéksi in korde meo: * non eksáudijet Dominus.

18. Proptérea eksaudívit Deus: * et atténdit voci deprekacijónis mee.

19. Benediktus Deus: * kvi non amovít oracijonem meam, et mizerikordijam suam a me.

20. Glorija Patri et Filijo * et Spiritui sankto.

21. Sikut erat in principijo et nunk et semper * et in sekula sekulorum. Amen.

Potem jubilant in pevca ponovijo antifono:
Porcijo mea Domine, in terra vivencijum.

Mej tem stopi celebrant z asistentima na podnožje, sede na sedež in zopet vpraša jubilanta:

Venerande Pater (Karissime Frater), kvid adhuk postulas?

Častiti Oče (predragi brat), kaj še žellš?

Jubilant odgovori klečeč na svojem kraju:

Reverende Pater, postulo favorem renovandi professijonem meam, et me totum Domino Deo meo perfekcijus konsekrandi.

Častiti pater, prosim milost, da ponovim svoje obljube in se popolniše vsega posvetim Gospodu svojemu Bogu.

Predstojnik pohvali jubilantovo željo, ga povabi, da naj gre k oltarju in tu ponovi svoje redovniške obljube.

12. *Nato se poda jubilant v spremstvu dveh starejših patrov, katerih eden mu derži svečo, drugi pa obrednik, na najvišjo stopnjico oltarjevo in tu kleče ponovi svoje obljube z besedami:*

Domine Jezu Kriste, hik in Sakramento altaris veraciter presens, tibi gracias ago pro singulari illo beneficio, kvo me vilissimum pekkatorem de isto sekulo nekvam eduksisti et in hok sankto Ordine adsolemnem professijonem

Gospod Jezus Kristus, ki si tukaj v presvetem Rešnjem Telesu resnično pričujoč, zahvalim te za to posebno milost, da si me nevrednega grešnika potegnil iz tega hudobnega sveta in pripustil, da sem v tem svetem redu naredil

admisisti atkve támdiju
jam sustinuisti.

Doleo eks toto korde,
kvod gracie huik non
satis responderim, et
pro tanto beneficio tam
ingratus fuerim. Dete-
stor omnes transgres-
siones et negligencias
kontra sanktam Regu-
lam et vota kommissas;
atkve firmiter propono
vel nunk tandem in tuo
sankto servicijo inci-
pere et obligacionis per
professionem religijo-
sam susceptas melius
adimplere. Ideo, kvanta
devocijone possum, vota
mea nunk renovo illis-
kve me ipsum tibi im-
molo in unijone illijus
sakrosankte oblacijo-
nis, kva te ipsum pro
omnijum nostrum re-
dempcijone eterno Patri
obtulisti, et ita ego
Frater N. novo fervore
voveo et promitto Deo
omnipotenti, beate Ma-
rije semper Virgini
beato Patri nostro Fran-
cisco, omnibus Sanktis,

slovesne obljube in da
si me že tako dolgo pri
življenju ohranil.

Iz celega serca mi je
žal, da nisem zadostno
odgovarjal tej milosti in
da sem bil tako nehva-
ležen za toliko dobroto.
Sovražim vse grehe in
vnémarnost izoper sveto
vodilo in obljube ter
terdno sklepam vsaj
zdaj v tvoji sveti službi
začeti in bolje spoljno-
vati dolžnosti, katere
sem z redovnimi ob-
ljubami sprejel. Zato
zdaj koliker morem po-
božno ponovim svoje
obljube in se ž njimi
tebi podarim v zvezi z
ono presveto daritvijo,
s katero si se daroval
večnemu Očetu v re-
šenje nas vseh ter tako
jaz brat N. z novo go-
rečnostjo obečam in ob-
ljubim vsemogočnemu
Bogu, blaženi Mariji
vedno Devici, našemu
očetu svetemu Fran-
čišku, vsem svetnikom
in Vam oče, ves čas
svojega življenja spol-

et tibi Pater, toto tempore vite mee servare Regulam Fratrum Minorum, per Dominum Papam Honorijum confirmatam, vivendo in obediencia, sine proprio, et in castitate.

Kvija vero ad hec fideliter implenda me nimis infirmum et fragilem agnosko, rogo te, bone Jesu, ut kvi dedisti mihi vovendi voluntatem, tribuas eciam eksekvendi facultatem, mekve ita dirigere digneris, ut non jam mihi, sed tibi soli vivam omneskve Ordinis observancijas, et kvidkvid perfekcionem anime mee promovere potest, summo studio amplektar ad majorem tui Nominis glorijam, kvi es Deus benediktus in sekula. Amen.

Predstojnik dostavi:

Et ego eks parte Deji omnipotentis, si hek uskve in finem obser-

njevati vodilo manjših bratov, poterjeno po gospodu papežu Honoriju, živeti v pokorščini, brez lastnine in v čistosti.

Ker pa vem, da sem zelo slab in nestanoviten, da bi to zvesto spolnjeval, zato te prosim, o dobri Jezus, daj mi moč tudi izpolniti, ko si mi dal voljo narediti obljube ter me tako vodi, da ne bom zase, ampak samo za tebe živel in da bom vse predpise in karkoli more pospeševati mojo dušno popolnost prav marljivo spolnjeval v večjo slavo tvojega Imena, ki si Bog na veke blagoslovljen. Amen.

Jaz pa v imenu vse-mogočnega Boga, ako boš to do konca spol-

vaveris, iterum promitto tibi vitam eternam. In nomine Patris, et Filii †, et Spiritus sancti. njeval, ti zopet obljubim večno življenje. V imenu Očeta, in Sina †, in svetega Duha.

In vsi odgovore: Amen.

Nato objame predstojnik jubilanta, mu da paks z besedami:

Paks tekum, jubilant pa odgovori: Et kum spiritu tuo.

13. *Potem se oberne predstojnik k oltarju, jubilant pa podpiran od dveh starejših patrov gre pred altar in stoji pred prvo stopnjico. Dva pevca začneta peti 132. psaljem v Ekce kvam bonum et kvam jukundum, drugi redovniki ga pa v dveh korih stoje nadaljujejo. Na koncu psaljma pojeta asistenta sledeče verstice, predstojnik pa molitev:*

✠ Konfirma hok, Deus, kvod operatus es in nobis.

✠ A templo sankto tuo, kvod est in Jeruzalem.

✠ Domine Deus virtutum, konverte nos.

✠ Et ostende facijem tuam, et salvi erimus.

✠ Hik akcipiet, benedikcionem a Domino.

✠ Et mizerikordijam a Deo salutari suo.

O r e m u s.

Deus, kvi famulum tuum Fratrem nostrum N. a vanitate sekuli konversum, ad bravium

superne vokacijonis assekvendum akcendis: pektori ejus illābere, et gracijam tuam, kva in te persevéret, illi infunde; ut protekcijonis tue munitus prezidijis, kvod te donante iterum promisit, fideliter adimpleat et sankte vivendi alijis semper eksemplum prebens, ad ea, kve perseverantibus promissa sunt eterna premija pervenijat. Per Kristum Dominum nostrum. R Amen.

14. *Nato se jubilant, zopet podpiran od dveh patrov, poda na najvišjo stopnjico in tu poklekne, predstojnik se pa z asistentima proti njemu oberne in mu položi na glavo venec rekoč:*

Koronet te Dominus post dekursum presentis stadiji, non korruptibili, sed inkorrupta korona bravíji celestis. Amen.

O r e m u s.

Domine Jezu Kriste, kvi olim per Apostolum tuum intonuisti: Nemo koronabitur, nisi kvi legitime certaverit; kvikve ad perseverantem in tua voluntate famulatum mirifika illa promissijone nos ekscitare dignaris, kva dicis: Esto fidelis uskve ad mortem, et dabo tibi koronam vite; propícijare omnibus inikvitatibus hujus famuli tui N., kvi annum kvinkvagesimum tuo munere in hok statu ekspletum transegit; sana omnes infirmitates ejus; redime de intéritu vitam ejus; korona eum in mize-

rikordija et mizeracijonibus, et reple in bonis deziderijum ejus; et velut akvile rénova juventutem ejus; kvátenus bonum certamen certando, repositam sibi koronam justicije mereatur akcipere a te, kvi redditurus es uni-kuikve sekundum opera ejus. Kvi vivis et regnas kum Deo Patre in unitate Spiritus Sankti Deus, per omnia sekula sekulorum. R̄ Amen.

15. *Zdaj blagoslovi predstojnik klečečega jubilarja:*

Bene † dikat tibi Deus Pater, kvi te kreavit, et ab omni malo kulpe et pene korporis animekve immunem te preservet in sekula sekulorum. R̄ Amen.

Bene † dikat te Deus Filijus, Dominus noster Jezus Kristus, kvi te precijoso Sanguine redémit: detkve pacem kordis in presenti, et in futuro pacem eternitatis. R̄ Amen.

Bene † dikat te Spiritus Sanktus, kvi te sanktifikavit; et gracijam suam kopijosam tibi infundat, ut sakri Jubileji privilegijo omnikve benedikcije spiritali repletus, tandem invenijaris in konsorecijo illorum, de kvibus diktum est: Beati, kvi habitant in domo tua, Domine; in sekula sekulorum laudabunt te. R̄ Amen.

16. *Jubilar se nato spremljan od dveh patrov poda na svoj sedež, predstojnik pa gre z asistentima na tla in zapoje Te Deum drugi*

pa stoje nadaljujejo. Na koncu dostavijo sledeče verstice in molitve:

Ÿ Benedikamus Patrem et Filijum kum sankto Spiritu.

℞ Laudemus et supereksaltemus eum in sekula.

Ÿ Benediktus es, Domine, in firmamento celi.

℞ Et laudabilis, et gloriosus, et super-eksaltatus in sekula.

Ÿ Domini eksaudi oracijoném meam.

℞ Et klamor meus ad te venijat.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, kujus mizerikordije non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus; pijissime majestati tue pro kollatis donis gracijas agimus, tuam semper klemencijam eksorantes; ut kvi petentibus postulata koncedis, eosdem non deserens ad premija futura disponas.

Da nobis, kvesumus Domine, perseverantem in tua voluntate famulatum, ut in dijebus nostris et merito et numero populus tibi servijens augeatur. Per Dominum. ℞ Amen.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

Asistencija slovesno zapoje:

Ÿ Benedikamus Domino.

R Deo gracijas.

Nato stopi na podnožje predstojnik sam in glasno blagoslovi vse pričujoče:

Benedikcijo omnipotentis Patris, et Filiji †, et Spiritus sankti descendat super vos, et maneant semper. R Amen.

17. *Nato peljejo vsi v istem redu, kaker so prišli, v zakristijo jubilanta, ki nosi venec svečo in palico.*

XIV. Obred blagoslovljenja lilij

v čast sv. Antona Padovanskega 13. junija v cerkvah manjših bratov.

S. R. C. 5. Febr. 1901, Leon XIII., 26. Febr. 1901.

Zakristan krasno olepša oltar sv. Antona, koliker mogoče z belim cvetjem. Na listni ali episteljski strani oltarja postavi mizico in jo pogerne z belim pertom, ki sega na vseh štirih straneh do tal; nanjo položi bele cveteče lilije, ali vsaj take, ki imajo cvetne popke. — V zakristiji pripravi praznično mašno obleko, bel pluvijalj, daljmatiki, dve štoli, kadilnico, kropilnik, dva obrednika in relikvijo sv. Antona Padovanskega.

Pred slovesno sveto mašo mašnik v belem pluvijalju z leviti enako oblečenimi stoječ na listni strani oltarja poje v ferijalnem tonu:

Ÿ Adjutorijum nostrum in nomine Domini.

R Kvi fecit celum et terram.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus, a kvo omne bonum sumit inicijum et semper ad pocijora progrediens percipit inkrementum: koncede, kvesumus, supplikantibus nobis; ut kvod ad laudem nominis tui inhoare aggredimur, eterne tue sapijencije munere, perdukatur ad terminum. Per Kristum Dominum nostrum. ℞ Amen.

Zdaj dene celebrant kadilo v kadilnico, dijakon pa, ko je izmolil Munda kor meum, in prejel blagoslov, poje evangelij:

† Sekvencija sankti Evangeliji sekundum Matteum (Matth. 6. c.).

℞ Glorija tibi Domine,

In illo tempore: Diksit Jezus discipulis suis: Nemo potest duobus dominis servire: aut enim unum odijo habebit, et alterum diliget; aut unum sustinebit, et alterum kontemnet, Non potestis Deo servire et mammoni. Ideo diko vobis, ne solliciti sitis anime vestre kvod induamini. Nonne anima plus est kvam eska, et korpus kvam vestimentum? Respicite volatilija celi, kvonijam non serunt nekve metunt nekve kongregant in horrea, et Pater vester celestis pascit illa. Nonne vos magis plures estis illis? Kvis autem vestrum, kogitans, potest

adjicere ad staturam suam kubitum unum? Et de vestimento kvid solliciti estis? Konsiderate lilija agri, kvomodo kreskunt; non laborant. nekve nent. Diko autem vobis, kvonijam nek Salomon in omni gloria sua koopertus est sikut unum eks istis. Si autem fenum agri, kvod hodije est, et kras in klibanum mittitur, Deus sik vestit, kvanto magis vos modice fideji? Nolite ergo solliciti esse dicentes: Kvid mandukabimus, aut kvid bibemus, aut kvo operijemur? Hek enim omniija gentes inkvirunt. Scit enim Pater vester, kvia his omnibus indigetis. Kverite ergo primum regnum Deji, et justicijam ejus, et hek omniija adjicijentur vobis.

R̃x Laus tibi, Kriste.

Po evangeliju dijakon pokadi celebranta, ki se na to oberne k oltarju na listni strani in poje v ferijalnem tonu:

Ÿ Justus germinabit sikut lilijum.

R̃x Et florebit in eternum ante Dominum.

Ÿ Domine, eksaudi oracijonem meam.

R̃x Et klamor meus ad te venijat.

Ÿ Dominus vobiskum,

R̃x Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus. Kreator et Konservator generis humani, sankte puritatis amator, dator gracije spiritualis et largitor eterne salutis, bene †

dikcijone tua sankta, bene † dik hek lilija, kve pro gracijis eksolvendis, in honorem sankti Antoniji Konfessoris tui, supplices hodi je tibi prezentamus, et petimus benedici. Infunde illis, salutari signakulo sanktissime † Crucis, rorem celestem. Tu benignissime, kvi ea, ad odoris suavitatem, depellendaskve infirmitates, humano usui tribuisti; tali virtute reple et konfirma, ut kvibuskumkve morbis adhibita, seu in domibus, lociskve posita, vel kum devocijone portata fuerint, intercedente eodem famulo tuo Antonijo, fugent demones, kontinencijam salutarem indukant, languores avertant, tibikve servijentibus pacem, et gracijam koncilijent. Per Kristum Dominum nostrum. R̃ Amen.

Zdaj dene mašnik kadilo v kadilnico, poškropi lilije z besedami: Asperges me brez psaljma in pokadi trikrat molčé, potem razdeli lilije, ketere nosijo v procesiji, kaker sveče na svečnico; mej procesijo pojejo responzorij:

1. Si kveris mirákula,
Mors, error¹ kalámitas,
Demon, lepra fúgijunt,
Egri surgunt sani.
2. Cedunt mare, vínkula.
Membra reskve pérditas
Petunt et akcípijunt
Júvenes et kani.

3. Péreunt períkula,
Cessat et necéssitas:
Narrent hi kvi séncijunt,
Dikant Paduáni.
4. Cedunt mare, vínkula,
Membra reskve pérditas
Petunt et akcipijunt
Júvenes et kani.
5. Glorija Patri et Filijo, et
Spiritu sankto.
6. Cedunt mare, vínkula,
Membra reskve pérditas
Petunt et akcipijunt
Júvenes et kani.

Na koncu procesije zapojeta dva pevca:

V Ora pro nobis beate Antoni.

R Ut digni efficijmur promissijonibus Kristi.

Mašnik pa pred oltarjem stojič poje:

O r e m u s.

Subvenijat plebi tue, kvesumus, Domine, preklari Konfessoris tui beati Antoniji devota et jugis deprekacijo: kve in presenti nos tua gracia dignos efficijat, et in futuro gaudija mereatur eterna. Per Kristum Dominum nostrum. R Amen.

Nato obleče celebrant mašni plašč in začne slovesno sv. mašo.

XV. 4. oktobra zvečer v spomin smerti našega očeta sv. Frančiška.

Proti večeru pripravi zakristan v zakristiji belo mašno obleko, namreč bel pluvijalj, daljmatiki, dve štoli in goreče sveče za samostansko družino. Na oltarju postavi relikvijo sv. Frančiška in ob določeni uri prižge sveče na oltarju. Z gorečimi svečami gre samostanska družina v procesji k oltarju sv. Frančiška; tu se vsi postavijo v polukrogu okoli oltarja, mašnik pokadi (dvakrat) relikvijo sv. Frančiška, pevci zapoje antifono: O sanktíssima ánima, in kujus tránsitu celi cives okkurrunt, Angelórum korus eksúltat, et glorijósa Trínitas invítat, dicens: Mane nobískum in etérnum.

Potem pojejo

141. psaljem.

1. Voce mea ad Dóminum klamavi: * voce mea ad Dóminum deprekátus sum.

2. Effúndo in konspéktu ejus oracijónem meam: * et tribulacijónem ante ipsum pronúncijo.

3. In deficijéndo eks me spíritum meum: * et tu kognovísti sémitas meas.

4. In vija hak, kva ambulábam: * abskondérunt lákveum mihi.

5. Konsiderábam ad déksteram, et videbam: * et non erat kvi kog nósceret me.

6. Périjit fuga a me: * et non est kvi rekvírat ánimam meam.

7. Klamávi ad te Dómine, * diksi: Tu es spes mea, pórcijo mea in terra vivéncijum.

8. Inténde ad deprekacijónem meam: * kvija humilijátus sum nimis.

9. Líbera me a persekvéntibus me: * kvija konfortáti sunt super me.

10. Eduk de kustódija ánimam meam ad konfiténdum nómini tuo: * me ekspéktant justí, donec retribuas mihi.

11. Glorija Patri *i. t. d.*

12. Sikut erat *i. t. d.*

Zadnja verstica Eduk de kustodija *se mora peti tudi, ako organist orglja, ker je pri teh besedah umerl serafinski oče. Po* Glorija Patri *ponovijo antifono* O sanktissima anima, vsi pokleknejo in molijo pet Očenašev, Zdrava Marij in Slava; nato zopet vsi vstanejo in pojejo antifono:

Salve Sankte Pater, patrije luks, forma Minórum, virtútis spékulum, rekti vija, regula morum, karnis ab eksilijo duk nos ad regna polorum.

Potem vsi pokleknejo, in dva pevca zapojeta:

Ÿ Franciskus páuper et húmilis, celum dives ingreditur.

℞ Hymnis celestibus honoratur.

Nato vstane celebrant in poje:

O r e m u s.

Deus, kvi hodierna die anime beati Patris nostri Francisci eterne beatitudinis premija kontulisti: koncede propicijus; ut kvi ejus migracijonis memorijam piis affektibus celebramus, ad ejusdem beatitudinis premija feliciter pervenire mereamur. Per Dominum nostrum *i. t. d.*
 R Amen.

Ÿ Dominus vobiskum.

R Et kum spiritu tuo.

Ÿ Benedikamus Domino.

R Deo gracias.

Nato dene celebrant kadilo v kadilnico, ga blagoslovi in dvakrat pokadi relikvijo našega očeta sv. Frančiška in ž njo blagoslovi ljudstvo; mej orgljanjem in zvonenjem jo daje poljubovati ljudstvu. Potem se verne samostanska družina v procesiji v zakristijo.

Druge obrede glej v „Obredniku za cerkvenike“, sestavil Jernej Voh, založila in natisnila tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

XVI. Letno ponovljenje posvetitve presvetemu Sercu Jezusovemu.

1. Vsako leto očitno ponové v vseh samostanih na praznik presv. Serca Jezusovega dejanje posvečenja, s katerim je prečastiti p. Bernardin dal Vago, generalni minister, leta 1874.

ves red, Leon XIII. pa leta 1899. ves človeški rod slovesno posvetil presv. Sercu Jezusovemu.

2. *To slovesno posvetitev opravi po sledečem obredu p. generalj v imenu vsega reda, p. provincijalj v imenu svoje pokrajine, p. gvardijan v imenu samostana.*

3. *Po konventualjni (slovesni) maši se podajo vsi redovniki z gorečimi svečami k oltarju, kjer pokleknejo v polkrogu, mašnik pa pri sedežu sleče mašni plašč in manipelj, ogerne pluvijalj barve dotičnega dne, izpostavi presv. Rešnje Telo in klečeč na prvi stopnjici zapoje: Veni Kreator, keterega drugi nadaljujejo. Na koncu zapojeta asistenta.*

Ÿ *Emitte Spiritum tuum, et kreabuntur.*

℞ *Et renovábis faciem terre.*

Celebrant sam vstane in poje:

O r e m u s.

Akcijones nostras kvesumus Domine, aspirando preveni, et adjuvando prosekvere; ut kunkta nostra oracijo et operacijo a te semper incipijat, et per te cepta finijatur. Per Kristum Dominum nostrum. ℞ Amen.

4. *Nato celebrant klečeč na prvi stopnjici glasno moli posvečenje serafinskega reda, drugi redovniki ga pa v duhu ponove.*

Posvetitev.

O Jezus, Beseda božja, meso postala, večni Sin večnega Očeta, in v času Sin presvete Device brezmadežne Marije, Zveličar in Odrešenik moj, glej pred Teboj, pred Tvojem najljubeznivišem Sercem, v tem presvetem zakramentu resnično pričujočem, tukaj Tvojega nevrednega služabnika, keterega si po svetu svoje previdnosti postavil (pokrajini) samostanu predstojnika in očeta.

Ko tak pred in pod varstvom od žalosti prebodene presvete Device, sv. Jožefa, sv. našega očeta Frančiška, serafinskega učenika sv. Bonaventure, vseh svetnikov našega reda in vseh nebeščanov, poslužujoč se pravie očetovske službe, glej, danes, javno in slovesno posvetim sebe, ta samostan, vse in posamezne, ketere si mi izročil, Tvojemu presvetemu in od ljubezni in bolečine ranjenemu Sercu.

Po tem posvečenju pričujem v imenu svojem in vseh mojih sinov, da verujem vse, kar sveta katoliška cerkev veruje in uči, o dobri Jezus, o Tvojem Sercu in o Njemu dolžnem češčenju. — Zato molim to presveto Serce, ker je z ostalim telesom

in z dušo z božjo naravo v osebi Besede nerazločljivo združeno ter se Serce božje imenuje in je. — Častim in ljubim to največega češčenja in ljubezni vredno Serce, ker je svetišče in središče povsem božjih želj v slavo večnega Očeta in v zveličanje moje in vseh ljudi. — Iz vsega serca se Ti zahvalim in Te, o presladki Jezus, ter Tvoje preljubeznivo Serce sè vsemi svetniki, ki so bili, ki so in še bodo, poveličujem zavoljo neizmernih zakladov milosti, ketere si iz njega neprenehoma izlival in izlivati ne nehaš na cerkev in vesoljni svet. Sè vsemi svetniki Te obenem prosim odpuščenja zase in za vse ljudi, ker smo Ti za neizrekljivo ljubezen in podeljene dobrote Tvojega preljubeznivega Serca le z mlačnostjo, nehvaležnostjo in oh, tudi z grehom povračevali.

Obljubim dalje v imenu svojem in vseh mojih sinov, da bomo, ko smo posvečeni Tvojemu ranjenemu Sercu, zanj bolj goreči in skerbni v tem, da bomo, koliker moremo, svoje serce vpodobili Tvojemu Sercu v čistosti želj, v zaničevanju posvetnih reči, v zatajevanju, v prenašanju težav, v pobožnem življenju, v izpolnjevanju svetega vodila in vseh dolžnosti, ketere imamo ko kristjani redovniki in mašniki.

Ker smo pa udje in služabniki svete Cerkve, ki je v Tvojem Sercu rojena, iz Tvoje odperte strani izšla, in ž njo in sè sveto stolico tudi po posebni obljudi serafinskega očeta sv. Frančiška po veri, ljubezni in pokorščini tesno zvezani, obljudim v imenu svojem in mojih sobratov, da ne bomo s Tvojo pomočjo nigdar popustili v svoji službi in v očetovskem izročilu vkljub vsem napadom nasprotnikov, njih žuganju in zvijačam, temveč se tudi trudili s pridigovanjem, zgledom in z molitvijo, da bomo vse duše pripeljali v katoliško cerkev in svetemu Očetu in jo vodili obenem k ljubezni tvojega presladkega Serca, ko bomo odstranili vsako drugo uasprotno ljubezen.

Naposled obljudim v imenu svojem in vseh mojih sinov, da bomo sè vsemi močmi delali in da sè hvalo, blagoslovom, zahvalo, sè zatajevanjem, poterpežljivostjo, sè svetimi obhajili in z daritvijo svete maše zadostujemo za grehe, s katerimi nehvaležni ljudje zlasti z mnogoverstnimi onečeščenji presvete Euharistije tvojemu preljubeznivemu Sercu delajo krivico.

O božje Serce, o Serce neskončnega češčenja in neskončne ljubezni najbolj vredno, o ranjeno in kervaveče Serce, glej, Tebi priporočam, s Teboj združim in v Tebe

položim sè seboj samim celi serafinski red in vso samostansko družino, ki se bojuje pod zastavo našega očeta sv. Frančiška. Sè svojo Kervjo ga še bolj očisti, sè svojo ljubeznijo ga še bolj vžgi. Neizbrisljivo vanj vtisni znamenje Tvojega Križa, da bo vedno, povsod in v vseh vreden svojega svetega poklica, vreden svojega očeta, ki nosi rane, vreden svojega serafinskega učenika sv. Bonaventure, vreden Tvojega prebodenega Serca, kateremu sem ga posvetil, o križani Jezus. Tega Te ponižno prosim po zaslužanju prebodenega Serca presvete Device in Matere naše in Tvoje, Marije in po priprošnji vseh svetnikov, ki so na zemlji z največjo pobožnostjo častili Tvoje vse časti vredno Serce.

Vsi odgovore: R. Amen.

5. *Nato vsi s celebrantom razločno nadaljujejo:*

Presladki Jezus, Zveličar človeškega rodu, ozri se na nas, ki v globoki ponižnosti klečimo pred Tvojim oltarjem. Tvoji smo, Tvoji hočemo biti. Da bi pa mogli biti s Teboj terdneje sklenjeni, glej, zato se danes vsak izmed nas radovoljno posveti Tvojemu presvetemu Sercu.

Tebe mnogi niso nigdar poznali, mnogi pa so Tvoje zapovedi zaničevali in Te za-

vergli. Vsmili se obojih, dobrotljivi Jezus in potegni vse k svojemu svetemu Sercu. Kralj bodi, Gospod, ne samo vernih, ki niso nigdar odpadli od Tebe, temveč tudi izgubljenih sinov, ki so te zapustili; daj, da se skoraj vernejo v Očetovo hišo, da ne poginejo uboštva in lakote.

Kralj bodi tistih, ki jih slepi verska zmota ali loči razkol in pokliči jih nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu en hlev in en pastir. Kralj bodi tudi vseh tistih, ki žive v stari zmoti poganstva; reši jih iz teme in privedi jih k luči v božje kraljestvo.

Daj, Gospod, svoji cerkvi varno in blagonosno prostost; daj vsem narodom red in mir; daj, da se bo od kraja do kraja zemlje razlegal en glas: Bodi hvala božjemu Sercu, ki nas je rešilo, slava in čast mu vekomaj! Amen.

Po dokončani posvetitvi molijo litanje presvetega Serca Jezusovega, nato vsi vstanejo in pojejo antifono:

Suscepit nos Dominus in sinum et Kor suum, rekordatus mizerikordije sue, aleluja.

Potem pojejo v dveh korih pesen Benediktus, na koncu z Glorija Patri, nato ponovijo antifono Suscepit.

6. *Zdaj vsi pokleknejo razen celebranta in asistentov ter odgovarjajo:*

Ÿ Konfirma hok, Deus, kvod operatus es in nobis.

℞ A templo sankto tuo, kvod est in Jeruzalem.

Ÿ Memento kongregacijonis tue.

℞ Kvam possedisti ab inicijo.

Ÿ Kor Jezu, flagrans amore nostri.

℞ Inflamma kor nostrum amore tui.

Ÿ Domine eksaudi oracijonem meam.

℞ Et klamor meus ad te venijat.

Ÿ Dominus vobiskum.

℞ Et kum spiritu tuo.

O r e m u s.

Deus, kvi neminem in te sperantem nimium affligi permittis, sed pijum precibus prestas auditum: pro postulacijonibus nostris votiskve susceptis gracijas agimus, te pijissime deprekantes; ut a kunktis eripi mereamur adversis.

Deus, kvi diligentibus te facis kunkta prodesse: da kordibus nostris invijolabilem tue karitatis affektum; ut deziderija de tua inspiracijone koncepta, nulla possit tentacijone mutari.

Fak nos, Domine Jezu, sanktissimi Kordis tui virtutibus indui, et affektibus inflammari: ut et imagini bonitatis tue konformes, et tue

redempcionis mereamur esse participes. Kvi vivis et regnas Deus per omnia secula seculorum amen.

7. *Nato celebrant poklekne, zapoje Tantum ergo in da z Najsvetejšem blagoslov po navadi; potem se vsi podajo v zakristijo z ogašnje-nimi svečami.*

XVII. O obhajilu bolnega brata.

Soba naj bo čista in okrašena; v nji pripravi mizico, pogerni jo s čistim pertom in nanjo postavi vsaj dva svečnika z gorečima svečama, na sredo razgerni korporalj; na desni strani posodico vode s purifikatorjem, na levi pa posodico blagoslovljene vode ali mokro krpilo (aspergilj) in obrednik. Ako je bolnik mašnik ali vsaj dijakon, pripravi zanj tudi belo štolo.

Ako prejme bolnik sè sveto popotnico tudi sveto poslednje olje, pripravi še v sobi: na mizici križ; krožnik sè sedmimi svalki bombaža ali prediva, da mašnik ž njimi obriše kraje, kjer je sè svetim oljem mazilil bolnikove ude, posodico sè zdrobljeno sredico kruha, da ž njo obriše palec, s katerim je mazilil. Pripravi tudi svečo, da mašniku svetiš, ko mazili bolnika.

Ako more in sme bolnik, naj vstane in oblečen kleči in prejme sveto popotnico. Dru-

gači naj oblečen v tuniko s kapuco v postelji sedeč ali ležeč prejme sv. obhajilo. Na persi mu položi bel pert.

Samostanska družina se na znamenje zvonca zbere v zakristiji in z gorečimi svečami spremlja presv. Rešnje Telo do sobe bolnega brata. Mej potjo molijo v dveh korih psaljem Mizerere; pred sobo pokleknejo v dveh verstah, v sobo stopita le dva starejših patrov, akoliti in drugi, koliker jih more.

Preden prejme bolni brat sveto popotnico, stopi k njemu predstojnik in ga s primernimi besedami opomni, da naj prosi zbrane brate odpuščanja zaradi svoje mlačnosti, da naj odpusti vsem, ki so ga razžalili in da naj se priporoči sobratom v molitev. Opomni ga tudi, da naj pred presv. Rešnjem Telesom ponovi svoje redovne obljube in naj se vsega izroči volji božji.

Ko deli predstojnik ali od njega določen mašnik zakrament sv. olja, moli samostanska družina spokorne psaljme.

Ko nese mašnik presv. Rešnje Telo iz sobe v cerkev, moli samostanska družina psaljem Laudate Dominum de celis in druge psaljme.

Ko redovnik umre, pripravijo vse za pogreb kaker je navada; oblečejo ga v navadno redovno obleko z opasom in s kapucem na glavi; v roki mu denejo majhni križ; ako je mašnik ali vsaj dijakon mu dajo vijolično štolo okoli vrata. Pri

merliču molijo po versti redovniki. Zakristan pripravi za prenešenje trupla iz sobe v mertvašnico: roket in černo štolo, ako hoče predstojnik, aljbo s črnim pluvijaljem, samostanski križ, roquete za akolite, aspergilj, kadilnico s kadilom in sveče za družino.

Mertvaški oder.

Mertvaški oder (katafaljk, tumba) se pogerne s črnim suknom; nanj se postavi primerno sveč (rumeno-erjavih) na take svečnike, katerih ne rabijo na oltarju, zelena drevesca, cvetlice, vence, gerbe¹ in druga znamenja pokojnikove časti: kelih s pateno (keterega ne rabijo pri sv. maši) za mašnike, mitro (škofovo kapo) za škofa, tijaro in ključa za papeža, brez križa na verhu. Ako ne postavijo merliča na mertvaški oder, je zglavje (višji del) zmirom obernjeno proti velikim vratam, znožje pa proti velikemu oltarju.

Za navadne in samo pete maše (rekvijem) brez asistencije, se sme v prezbiteriju pred velikim oltarjem položiti veliko černo štirivoglato sukno s svečami na vogleh in brez križa na sredi.

¹ Mertvaških glav, kosti pa ne.

Sedmi del.

Neketere molitve.

Pater noster. (Očenaš.)

Pater noster, kvi es in celis, sanktificétur nomen tuum. Advenijat regnum tuum. Fijat volúntas tua, sikut in celo et in terra. Panem nostrum kvotidijanum da nobis hodie. Et dimite nobis débita nostra, sikut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos indúkas in tentacijonem, sed libera nos a malo. Amen.

Ave Marija.

Ave Marija, gracia plena, Dominus tekum; benedikta tu in muliéribus et benediktus fruktus ventris tui, Jezus. Sankta Marija, Mater Dei, ora pro nobis pekatoribus, nunk et in hora mortis nostre. Amen.

Kredo.

Kredo in Deum, Patrem omnipoténtem, Kreatorem celi et tere. Et in Jezum Kristum, Filijum ejus unikum, Dominum nostrum, kvi konceptus est de Spiritu sankto, natus eks Marija Virgine, passus sub Poncijo Pilato, krucifiksus, mortuus et sepultus; descéndit ad in-

feros: tercija die resureksit a mortuis: ascendit ad celos, sedet ad deksteram Dei Patris omnipotentis: inde venturus est judikare vivos et mortuos. Kredo in Spiritum sanktum, sanktam Eklezijam katolikam, sanktorum komunijonem, remisijonem pekatorum, karnis resurekcionem, vitam eternam. Amen.

Angeljsko češčenje.

Moli zjutraj, opuludne in zvečer, ko zvoni, klečeč, soboto zvečer in v nedeljo pa stoječ, da prejmeš odpustek 100 dni, kolikorkrat moliš in popolni odpustek v mesecu.

(Benedikt XIII., 14. sept. 1724.

Angelus Domini nunciavit Marije et concepit de Spiritu sankto.

Ave Marija etc.

Ekce ancila Domini, fijat mihi sekundum verbum tuum.

Ave Marija etc.

Et Verbum karo faktum est, et habitavit in nobis.

Ave Marija etc.

Ÿ Ora pro nobis, sankta Dei Genitriks.

Ŗ Ut digne eficijmur promisiyonibus Kristi.

Angelj Gospodov je oznanil Mariji, in je spočela od svetega Duha.

Češčena Marija *i. t. d.*

Glej dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.

Češčena Marija *i. t. d.*

In Beseda je meso postala in je mej nami prebivala.

Češčena Marija *i. t. d.*

Ÿ Prosi za nas, sveta božja Porodnica.

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Oremus. Gracijam tuam, kvesumus, Domine, mentibus nostris infunde: ut kvi Angelo nuncijante Kristi Filiji tui inkarnacijonem kognovimus, per pasijonem ejus et krucem ad resurekcijonis glorijam perdukamur. Per eundem Kristum Dominum nostrum. Amen.

Molimo. Milost svojo, prosimo te, Gospod, v naša serca vlij, da, ki smo po angeljevem oznanjenju spoznali učlovečenje Kristusa, tvojega Sina, po njegovem terpljenju in križu dosežemo častitljivo vstajenje. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Regina celi.

Od velike sobote opoludne do praznika presv. Trojice opoludne moli namesto Angelus Dñi, Regina celi letare vedno stoječ.

Regina celi letare, aleluja.

Kvija kvem meruisti portare, aleluja.

Resureksit sikut diksit, aleluja.

Ora pro nobis Deum, aleluja.

Ÿ Gavde et letare, Virgo Marija, aleluja.

Ÿ Kvija sureksit Dominus vere, aleluja.

Oremus. Deus, kvi per resurekcijonem Filiji tui Domini nostri

Raduj se, Kraljica nebeška, aleluja.

Zakaj On, ki si ga bila vredna nositi, aleluja.

Je vstal, kaker je rekel, aleluja

Prosi za nas Boga, aleluja.

Ÿ Veseli in raduj se, Devica Marija, aleluja.

O. Ker je Gospod res vstal, aleluja.

Molimo. O Bog, ki si z vstajenjem svojega Sina, našega Gospoda

Jezu Kristi mundum letifikare dignatus es: presta, kvezumus; ut perejus Genitricem Virginem Marijam, perpetue kapijampus gavdijavite. Per eundem Kristum Dominum nostrum. Amen.

Jezusa Kristusa, svet razveselil; daj, prosimo, da po njegovi Materi Devici Mariji dosežemo veselje večnega življenja. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Psaljem „De profundis“.

1. De profundis clamavi ad te Domine; * Domine eksaudi vocem meam.

2. Fijant aures tue intendentes; * in vocem deprekacionis mee.

1. Si iniquitates observaveris, Domine; * Domine quis sustinebit?

2. Kvija apud te propicijacio est; * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

1. Sustinuit anima mea in verbo ejus; * speravit anima mea in Domino.

2. A kustodija matutina uske ad noktem; * speret Izrael in Domino.

1. Iz globočine kličem k tebi, Gospod; * Gospod, usliši moj glas.

2. Naj poslušajo tvoja ušesa; * glas moje prošnje.

1. Ako boš gledal na grehe, Gospod; * Gospod, gdo bo obstal?

2. Toda pri tebi je sprava; * in zavoljo tvoje postave zaupam v tebe, Gospod.

1. Moja duša se zanaša na njegovo besedo; * moja duša zaupa v Gospoda.

2. Od jutranje straže pa do noči; * naj Izraelj zaupa v Gospoda.

1. Kvija apud Dominum mizerikordija; * et kopijoza apud eum redempcijs.

2. Et ipse redimet Izrael; * eks omnibus inikvitatibus ejus.

1. Rekvijem eternam; * dona eis Domine.

2. Et luks perpetua; * luceat eis.

1. Zakaj pri Gospodu je vsmiljenje; * in pri njem je obilno odrešenje.

2. In on bo Izrael odrešil; * od vseh njegovih hudobij.

1. Gospod; * daj jim večni mir in pokoj.

2. In večna luč naj jim sveti.

Gdor vsaki dan kleče moli ta psaljem ali pa 1 Očenaš in 1 Zdravo Marijo z Ÿ Gospod, daj jim večni mir i. t. d. zvečer, ko zvoní za verne duše v vicah, prejme 100 dni odpustka in 1 popolni odpustek v letu.

Klement XII., 11. avg. 1736. in Pij IX., 18. jul. 1877. Naposled je podelil Leon XIII. za ta psaljem in Ÿ Gospod, daj jim večni mir i. t. d. odpustek 50 dni trikrat na dan.

Psalm 50. „Mizerere mei“.

1. Mizerere mei Deus; * sekundum magnam mizerikordijam tuam.

2. Et sekundum multitudinem mizeracijonum tuarum; * dele, inikvitem meam.

1. Amplijus lava me ab inikvitate mea; * et a peccato meo munda me.

1. Usmili se me, o Bog; * po svojem velikem usmiljenju.

2. In po obilih dokazih svoje usmiljenosti izbriši mojo pregreho.

1. Operi me čimdalje bolj moje pregrehe; * in hudobije moje me očisti.

2. Kvonijam inikvitatem meam ego kognosko; * et pekatum meum kontra me est semper.

1. Tibi soli pekavi et malum kontra te feci; * ut justificeris in sermonibus tuis et vinkas kum judikaris.

2. Ekce enim in inikvitatibus conceptus sum; * et in pekatis konceptit me mater mea.

1. Ekce enim veritatem dileksisti; * incerta et okulta sapijencije tue manifestati mihi.

2. Asperges me hisopo, et mundabor; * lavabis me, et super nivem dealbabor.

1. Avditui meo dabis gaudijum et leticijam; * et eksultabunt osa humilijata.

2. Averte faciem tuam a pekatis meis; * et omnes inikvitates meas dele.

1. Kor mundum krea in me Deus; * et spiri-

2. Ker spoznam svojo krivico; * in moj greh je vedno pred menoj.

1. Tebi samemu sem grešil in hudo sem storil pred teboj; * da se izkažeš pravičnega v svojih besedah, in zmagáš, kadar te sodijo.

2. Zakaj glej, v hudobiji sem spočet; * in v grehih me je spočela mati moja.

1. Glej, saj resnično ljubíš; * kar je neznano in skrivno v tvoji modrosti, si mi razodel.

2. Pokropi me s hisopom, in očiščen bom; * umij me, in bolj bom bel kakor sneg.

1. Daj mi slišati veselje in radost; * in porterte kosti bodo od veselja poskakovale.

2. Oberni svoj obraz proč od mojih grehov; * in izbriši vse moje hudobije.

1. Čisto serce ustvari v meni, o Bog; * in pra-

tum rektum inova in visceribus meis.

2. Ne projicias me a facijetua; * et spiritum sanctum tuum ne avferas a me.

1. Rede mihi leticijam salutaris tui; * et spiritu principali konfirmame me.

2. Docebo inikvos vijas tuas; * et impiji ad te konvertentur.

1. Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis mee; * et eksultabit lingua mea iusticijam tuam.

2. Domine, labija mea asperijes; * et os meum anuncijabit laudem tuam.

1. Kvonijamsivoluises sakrificijum, dedisem utikve; * holokavstis non delectaberis.

2. Sakrificijum Deo spiritus kontribulatus; * kor kontritum, et humilijatum Deus non despicies.

vega duha ponovi v mojem oserčju.

2. Ne zaverzi me izpred svojega obličja; * in svojega svetega duha ne vzemi od mene.

1. Poverni mi veselje svojega zveličanja; * in z močnim duhom me poterdi.

2. Hudobneže bom učil tvoja pōta; * in brezbožniki se k tebi povernejo.

1. Reši me dolgov krvi, o Bog, Bog mojega zveličanja; * in moj jezik bo z veseljem hvalil tvojo pravičnost.

2. Gospod, odpri moje ustnice; * in moja usta bodo oznanjala tvojo hvalo.

1. Zakaj ako bi bil hotel daritev, bi ti jo bil pač opravil; * toda nad žgalnimi darovi nimaš veselja.

2. Daritev Bogu je potert duh; * skesanega in ponižnega serca, o Bog, ne zaveržeš.

1. Benignefak Domine in bona voluntate tua Sijon; * ut edificentur muri Jeruzalem.

2. Tunk akceptabis sacrificijum justicie, oblacijones, et holokavsta; * tunk impo-
nent super altare tuum vitulos.

1. Stori milost Gospod, Sijonu v svoji dobri volji; * da se sezidajo jeruzalemski zidovi.

2. Tedaj boš sprejemal daritev pravičnosti: darila in žgalne darove; * tedaj bodo na tvoj oltar pokladali teleta.

Molitev,

ketero treba opravljati vsaki dan po večernicah.

O Salvator amabilis! kupiens mei grati animisensus tibi ostendere et offerre pro meis culpis alikvalem satisfakcijonem, Kordi tuo sakratissimo me totum konsekro et propono me nunkvam in posterum tua favente gracia pekkaturum.

O Kor Jezu sakratissimum! benedikcijonum tuarum plenitudinem effunde super Ekklezijam tuam sanktam, super Ministros omneskve filijos ejus ak presertim super Ordinem nostrum et super

O ljubeznivi Zveličar! hoteč ti svoje hvaležnost pokazati in ti za svoje grehe nekoliko zadostiti, posvetim se vsega tvojemu presvetemu Sercu in sklenem za naprej, po tvoji milosti, nigdar več ne grešiti.

O presveto Serce Jezusovo! razlij polno mero svojega blagoslova nasvojo svetocerkev, na njene služabnike in vse njene otroke, zlasti pa na naš red in našo provincijo. Pravične poterdi, grešnike spre-

hank Provincijam. Justos konfirma, pekka-
tores konvérté, morien-
tibus adesto, animas in
purgatorijo detentas li-
bera et dulce imperi-
um tui amoris super
korda omnium eks-
tende. Amen.

Pater, Ave, Kredo.

Ÿ Kor Jezu, flagrans
amore nostri,

Ŧ Inflamma kor no-
strum amore tui!

oberni, vmirajočim po-
magaj, reši duše iz víc
in razširi čez vsa serca
sladko kraljestvo svoje
ljubezni. Amen.

Oče naš, Zdrava Ma-
rija, vera.

Ÿ Serce Jezusovo, go-
reče ljubezni do nas,

O. Vžgi naše serce z
ljubeznijo do tebe!

Serafinski ali frančiškanski rožni venec, sedmernega veselja blažene Device Marije.

*Frančiškanski rožni venec obstoji iz sedem
dekad, katerih vsaka ima eden Očenaš in deset
Zdravih Marij; na koncu sedme dekade se
dostavljajo dve Zdravi Mariji; eden Očenaš in
eno Zdravo Marijo pa za papeža. Pri vsaki
dekadi premišljuj eno izmej sedem veselj brez-
madežne Device.*

Sedem veselj brezmadežne Device Marije:

1. Keterega si, Devica brezmadežna, z ve-
seljem od sv. Duha spočela.

2. Keterega si, Devica brezmadežna, z ve-
seljem k Elizabeti nosila.

3. Keterega si, Devica brezmadežna, z veseljem rodila.

4. Keterega si, Devica brezmadežna, z veseljem dala trem modrim moliti.

5. Keterega si, Devica brezmadežna, z veseljem v templju našla.

6. Keterega si, Devica brezmadežna, z veseljem prva od mrtvih vstalega videla.

7. Keteri te je, Devica brezmadežna, z veseljem v nebesa vzel in ko kraljico nebes in zemlje kronal.

Jutranja molitev.¹

Ko se vzbudiš, reci:

Jezus in Marija, vama podarim svojo dušo in telo v jutranjo daritev. V imenu Očeta † in Sina † in sv. † Duha. Amen.

Ko vstajaš:

V imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa vstanem; on, ki me je sè svojo drago Kervjo odrešil, naj me blago † slovi, brani, vodi, vsega hudega varuje, v vsem dobrem vterjuje in potem revnem življenju naj me pripelje v večno življenje. Amen.

Hvala in slava, modrost in zahvala, čast in krepost in moč našemu Bogu na veke vekov. Amen.

¹ Ta in sledeče molitve so predstavljene iz Via Franciscana, Labaci, 1837.

Jezus, središče mojega serca in moj delež,
Bog na večne čase.

Marija, mati vsmiljena,
presladka mati Kristusa
sovražnika nas varuj ti,
danes in ob koncu dni.
Angelj božji, ki varih si moj,
po višji dobroti sem varvanec tvoj,
razsvetluj me, varuj me,
vodi in vladaj me.

Sveti oče Frančišek in moji sveti patroni
in priprošnjiki, varujte me, da me kako zlo ne
zadene in se nesreča ne približa mojemu pre-
bivališču.

Ko si napravljen, poklekni in moli:

Zahvalim te, najbolj vsmiljeni Bog, ki si
moje vse dobro, moj Oče, moja tolažba in
moj Bog.

Zahvalim tudi tebe, o dobrotljiva devica
Marija, tolažnica živečih in vsmiljena mati vmi-
rajočih; tebe, o moj sv. angelj varih, blaženi
oče Frančišek, in vas, preljubi moji sveti pa-
troni in priprošnjiki I. L., da sem to noč srečno
preživel in da nisem v grehah vmerl, temveč
da sem do današnjega dne obvarovan ter da
morem po veri, s pokoro in z dobrimi deli
kerščanskih zapovedi zadobiti milost božjo.

O moj milostljivi Bog, v zahvalo ti po-
darim in žertvujem perve vzdihljeje in želje

svojega serca, samega sebe sè svojimi dušnimi močmi in telesnimi čutili, vse, kar sem in kar imam.

Delaj z menoj in sè vsem, kar imam, kakor sè svojim. Vodi moje življenje v čast tvojemu Imenu; razsvetluj mojo pamet z dobrimi navdihi. Nagibaj k sebi z gorečo ljubeznijo moje želje; vrejuj moje misli, besede in dela v zveličanje moje duše in bližnjega.

Dobri namen.

O moj večni Bog, pred tvojim neskončnim veličastvom kleče te ponižno molim in ti darujem vse svoje misli, besede in dejanja tega dne. Vse hočem danes storiti iz ljubezni do tebe, v tvojo čast, da bi spolnil tvojo božjo voljo, tebi služil, tebe hvalil in častil, da bi bil razsvetljen v skrivnostih svete vere, da bi si zagotovil svoje zveličanje, dosegel tvoje vsmičenje in zadostil božji pravici za svoje tako mnoge in tako velike grehe; da dušam v vicah pomagam in zadobim milost pravega spreobrnjenja vsem grešnikom. Z eno besedo, vsako reč hočem danes storiti v zvezi najčistejšega namena, katerega sta imela v življenju Jezus in Marija in vsi svetniki v nebesih in vsi pravični na zemlji. O, da bi mogel z lastno kervijo podpisati ta dobri namen! Rad bi ga ponovil tolikokrat vsak trenotek, koliker trenotkov

bo v večnosti. Sprejmi, o moj ljubi Bog ta moj dobri namen; podeli mi svoj sveti blagoslov z dejansko milostjo, da več ne storim nobenega smertnega greha ves čas svojega življenja, posebno pa danes ne, ko želim in sem sklenil vdeležiti se vseh odpustkov, katerih morem, in biti pri vseh mašah, ki bodo danes opravljene po celem svetu, in vse darujem dušam v vicah, da bodo rešene svojih kazni. Amen.

Vsak dan 100 dni odpustka, in eden popolni odpustek v mesecu, ako vsak dan opravljaš ta dobri namen. (Pij IX., 6. sept. 1867.)

Terdni sklep.

Zdaj napravi terdni sklep se varovati kakega greha, ali se vaditi v čednosti, ki ti je najbolj potrebna.

Priporoči se.

O predobrotljivi Jezus, prosim te, varuj me danes vsakega greha, da ne bom z mislijo, z besedo ali z dejanjem, ali z mlačnostjo na nobeden način razžalil tvojega božjega veličastva.

O preljubeznivi Bog, daj mi, da bom ves dan preživel v tvojo čast, in zopet dočakal večera. Ako mi pa to odrečeš, in moram danes zapustiti ta svet, naj se zgodi tvoja presveta volja. O prevsmiljeni Oče, bodi vsaj milostljiv sè svojim služabnikom; reši me, v tebe upa-

jočega, da me neprevidena ura ne zgrabi in tvoj dan ko tat k meni ne pride. V tvoje roke izročim svojo dušo; nate zaupam, o Gospod, in na veke ne bom osramočen. Tega te prosim za vse verne, zlasti za tiste, za ketere sem dolžan moliti.

O moja križana Ljubezen, o moj presladki Jezus, od tebe sprejemem znamenje svetega križa † na čelu, † na ustnicah in † na sercu, da bom pod tvojim varstvom živel na veke. Daj, da bom danes in vsak čas svojega življenja hodil po poti Tvojih zapovedi pod to zastavo svetega križa, da se bom zoper sovražne napade sveta, mesa in hudobnega duha hrabro vojskoval in naposled prejel plačilo večnjega življenja.

Zdaj naredi s palcem na čelu svete čerke
J. N. K. J. *in reči:*

Jezus Nazareški, kralj Judov. Ta zmagovavni napis Jezusa Kristusa, mojega Zveličarja, naj me varuje nagle, neprevidene in nesrečne smerti. Amen.

K Materi božji.

O devica Marija, Ti za Bogom upanje moje duše, Tebi se priporočim v tisto skerb in zvestobo, s katero Te je Tvoj preljubi Sin, naš Gospod Jezus Kristus svojemu ljubljenu učenцу Janezu izročil. Izročim Ti za danes in zmirom svojo dušo in telo, uro, ko se bo

moja duša ločila od telesa, in vsa svoja dela, ter Te prosim, da me varuj pohujšanja, človeških zmot, nečistih misli, vsakega smertnega greha, nagle, neprevidene in nesrečne smerti ter vseh dušnih in telesnih nevarnosti. Ne daj, da bi kedaj padel v tak greh, da bi izgubil milost božjo. Daj, da se bom pretečenih grehov poboljšal, pred pretečimi bežal, prihodnjih pa se varoval. Daj mi v tem življenju hitro pomoč zoper vsako zlo in ob strašni sodbi bodi moja priprošnjica pri svojem ljubem Sinu, našem Gospodu Jezusu Kristusu. Amen

K angelju varihu.

O moj angelj varih, ki si po božji naredbi moj varih in zvest varuh, prosim te, da me na potu miru, sreče in zveličanja danes in zmirom vodiš in pred vsakim hudim duhom braniš. Pomagaj mi, da bom pod tvojim zvestim varstvom in tvojo pomočjo vžival zdatno pomoč božjo, s katero se bom varoval greha in nevarnosti, v milosti pa, v dobrih delih, v službi in v ljubezni svojega Boga in Stvarnika stanoviten ostal ter ga s teboj in sè vsemi svetniki hvalil na veke vekov. Amen.

K sv. patronom.

Sv. oče Frančišek in vi moji posebno ljubljeni sveti patroni in priprošnjiki, serčno se

veselim vaše slave in sreče, katero vam privoščim. Ali moja duša vzdihuje in hrepeni po vas v strahu in trepetu mej tolikimi sovražniki in nevarnosti zveličanja. Spominjajte se me, svojega varovanca; izprosile mi močne in zdatne milosti božje, da se bom hrabro vstavljal svojim sovražnikom, svetu, mesu in hudemu duhu, in da ne bom nigdar podlegel nobenemu njihovemu zalezovanju in moči, temuč da se bom po vašem zgledu stanovitno do smerti oklepal Jezusa Kristusa, svojega Odrešenika, da bom z vami združen zdaj v milosti, po smerti pa v slavi, z vami Boga hvalil na vse veke vekov. Amen.

Molitev za mrtve.

Prevsmiljeni Jezus, vsmili se duš v vicah, ki si se za njihovo odrešenje včlovečil in najgrenkejšo smert preterpel; vsmili se njihovega vzdihovanja in solz. Po moči svojega presvetege terpljenja jim odpusti kazni, katere so se svojimi grehi zaslužile. Podaj jim svojo vsmiljeno desnico in pelji jih na kraj tolažbe, svetlobe in miru. Amen.

Očenaš. Zdrava Marija.

Gospod naj me blagoslovi † in vsega hudega varuje ter po tem življenju pripelje v večno življenje. Vernih duše naj po vsmiljenju božjem počivajo v miru. Amen.

Molitve ob vstopu v cerkev ali v kor.

Ko stopiš odkrit v kor ali v oratorij, se z blagoslovljeno vodo pokropi z besedami: Pokropi me s hizopom, in bom očiščen; operi me, in bolj bom bel kaker sneg. (Aspérges me hissópo, et mundábor; lavábis me, et super nivem dealbábor. ps. 50, 9.) *Nato poklekni z enim kolenom proti presv. Rešnjemu Telesu in pojdi na svoj kraj. Tu reci globoko priklo-njen z našim sv. očetom Frančiškom:* (Molimo te, presveti Gospod, Jezus Kristus, tukaj in v vseh tvojih cerkvah, ki so po vsem svetu, in te poveljučujemo, ker si sè svojim svetim Križem svet odrešil.) Adorámus te, sanktíssime Dómine Jezu Kriste, hik et ad omnes ekklezijas tuas, kve sunt in toto mundo, et benedícimus tibi, kvija per sanktam Krucem tuam redemísti mundum. *Potem moli še antifono:* O sakrum Konvívium, in kvo, Kristus súmitur, rekólitur memórija Passijónis ejus, meus implétur gracia et future gloriје nobis pignus datur. V Panem de celo prestitísti eis. R Omne delectaméntum in se habéntem. Orémus. Deus, kvi nobis sub Zakraménto mirábili Passijónis tue memórijam relikvísti: tribue kvesumus; íta nos Korporis et Sanguinis tui sakra mistérija venerári, ut redempciójnis tue fruktum in nobis júgiter sencijámus. Kvi vivis et regnas in sekula sekulórum. Amen.

Ako prideš v kor, ko molijo brevir ali so pri sv. maši, poklekni na obe kolena in počasti presv. Rešnje Telo, dokler ti predstojnik ne da znamenja vstati; nato vstani, poklekni z enim kolenom proti oltarju presv. Rešnjega Telesa, prikloni se predstojniku in obema koroma ter pojdi na svoj prostor.

Ako moraš iti iz kora, preden je končan brevir ali sveta maša, stopi k predstojniku, se mu z glavo globoko prikloni in ga prosi dovoljenja iti iz kora, potem poklekni na obe kolena proti oltarju in nekoliko moli presveto Rešnje Telo; potem vstani in se prikloni proti obema koroma, zopet poklekni z enim kolenom proti oltarju in idi iz kora.

Po dokončanem brevirju ali po sv. maši vsi skupej in vsak na svojem kraju globoko priklonjen, počastijo presveto Rešnje Telo: Adoramus te i. t. d. pa brez antifone O sakrum Konvivium i. t. d. potem se drugi drugemu priklonijo, proti oltarju pokleknejo in tiho gredo iz kora, starejši naprej.¹

Spovedne molitve.

Molitve pred spovedjo.

Gospod Bog, ki razsvetljuješ vsakega človeka na tem svetu, razsvetli zdaj sè žarkom

¹ Cereemon. Rom. Seraph. N. 1., 4, 8, 9.

svoje milosti moje serce, da bom zadosti spoznal svoje hudobije in grehe, se jih z resnično žalostjo serca kesal in spovedal, kaker treba pred teboj in mašnikom, tvojim služabnikom, da bom zanje popolnoma zadostil, se popoljšal, v hvalo in slavo tvojo, preblazene Matere tvoje in vseh svetnikov ter v zveličanje moje duše. Amen.

Zdaj izprašuj svojo vest, v čem si se od svoje zadnje, dobro opravljene spovedi, pregrešil zoper božje in cerkvene zapovedi, zoper tri svete redovniške obljube in sveto vodilo, v katerem je 25 zapovedi, ki vežejo pod smertnim grehom, in kako si opravljal svojo službo.

K e s a n j e.

Gospod Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek, moj Stvarnik in Odrešenik, iz vsega serca mi je žal, da sem razžalil tebe, svojega Gospoda in Boga, keterega čez vse ljubim. Terno sklenem, da ne bom več grešil in se vsake grešne priložnosti ogibal, da se bom spovedal in naloženo pokoro opravil. V zadoščenje za svoje grehe ti darujem tvoje presveto življenje, terpljenje, smert in vso ceno tvoje za nas prelite Kervi, zasluženje blažene vselej Device Marije, vseh svetnikov in tudi vsa svoja dobra dela in vse svoje življenje. Zaupam v tvojo dobrotljivost in neskončno

vsmiljenje, da mi boš po zasluženju tvoje predrage Kervi odpustil vse moje grehe in dal obilno svoje milosti, da bom mogel začeti sveto živeti in tebi popolnoma služiti do smerti, ki z Očetom živiš in kraljuješ Bog na veke blagoslovljen. Amen.

Molitev neposredno pred spovedjo.

O vsmiljeni Oče in Bog vsake tolažbe! Glej, pred teboj klečim in bridko obžalujem, da sem tebe, svojo največjo dobroto žalil. Zaupam v tvoje vsmiljenje, da mi boš gotovo odpustil vse moje grehe, katerih se hočem zdaj vseh in ponižno obtožiti in s pomočjo tvoje božje milosti svoje življenje resno boljšati. Ti pa, o najslavniša Devica Marija, Mati božja, prosi zame! Sveti oče Frančišek, moji sveti patroni. J. J. in vsi nebeški meščani, prosite zame vbogega grešnika. Ker pa sam ne morem doseči te milosti, prosim te, moj angelj varih, da to mojo dobro voljo daruješ mojemu večnemu Očetu, da bom to spoved popolnoma opravil v hvalo in slavo božjo in zveličanje svoje duše. Amen.

Trikrat se vdari na persa in reci:

Oj Jezus, Sin živega Boga, vsmili se me! Kesam se, da sem te žalil. O vsmiljeni Jezus, bodi milostljiv meni vbogemu grešniku.

Molitve po sveti spovedi.

Ps. 102.

Hvali moja duša, Gospoda, in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime.

Hvali, moja duša, Gospoda, in nikar ne pozabi vseh njegovih dobrot.

Ki ti odpušča vse pregrehe, ki ti ozdravlja vse slabosti.

Ki oteva pogina tvoje življenje, ki te venča z milostjo in vsmiljenjem.

Milostljiv in vsmiljen je Gospod, poterpežljiv in obiln vsmiljenja.

Ni nam storil po naših grehah, in ni nam povračeval po naših hudobijah.

Ker kaker visoko so nebesa od zemlje, tako močno je njegovo vsmiljeno vsmiljenje nad njimi, ki se ga bojé.

Kaker deleč je vshod od zahoda, tako deleč dene naše hudobije od nas.

Kaker se oče otrok vsmili, se Gospod vsmili njih, ki se ga bojé; ker on ve, kakošne stvari da smo; pomni, da smo prah.

Hvalite Gospoda vsi njegovi angelji, ... njegovi služabniki, ki spolnjujete njegovo voljo.

Hvalite Gospoda vsa njegova dela; po vseh krajih njegovega gospostva, hvali moja duša, Gospoda!

Slava Očetu i. t. d.

Prosim te, Gospod, naj ti bo po zasluženju blažene vselej Device Marije, tvoje Porodnice, in vseh svetnikov prijetna ta moja spoved in dopadljiva. Tvoja vsmiljenost in dobrotljivost naj nadomestita, kar mi je manjkalo zdaj in drugikrat glede kesanja, čiste in popolne obtožbe; odpusti vse moje grehe tudi v nebesih, ki živiš in kraljuješ Bog na vse veke vekov. Amen.

Terdni sklep poboljšanja.

O moj preljubeznivi Jezus, kaker izgubljeni sin sem se vernil v tvoje naročje in objem tvoje božje dobrotljivosti. Oj nesrečnež, kateri oblak me je tako obsenčil, da nisem videl in ljubil tebe, sonca resnice? Slep sem bil, ko sem te žalil in ljubil slepoto.

O nesrečni čas, ko te nisem poznal! O nesrečna slepota, v kateri te nisem videl! O gerda gluhoti, ko nisem poslušal tvojega glasu! O terdo in sprijeno moje serce, ki se je vmešalo mej spridljivo lepoto in ljubezen do tvojih stvari ter zapustilo tebe, ki si večna lepota in dobrota.

O neskončna dobrota! ti si mi odperla oči, da bi spoznal in sovražil vse svoje grehe zaradi tebe, in da bi tebe spoznaval in ljubil bolj ko vse drugo.

Pozno sicer te ljubim, o večna ljubezen, storil bom česar do zdaj še nigdar nisem storil, tebi se bom iz vse duše hvaležnega skazoval.

Zato proč od mene prejšnje življenje in posvetno razveseljevanje; proč prazna čast in vsak greh.

O vsmiljeni Jezus! na veke ne bom več zapustil tvojega prijateljstva in tvoje milosti; nigdar in z nobenim smertnim grehom se ne bom več ločil od tebe.

O preljubeznivi Jezus, ako hočeš, me moreš tako očistiti, da te ne bom več razžalil. O vsmiljeni Jezus, prosim te, reci mi, kar si rekel negdaj gobovemu: Hočem, bodi očiščen. Reci mi, kar si rekel mertvoudnemu: Glej, ozdravljen si, ne greši več.

Tako sklepam, obljubim in zaterjujem pred tvojim božjim veličastvom, pred preblazeno Devico Marijo, blaženim očetom Frančiškom in vsem nebeškim dvorom, da s tvojo božjo milostjo nečem več grešiti.

Toda, o prevsmiljeni Jezus, poznam svojo slabost, nestanovitnost in svoje slabe navade. Vem kako sem slab in nestanovit; vem kolikokrat, kako zelo in prederzno sem žalil tvoje veličastvo. Večkrat sem sicer hotel in sem sklenil spolnjevati tvoje zapovedi, toda kolikokrat sem prelomil svoje sklepe in kolikokrat sem bil nezvest. Danes pa se ne zanašam več

na svojo moč, temveč na tvojo milost, in terdno sklenem, da od te ure ne bom nigdar več grešil; nigdar ne bom več ljubil nobene stvari bolj kaker tebe. O moj Bog, s pečatom tvoje milosti poterdi ta moj sklep. Amen.

Molitev grešnikova k Materi božji.

O prevzvišena nebeška kraljica, Devica Marija, keder nas vboge stiska in straši neskončna žalost serca, strah ali otožnost, in se nikaker ne moremo rešiti, nam nič drugega ne ostaja, kaker to, da se na te oziramo in da sicer vedno, posebno pa na zadnjo uro želimo tvojo dobrovoljno pomoč in tolažbo. Ti si namreč Priprošnjica vseh grešnikov pri tvojem ljubem Sinu, in sicer taka, da čim večji je grešnik, tem večjo pravico ima k tebi se zateči; in čim hudobniši je gdo, tem pravičniše naj misli, da sme k tebi hiteti. Ti si edino pribežališče grešnikov; nate se ozirajo oči mnogih vzdihujočih; k tebi vzdihujejo mnoga ranjena in siromašna serca. O najdobrotljiviša Devica Marija, poglej me sè tistimi svojimi milostljivimi očmi, katerih nisi gotovo mogla nigdar obrniti od nobenega grešnika, siromaka in zapuščenega. Sprejmi me v svoje varstvo; zakaj moja tolažba in upanje si ti. O koliko, grehom vdanih je že Boga zapustilo, in se vsej nebeški družbi,

Bogu samemu odpovedalo, ga zatajilo in obupalo; tako so bili žalostno od Boga ločeni, ako so pa le nate zaupali in se k tebi zatekali, si jih milostljivo varovala, dokler niso po tvoji priprošnji pri Bogu zopet milosti prejeli. Keteri grešnik, ko bi ga stiskalo toliko grehov in bi to premišljeval, bi bil tako nevsmiljen sam seboj, da ne bi tega upati začel? Saj si ti edina, posebna in zvesta tolažnica grešnikov. Tebe je neskončna dobrotljivost božja vsem grešnikom tako ljubeznivo naredila, da nas more tvoje preobilno vsmiljenje in dobrotljivost le nagibati in krepčati. O kolikokrat si že ostro pravico strašnega Sodnika pomirila ali odvernila! O kolikokrat si nam izprosila pri svojem ljubeznivem Sinu milost in tolažbo! Prej bosta nebo in zemlja prešla, kaker da bi ti odrekla pomoč tistemu, ki te resno za njo prosi. Resnično se imenuješ Mater vsmiljenja, brezmadežno Devico, vsmiljeno kraljico, gospo nebes in zemlje. Vstani, vstani zdaj in bodi moja Priprošnjica in Tolažnica pri tvojem presladkem Sinu Jezusu Kristusu, Gospodu našem, da bo iz milosti do tebe izbrisal vse moje grehe, me sebi prijetnega naredil in me pripeljal v večno življenje. Amen.

O srečna Marija, ti si Mati božja in Mati grešnikova, ti si Mati Sodnikova in Mati izgnanega; ko si Mati obeh sinov, ne daj, da

bi Sin božji pogubil sina grešnika, temveč z materno vsmiljenostjo poskerbi, da se bo sin grešnik spravil sè Sinom, ki je Bog, in po Sinu Sodniku sprejmi sina izgnanega v domovino. O blažena Marija. Amen.

Molitve pred sv. obhajilom.

O presveta Trojica, eden sam Bog! Tvojemu božjemu veličastvu darujem ta sprejem presvetega Telesa našega Gospoda Jezusa Kristusa združen z ono ljubeznijo, s katero si ti Oče svojega Sina na svet poslal in z ono daritvijo, s katero se je tvoj Sin pri zadnji večerji in na križu za moje zveličanje daroval. Njegovo presveto Telo želim prejeti z onim velikim hrepenenjem in z najvrednišim spoštovanjem, s katerim je blažena Devica večno Besedo spočela, ko je rekla: „Glej, dekla sem Gospodova, naj se mi zgodi po tvoji besedi,“ in z ono dostojnostjo, katero je kedaj kak svetnik imel in čutiti mogel.

V večno češčenje tvojega Veličastva, v pripoznanje najvišjega gospostva čez nas, v spomin in češčenje včlovečenja, življenja in smerti mojega Gospoda Jezusa Kristusa; darujem se ti z ljubeznijo sv. Božje Porodnice, vseh svetnikov, zlasti tega dneva, sè vsemi tebi prijetnimi daritvami.

Veselim se, ker si tolik, da te ne more nobena stvar vredno častiti; zato ti darujem

tvojega Sina v klavno daritev, ki je vredna tvojega neskončnega Veličastva.

Darujem ti to sveto obhajilo v zahvalo za vse milosti stvarjenja, odrešenja, poklica v redovni stan, sv. Rešnjega Telesa in drugih zakramentov; v zahvalo za posebne milosti, ki si jih Kristusu ko človeku, Božji Porodnici, nebeščanom, vsemu svetu in meni največjemu nehvaležnežu že podelil in ketere mi hočeš še podeliti.

V zadoščenje za svoje in vseh drugih grehov in v nadomeščenje ti darujem tvojega Sina ko najprijetnišo pravno daritev.

Najprej darujem tvojemu božjemu Veličastvu to brezmadežno daritev za (imenuj) ... potem za tiste, za ketere sem dolžan moliti in po svojem današnjem namenu tudi za vmirajoče, za duše v vicah i. t. d.

Pobožni vzdihljeje.

O srečni dan, dan moje ljubezni, ki ne pozna večera in nima zapada, ko te bom, o moj Jezus popolnoma prejel! Združi me seboj, moja ljubezen, z nerazvezljivo vezjo ljubezni, saj ljubečemu ti sam zadoščuješ.

Kedaj te bom gledal, o dobri Jezus, moj ženin! kedaj te bom videl? Moja duša hrepeni po tvojem presvetem Telesu, izroči se mi in zadosti bo.

Daj, preljubi Jezus, da bom po zavžitju tvojega najsvetejšega Telesa zedinjen s teboj po goreči ljubezni in da bom iz ljubezni do tvoje ljubezni vmerl.

V tvoje naročje, o Jezus, pribežim, vanj se skrijem in zaprem; o da bi smel tam prebivati.

Položi se na moje serce ko pečat, da ne bom nobenega ljubil kakor le zavoljo tebe. Sè svojim perstanom se zaroči z menoj, ker samo tebi prisegam svojo zvestobo, tebi se sè vso pobožnostjo priporočam.

Rani, o Jezus, rani moje serce s pušico svoje ljubezni; prešini in vžgi v meni, mlačnem zveličaven ogenj.

Prosim te, Gospod, pokaži danes svoje velike reči in naj bo slavljenja tvoja desnica, ker zame ni drugega upanja in pribežališča, kakor ti, moj Bog.

Hrepenenje.

Vžgi tedaj, o Jezus, ki po meni hrepeniš, v meni ono hrepenenje po tebi, s katerim te je tvoja preljuba Mati zgubljenega tri dni iskala, s katerim je hrepenela po tvojem vstajenju, s katerim te po tvojem vnebohodu z veseljem v presvetem Rešnjem Telesu vsaki dan prejemala.

Molitev k Materi božji.

O presladka Devica in Mati Marija! prosim te, ostani pri meni siromašnemu grešniku to uro, ko bom zavžil predrago Telo in Kri tvojega božjega Sina, kaker si stala pri svojem edinorojenem Sinu, ko je za nas na križu vmiral. Prosim te, da govoriš zdaj zame sè svojim Sinom, da bom s tvojo dobrotno pomočjo vredno prejel sveto obhajilo in z očiščeno dušo in telesom vredno zavžil skrito mano v svoje večno zveličanje. O Marija, cvetlica devic, pokrij zdaj s plaščem svojega vsmiljenja madeže moje duše in serca. Ljubeznivo me spremljaj, ko grem naproti tvojemu Sinu. Zadobi mi njegov blagoslov, da ga bom mogel, sè vsemi njegovimi božjimi lastnostmi dostojno pripravljen prejeti, in mu prijetno in sladko prebivališče v svoji duši dati.

Vzdihljeji pred svetim obhajilom.

O neskončno ljubeznivi in stokrat zaželjeni Jezus, pridi v moje serce, vzemi ga v svojo posest in ga prenaredi po svojem Sercu. Pridi sonce, ki ves svet razsvetljuješ, razsvetli mojo dušo. Pridi nebeški veter in pihljaj na mojo dušo, da bodo v nji rastle lepo dišeče in tebi prijetne dišave čednosti. Pridi rosa božja in namoči mojo dušo s kapljicami tvoje predrage Kervi.

O morje milosti, Jezus! tebe objamem in častim tvojo s ternjem kronano glavo, tvoje s pljunki onesnaženo obličje, tvoje od čuvanja vtrujene oči, tvoja s zaušnicami razbita lica, tvoje s križem ranjene rane in vse tvoje ranjeno Telo poljubujem.

Poljubim tvoji sè žreblji prebodenimi nogi in roki in sè sulico ali bolj ljubezni do mene prebodeno tvojo desno stran. Ako si sulico pripustil, ne zaverzi me, če tudi sem še tako terd.

Zahvala po sv. obhajilu.

Ko prejmeš presveto Rešnje Telo.

Duša Kristusova, posveti me.

Telo Kristusovo, zveličaj me.

Kri Kristusova, napoji me.

Voda strani Kristusove, operi me.

Terpljenje Kristusovo vterdi me.

O dobri Jezus, vsliši me.

V svoje rane sprejmi me.

Od tebe se ločiti ne pusti me.

Pred hudim sovražnikom brani me.

Ob uri moje smerti pokliči me,

In k tebi priti pusti me,

Da bom s tvojimi svetniki hvalil te

Od vekomaj do vekomaj. Amen.

(Odpustek 7 let po sv. obhajilu; drugekrati 300 dni.

Pij IX., 9. jan. 1854.)

Vzdihljeji po sv. obhajilu.

Bodi pozdravljen moj presladki in najmočnejši gost, Gospod Jezus Kristus, po katerem sem dolgo hrepenel, keterega sem skerbno iskal in ljubil. Pozdravljam te iz vse svoje duše; molim te z Očetom in sv. Duhom v meni najnevrednišem, bivajočega. Poveljučuj moja duša Gospoda, in vse, kar je v meni njegovo sveto ime.

Že imam tebe, ki imaš vse; posedujem te, ki premoreš in poseduješ vse. Kaj boš odrekel meni, kateremu si se dal ko studenec vseh dobrot?

Prenaredi zmožnosti moje duše; daj, da te bom vedno bolj spoznaval, stanovitno nate mislil in te na veke s teboj združen, goreče ljubil.

Vso ljubezen in vse želje nate obračam. Imej ključ do mojega serca, da boš mogel vanj iti po svoji volji, ko pravi gospodar njegov. Samo v tebi naj bo moje serce zaperto, o moj predragi in iz ljubezni do mene križani Jezus. Moja duša naj čuti tvojo sladko pričujočnost, da nasičena z ljubeznijo do tebe, ne bo razen tebe ničesar hotela, kar bi jo veselilo. O rane, o desna stran Kristusova, o dušni raj! iz vas zajemam sè Zlatoustom Kri in zasluženje svojega Gospoda.

Zahvala.

O prevsmiljeni Jezus, moj gost, bodi z Očetom in sv. Duhom neskončnokrati blagoslovljen sè željami vseh svetnikov. Kako malo sem ljubil tebe, ki si mene tolikanj ljubil! Kako malo sem se oziral na tebe, ki me tako gledaš! Sè vsemi mogočimi stvarmi te molim, ki si v meni in vseh svetih hostijah pričujoč. V zahvalo darujem tebi, Očetu in sv. Duhu ta presveti zakrament, vso hvalo in zahvalo, katero si od začetka svojega včlovečenja in vse svoje življenje dajal, in tudi ono, s katero se je blažena Devica in Mati Marija v svojem spočetju, rojstvu in pri svetih obhajilih zahvaljevala. Po tej Gospej ti darujem to svojo majhino zahvalo.

Darovanje.

O najradodarniši Bog, ki si se zame na križu daroval in pri svetem obhajilu že dal, tudi jaz se vsega Tebi darujem. Ponovim in poterdim svoje svete obljube in vse želje Tebi služiti. Odslej ne bo sprejelo moje serce nič posvetnega, ker v njem Ti prebivaš, o moj Bog. Vsako nagnjenje do sebe in do stvari prenesem samo nate. Ljubim samo Tebe, ki si zame vse. Vdam se Tvoji volji živeti ali vmreti. Toda kaka zamena je to, da dam za Gospoda hlapca in za Boga grešnega človeka?

Zato Ti, o vsmiljeni Oče, podarim Tvojega in blažene Device preljubega Sina, ki je z menoj tesno združen, ko zaklad nebes in zemlje in ko svojo reč, da imaš nad njim popolno dopadenje. Podarim Ti vso njegovo ljubezen, češčenje, pokorščino, ponižnost, nedolžnost, vboštvo, krotkost, poterpežljivost, serčnost, zmernost, stanovitnost sè vsemi drugimi čednostmi, da ž njimi nadomestim, kar mi manjka.

Prošnja.

O presladki Gospod, Jezus, presuni mojo dušo in serce sè svojo prijetno in zveličavno ljubeznijo, ki je gorela v Tvojih apostolih, da bo celo moje serce po Tebi hrepenelo in kopernelo, po Tvojih prebivališčih zdihovalo in po nobeni reči tako ne hrepenelo, kaker vmreti in pri Tebi biti. Daj, da bo moja duša vedno lačna angelskega kruha, okrepčanja svetih, ki je naš vsakdanji in nadnaravni kruh in ki ima v sebi vso sladkost, slast in vsako prijetnost. Daj, da bo moje serce vedno lačno Tebe, keterega gledati hrepenijo angelji in da te bo vživalo ter naj bo sè sladkostjo te nebeške jedi nasičena moja duša. Vedno naj jo žeja po Tebi, ki si studenec večnega življenja, studenec vse modrosti in vednosti, studenec večne luči, potok veselja in obilnost hiše božje. Daj, o najdobrotljivejši Jezus, da bo moja duša zmirom

hrepenela po Tebi, Tebe vedno iskala, Tebe našla, k Tebi hodila in k Tebi prišla, Tebe premišljevala, s Teboj govorila in v hvalo in slavo Tvojega imena vse delala s ponižnostjo in previdnostjo, z ljubeznijo in prijetnostjo, z lahkoto in serčno radostjo, sè stanovitnostjo do konca.

Daj, da boš zmirom Ti moje upanje in vse moje zaupanje, bogastvo, slast in veselje! Bodi mi moj mir in pokoj, moja tolažba, moj prijetni dar, moja sladkost, moja hrana, moje pribežališče, moja pomoč, moja modrost, moj delež, moja posest in moj zaklad, v katerem naj vedno in povsod nepremakljivo počiva moja duša in moje serce. Amen.

Druga prošnja.

O najvsmiljeniši Bog! v obilnosti svojega vsmiljenja sem stopil k tvojemu oltarju; sè svojimi grehi zaslužim, da bi me zapodil od njega. Pred teboj samim sem grešil in hudo delal; ne zaverzi me pa spred svojega obličja, ker si zaradi mojega zveličanja sebe zaverigel in se mi v hrano daješ. O preljubi Oče! prosim te, zanesi izgubljenemu sinu in po predragi Kervi tvojega Sina, po njegovih ranah in njegovem zasluženju odpusti vse moje grehe.

To je bogastvo, katero ti darujem v zadoščenje vseh dolgov. Daj, da bom po tvoji

božji pričujočnosti rešen vsakega greha in da bom napolnjen z darovi tvoje milosti. Daj mi milost poboljšati vse, tudi najmanjše pogreške! Vidiš, kako sem slab; sklepam sicer varovati se greha, pa vender padam; podajaj mi svojo roko. Daj, da se bom znebil vseh časnih reči in zateraj moje nevrejene želje. Daj, da bom sebi vmerl in samo zate živel; reši me mojih sovražnikov, jači mojo pamet in razum kaker zahteva moja služba. Vžgi mojo voljo z ljubeznijo do tebe; čisto serce vstvari v meni, o Bog! in ponovi v mojem oserčju pravega duha. Sè žolčno pijačo zadržavaj vse moje poželenje. O ponižni Jezus, ki se ponižuješ do podobe kruha in vina in te mnogi nevredno prejemajo, daj mi ponižnost po vsem svojem poniževanju. O Gospod, ki si na vertu s toliko gorečnostjo molil, stori, da te bom s celim srcem hvalil. Naj ne dremlje moja duša v tvojem češčenju in službi.

O poterpežljivi Jezus, po udarcih, bičanju in neštevilnih krivicah, ketere si zame preterpel, te prosim, daj mi ono poterpežljivost in krotkost, s katero si sprejel poljub izdajalčev.

O moj Zveličar, daj mi, kar mi manjka za srečno smert, ki je tako blizo, da lahko danes vmerjem. Po svojem terpljenju, ko si tri ure na križu visel in vmiral, vsmili se me na smertno uro, od katere je odvisna moja večnost.

Postavi ceno svoje predrage Kervi mej tvojo pravico in mojo grešno dušo, ko bom stopil pred tvoj sodni stol.

Naposled bodi moje vse v vseh rečeh: vodja v dvomih, učitelj v vednostih, moč v skušnjavah, zdravnik v bolezni, tolažba v stiskah, ščit v zopernosti, zveličanje, v smertni uri.

Po isti ljubezni, s katero si ljubil svet, vsmili se vseh, za katere si vmerl. Podeli obilno zasluženje svojega terpljenja onim, za katere navadno prosim in sem tudi dolžan prositi po mojem prejšnjem in današnjem namenu, ter za vse druge. Podeli mertvim blaženo življenje, kjer te bodo popolniše tudi zame hvalili in ljubili; daj milost živečim, da ti bodo bolj prijetni. Zasluženje blažene Device tvoje Porodnice in vseh svetnikov, zlasti tistih, katere danes praznujemo, združim s tvojim zasluženjem in podarim večnemu Očetu.

O prevzvišena Devica, Mati Marija! ki si bila vredna nositi tistega, keterega sem zdaj prejel, izprosi mi ono, kar hoče in ve tvoj Sin, da bo zame in mojim najboljše. Izprosi mi tudi odpuščanje, da sem tako mlačno sprejel tolikega gosta.

Naposled, o moj angelj varih, sveti oče Frančišek, moji sveti patroni J. J. svetniki današnjega dne, drugi moji varihi in vsi

svetniki in svetnice božje, ki ste že čez morje vmerljivosti prišli v luko večne sreče, ki ste brez skerbi za svoje zveličanje, po vašem zasluženju vas prosim, skerbite za nas, ki smo še v nevarnosti.

Sè svojimi prošnjami izprosite, da bo sveto obhajilo meni in mojim moč v boleznih in v dušnih in telesnih nevarnostih; da bomo po ti jedi hrabro potovali po puščavah tega sveta do božje gore in nebeške domovine, kjer je obilnost brez pomanjkanja, nasičenost brez nevošljivosti, varnost brez nevarnosti, življenje brez smerti, vse dobro brez konca. Amen.

K Materi božji.

Blagoslovljam te, iz vsega serca in duše, Marija, rodovitna zemlja, ker sem danes po tebi zavžil sad življenja, ki je izrastel na vertu tvojega rodovitnega devištva. Priporočam se ti, da zame prosiš pri svojem Sinu; in ako sem se na katerikoli način pregrešil pri tem sv. obhajilu, prosim te, da mi izprosiš odpusčenje moje slabosti in nevrednosti. Ti si zmerom ostala deviška, čista nedolžna, o da bi tudi jaz po sprejetju tega božjega zakramenta bil tako posvečen, da bi odslej obvaroval svoje serce in svoje telo vsakega smertnega greha. Ti si Bogu prepevela veličastno pesem, ko si spočela od svetega Duha svojega

božjega Sina, in se v Bogu, svojem Zveličarju čudovito veselila, o, da bi po tvojih zdatnih prošnjah, o Devica Mati, dosegel, da bom s tem svetim obhajilom združil novega in gorečega duha, da bom živel vedno v pobožni zahvali, ter da se do svojega božjega Odrešenika in gosta nikoli nehvaležnega, temveč vedno zvestega služabnika v vsem se izkazal. Amen.

Prav koristno je po sv. obhajilu ponoviti svete redovniške obljube in moliti za popolni odpustek sledeče molitve in šestkrat Očenaš, Zdrava Marija in slava Očetu po namenu sv. očeta papeža.

Molitev za odpustke.

Pred podobo križanega Jezusa.

Glej, o dobri in presladki Jezus! — Pred tvojim obličjem se veržem na kolena — in te prosim in rotim sè vso gorečnostjo svoje duše: vtisni milostno mojemu sercu žive občutke vere, upanja in ljubezni, resnično žalost nad mojimi grehi in najterdnejši sklep poboljšanja; ko z globoko serčno ginjenostjo in žalostjo gledam in v duhu premišljujem tvojih petero ran in si stavim pred oči, kar je že prerok David v tvojem imenu govoril o tebi, ó dobri Jezus: „Prebodli so moje roke in noge, prešteli so vse moje kosti.“ (Psaljem 21, 17, 18.)

Litanije

vseh svetnikov treh redov sv. Frančiška.

Gospod, vsmili se nas!

Kristus, vsmili se nas!

Gospod, vsmili se nas!

Kristus, sliši nas!

Kristus, vsliši nas!

Bog Oče nebeški, vsmili se nas!

Bog Sin, Odrešenik sveta, vsmili se nas!

Bog sveti Duh, vsmili se nas!

Sveta Trojica, en sam Bog, vsmili se nas!

Sveta Marija,

Sveta Mati božja,

Sveta devic Devica,

Sveti Mihaelj,

Sveti Gabrijelj,

Sveti Rafaelj,

} prosi
za nas!

Vsi sveti angelji in nadangelji, prosite za nas!

Vse svete verste zveličanih duhov, prosite za nas!

Sveti Janez Kerstnik, prosi za nas!

Sveti Jožef, prosi za nas!

Vsi sveti očaki in preroki, prosite za nas!

Sveti Péter,

Sveti Pavel,

Sveti Andrej,

Sveti Jakob,

Sveti Janez,

} prosi
za nas!

Sveti Tomaž,	}	prosi za nas!
Sveti Jakob,		
Sveti Filip,		
Sveti Jernej,		
Sveti Matej,		
Sveti Simon,		
Sveti Tadej,		
Sveti Matija,		
Sveti Barnaba,	}	prosite za nas!
Sveti Luka,		
Sveti Marko,		
Vsi sveti apostoli in evangelisti,		
Vsi sveti učenci Gospodovi,		
Vsi sveti nedolžni otroci,		
Sveti Štefan,		
Sveti Lovrencij,	}	prosi za nas!
Sveti Vincencij,		
Sveta Fabijan in Sebastijan,		
Sveta Janez in Pavel,		
Sveta Kozma in Damijan,		
Sveta Gervazij in Protazij,		
Sveti Berard,		
Sveti Peter,	}	prosi za nas!
Sveti Akurzij,		
Sveti Adjut,		
Sveti Oton,		
Sveti Danielj,		
Sveti Angelj,		
Sveti Domen,		

Sveti Leon,
Sveti Hugolin,
Sveti Nikolaj,
Sveti Peter Kerstnik in drugi japonski mučenci,
prosite za nas!

} prosi
} za nas!

Sveti Nikolaj in drugi gorkumski mučenci, pro-
site za nas!

Sveti Fidelij, prosi za nas!

Vsi sveti mučenci, prosite za nas!

Sveti Silvester,

Sveti Gregorij,

Sveti Ambrozij,

Sveti Avguštin,

Sveti Hijeronim,

Sveti Bonaventura,

Sveti Martin,

Sveti Nikolaj,

Sveti Ludovik,

Sveti Benvenut,

} prosi
} za nas!

Vsi sveti škofje in spoznavavci, prosite za nas!

Vsi sveti učeniki, prosite za nas!

Sveti Anton,

Sveti Benedikt,

Sveti Bernard,

Sveti Dominik,

Sveti naš oče Frančišek,

Sveti Anton Padovanski,

Sveti Bernardin,

Sveti Janez Kapistran,

} prosi
} za nas!

Sveti Jakob iz Marke,
Sveti Peter Aljkantarski,
Sveti Frančišek Solan,
Sveti Peter Regalat,
Sveti Didak,
Sveti Paškali,
Sveti Benedikt,
Sveti Pacifik,
Sveti Janez Jožef,
Sveti Leonard,
Sveti Feliks,
Sveti Jožef Leoniški,
Sveti Serafin,
Sveti Lovrencij Brunduzijski,
Sveti Jožef Kupertin,
Sveti Ferdind,
Sveti Ludovik,
Sveti Ivo,
Sveti Eljzearij,
Sveti Rok,
Sveti Konrad,
Vsi sveti mašniki in leviti, prosite za nas!
Vsi sveti menihi in puščavniki, prosite za nas!
Sveta Marija Magdalena,
Sveta Agata,
Sveta Lucija,
Sveta Neža,
Sveta Cecilija,
Sveta Katarina,

}
prosi
za nas!
}
prosi
za nas!

Sveta Klara,	}	prosi za nas!
Sveta Neža Asizijška,		
Sveta Katarina Bolonjska,		
Sveta Koleta,		
Sveta Veronika,		
Sveta Roza Viterbska,		
Sveta Hijacinta,		
Sveta Marija Frančiška,		
Sveta Angela,		
Sveta Anastazija,		
Sveta Elizabeta Ogerska,		
Sveta Elizabeta Portugaljska,	}	
Sveta Marjeta Kortonska,		

Vse svete device in vdove, prosite za nas!

Vsi svetniki in svetnice treh redov našega svetega očeta Frančiška, prosite za nas!

Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas!

Bodi nam milostljiv, prizanesi nam, o Gospod!

Bodi nam milostljiv, vsliši nas, o Gospod!

Vsega hudega,	}	reši nas, o Gospod!
Vsega greha,		
Svoje jeze,		
Nagle in neprevidene smerti,		
Skušnjav hudičevih,		
Jeze, sovraštva in vse hude volje,		
Duha nečistosti,		
Treska in hudega vremena,		
Šibe potresa,		
Kuge, lakote in vojske,	}	

Večne smerti,	}	
Po skrivnosti svojega svetega		
včlovečenja,		
Po svojem prihodu,		
Po svojem rojstvu,		
Po svojem kerstu in svetem		
postu,		reši nas,
Po svojem križu in terpljenju,		o
Po svoji smerti in svojem pokopu,		Gospod!
Po svojem svetem vstajenju,		
Po svojem čudežnem vnebohodu,		
Po prihodu tolažnika svetega		
Duha,		
Na dan sodbe,		
Mi grešniki,	}	
Prizanesi nam,		
Odpusti nam,		
Pripelji nas k pravi pokori,		
Vladaj in ohrani svojo sveto		
Cerkev,		
Ohrani apostoljskega pastirja in		prosimo
vse cerkvene stanove v svoji		te,
sveti veri,		sliši nas!
Ponižaj sovražnike svete Cerkve,		
Varuj našega cesarja,		
Daj kerščanskim kraljem in oblast-		
nikom mir in pravo soglasje,		
Daj vsemu kerščanskemu ljudstvu		
mir in edinost,		

Poterdi in ohrani nas vse v svoji
sveti službi,
Povzdigni naše misli k nebeškim
željam,
Poverni vsem našim dobrotnikom
z večnimi darovi,
Reši duše naše in naših bratov,
sorodnikov in dobrotnikov več-
nega pogubljenja,
Daj in ohrani sad zemlje,
Daj vsem vernim dušam večni
pokoju,
Vsliši nas,
Sin božji,
Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, pri-
zanesi nam, o Gospod!
Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, vsliši
nas, o Gospod!
Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, vsmili
se nas!

Kristus, sliši nas!

Kristus, vsliši nas!

Gospod, vsmili se nas!

Kristus, vsmili se nas!

Gospod, vsmili se nas!

Očenaš . . . (*dalje tiho*).

Ÿ In ne vpelji nas v skušnjava.

O. Temveč reši nas hudega.

Psaljem 69.

1. O Bog, pridi mi na pomoč; * Gospod, hiti mi pomagat.

2. Osramočeni naj bodo in naj se sramujejo; * kateri mi strežejo po življenju.

1. Zavernejo naj se in sram jih bodi; * kateri se mi posmehujejo.

2. Radujejo in veselé naj se v tebi vsi, kateri te iščejo; * in kateri ljubijo tvoje odrešenje, naj vedno govore: Hvaljen bodi Gospod!

1. Jaz pa sem revež in siromak; * Bog, pomagaj mi.

2. Moj pomočnik in moj odrešenik si ti; * Gospod, nikar se ne múdi!

1. Čast bodi Očetu in Sinu * in svetemu Duhu.

2. Kaker je bilo v začetku, tako zdaj in vselej * in vekomaj. Amen.

V. Pomagaj svojim služabnikom.

O. Ki v tebe zaupajo, moj Bog.

V. Bodi nam, Gospod, močen stolp.

O. Pred sovražnikom.

V. Nič naj ne opravi sovražnik pri nas.

O. In sín krivice naj se ne loti nam škodovati.

V. Gospod, ne ravnaj z nami po naših grehih.

O. In ne povračuj nam po naših hudobijah.

V. Molimo za našega papeža I.

O. Ohrani ga, Gospod, poživiljaj in osrečuj ga na zemlji in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov.

V. Molimo ža našega škofa I.

O. Gospod, ohrani in varuj ga vsega hudega.

V. Molimo za našega cesarja I.

O. Ohrani, Gospod, našega cesarja in vsliši nas na dan, ko kličemo k tebi.

V. Molimo za svoje dobrotnike.

O. Poverni milostno, Gospod, vsem, ki nam zavoljo tvojega imena kaj dobrega storé, z večnim življenjem.

V. Molimo za verne duše v vicah.

O. Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti.

V. Naj počivajo v miru.

O. Amen.

V. Molimo za svoje brate, katerih ni tukaj.

O. Pomagaj svojim služabnikom, ki v tebe zaupajo, moj Bog.

V. Pošlji jim, Gospod, pomoč iz svetišča.

O. In varuj jih sè Sijona.

V. Gospod, vsliši mojo molitev.

O. In moje klicanje naj pride k tebi.

M o l i m o .

O Bog, ki ti je lastno, da vedno vsmiljenje skazuješ in prizanašaš, sprejmi naše prošnje, naj nas in vse tvoje služabnike, ketere

veže grehov veriga, milostno odveže tvoje do-
brotno vsmiljenje.

Vsliši, prosimo, Gospod, naše ponižne prošnje
in odpusti nam grehe, ki se ti jih obtožimo,
da nam z odpuščanjem vred dobrotljivo mir
podeliš.

Skaži nam milostno, Gospod, svoje neiz-
rekljivo vsmiljenje, da nas vseh grehov od-
vežeš in kazni, ki jih zanje zaslužimo, rešiš.

O Bog, ki te greh razžali in pokora po-
tolaži, ozri se milostno na molitev svojega
ljudstva, ki te ponižno prosi in odverni šibe
svoje jeze, ki jih za svoje grehe zaslužimo.

Vsemogočni večni Bog, vsmili se svojega
služabnika, našega papeža I., in vodi ga v svojem
vsmiljenju po potu večnega življenja, da bo,
kar je tebi prijetno, s tvojo pomočjo želel in
sè vso močjo izverševal.

O Bog, pastir in vladar vseh vernih, glej
milostljivo na svojega služabnika, našega škofa I.,
ki si ga za pastirja naši škofiji postavil; podeli
mu, da bo tistim, črez ketere je postavljen, z
besedo in dejanjem koristil in tako s čredo,
ki mu je izročena, dosegel večno življenje.

Prosimo, vsemogočni Bog, naj tvoj slu-
žabnik, naš cesar I., ki je po tvojem vsmiljenju
sprejel cesarsko vladarstvo, tudi raste v vseh
čednostih, da bo z njimi lepo ozaljšan, mogel
greha se varovati, sovražnike zmagovati in k

tebi, ki si pot, resnica in življenje, v milosti dospeti.

O Bog, ki od tebe izhajajo svete želje, dobre misli in pravična dela, daj svojim služabnikom tak mir, ki ga svet ne more dati, da bodo naša serca tvojim zapovedim vdana, in da bodo časi po zatertem strahu pred sovražniki s tvojo pomočjo varni in mirni.

Vžgi Gospod naša serca z ognjem svetega Duha, da ti bomo s čistim telesom služili in z neomadeževanim srcem dopadli.

O Bog, Stvarnik in Odrešenik vseh vernih, podeli dušam svojih služabnikov in služabnic odpuščenje vseh grehov, da vsmiljenje, ki so ga vedno želele, s pobožnimi prošnjami dosežejo.

Začni, prosimo, Gospod, naša dejanja sè svojim navdihovanjem in spremljaj jih sè svojo pomočjo, da se vse naše molitve in vsa naša dela vselej po tebi začnó in po tebi začeta končajo.

Vsemogočni večni Bog, ki gospoduješ nad živimi in mrtvimi in se vsmiliš vseh, o katerih veš, da bodo tvoji po veri in dobrih delih, ponižno te prosimo, naj vsi, za ketere smo se namenili moliti, ki se živé ali pa so se že sè sveta ločili, po prošnjah vseh tvojih svetnikov iz vsmiljenja tvoje dobrote odpuščenje vseh svojih grehov dosežejo. Po Gospodu našem, Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, ki s teboj živi

in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj.

O. Amen.

V. Gospod z vami.

O. In s tvojim duhom.

V. Vsemogočni in vsmiljeni Bog naj nas vsliši.

O. Amen.

V. In vernih duše naj po milosti božji počivajo v miru.

O. Amen.

Večerna molitev.

V imenu † Očeta in † Sina in sv. † Duha.
Amen.

Zahvala.

O neskončno dobrotljivi Bog, iz vsega serca te zahvalim za vse dobrote, ketere si mi nevrednemu danes in v mojem življenju tako radodarno delil. Tebe naj hvalijo in slavijo z menoj tvoji izvoljeni v nebesih in na zemlji ter vsaka stvar na veke vekov. Amen.

Prosi razsvetljenja.

Oj večna modrost, v veliko rečeh smo te vsi razžalili, toda, gdo spozna svoje grehe? Ti, o prava luč, razsvetli mojo temo, da bom videl in vedel, kaj mi manjka. Ti poznaš vse

skrivnosti mojega serca in prevdarjaš vse moje stopinje; daj tedaj, da bom v žalosti svoje duše dobro premislil, kar sem danes zoper tebe grešil v mislih, v besedi in v dejanju.

Sprašaj svojo vest.

O Bog, ki poznaš serca in obisti, nesrečnež, grešil sem danes pred nebom in teboj, kako bi se mogel skriti pred teboj, ki si videl vse moje pota in poznaš od daleč vse moje misli? Kaj naj storim, o varuh ljudi? Gorje meni, o Gospod! Grešil sem in moji grehi niso skriti pred teboj. Tudi, ako se sam sodim, mi očita moje serce posebno te grehe.

Zdaj sprašaj svojo vest, kar si danes grešil.

O vsmiljeni Oče, ki se ne veseliš pogubljenja grešnikov, poglej me po obilnosti svojega vsmiljenja! Vse svoje grehe današnjega dne in vsega svojega življenja položim v globočino tvoje večne ljubezni, s katero si nas ljubil. Iz dna serca mi je žal, da sem bil tako nehvaležen za toliko tvojih dobrot in da sem tolikokrat razžalil tebe svojega Boga in svojo največjo dobroto. Prosim, da zavoljo smerti in ljubezni tvojega Sina Jezusa Kristusa meni nesrečnežu prizanešeš in mi milostljivo odpustiš vse, kar sem danes ali kedaj grešil zoper tebe, bližnjega in samega sebe.

Skleni poboljšati se.

O najmogočniši Bog, brez čegar volje ni ničesar v človeku, pred teboj in vsem nebeškim dvorom terdno sklenem, da bom bolj natančno spolnjeval tvojo voljo, svoje razvade poboljševal in na svoj poklic bolj pazil, grešnih priložnostih se ogibal. To sicer želim, toda brez tebe ne morem; pomagaj mi tedaj, ki mi daješ voljo, da bom mogel tudi izverševati, Daj, kar zapoveduješ in zapoveduj, kar hočeš, da bom na tem svetu trezno, pravično in pobožno živel, v prihodnosti pa te hvalil s tvojimi svetniki na veke. Amen.

Oporoka,

ketero opravlja kristjan vsak dan zvečer.

V imenu presvete Trojice Oče † ta, in Si † na in sv. † Duha. Svojo dušo dam in izročim svojemu Bogu, svoje telo pa zemlji, červom in trohnobi. Rad zapustim vse nasladnosti tega življenja, ki niso nič drugega kaker ničemer-nost čez ničemernost in sama ničemernost. Sovražim vse svoje grehe, ker so zoperni neskončno dobremu Bogu, keterega ljubim bolj ko vse drugo; iz ljubezni do Boga velikodušno odpustim vsem svojim sovražnikom.

Verujem v Boga, enega v bitju in trojnega v osebah: Očeta, Sina in svetega Duha, ker je

moj Stvarnik, Odrešenik in Posvečevavec, neskončno mogočen, moder in dober. Terdno verujem vse, kar sveta mati cerkev zapoveduje verovati.

Upam od Božje dobrotljivosti odpuščanje svojih grehov in večno življenje.

Ljubim Boga sè vsem srcem, sè vso dušo in sè vsemi svojimi močmi.

Popolnoma se podveržem vsemu, kar je presveta in vsega češčenja vredna volja Božja o meni sklenila. Pripravljen sem vse, delati in terpeti, živeti in vmreti, kakor bo tebi všeč, o moj Bog! Tvoja sveta volja se zgodi kakor v nebesih, tako tudi na zemlji.

Svojo dušo in telo priporočim varstvu preslavne Device Marije, moje presladke Matere in priprošnjice, svojemu angelju varihu, sv. Jožefu, našemu očetu sv. Frančišku, sv. Antonu Padovanskemu, svetima Joahimu in Ani in vsem svetnikom, ketere ponižno prosim, da naj mi pomagajo zdaj in ob moji zadnji uri.

Moje zadnje besede naj bodo: Jezus, Marija, Jožef; v njihovem objemu hočem živeti in vmreti; in ako teh presvetih Imen ne bom mogel takrat izreči, naj jih izgovori moje serce. In ako takrat ne bom pri zavesti, jih že zdaj sè vso mogočo spoštljivostjo in pobožnostjo izgovorim: Jezus, Marija, Jožef.

Priporoči se Bogu.

V tvoje presvete roke, o moj Gospod Bog! in v naročje tvoje vsmiljene previdnosti izročim sebe in vse, posebno pa tiste, za ketere sem dolžan moliti, da nas na duši in telesu varuješ, vladaš in ohraniš zdaj in na smertno uro. Blagovoli nas sprejeti pod peroti svojega očetovskega varstva, vsega hudega varovati, neomadeževane ohraniti in v tvoji sveti volji nas zjediniti, da bomo zaslužili v tebi na veke počivati. Ki živiš in kraljuješ Bog na veke vekov. Amen.

Priporoči se Jezusovemu Sercu.

O presladko Serce Jezusovo! Tebi izročim svoje serce in telo, da bom to noč v Tebi sladko počival. Ker Te pa v spanju ne morem hvaliti, nadomeščuj Ti to namesto mene, da kolikerkrat bo vdarilo moje serce, tolikokrat Ti počasti zame presveto Trojico in vsak moj dihljej sprejmi in ga podari presveti Trojici ko žive iskre ljubezni. Amen.

K Materi božji.

O moja Gospa, presveta Marija! svojo dušo in telo izročim tvoji skerbi, zvestobi in posebnemu varstvu to noč, za zmirom in posebno na zadnjo uro. Vse svoje upanje in tolažbo, življenje in smert ti izročim, da boš po svoji

sveti priprošnji in zasluženju vodila in ravnala vsa moja dela po svoji in tvojega preljubega Sina sveti volji, da bom mogel nocoj mirno počivati ter vbežati skušnjavam zvitega sovražnika. Amen. Skaži se, da si moja Mati zdaj, vselej in na veke, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

K sv. angelju varihu.

O preljubi angelj božji! ki si me do zdaj tako zvesto varoval tudi to noč ohrani mojo dušo in telo neomadeževano, da bom zaslužil s teboj presveto Trojico na veke gledati, ljubiti in slaviti. Amen.

K sv. patronom.

O moj sv. oče Frančišek in vi vsi moji sveti priprošnjiki in izvoljenci božji, blagoslovajte, hvalite in povišujte vi namesto mene našega Gospoda. Na veke prepevajte njegovo vsmiljenje in izprosile mi milost, da bom v njegovi milosti živel, to noč počival in vmerl ter z vami njegovo slavo vžival na veke. Amen.

Za mertve.

Spomni se, o najdobrotljiviši Bog, svojega vsmiljenja, ki je od vekov. Daj vsem vernim mertvim polajšanje in večni pokoj. O vsmiljeni Jezus! naj tvoja prelita Kri v vicah okrepča

in ohladi vse duše, ki so v njih. Gospod, naš Bog! reši jih vseh njihovih stisk in pripelji jih v večni pokoj. Amen.

Očenaš, Zdrava Marija.

Ko greš počivat, se poškropi z blagoslovljeno vodo in skesan reci:

Pokropi me s hisopom in bom očiščen; operi me, in bolj bom bel, kakor sneg. (Ps. 50, 9.)

Nato naredi s palcem na čelu te čerke J. N. K. J. in reci:

Jezus Nazareški, Kralj Judov. Ta zmagovavni napis mojega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa naj me obvaruje nagle in neprevidene smerti. Amen.

Glejte križ Gospodov! Bežite sovražne moči; zmagal je lev iz Judovega rodú, korenina Davidova. Aleluja.

100 dni odpustka enkrat na dan. (Leon XIII., 21. maja 1892.)

Ko se vležeš reci:

V imenu našega „Gospoda Jezusa Križanega, ki nas je odrešil sè svojo predrago Kervijo, grem počivat; on naj me blago † slovi, vodi in to noč vsega hudega varuje, po tem revnem življenju pa v večno življenje pripelje. Amen.

V tvoje roke izročim svojo dušo. Ti si me odrešil, Gospod, resnični Bog! V miru na to spim in počivam. (Ps. 4, 9.)

V čast brezmadežnemu spočetju blažene Device Marije.Po sklepnicah.¹*V.* Vsa lepa si, Marija.*O.* Vsa lepa si, Marija.*V.* In izvirnega madeža ni na tebi.*O.* In izvirnega madeža ni na tebi.*V.* Ti si slava jeruzalemska.*O.* Ti veselje izraeljsko.*V.* Ti čast našega naroda.*O.* Ti pribežališče grešnikov.*V.* O Marija.*O.* O Marija.*V.* Devica najmodrejša.*O.* Mati premila.*V.* Prosi za nas.*O.* Posreduj za nas pri Gospodu Jezusu Kristusu.*V.* V svojem spočetju, o Devica, si bila neomadeževana.*O.* Prosi za nas Očeta, keterega Sinu si porodila.

Molimo.

Bog, ki si z brezmadežnim spočetjem, pre-svete Device svojemu Sinu vredno prebivališče pripravil, prosimo, te, ki si jo zavoljo previdene smerti ravno tistega svojega Sina vsakega madeža obvaroval, daj tudi nam da po

¹ Po Cvetju VIII., tečaj, 7. zv.

njeni priprošnji čisti k tebi pridemo. Po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Odpustek 300 dni enkrat na dan, popolni odpustek na praznik neomadežanega spočetja, rojstva, očiščevanja (svečnica), oznanjenja in vnebovzetja blažene Device Marije. (Pij X., 23. marcija 1904.)

Knjige, ketere je rabil pisavec.

P. Albertus a Bulsano, Expositio Regulæ Fr. Min. Mediolani 1889.

P. Andreas Delfino da Tortona, Catechismo della Regola dei Frati Minori, Bologna 1885.

Constitutiones generales O. F. M., Romae 1897.

P. Petrus Cotel S. J. Katechismus der Gelübde, Freiburg 1893.

P. Gabriel-Angelo da Vicenza, La Regola dei Frati Minori, Conegliano, 1899.

Incitamenta seraphica ad Fratres expulsos, Quaracchi 1890.

P. Kilian Kazenberger, Liber vitae, typogr. Portumculæ prope Assisium 1899.

P. Gaudentius van den Kerckhove, Kurze Erklärung der Regel der Minderbrüder, Fulda, 1900.

B. Theophilus de Curte, Expositio Regulæ.

Commentarius in Constitutiones Generales. Vogja u duhovnem životu, Rudolfovo 1906.

P. Venantius Lyszczarzyk, Compendium privileg. Regularium, Leopoli 1906.

R. P. D. Josephus Nervegna, De jure practico Regularium, Romae 1900.

Decreta S. C. de Religiosis.

Rituale Romano-Seraphicum 1910.

Caeremoniale Romano-Seraphicum 1908.

Acta Ord. Fratr. Minorum I—XXIX.

Fr. Isidori Trienckens O. F. M., Vota et praecepta Regulæ Fratrum Minorum, ed. 2. 1909.

KAZALO.

Pervi del.

Vodilo manjših bratov.

	Stran
Bula (pismo) papeža Honorija III. o vodilu manjših bratov	1
Pervo poglavje	1
Drugo poglavje. O tistih, ki hočejo to življenje prevzeti in kako naj jih sprejemajo	2
Tretje poglavje. O službi božji in postu in kako naj bratje hodijo po svetu	4
Četerto poglavje. Da naj bratje denarja ne sprejmejo	5
Peto poglavje	5
Šesto poglavje. Da naj si bratje ničesar ne prilasté, in kakó naj miloščinjo prosijo, in o bolnih bratih .	6
Sedmo poglavje. Kakó se naj pokora nalaga bratom, kateri grešijo	7
Osmo poglavje. O volitvi generaljnega ministra tega reda in o binkoštnem kapiteljnu	7
Deveto poglavje. O pridigarjih	8
Deseto poglavje. O svarjenju in kaznovanju bratov .	9
Enajsto poglavje. Da naj bratje ne hodijo v samostane redovnic	10
Dvanajsto poglavje. O tistih, ki hočejo iti mej saracene in druge nevernike	11
Sklep papeževega pisma	11
Opominjevanja sv. očeta Frančiška svojim sinovom .	12
Prekletstvo sv. očeta Frančiška	12
Oporoka sv. očeta Frančiška	12
Blagoslov	17

Drugi del.

Razlaganje vodila manjših bratov.

	Stran
Pervo poglavje	18
Pervi odstavek. O spolnjevanju sv. evangelija in treh redovnih obljub	18
Drugi odstavek. O pokorščini do rimskega papeža in naslednika sv. Frančiška	21
I. O pokorščini in spoštovanju papeža in rimske cerkve	21
II. O pokorščini sv. Frančiška in njegovih naslednikov	22
Drugo poglavje. O tistih, ki hočejo to življenje prevzeti in kako naj jih sprejemajo	24
Pervi odstavek. O sprejemanju prosivcev v red	24
I. O dolžnostih bratov do prosivcev	25
II. O pravici sprejemati prosivce v red	26
III. O pogojih, pod katerimi more biti prosivec sprejet v naš red	26
Drugi odstavek. O poskušnji novincev	28
I. Kako se morajo bratje vesti glede na časne reči novincev	28
II. O preobleki sprejetih prosivcev ali kandidatov	31
III. O letu poskušnje ali o novicijatu	32
Tretji odstavek. O redovniških obljubah	37
Četerti odstavek. O prepovedi red zapustiti in o odpadnikih	38
Peti odstavek. O samostanskih tretjerednikih	40
Šesti odstavek. O obleki redovnikov	41
I. O obleki manjših bratov	41
II. O obuvalu	44
III. O kerpanju obleke	45
IV. O pokrivalu	46
V. O postelji	46
VI. O tonzuri	46
VII. Opominjevanje	47
Tretje poglavje. O službi božji in kako naj bratje hodijo po svetu	48
Pervi odstavek. O službi božji	49

	Stran
A. O dolžnosti klerikov brevir moliti	49
I. Brevir so dolžni moliti	49
II. Kraj, kjer treba brevir moliti	51
III. Gdaj treba brevir opravljati?	53
IV. Kako treba brevir opravljati?	53
B. O službi božji bratov lajikov	53
C. O molitvah za mertve	55
Č. O drugih pobožnostih	58
Drugi odstavek. O postu	60
I. Gdaj se manjši brat posti in gdaj prelomi to zapoved	60
II. Zapovedani postni dnevi so	62
III. Pod smertnim grehom je dolžan se postiti	62
IV. Vzroki, ki oproščujejo redovnika posta	63
V. O polajšanju postnih jedi	65
VI. O molčanju	66
Tretji odstavek. O popotovanju bratov	67
I. O zveličavnem opominjevanju za brate na popotovanju	68
II. Jahati je prepovedano	69
III. Kako naj pozdravijo, ko stopijo v hišo in da smejo vsako jed zavžiti	71
Četerto poglavje. Da naj bratje denarja ne sprejmejo	74
Pervi odstavek. O prepovedi denar sprejeti	74
I. Kaj je denar?	75
II. Kaj se pravi denarsprejeti samali po drugi osebi?	76
III. Kaj je bratom glede denarja popolnoma prepovedano	77
IV. Kaj je bratom glede denarja dovoljeno pod gotovimi pogoji	77
Drugi odstavek. O zatekanju k duhovnemu prijatelju	78
I. Gdo je duhovni prijatelj (amicus spiritualis)?	79
II. Gdo se sme zateči k duhovnemu prijatelju?	80
III. Gdaj je dovoljeno se zateči k duhovnemu prijatelju	81
IV. Kako se morajo zateči	86
Tretji odstavek. O duhovnem očetu	89
I. O duhovnem očetu	89
II. Kake dolžnosti imajo bratje proti duhovnemu očetu	92

	Stran
Peto poglavje. Kako naj bratje delajo	93
Pervi odstavek. O delu bratov	94
I. Bratje so dolžni delati	94
II. Delo je dvojno, ročno (telesno) in duhovno	96
III. Kako naj bratje delajo	97
Drugi odstavek. O plačilu za storjeno delo	98
Tretji odstavek. O samostanski knjižnici in arhivu	100
Šesto poglavje. Da naj si bratje ničesar ne prilasté, in	
kako naj miloščinjo prosijo, in o bolnih bratih	102
Pervi odstavek. O serafinskem vboštvu	102
I. O serafinskem vboštvu v dejanju	103
II. O serafinskem vboštvu v duhu	105
Drugi odstavek. O pogodbah, ki so manjšim bratom	
prepovedane	106
I. Obljubiti in podariti	107
II. Kupiti in prodati za denar	107
III. O zamenj	109
IV. V najem vzeti in dati	109
V. Posoditi in si izposoditi	109
VI. Zastaviti in v zastavo sprejeti	110
VII. O igri in stavi	110
VIII. O oporokah in volilih	111
Tretji odstavek. Kako naj vboštvo v dejanju spolnjujejo	
sploh	114
I. O zelo varčni in zmerni rabi	114
II. O potrebi, ki se zahteva za dovoljeno rabo	115
III. O predstojnikovem dovoljenju	117
Četrti odstavek. O vbožni rabi posebej	120
I. O samostanih in cerkvah	120
II. O vboštvu v hrani in pijači	122
III. O vboštvu v pohištvu	122
IV. O samostanskih vertih	123
V. O živalih	124
Peti odstavek. O grehu prilastitve	124
I. O hudobiji greha prilastitve	124
II. Greh prilastitve stori redovnik	126
Šesti odstavek. O biri	128
I. Gdaj smejo iti v biro	128
II. Za ketere reči smejo iti v biro	129
III. Kako se treba vesti v biri	130

	Stran
Sedmi odstavek. O vzvišenosti serafinskega vboštva	132
I. Serafinsko vboštvo je primerno Kristusovemu vboštvu	133
II. Serafinsko vboštvo vodi do najvišje popolnosti, ker varuje redovnika greha in ga vadi v čednostih	134
Osmi odstavek. O mejsebojni ljubezni bratov	137
I. O mejsebojni ljubezni bratov	137
II. O ljubezni do bolnih bratov posebe	139
III. O sprejemanju gostov	141
Sedmo poglavje. Kako naj se pokora nalaga bratom, kateri grešijo	142
Pervi odstavek. O prideržanih grehih	143
I. O prideržanem grehu	143
II. Gdaj so v našem redu ti grehi prideržani	144
III. Kratka razlaga prideržanih grehov	145
IV. Gdo stori prideržani greh?	151
V. Gdo sme odvezati prideržane grehe?	151
VI. Kako naj provincijalji redovnike s prideržkom sprejemajo	152
Drugi odstavek. O spovedi redovnikov	153
Tretji odstavek. O kaznih	154
I. Kaznovanje grešnikov posebe	155
Četrti odstavek. O nepopoljšljivih	159
Osmo poglavje. O volitvi generaljnega ministra tega reda in o binkoštnem kapitelju	161
Pervi odstavek. O vodstvu reda	161
Drugi odstavek. O generaljnem kapiteljnu	162
Tretji odstavek. O zapovedi, da morajo provincijalji novega generalja izvoliti; ako stari ni več sposoben	163
Četrti odstavek. Da smejo provincijalji imeti kapitelj	164
Deveto poglavje. O pridigarjih	166
Pervi odstavek. Kaj se tirja, da sme manjši brat brez greha pridigati	166
I. O škofovem privoljenju	166
II. O izprašanju in poterjenju pridigarjev ter o izročenju pridigarske službe	168
Drugi odstavek. Kako in o čem treba pridigati	168
I. Nauki sv. očeta Frančiška	168
II. Generaljne konstitucije nalagajo pridigarjem	169

	Stran
Deseto poglavje. O svarjenju in kaznovanju bratov	170
Pervi odstavek. O dolžnostih provincijaljevih na vi- zitaciji	171
I. O vizitaciji ali obiskovanju	171
II. Samostanski predstojniki (provincijalj)	173
III. Predstojniki našega reda imajo pravico	174
Drugi odstavek. O pokorščini podložnih	174
Tretji odstavek. O zatekanju k ministrom	177
I. O zapovedi obrniti se na ministre	177
II. Obrniti se do ministrov za polajšanje (dispenzo)	180
Četrti odstavek. Opominjevanja sv. Frančiška	181
I. Naj se varujejo grehov	182
II. O učenju in duhu pobožnosti	183
Enajsto poglavje. Da naj bratje ne hodijo v samostane redovnic	187
Pervi odstavek. O sumljivem občevanju in posveto- vanju sè ženskami	187
Drugi odstavek. O prepovedi iti v samostane redov- nic	189
Tretji odstavek. O prepovedi, da ne smejo biti botri	191
Četrti odstavek. O samostanski klavzuri	192
I. Klavzuro imenujemo one dele samostana	192
II. Kazen za one, ki se pregrešijo zoper to cerkveno prepoved je	192
Dvanajsto poglavje. O tistih, ki hočejo iti mej saracene in druge nevernike	194
Pervi odstavek. O tistih, ki hočejo iti mej saracene	194
I. Keterikoli bratje bi hoteli po božjem navdih- njenju iti mej saracene in druge nevernike	195
II. Vodilo zahteva od misijonarja, da je sposoben	196
III. Vodilo zahteva, da naj prosijo provincijalja dovoljenja	196
Drugi odstavek. O kardinalju protektorju	197
I. Kratko razlaganje oporoke našega svetega očeta Frančiška	199
Blagoslov	211

Tretji del.

O redovniškem stanu.

	Stran
§ 1. Redovniška popolnost	213
§ 2. O novicijatu	217
I. O sprejemu v red	217
II. O novicijatu	220
III. Dolžnosti novincev	220
IV. Pravice novincev	221
§ 3. O redovniških obljubah	222
I. O neslovesnih obljubah	222
II. O slovesnih redovnih obljubah	227
III. Učinki (effektus) redovniške obljube	227
IV. Bogoslovci primerjajo redovniške obljube	228
V. Razloček mej neslovesnimi in slovesnimi obljubami	229
§ 4. Redovniške dolžnosti	231
§ 5. O obljubi in čednosti vboštva sv. čistosti in pokorščine	231
I. O redovniški obljubi vboštva	232
II. O sveti čistosti	234
III. O redovniški pokorščini	236
§ 6. O zapovedi vodila	238

Četerti del.

Popolni odpustki.

A. Podeljeni redu manjših bratov	241
B. Odpustki podeljeni vsem redovnikom	245
C. Dnevi popolnih odpustkov in vesoljne odveze za vse tri rede sv. Frančiška Serafinskega	246

Peti del.

Neketeri privilegiji.

A. Privilegiji podeljeni manjšim bratom	258
B. Privilegiji podeljeni redovnikom	259

	Stran
I. Brevir	259
II. Sv. maša	260
III. Pogreb	261
IV. Druge privilegije zlasti glede pravic spovednikov ubogih redov glej moralične	261

Šesti del.

Mali obrednik manjših bratov.

I. Način streči pri sv. maši	262
II. Molitve pred in po jedi	270
Po obedu	273
Pred večerjo	275
Po večerji	276
V postnih dnevih	276
Na rojstvo Gospodovo	278
Na razglašenje Gospodovo in v osmini	278
Na veliki četrtek	279
Na veliki petek	280
Na veliko soboto	280
Na Kristusovo vstajenje	280
Na Kristusov vnebohod	281
Na binkošno soboto, binkošno nedeljo	281
Na praznik našega očeta sv. Dominika sp.	281
III. Molitve mej disciplino	282
IV. Molitve v zboru pogreškov	286
V. Vesoljna odveza	293
VI. Papežev blagoslov	296
VII. O duhovnih vajah	297
1. Pred duhovnimi vajami	297
2. Na koncu duhovnih vaj	298
3. Način sprejemati vesoljnega predstojnika (ge- neralja), vesoljnega vizitatorja ali provincijala	299
4. Red kanonične vizitacije	305
VIII. O preobleki novincev klerikov in lajikov	312
Blagoslovljenje pasa	317
IX. Obred neslovesnih redovniških obljub	327
X. Obred slovesnih obljub	341

	Stran
XI. Preobleka samostanskih tretjerednikov	354
Obljube samostanskih tretjerednikov	355
XII. Obred ponovitve redovniških obljub 16. aprilja	356
XIII. Obred slovesnosti jubileja (50 letnice) redovnega življenja	363
XIV. Obred blagoslovljenja lilij	378
XV. 4. oktobra zvečer v spomin smerti našega očeta sv. Frančiška	383
XVI. Letno prenovljenje posvetitve presvetemu Sercu Jezusovemu	385
Posvetitev	387
XVII. O obhajilu bolnega brata	393
Mertvaški oder	395

Sedmi del.

Neketere molitve.

Pater noster. (Očenaš)	396
Ave Marija	396
Kredo	396
Angeljsko češčenje	397
Regina celi	398
Molitev, katero treba opravljati vsaki dan po večer- nicah	403
Serafinski ali frančiškanski rožni venec sedmernega veselja blažene Device Marije	404
Jutranja molitev	405
Pred svetim obhajilom	424
Zahvala po sv. obhajilu	425
Vzdihljeji po sv. obhajilu	426
Litanije vseh svetnikov treh redov sv. Frančiška	434
Večerna molitev	445
V čast brezmadežnemu spočetju blažene Device Marije	452

264:

[24 1.34-1/-8 +

